

**Puvešč dām Biblijā
pāntru toc**

Biblijske priče za sve

**Puvešč dām Biblijā
pāntru toc**

Biblijske priče za sve

Open Bible Stories **unrestricted visual Bible stories**

50 key stories of the Bible, from Creation to Revelation, in text, audio, and video, in any language, for free.

<https://openbiblestories.org>

This work is a translation of unfoldingWord® Open Bible Stories. The original work by unfoldingWord is available from *<https://openbiblestories.org>*.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit *<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>* or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at *<https://unfoldingword.org/contact/>*.

Attribution of artwork: All images used in these stories are © Sweet Publishing (*<http://www.sweetpublishing.com>*) and are made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike License (*<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>*).

*To our brothers and sisters in Christ all over the world — the global church.
It is our prayer that God would use this visual overview of His Word to bless,
strengthen, and encourage you.*

Published 2019 by Romska Biblija (RomBib) for Croatian and South Slavic Ardilean Bayash version.

Graphics & Layout: OM EAST, *east.om.org*

This is a joint production by Romska Biblija (RomBib) and OM EAST.

Bajaš

(Rumunski, Arđilan)

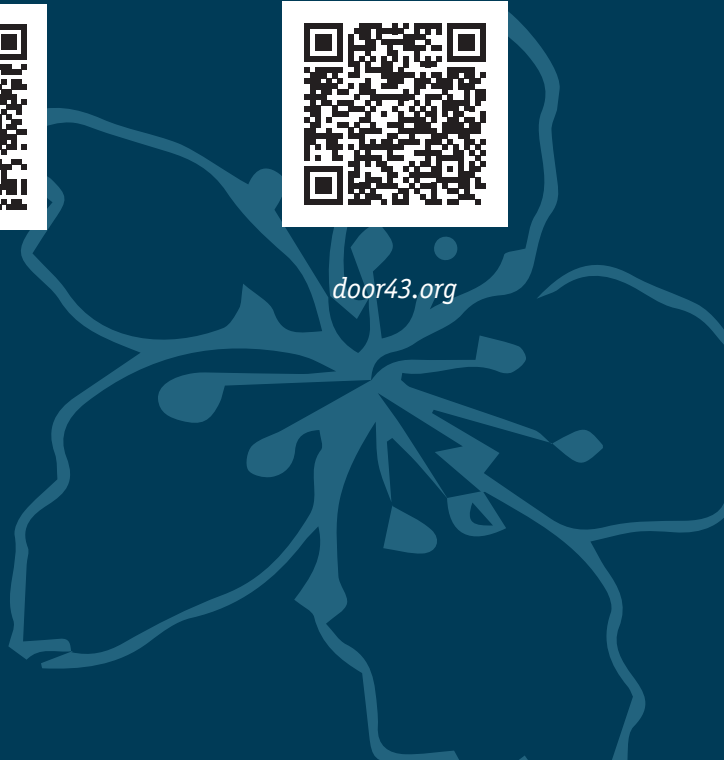
door43.org

Hrvatski

door43.org

Sadržaj

1. Stvaralala	11
2. Grehu vinji pă pământ	29
3. Poplavă.	43
4. Savezu alu Dimizov ku Abraham	61
5. Fišjoru dă igirală	71
6. Dimizov bagă sama dă Izak.	83
7. Dimizov blagoslovulešci pă Jakov.	91
8. Dimizov spasalešci pă Josip šă pă familije aluj.	103
9. Dimizov čamă pă Mojsije.	119
10. Zešji kugur	135
11. Pasha	149
12. Jišala	159
13. Savezu alu Dimizov ku Izrael	175
14. Lutulala păm pustinjă	191
15. Pământu Igit	207
16. Spasitelji	221
17. Savezu alu Dimizov ku David	241
18. Āmpărcătă Kraljevstva	257
19. Proroci	271

20. Mănala afară șă Ānturșjala	291
21. Dimizov igirešći alu Mesija	305
22. Kum su avut Ivan	321
23. Kum su avut Isus	329
24. Ivan bučază pă Isus	341
25. Sotona ănșjărka pă Isus	351
26. Isus să apukă ku služba aluj	361
27. Puvešče dă bun Samaritanac	373
28. Găzduk tănăr vladar	385
29. Puvešče dă sluga făr dă milă	397
30. Isus rănješći pet hiljada dă lumi	407
31. Isus umblă pă apă	417
32. Isus ăntramă pă om ku demon șă pă mujeri bičagă	427
33. Puvešče dă om șje samănă	445
34. Isus ănvacă alčilje puvešč	455
35. Puvešče da Tată milos	467
36. Ščimbala	481
37. Isus skula pă Lazar dăm morc	489
38. Isus aj dat afară	501

39. Isus äj pus pä sud	517
40. Isus äj pä Krušji	531
41. Dimizov äl skolä pä Isus däm morc	541
42. Isus sä äntoršji äm Nor	551
43. Kum u vinjit Biserika	563
44. Petar ša Ivan iscjelile pä kuldužu	577
45. Stjepan šä Filip	587
46. Pavao su apukat sä fijä Kršćanin	601
47. Pavao šä Sila äm Filipi	613
48. Isus äj Mesija	629
49. Novi savez alu Dimizov	645
50. Isus sä äntoršji	665

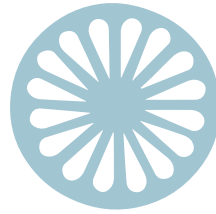
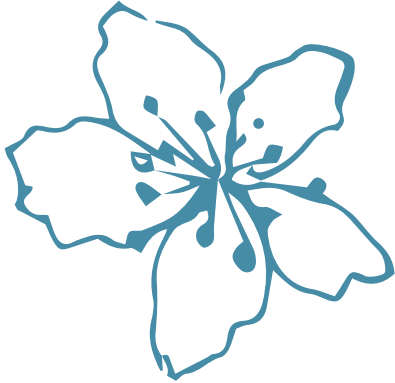
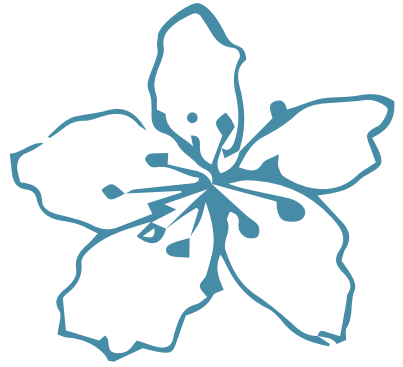

Sadržaj

1. Stvaranje	11
2. Grijeh ulazi u svijet	29
3. Potop	43
4. Božji savez s Abrahamom	61
5. Sin obećanja	71
6. Bog snabdijeva za Izaka	83
7. Bog blagoslivlja Jakova	91
8. Bog spašava Josipa i njegovu obitelj	103
9. Bog poziva Mojsija	119
10. Deset pošasti	135
11. Pasha	149
12. Izlazak	159
13. Božji savez s Izraelom	175
14. Lutanje po divljini	191
15. Obećana zemlja	207
16. Izbavitelji	221
17. Božji savez s Davidom	241
18. Podijeljeno kraljevstvo	257
19. Proroci	271

20. Izgnanstvo i povratak	291
21. Bog obećava Mesiju	305
22. Rođenje Ivanovo	321
23. Isusovo rođenje	329
24. Ivan krsti Isusa	341
25. Sotona kuša Isusa	351
26. Isus započinje svoju službu	361
27. Priča o dobrom Samarijancu	373
28. Mladi bogataš	385
29. Priča o nemilosrdnom sluzi	397
30. Isus hrani pet tisuća ljudi	407
31. Isus hoda po vodi	417
32. Isus iscjeljuje opsjednutog čovjeka i bolesnu ženu	427
33. Priča o sijaču.	445
34. Isus poučava druge priče	455
35. Priča o suosjećajnom ocu.	467
36. Preobraženje	481
37. Isus podiže Lazara iz mrtvih.	489
38. Isus je izdan	501

39. <i>Isus na sudu</i>	517
40. <i>Isus je razapet.</i>	531
41. <i>Bog podiže Isusa iz mrtvih</i>	541
42. <i>Isus se vraća na nebo.</i>	551
43. <i>Nastanak Crkve</i>	563
44. <i>Petar i Ivan iscjeljuju prosjaka</i>	577
45. <i>Stjepan i Filip</i>	587
46. <i>Pavao postaje kršćanin</i>	601
47. <i>Pavao i Sila u Filipima</i>	613
48. <i>Isus je obećani Mesija</i>	629
49. <i>Božji Novi savez.</i>	645
50. <i>Isus se vraća</i>	665

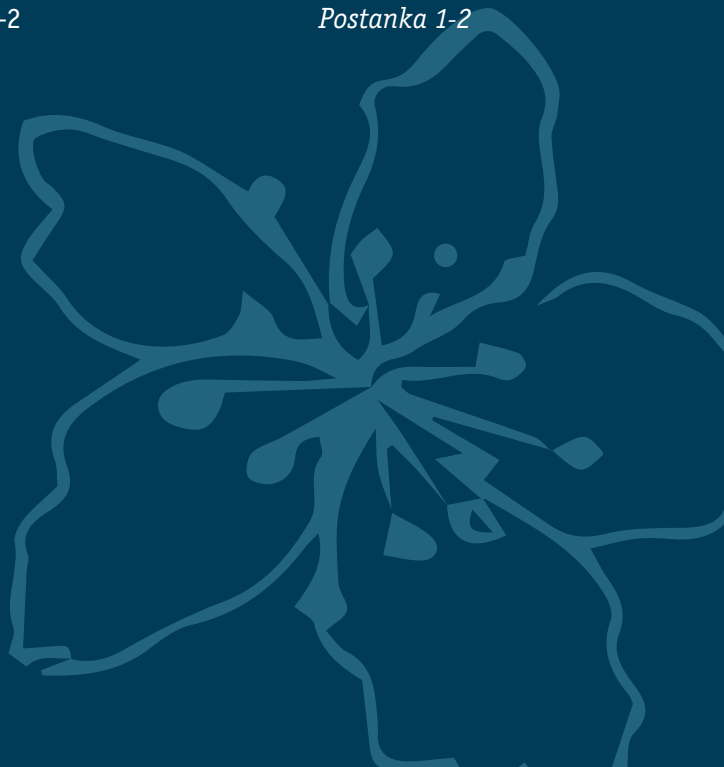

Stvaralala

Stvaranje

Puvešči dām Biblija dām:
Stvaralala 1–2

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 1-2*

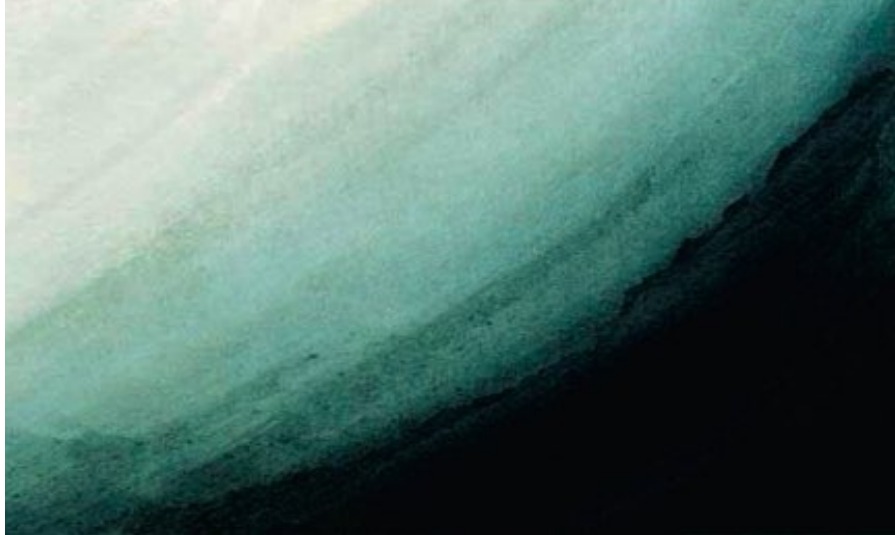

Aša äj kum su apukat stvaralala dä kutotu. Dimizov u fäkut svemiru šä kutotu äm šasä (6) zälji. Dä pä aje Dimizov u fäkut pämäntukariare äntunjerik šä gol, šä njimika nu ave, nu ave formä. Ali Duhu alu Dimizov are sus pä apä.

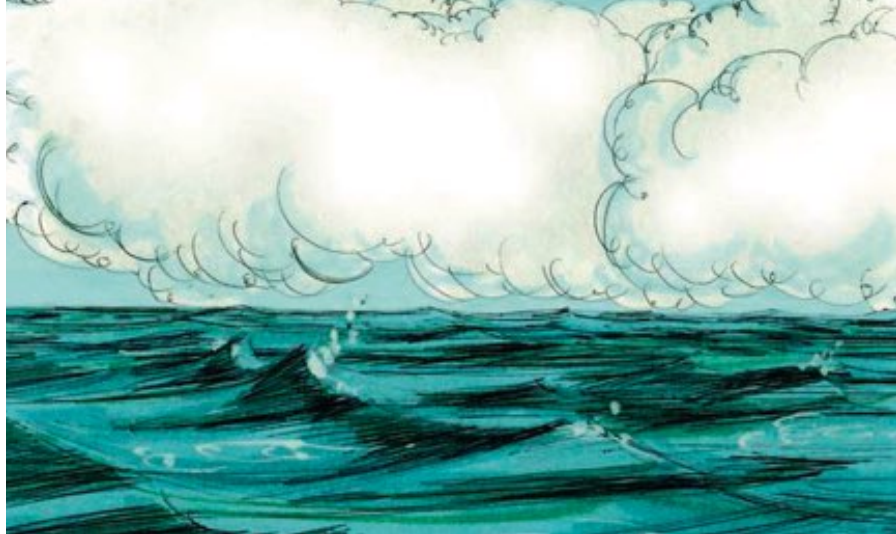
Evo kako se dogodio početak svega. Bog je u šest dana stvorio svemir i sve što je u njemu. Nakon što je Bog stvorio Zemlju, Zemlja je bila mračna i prazna, te ništa na njoj nije bilo oblikovano. Međutim, Božji Duh je bio nad vodom.

Atunšje Dimizov u zäs: „Lasä fijä luminä!“ Šä u fost luminä. Dimizov u väzut kä lumina are benji šä ju pus numi „zuva“. Jäl u lot ändärat dä la äntunjerišimi, alu kariju dat numi „nopće“. Dimizov u fäkut lumina äm elši zuva dä stvaralala.

Onda je Bog rekao: „Neka bude svjetlo!“ I bilo je svjetlo. Bog je vidio da je svjetlo dobro i nazvao ga je „dan“. Odvojio ga je od tame, koju je nazvao „noć“. Bog je stvorio svjetlo na prvi dan stvaranja.

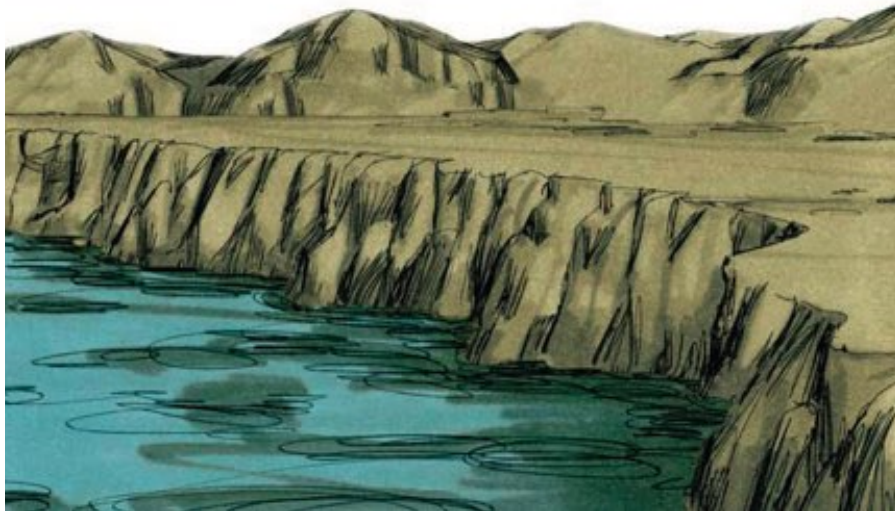

Pă zuva dovă (2) dă stvaralala, Dimizov u zăs šă u stvorulit noru pă dasupra dă pământ. U stvorulit noru aša u lot ändărăt apilje dă pă dasupra dă apilje dă pă žos.

Drugog dana stvaranja, Bog je progovorio i stvorio nebo nad zemljom. Stvorio je nebo tako što je odvojio vodu odozgo od vode odozdo.

Pă zuva tri (3), Dimizov u zăs šă u lot ändärat apa dă la lok uskat. Loku uskat u čimat ku numi “pămănt”, a pă apilje u čimat “more”. Dimizov u vâzut kă aje šje u stvorulit are benji.

Trećeg dana, Bog je progovorio i odvojio vodu od kopna. Kopno je nazvao „zemlja”, a vodu je nazvao „mora”. Bog je vidio da je ono što je stvorio dobro.

Atunšje Dimizov u zās:
“Lasā pā pāmānt sā kraskā
dām totā vrsta dā ljemnji,
šā biljkur.” Šā aša u fost.
Dimizov u vāzut kā aje šje u
stvorulit are benji.

*Onda je Bog rekao: „Neka ze-
mlja proklija drvećem i bilj-
kama svih vrsta.” To se i do-
godilo. Bog je vidio da je ono
što je stvorio dobro.*

Pã zuva patru (4) dã stvaralala, Dimizov u zãš šã u stvorulit Sori, Lunã, šã Šceljilje. Dimizov lju stvorulit sã ðe luminã pã pãmãnt šã sã oznaçalaskã zuva šã nopçe, sezonurlje šã aji. Dimizov u vãzut kã aje šje u stvorulit are benji.

Çetvrtog dana stvaranja, Bog je progovorio i stvorio Sunce, Mjesec i zvijezde. Bog ih je stvorio da daju svjetlo Zemlji i da oznaçuju dan i noć, godišnja doba i godine. Bog je vidio da je sve što je stvorio dobro.

Pã zuva šinšj (5), Dimizov u zãs šã u stvorulit kutotu šje plivalešči ãm apã šã pã vrãbujilje. Dimizov u vãzut kã ãj benji, šã lju blagoslovulit.

Petog dana, Bog je progovorio i stvorio sve što pliva u vodi i sve ptice. Bog je vidio da je sve dobro i blagoslovio ih.

Păzuvašasă (6) dăstvaralala, Dimizov u zăs: „lasă fijă dăm totă vrsta dă životinjur pă pământ!” Šă aša u fost kum u zăs Dimizov. Orikići asre domaći životinjur, orikići sã tãrje pă pământ, šă orikići asre divljã. Šă Dimizov u vãzut kã aje aj benji.

Šestog dana stvaranja, Bog je rekao: „Neka budu sve vrste kopnenih životinja!” I dogodilo se točno kako je Bog rekao. Neke su bile domaće životinje, neke su gmizale po tlu, a neke su bile divlje. I Bog je vidio da je to dobro.

Atunšje Dimizov u zäs: “La sä fäšjenj pä ominj pä slika anosträ sä fijä ka noj. Jej ur ave autoritet pä pämänt šä pä toči životinjurlje.”

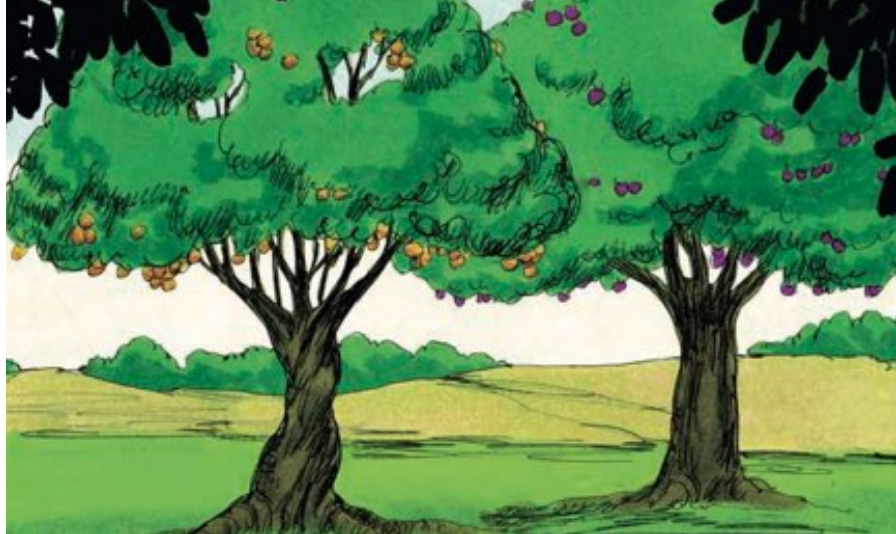
*Onda je Bog rekao: „Načini-
mo ljude na svoju sliku da
budu poput nas. Oni će imati
vlast nad zemljom i nad svim
životinjama.”*

Aša Dimizov u lot cără pământ, șă u făkut forma dă om, șă u suflat kust ăm jăl. Numilje alu asta om are Adam. Dimizov u sãmănat gard hundı Adam puće kusta, șă lu pus pă jăl akulo să bažji sama dă gardula.

I tako, Bog je uzeo malo zemlje, oblikovao ju je u čovjeka i udahnuo u njega život. Taj čovjek zvao se Adam. Bog je zasadio vrt u kojem je Adam mogao živjeti, te ga je tamo stavio da se brine za vrt.

Åm miržuku dā gardula, Dimizov u sāmānat dovā specijalnā ljemnji – ljemnu dā kust šā ljemnu dā kunušćeri dā benjilje šā reljilje. Dimizov u zās alu Adam kā poći sā mănāšji dām tot ljemnu åm gard numa nu dā pā ljemnu dā kunušćeri dā benjilje šā reljilje. Dākā Adam u mănka dā pā ljemnusta, jāl u muri.

Nasred vrta Bog je zasadio dva posebna stabla – stablo života i stablo poznavanja dobra i zla. Bog je rekao Adamu da smije jesti s bilo kojega stabla u vrtu osim sa stabla poznavanja dobra i zla. Bude li Adam jeo s toga stabla, umrijet će.

Atunšje Dimizov u zäs: "Nuj benji päntu om sä fijä sängur." Ali njiš una däm životinjur nu puće sä fijä ažutoru alu Adam.

Onda je Bog rekao: „Nije dobro da čovjek bude sam.“ Ali nijedna životinja nije bila prikladna da bude Adamov pomoćnik.

Aša, Dimizov u pus pä Adam
sä kadä äm adänk somn.
Atunšje u lot Dimizov una
kostä dä la Adam šä u fäkut
däm koste mujeri šä u adusu
la Adam.

*I tako, Bog je Adama čvrsto
uspavao. Zatim je Bog uzeo
jedno od Adamovih reba-
ra i od njega napravio ženu
i doveo je Adamu.*

Känd u väzutu Adam pä je, jäl u zäs: "Aku äj benji! Asta äj ka šä ju!" La sä sä sä čemi "Mujeri" kä je are fäkutä dä la Om." Daje omu u lasä pä tatusu šä pä mumäsa šä äj una ku mujere aluj.

Kad ju je Adam vidio, rekao je: „Napokon! Ona je poput mene! Neka se zove 'Žena', jer je napravljena od Muškarca." Zato muškarac ostavlja svoju oca i majku svoju i postaje jedno sa svojom ženom.

Dimizov u stvorulit pä om šä pä mujere pä forma aluj. Lju blagoslovulit šä lju zäs: "Avec mulc kupij šä unošj šä umpljec pämäntu!" Šä Dimizov u väzut kä kutotu šje jäl u stvorulit are tari benji, šä are tari zadovoljan ku kutotu.

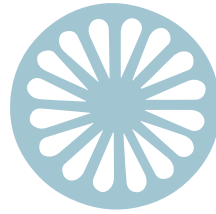
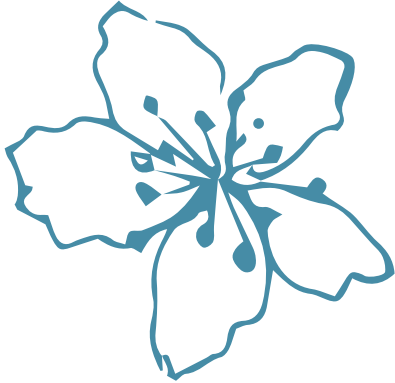
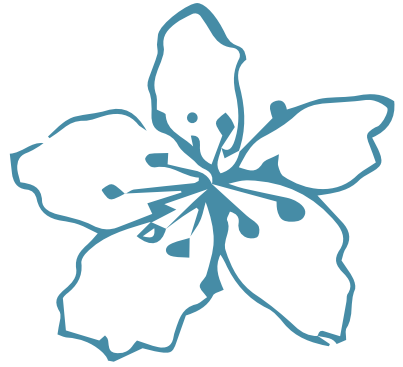
Bog je stvorio muškarca i ženu na svoju sliku. Blagoslovio ih je i rekao im je: „Imajte puno djece i unučadi i napunite Zemlju!” Tada je Bog vidio da je sve što je stvorio veoma dobro, jer je bio sa svime vrlo zadovoljan. To se sve dogodilo šestog dana stvaranja.

Känd u vinjit zuva šapći (7), Dimizov u vigzit lukru aluj. Aša Dimizov su uđunjit dām kutotu šje u fākut. U blagoslovulit zuva šapći (7) šā u svāncātu, daje kā pā asta zuva jāl sā uđunje dā kutotu lukru. Asta āj kum Dimizov u stvorulit svemiru šā kutotu ām nontru.

Kada je došao sedmi dan, Bog je završio svoj posao. I tako, Bog se odmorio od svega što je učinio. Blagoslovio je sedmi dan i učinio ga svetim, jer se na taj dan odmarao od svoga posla. Tako je Bog stvorio svemir i sve što je u njemu.

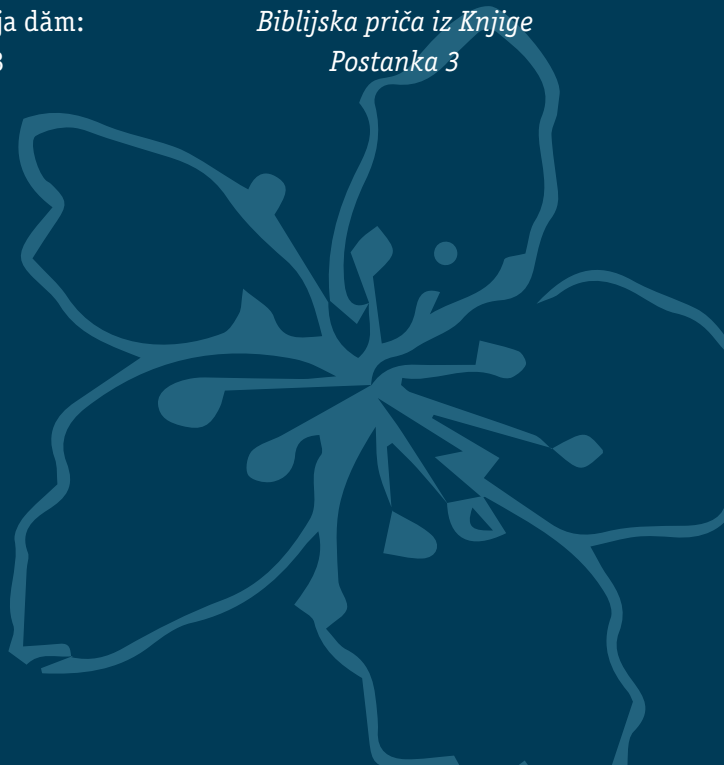

**Grehu vinji pã
pãmãnt**

***Grijeh ulazi
u svijet***

Puvešči dãm Biblija dãm:
Stvaralala 3

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 3*

Adam ša Mujere aluj asre tari faloš kum kusta am mandru gardu kari Dimizov u fakut pantru jej. Njiš unu dam jej nu purta colji, ša daje nu lji are rušnji, daje ka nu are greh pa pamant. Jej pa des umbla am gard ša svite ku Dimizov.

Adam i njegova žena bili su jako sretni jer su živjeli u prekrasnom vrtu koji je Bog napravio za njih. Nijedno od njih nije nosilo odjeću, ali se nisu zbog toga stidjeli, jer u svijetu nije bilo grijeha. Često su šetali vrtom i razgovarali s Bogom.

Akulo are lukavă šarpi šje fišje relji ăm gard. U ăntribat pă Băšăcă: “Anume cu zăš Dimizov să nu mănăš njiš dă pă unu ljemn ăm gard?”

No, u vrtu je bila jedna lukavva zmija. Pitala je ženu: „Zar vam je Bog zbilja rekao da ne smijete jesti ploda ni s jednoga stabla u vrtu?”

Mujere ju äntors vorba:
“Dimizov nju zäs anovä
kä pučenj sä mänkänj dä
pä tot ljemnu numa nu dä
pä ljemnu dä kunuščeri dä
benjilje šä reljilje. Dimizov
nju zäs: “Dakä vic mänka
plod ili sä punjec mäna, voj
vic muri.”

*Žena je odgovorila: „Bog
nam je rekao da možemo je-
sti s bilo kojeg stabla, osim
sa stabla spoznaje dobra
i zla. Bog nam je rekao: ‘Bu-
dete li jeli ili samo dirali taj
plod, umrijet ćete.’”*

Šarpilje pä aje u zäs alu
mujere: "Aje nuj anume! Voj
nac muri. Dimizov šcijä kä
känd ac mänka, voj ac fi
ka Dimizov šä ac prišjepi
benjilje šä reljilje ka šä Jäl."

*Zmija je odgovorila ženi: „To
nije istina! Nećete umrijeti.
Nego, Bog zna da ćete, čim
pojedete taj plod, postati po-
put Boga i razumjet ćete do-
bro i zlo kao i On.“*

Mujere u vāzut plodu kā are mändru šā sāmāna dulši. Šā je gānde sā fijā mārđolā šā u akuljes dām plodurljelje šā u mänkāt. Atunšje u dat šā alu bārbatu alji kari are ku je a jāl u mänkāt dām aje ka šā je.

Žena je vidjela da je plod lijep i da izgleda slasno. Ujedno je htjela biti mudra, pa je ubrala malo toga ploda i pojedela ga. Tada je dala i svom mužu, koji je bio s njom, pa je i on jeo.

Dăm turdată, oči alor as re dăsvăkuc, šă ur văzut kă as re goj. Jej ur ăňšjirkat să ăš stupi telurlje alor, šă ur kărpit frunz una šă u făkut dăm elje colji.

Odjednom, oči su im se otvorile i shvatili su da su goli. Pokušali su pokriti svoja tijela tako što su spleli lišće da bi napravili sebi odjeću.

Atunšje omu šã mujere aluj or auzãt pã Dimizov kum umblã pãm gard. Amãndoj sur askuns dã la Dimizov. Atunšje Dimizov lu čimat pã Adam: "Hunđi ješč?" Adam u ãntors vorba: "Am auzãt kã umblji pãm gard šã mi are frikã, daje kã mes gol. Kapu mam askuns."

Tada su muškarac i žena čuli Boga kako hoda kroz vrt. Oboje su se sakrili od Boga. Tada je Bog pozvao muškarca: „Gdje si?” Adam je odgovorio: „Čuo sam te kako hodaš kroz vrt, pa sam se uplašio, jer sam gol. Zato sam se sakrio.”

Atunšje Dimizov u ăntribat: “Šjinji cu zăs kă ješć gol? Aj mănkat dăm plodurlje dă kari vam zăs să nu mănkaç?” Adamu ăntorsvorba: “Tu maj dat pă mujerasta, šă je mu dat plod.” Atunšje Dimizov u ăntribatu pă mujere: “Šje aj făkut?” mujere u ăntors vorba: “Šarpilje mu ănšjiljit”.

Onda je Bog pitao: „Tko ti je rekao da si gol? Zar si jeo plod koji sam ti rekao da ne jedeš?” Muškarac je odgovorio: „Ti si mi dao ovu ženu, a ona mi je dala plod.” Bog je tada upitao ženu: „Zašto si to učinila?” Žena je odgovorila: „Zmija me prevarila”.

Dimizov u zäs alu šarpi: “Tu ješć blästämatä! Tu či täräji pä injimac šä vi mänka pämänt. Tu šä mujere ata nu vic plašji una pä alt, šä kupiji atej su märžäli una pä alt. Eje kari ur vinji dä pä mujera ata cu sparži kapu, šä tu lji fašji ranä la kälkäju alor.”

Bog je rekao zmiji: „Prokleta budi! Puzat ćeš na svome trbuhu i jesti zemlju. Ti i žena ćete se mrziti, a tvoja djeca i njena djeca će se također mrziti. Ženin potomak će ti smrskati glavu, a ti ćeš mu raniti petu.”

Dimizov ju zäs alu mujere:
“Ju cuj da tari mari
duruminči känd vi fäta. Tu
ci kivinji pä bärbatuc atov,
a jäl u vladali ku činji.”

*Bog je tada rekao ženi: „Uči-
nit ću rađanje za tebe jako
bolnim. Željet ćeš svog muža,
a on će vladati nad tobom.”*

Dimizov u zäs alu om: “Tu aj pus ureći la mujere ata ša nu maj pus pä minji ureći. Aku äj pämantu blästämat, šä tu vi träbuji ku činjalä sä lukri sä ac kraskä mänkari. Atunšje vi muri, šä tela ata su äntoršji äm pämant.” Omu u pus numi alu mujere aluj “Eva”, šje značalešći “Aje kari dä kust” daje kä je u fi mama alu totä lume. Šä Dimizov lju ämbräkat pä Adam šä pä Eva ku pelji dä životinjur.

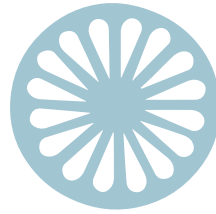
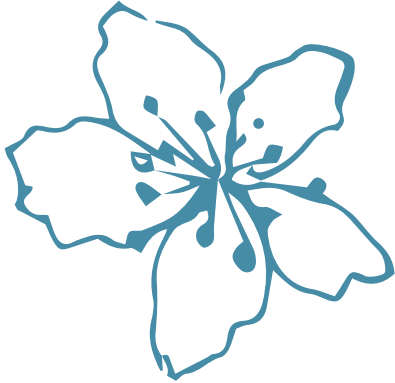
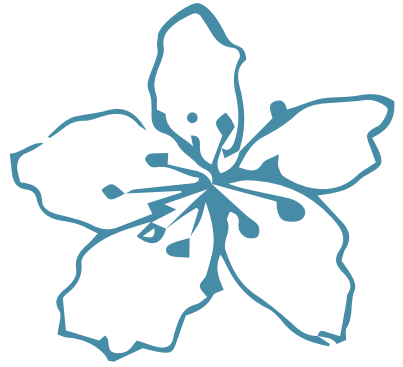
Bog je rekao muškarcu: „Poslušao si svoju ženu, a meni si bio neposlušan. Sad je zemlja prokleta, a ti ćeš naporno raditi da uzgojiš hranu. Onda ćeš umrijeti, a tvoje tijelo će se vratiti u zemlju.” Muškarac je nazvao svoju ženu „Eva”, što znači „ona-koja-daje-život”, jer će ona postati majka svim ljudima. A Bog je obukao Adama i Evu u životinjsku kožu.

Atunšje Dimizov u zäs: „Äku känd lume äs ka noj šä šćijä benjilje šä reljilje, alor nuj slobut dat sä mänäšji plodu dä pä ljemnu dä kust šä sä kušći dä erikeš.“ Äša Dimizov lju mänat pä Adam šä pä Eva afarä dämgardu mändru. Dimizov u pus la ušä dä gardula bälor ändał sä päzaskä njime sä nu mänäšji plodurlje dä pä ljemnu dä kust.

Nakon toga, Bog je rekao: „Sada kad su ljudska bića postala poput nas tako što poznaju dobro i zlo, ne smije im biti dopušteno da jedu plod sa stabla života i da žive zauvijek.“ Tako je Bog otjerao Adama i Evu iz prekrasnog vrta. Bog je stavio moćne anđele na ulaz u vrt da spriječe bilo koga da jede plod sa stabla života.

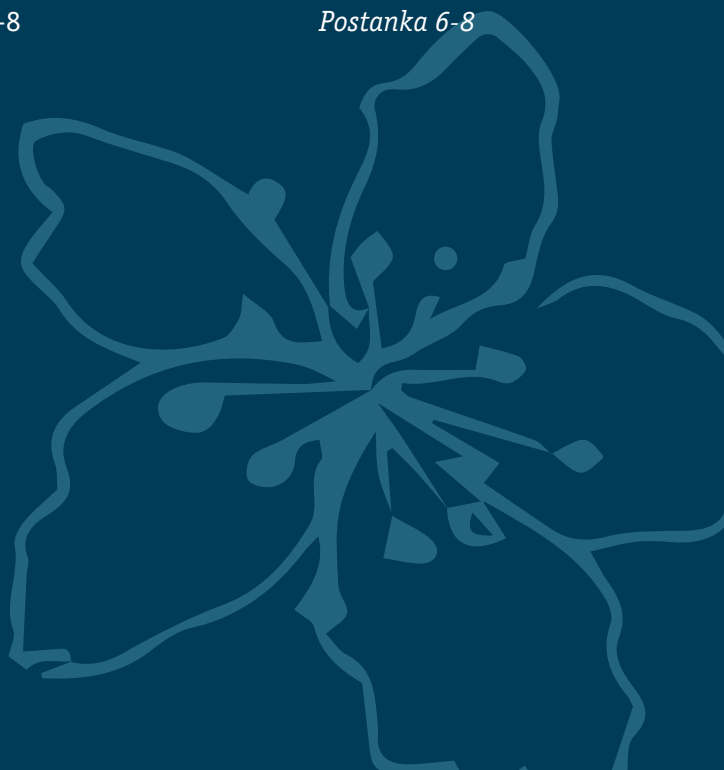

Poplavă

Puvešči dām Biblija dām:
Stvaralala 6–8

Potop

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 6-8*

Dă pă lungă vreme, pă ala svet kusta mulc ominj. Jej as re tari ubraznjiš šă sălnjiš. Aša dă urăt are dă Dimizov su ăngăndit să uništilaskă ăntreg svetu ku mari poplavă.

Nakon dugo vremena, na svijetu je živjelo puno ljudi. Postali su jako pokvareni i nasilni. Stvari su postale tako loše da je Bog odlučio uništiti cijeli svijet velikim potopom.

Ali Noa u aflat milă la Dimizov. Jăl are om đirept, šje kusta ăntri lumi rej. Dimizov ju spus alu Noa dă poplava šje gănđešci să măji. Jăl u zăs alu Noa să fakă mari kar pă apă.

Međutim, Noa je našao milost kod Boga. On je bio pravedan čovjek, a živio je među pokvarenim ljudima. Bog je rekao Noi za potop koji je namio poslati. Rekao je Noi da sagradi velik brod.

Dimizov ju zās alu Noa sã fakã kar pã apã 140 metara dã lung, šã 23 metara dã lat, šã 13.5 metara dã nalt. Noa trãbuje sã fakã kar dã apã dãm ljemnji šã sã fakã tri katur šã mulci sobã, krov, šã ublok. Karu dã apã cãnje pã Noa, familije aluj, šã dãm totã vrsta dã životinjã pã pãmãnt dã vreme dã poplavã.

Bog je Noi rekao da sagradi brod dug oko 140 metara, širok 23 metra i visok 13,5 metara. Noa ga je trebao izgraditi od drveta, te napraviti tri kata, mnogo soba, krov i prozor. Brod bi sačuvali Nou, njegovu obitelj i svaku vrstu kopnenih životinja na sigurnom za vrijeme potopa.

Noa lu pus ureći pã Dimizov. Jãl šã tri fišjori aluj ur fãkut karu dã apã aša kum lju zãs Dimizov. Mulc ej lju trãbujit, daje kã are mari. Noa upozurule pã lumi dã poplava šje u vinji, šã lji zãšje sã sã ãntorkã la Dimizov, ali jej nu ãnkriđe.

Noa je poslušao Boga. On i njegova tri sina sagradili su brod točno onako kako im je Bog rekao. Trebalo je puno godina da se brod sagradi, jer je bio jako velik. Noa je upozoravao ljude na potop koji dolazi i rekao im da se okrenu Bogu, ali mu nisu vjerovali.

Dimizov u naredilit alu Noa šaalufamilijealujsäakuljägä dästulmänkari päntrujej, šä päntru životinjur. Känd are kutotu gata, Dimizov u zäs alu Noa kä äj vreme päntru jäl šä päntru bäšäca aluj, tri fišjori aluj, šä bäšäcälje alor, sä mergä äm karu dä apä – opt (8) lumi kutotu äm gärmadä as re.

Također, Bog je Noi i njegovoj obitelji zapovjedio da skupe dovoljno hrane za sebe i za životinje. Kad je sve bilo spremno, Bog je rekao Noi da je vrijeme da on, njegova žena, njegova tri sina i njihove žene uđu u brod – ukupno osmero ljudi.

Dimizov u mǎnat muško šǎ žensko dǎm totǎ životinja šǎ vrabujǎ la Noa sǎ potǎ sǎ mergǎ ǎm karu dǎ apǎ šǎ sǎ fijǎ pǎ bun lok dǎ vremi dǎ poplavǎ. Šǎ Dimizov u mǎnat šapči (7) životinjur muško šǎ žensko kari u puće sǎ fijǎ dǎ žrtvur. Kǎnd asre toc jej ǎm karu dǎ apǎ, Dimizov u ǎnčis uša.

Bog je poslao muško i žensko od svake životinje i ptice Noi da mogu ući u brod i da budu na sigurnom za vrijeme potopa. Bog je poslao sedam mužjaka i sedam ženki od svake životinjske vrste koja se mogla žrtvovati. Kad su svi bili u brodu, sâm Bog je zatvorio vrata.

Atunšje su apukat šă kadă plojă, šă pluva, šă pluva. U pluvat četrdeset zălji šă nopc fărdă šă vi stat! Apa aša jiše dăm pămănt. Ăntreg pămăntu are astupat ku apa, čak šă helj maj nalči planinur.

Tada je kiša počela padati i padati i padati. Padala je četrdeset dana i četrdeset noći bez prestanka! Voda je navirala iz zemlje. Sve u cijelom svijetu bilo je prekriveno vodom, čak i najviše planine.

Šă kutotu šje kusta pă
pămănt u murit, numa lume
šă životinjurlje šje asre âm
karu dă apă. Karu dă apă are
pă dasupra dă apă šă kutotu
păm nontru are pă bun lok
să nu fijă âm poplavă.

*Sve što je živjelo na tlu je
umrlo, osim ljudi i životinja
u brodu. Brod je plutao na
vodi i čuvao je na sigurnom
od utapanja sve što se nala-
zilo unutar broda.*

Dă pă šje u stat ploje, karu dă apă are dasupra dă apă dă šinšj (6) lunj, šă dă vreme apilje sur tărăjīt žjos. Atunšje ām unazuva karu dă apă u stat sus pă planinā, ali pāmāntu are inka astupat ku apa. Dă pă tri lunj maj, sā viđe planinurlje.

Kad su kiše prestale, brod je plutao na vodi još pet mjeseci, a za to vrijeme voda se počela povlačiti. Onda se jednog dana brod zaustavio na vrhu planine, ali svijet je još uvijek bio pod vodom. Nakon još tri mjeseca, nazirali su se vrhovi planina.

Dă pă četrdeset zălji, Noa u mănāt vrabuji šje să čima găgărškă să vadă dăkă su uskat pământu. Găgăraške zbura afară šă am napoj pă karu dă apă šă kuta pământ uskat, ali nu puće să al aflji.

Nakon još četrdeset dana, Noa je poslao pticu koja se zove gavrana da vidi je li se voda osušila. Gavrana je odletio i vraćao se tražeći kopno, ali ga nije mogao naći.

Majānkulje Noa u mānat pā vrabuje šje sā čima grlica. Ali njiš je nu puće sā aflji pāmānt uskat, šā u vinjit ām napoj la Noa. Dā pā una sāptāmānā napoj u mānatu pā grlice šā su āntors ku list dā maslinā ām gurā! Apa sā tārāje, šā jarba krišće ām napoj!

Poslije je Noa poslao pticu koja se zove golubica. Međutim, ni ona nije mogla pronaći kopno, pa se vratila Noi. Tjedan dana kasnije, opet je poslao golubicu, koja se vratila s maslinovom grančicom u kljunu! Voda se povlačila, a biljke su ponovno počele rasti.

Noa u aščiptat maj una săptămână șă u mănăt pă grlice mar pă trečí rëndur. Asta undată șu aflat lok șă maj mult nu su ăntors ăm napoj. Apa su uskat!

Noa je pričekao još tjedan dana, pa je onda treći put poslao golubicu. Ovaj put, pronašla je obitavalište i nije se vratila. Voda se sušila!

Dă pã dovă lunj Dimizov u zãs alu Noa: "Tu șã familije ata șã toçi životinjurlje lãsãc karu dă apã aku. Avec mulc kupij, șã unoșj șã umpljec pãmãntu." Așa Noa șã familije aluj ur jãșãt afarã dãm karu dă apã.

Dva mjeseca kasnije, Bog je rekao Noi: „Ti, tvoja obitelj i životinje sada možete napustiti brod. Imajte mnogo djece i unučadi te ispunite zemlju.” I tako, Noa i njegova obitelj izašli su iz broda.

Dă pă šje u jăšăt afară dăm karu dă apă, jăl u făkut oltar šă u žrtvovalit dăm totă vrsta dă životinjur kari puće să fijă dă žrtvă. Dimizov are fălos ku žrtve šă u blagoslovulit pă Noa šă pă familije aluj.

Kad je Noa izašao iz broda, sagradio je žrtvenik i prinio žrtvu od svake vrste životinja koje su se mogle koristiti za žrtvu. Bog je bio zadovoljan tom žrtvom i blagoslovio je Nou i njegovu obitelj.

Dimizov u zäs: „Ju ac igiresk kã niti undatã nu maj uj blãstãma pãmãntu pãntru relji stvarurlje šje fašji lume, ili sã uništilesk lume šã cara ku poplava, makar kã as re lume grešnã šã kãnd as re kupij.“

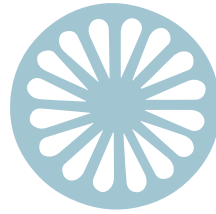
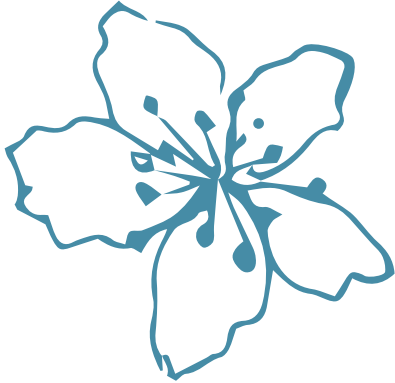
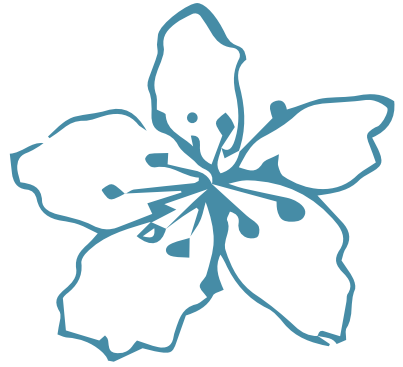
Bog je rekao: „Obećajem da više nikada neću prokleti tlo zbog zlih stvari koje ljudi čine ili uništiti svijet potopom, iako su ljudi grešni od djetinjstva.“

Dimizov u fäkut elši dugä ka znak dä igirala aluj. Känd gođ are duga pä nor, Dimizov sä ängände šje lju igirit aša lume aluj sä sä ängändaskä.

Bog je načinio prvu dugu kao znak svog obećanja. Svaki put kada se na nebu pojavi duga, Bog će se sjetiti što je obećao, a i njegov narod će se toga sjetiti.

4

**Savezu alu
Dimizov ku
Abraham**

***Božji savez
s Abrahamom***

Puvešči dām Biblija dām:
Stvaralala 11–15

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 11-15*

Mulc aj dă pã poplavã, mulc lumi kusta jarã pã pãmãnt. Šã jej toc svite ku una ljim bã. Åm lok sã umplji pãmãntu kum Dimizov lju zapovjedalit, jej sur akuljes una šã ur fãkut varuř.

Mnogo godina nakon potopa, na svijetu je ponovno živjelo puno ljudi. Svi su oni govorili istim jezikom. Umjesto da ispune zemlju kako im je Bog zapovjedio, skupili su se i sagradili grad.

Jej as re tari ānkristac, šā jej nu bāga sama šje u zās Dimizov. Jej sur apukat sā fakā mari zgradā sā ažungā la nor. Dimizov u vāzut kā dākā ur nastavali una sā fakā relji, jej ar puće sā fakā mulći grehur.

Bili su jako ponosni, te nisu marili za ono što je Bog rekao. Čak su počeli graditi visoki toranj koji je trebao doseći nebo. Bog je vidio da će, nastave li zajedno činiti zlo, sada moći učiniti puno više grijeha.

Aša Dimizov lju ščimbat ljimбилje ku mulči vrstur dā ljim, šā u rāsāpit lume pā tot pāmāntu. Varušu šje sur apukat sā fakā sā čima Babel, šje značalešči, “zubunjit”.

Zato je Bog promijenio njihov jezik u mnogo različitih jezika, te raširio ljude po cijelom svijetu. Grad koji su počeli graditi zvao se Babel, što znači „zbunjen”.

Sto aj majankulje, Dimizov u svitit alu om sje sa čima Abram. Dimizovju zas: "Fužj dam pamantuc ša lasac pa familije ata, ša dučii am pamantu hundī cuj arāta ju. Ju čuj blagoslovuli, ša dam činji uj fašji mari samāncā. Ju uj fašji numilje atov mari. Ju uj blagoslovuli pa eje kari čī blagoslovulešči, ša uj blāstāma pa eje kari čī blastāmā. Toči familijurlje pāpamānturfi blagoslovulic pāntru činji".

Nekoliko stotina godina kasnije, Bog je progovorio čovjeku koji se zvao Abram. Bog mu je rekao: „Napusti svoju zemlju i obitelj, te idi u zemlju koju ću ti ja pokazati. Blagoslovit ću te i učiniti od tebe velik narod. Učinit ću tvoje ime slavnim. Blagoslovit ću one koji tebe blagoslivljaju i proklet ću one koji tebe proklinju. Sve obitelji na zemlji bit će blagoslovljene zbog tebe.”

Aša Abram lu pus ureči pã Dimizov. Jãl šu lot bãšãca aluj pã Saraja, una ku toçi slugurlje šã kutotu šje are aluj, šã u mers pã pãmãnt šje ju arãtat Dimizov, pãmãntu Kanaan.

I tako, Abram je poslušao Boga. Poveo je svoju ženu, Saraju, zajedno sa svim svojim slugama i svime što je imao, te otišao u zemlju koju mu je Bog pokazao, zemlju Kanaan.

Känd Abram u ažuns äm Kanaan, Dimizov u zäs: "Ujtáci pä längä činji. Ju cuj da cijä šä alu eje šje ur vinji dä pä činji kutotu pämäntu šjepocviđeššä aje u fi baština ata." Atunšje Abram u mers pä pämäntula.

Kad je Abram došao u Kanaan, Bog mu je rekao: „Pogledaj svuda oko sebe. Tebi i tvojim potomcima dat ću u nasljedstvo svu zemlju koju možeš vidjeti.” Onda se Abram naselio u toj zemlji.

Una ză, Abram su aflat ku Melkisedek, popadă Dimizov Maj Mari. Melkisedek lu blagoslovulit pă Abram šă u zăs: “Dimizovu Maj Mari alu kari äj domnu šă dä nor šă dä pämănt la šă blagoslovulaskă pă Abram. “Atunšje Abram ju dat alu Melkisedek desetina dä kutotu šje ave.”

Jednoga dana, Abram je sreo Melkisedeka, svećenika Svevišnjega Boga. Melkisedek je blagoslovio Abrama i rekao: „Neka Svevišnji Bog, koji je vlasnik neba i zemlje, blagoslovi Abrama.” Tada je Abram dao Melkisedeku desetinu od svega što je imao.

Mulc aj ur trikut, ali Abram šša Saraja inka nu ave fišjor. Dimizov u svitit ku Abram šša ju igirit am napoj ka jäl u ave fišjor šša multä sämäncä dä pä jäl ka ščeljilje am nor. Abram u ankrihut la igirala alu Dimizov. Dimizov u zäs ka Abram äj ðirept daje ka jäl ankriðe am igirala alu Dimizov.

Mnoge godine su prošle, ali Abram i Saraja još uvijek nisu imali sina. Bog je progovorio Abram u opet mu obećao da će imati sina i potomaka koliko je zvijezda na nebu. Abram je povjerovao Božjem obećanju. Bog je proglasio Abrama pravednim jer je vjerovao u Božje obećanje.

Atunšje Dimizov u fäkut savez ku Abram. Savez äm äñtri dovä stranur. Dimizov u zäs: "Ju cuj da fišjor däm tela ata. Ju dov pämäntu Kanaan alu sämäncä ata." Ali Abram inka nu ave fišjor.

Tada je Bog sklopio savez s Abramom. Savez je dogovor između dvije strane. Bog je rekao: „Dat ću ti sina od tvog vlastitog tijela. Zemlju Kanaan dajem tvojim potomcima.“ Ali Abram još uvijek nije imao sina.

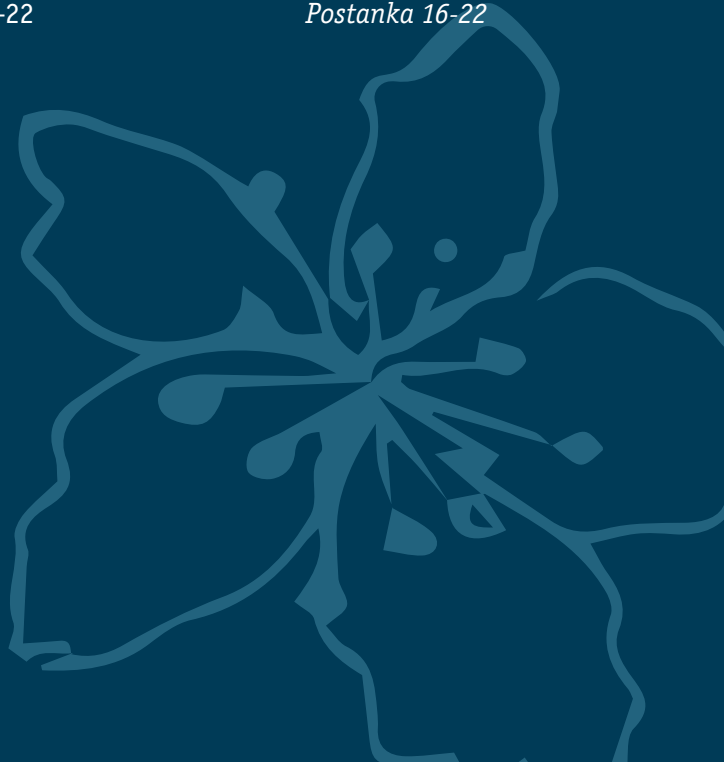

Fišjoru dă igirală *Sin obećanja*

Puvešci dăm Biblija dăm:
Stvaralala 16–22

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 16-22*

Zešji (10) aj dă pă šje Abram šă Saraja ur ažuns äm Kanaan, jej tot nu ave kupil. Aša băšăca Saraja alu Abram ju zäs: "Känd mar Dimizov nu mu dat sã am kupij šă aku känd mes bătärnä sã am kupij, ajišje äj sluškinja ame Hagara. Änsoräci ku je aša je sã ajvi kupil päntru minji."

Deset godina nakon što su Abram i Saraja stigli u Kanaan, još uvijek nisu imali dijete. Stoga je Abramovu ženu, Saraju, rekla: „Budući da mi Bog nije dopustio da imam djecu, a sada sam prestara da imam djecu, evo moje sluškinje, Hagare. Oženi i nju kako bi ona mogla roditi dijete za mene.”

Aša Abram su lot una ku Hagara. Hagara u avut fišjor, šă Abram ju pus numi Jišmael. Ali Saraja su apukat să fijă jalnjikă pă Hagara. Kănd are Jišmael trinaest aj dă bătărn, Dimizov jară u svitit t ku Abram.

I tako, Abram je oženio Hagaru. Hagara je dobila dečkića, a Abram ga je nazvao Jišmael. Međutim, Saraja je postala ljubomorna na Hagaru. Kada je Jišmael imao trinaest godina, Bog je opet progovorio Abram.

Dimizov u zäs: "Ju mes Dimizov maj bälor. Ju uj fašji savez ku činji." Atunšje Abram su pus äm đinuc pä pämänt. Dimizov maj antunšje u zäs alu Abram: "Tu vi fi tata alu multä carä šä lumi. Ju cuj da cijä, šä alu sämäncä ata pämäntu Kanaan šä Ju uj fi Dimizovu alor dä erikeš. Vi trbuji pä tot fišjoru sä fašj obrezanje äm familija ata."

Bog je rekao: „Ja sam Bog Svemogući. Sklopit ću savez s tobom.” Tada se Abram poklonio do zemlje. Bog je ujedno rekao Abram: „Bit ćeš otac mnogih naroda. Tebi i tvojim potomcima dat ću zemlju Kanaan u posjed, a ja ću zauvijek biti njihov Bog. Moraš obrezati svakog dječaka i muškarca u svojoj obitelji.”

“Bășăca ata Saraja, u făta fișjor – jăl u fi fișjoru dă igirală. Čimăcăl Izak. Ju uj fașji savez ku jăl, šă dăm jăl u fi mari narod. Ju uj fașji mari naciĵă dăm Jišmael, ali savezu amnjov u fi ku Izak.” Atunșje Dimizov u ščimbat numilje Abram ku numilje “Abraham”, šje značalešči “Tata alu mulc” Dimizov aša u ščimbat šă numilje alu Saraja, ku numilje “Sara”, šje značalešči “Princeza”.

„Tvoja žena, Saraja, imat će sina – on će biti sin obećanja. Nazovi ga Izak. S njim ću sklopiti svoj savez, a od njega će postati veliki narod. I od Jišmaela ću učiniti veliki narod, ali savez ću sklopiti s Izakom.” Tada je Bog promijenio Abramovo ime u Abraham, što znači „otac mnogih”. Bog je ujedno promijenio Sarajino ime u Sara, što znači „princeza”.

Äm aje zuva Abraham u fäkut obrezanje pä toc fišjori äm kasa aluj. Unu an dä zälji dä pä aje, känd are Abraham sto äj dä bätärn šä Sara devedeset aj. Sara u fätat pä fišjoru alu Abraham. Să čima Izak, kum lju zäs Dimizov sä puji numi.

Tog je dana Abraham obrezao svakog dječaka i muškarca u svojem kućanstvu. Oko godinu dana kasnije, kad je Abraham imao 100 a Sara 90 godina, Sara je rodila Abrahamovog sina. Nazvali su ga Izak, kao što im je Bog rekao.

Känd are Izak fišjor tănăr, Dimizov lu äňšjirkat äm vjerä pä Abraham aša dä u zäs: „Jel pä Izak, fišjoru atov unu, šä amorä sä fijä žrtva päntu minji.“ Abraham äm napoj lu pus ureci pä Dimizov šä u fäkut kutotu sä žrtvovalaskä pä fišjoruš.

Kad je Izak bio mladić, Bog je ispitaó Abrahamovu vjeru tako što je rekao: „Uzmi Iza-ka, svog jedinog sina, i ubij ga kao žrtvu meni.“ Abra-ham je opet poslušao Boga i pripremio se žrtvovati svog sina.

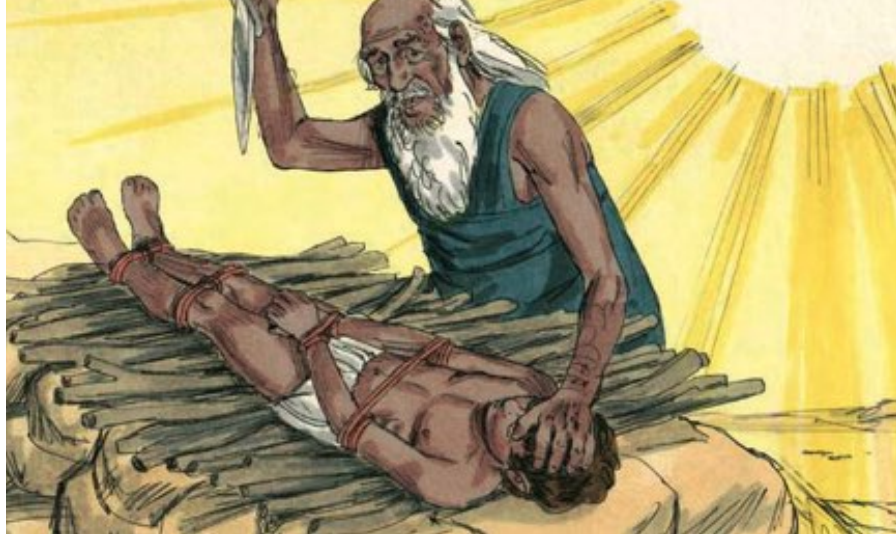

Kum umbla Abraham ku Izak pã loku ŝje lu ðires sã fakã žrtvã pãntru Dimizov, Izak u añtribat: “Tatã, noj avenj ljemnji pãntru žrtvã, a hundi aj birka? Abraham ju zãs pã aje: “Dimizov u sirizi žrtvã dã birkã pãntru fišjoru amnjov.”

Dok su Abraham i Izak hodali do mjesta žrtve, Izak je pitao: „Oče, imamo drvo za žrtvu, ali gdje je janje?” Abraham je odgovorio: „Bog će se pobrinuti za janje za žrtvu, sine moj.”

Känd ur ažuns pä lokula dä žrtvä, Abraham u ljigat pä fišjoru aluj Izak šä lu pus pä oltar. Šä Abraham su lotä la fišjoruš aluj säl amori, antunšje Dimizov ju zäs: "Staj" nu fä njimika alu kupilu! Aku ščuv kă ci frikă dä minji daje kă nu caj cänut kupilu dä la minji."

Kad su stigli do mjesta gdje je trebalo prinijeti žrtvu, Abraham je zavezao svoga sina Izaka i stavio ga na žrtvenik. Upravo kada se Abraham spremao ubiti svog sina, Bog je rekao: „Stani! Nemoj nauditi dječaku! Sada znam da me se bojiš, jer nisi poštedio od mene ni svog jedinog sina.”

Apropi lăngă jej u vâzut Abraham vakă kari are apukată ăm tufă. Dimizov u dat vakă să fijă pusă pă oltar ăm loku alu Izak. Abraham ku fălușăjă u žrtvovalit pă vake.

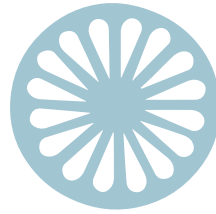
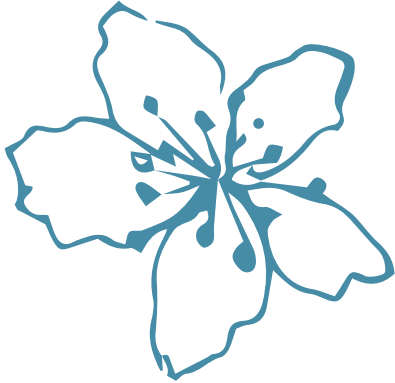
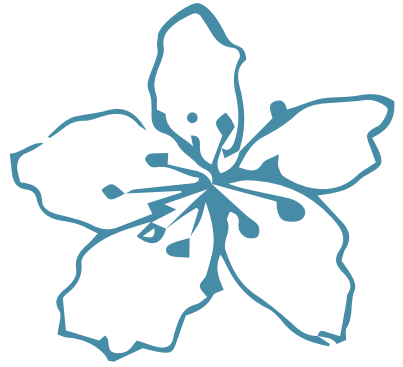
Abraham je u blizini vidio ovna koji je zapeo u grmu. Bog se pobrinuo da ovan bude žrtva umjesto Izaka. Abraham je radosno prinio ovna kao žrtvu.

Atunšje Dimizov ju zäs alu Abraham: "Daje kã tu vujej sä äm daj kutotu, šã fišjoru unu šje aj, ju ac igiresk kã čuj blagoslovuli. Potomci atej ur fi maj mulc dã kit ščeljilje äm nor. Daje kã tu maj pus ureči, šã toči familijurlje atelji pã pãmãntusta ur fi blagoslulvulic."

Tada je Bog rekao Abrahamu: „Budući da si mi bio spreman dati sve, čak i svog jedinog sina, obećajem da ću te blagosloviti. Tvojih potomaka bit će više nego zvijezda na nebu. Budući da si me poslušao, sve obitelji na svijetu bit će blagoslovljene kroz tvoju obitelj.“

6

**Dimizov bagă
sama dă Izak**

***Bog snabdijeva
za Izaka***

Puvešči dăm Biblija dăm:
Stvaralala 24,1–25,26

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 24:1-25:26*

Känd are Abraham tari bätärn, fišjoru aluj, Izak u kriskut šä jäl are mar bärbat. Aša Abraham u mänat pä slugurlje aluj äm napoj äm pämäntu hundī njamu aluj kusta sä adukä bäšäčä päntu fišjoru aluj, Izak.

Kad je Abraham bio jako star, njegov sin Izak odrastao je i postao muškarac. Stoga je Abraham poslao jednog od svojih slugu da se vrati u zemlju gdje je živjela Abrahama rodbina, kako bi nazad doveo ženu za njegova sina Izaka.

Dă pă lungă putuvulală pă pământ hundi njamu alu Abraham kusta, Dimizov pă sluga lu dus la Rebeka. Je are unoka alu fračisu alu Abraham.

Nakon jako dugačkog putovanja u zemlju gdje je živjela Abrahamova rodbina, Bog je njegova slugu odveo do Rebeke. Ona je bila unuka Abrahamovog brata.

Rebeka u stat pã aje sã lašji pã familije alji, šã sã mergã ãm napoj ku sluga alu Izak akasã. Izak su ãnsurat ku je kum u ažuns.

Rebeka je pristala napustiti svoju obitelj i vratiti se sa slugom Izakovom domu. Izak ju je oženio čim je stigla.

Dă pã lungă vreme, Abraham u murit, șã kutotu igiralurlje șje Dimizov u dat aluj âm savez, sur dat alu Izak. Dimizov u igirit kã Abraham u ave nasljedniș dã nu su puće umãra, ali bãșãca alu Izak, Rebeka nu puće sã ajvi kupij.

Nakon puno vremena, Abraham je umro, a sva savezna obećanja koja mu je Bog dao prešla su na Izaka. Bog je obećao da će Abraham imati nebrojeno puno potomaka, ali Izakova žena Rebeka nije mogla imati djece.

Izak su arugat pãntru Rebeka, šã Dimizov lju dat sã fijã gãrjonã ku žeminj. Doj kupiji sã murkuće una ku alt inka kãnd asre ãm injima alu Rebeka, aša Rebeka lu ãntribat pã Dimizov dã šje ãj aje aša.

Izak se pomolio za Rebeku i Bog je dopustio da zatrudni s blizancima. Dvije bebe su se međusobno borile dok su bile u Rebekinoj utrobi, pa je Rebeka pitala Boga što se događa.

Dimizov ju zäs alu Rebeka:
“Dovä plemenur vinji däm
doj fišjori atej šje äs äm
činji. Jej sur murkuči una
ku alt, šä mäj bätärn fišjor
lu služuli pä mäj tänär.”

*Bog je rekao Rebeki: „Dva
naroda će izaći od dva sina
koja su u tebi. Borit će se
međusobno i stariji će služiti
mlađemu.”*

Känd sur avut kupiji alu Rebeki, fišjoru maj bătärn u jišät afară rošu šă pljin dä pär, šă jur pus numi Ezav. Atunšje maj tănär fišjor u jišät afară kum să cănje dä pišjoru alu Ezav, šă jur pus numi Jakov.

Kada su se Rebekine bebe rodile, stariji sin je izašao crven i dlakav, a nazvali su ga Ezav. Tada je izašao mlađi sin i držao je Ezavljevu petu. Nazvali su ga Jakov.

7

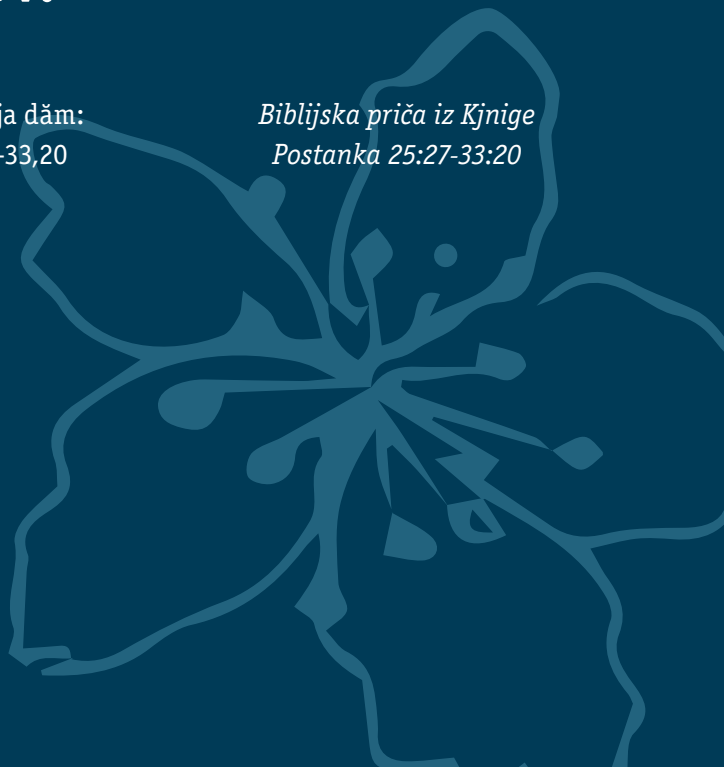

**Dimizov
blagoslovulešči
pã Jakov.**

***Bog blagoslivlja
Jakova***

Puvešči dãm Biblija dãm:
Stvaralala 25,27–33,20

*Biblijska priča iz Kjnige
Postanka 25:27-33:20*

Kum kupiji krišće, Jakov plāšje sã rãmjã akasã, ali Ezav plāšje sã apušji životinjur. Rebeka maj tari plāšje pã Jakov, a Izak maj tari plāšje pã Ezav.

Kako su dječaci rasli, Jakov je volio ostajati kod kuće, dok je Ezav volio loviti. Rebeka je više voljela Jakova, a Izak je više volio Ezava.

Una ză, Ezav u vinjit akasă dăm păduri, șă are tari flământ. Ezav u zăs alu Jakov: „Mă arog la činji, dăm să mănănk dăm mänkare șje aj făkut.” Jakov u äntors vorba: „Elși dăm prava ata dă fișjoru maj bätärn.” Așa Ezav ju dat alu Jakov kutotu pravurlje kari ave ka fișjoru maj bätärn. Atunșje ju dat Jakov mänkari alu Ezav.

Jednoga dana, dok se Ezav vraćao iz lova, bio je jako gladan. Ezav je rekao Jakovu: „Molim te, daj mi nešto hrane koju si skuhao.” Jakov je odgovorio: „Prvo ti meni daj svoja prava najstarijeg sina.” I tako je Ezav dao Jakovu svoja prava koja je imao kao najstariji sin. Jakov mu je tada dao da jede.

Izak gände sä de blagoslov alu Ezav. Ali majnti dä šje u murit, Rebeka šä Jakov lur änsjiljit pä jäl aša kä Jakov sä fäšje kä äj Ezav. Izak are bätärn šä nu maj puće sä vadä. Aša Jakov u pus coljilje alu Ezav šu u pus pelji dä kecä pä gät šä pä mänj.

Izak je htio dati svoj blagoslov Ezavu. Međutim, prije nego što je stigao to učiniti, Rebeka i Jakov su ga prevarili tako što se Jakov pretvarao da je Ezav. Izak je bio star i nije više mogao vidjeti. Jakov je stoga obukao Ezavljevu odjeću i stavio kozju dlaku na svoj vrat i ruke.

Jakov u vinjit la Izak ša u zäs: "Ju mes Ezav. Am vinjit sä mä blagoslovulešč. "Känd Izak u sämcät pelje dä kecä ša u mirusat coljilje, jäl gände kä äj Ezav ša lu blagoslovulit.

Jakov je otišao Izaku i rekao mu: „Ja sam Ezav. Došao sam da me blagosloviš.“ Kad je Izak osjetio kozju dlaku i pomirisao odjeću, pomislio je da je to Ezav i blagoslovio ga.

Ezav lu zamärzälit pä Jakob daje kä ju furat pravurlje kari ari fišjoru maj bätärn, šä blagoslovu aluj. Aša šu fäkut plan sä äl amori pä Jakob dā pä šje u muri tatusu alor.

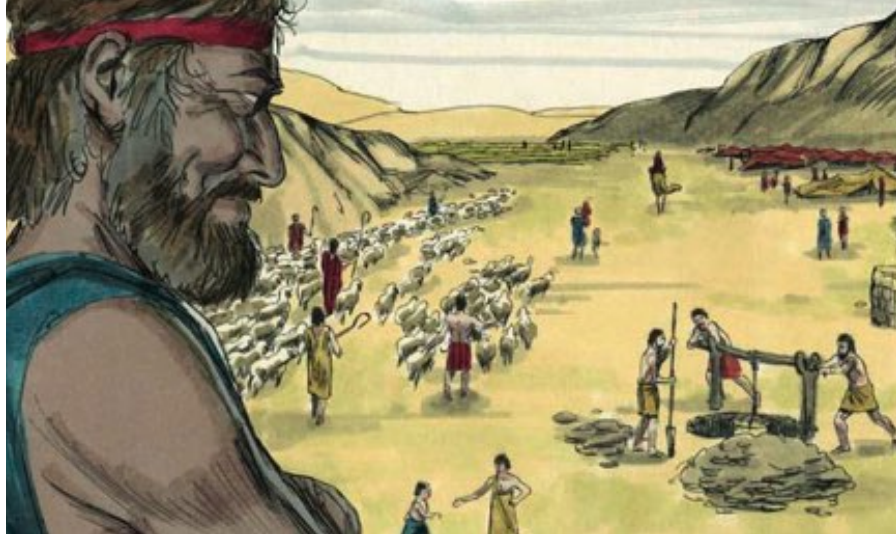
Ezav je zamrzio Jakova, jer mu je Jakob ukrao njegova prava koja je imao kao najstariji sin, kao i njegov blagoslov. Zato je planirao ubiti Jakova nakon što im otac umre.

Ali Rebeka u auzāt planurlje alu Ezav. Aša je šā Izak lu mānat pā Jakov sā kušči ku njamu alji.

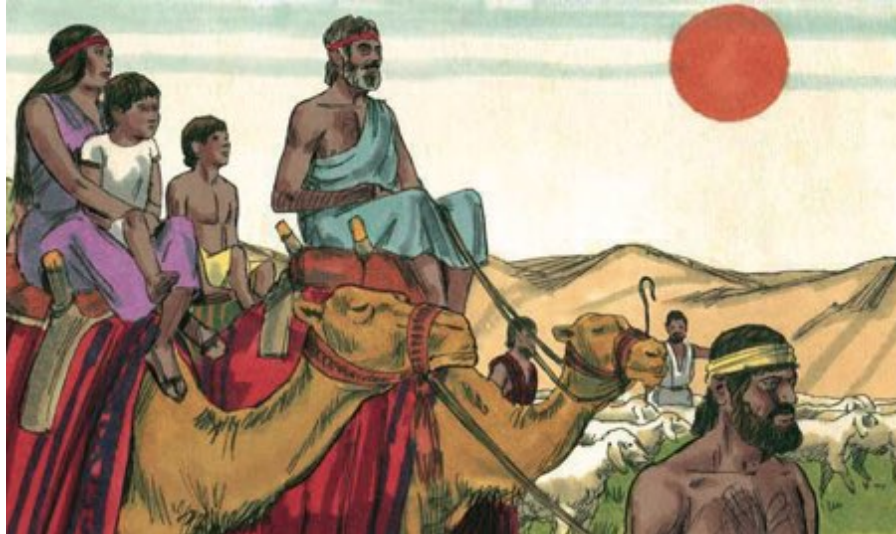
No, Rebeka je čula Ezavov plan, tako da su ona i Izak poslali Jakova daleko, da ode živjeti s njezinom rodbinom.

Jakov u kustat ku njamu alu Rebeka mulc aj. Šă ăm aje vremi jăl su ănsurat šă ave dvanaest fišjor šă feči. Dimizov lu făkut tari găzduk.

Jakov je živio s Rebekinom rodbinom mnogo godina. Tijekom tog vremena, oženio se i dobio dvanaest sinova i jednu kćer. Bog ga je učinio veoma bogatim.

Dă pã dvadeset ajšje u kustat
ãndãrãt dã la kasa aluj ãm
Kanaan, Jakov su ãntors ku
familije aluj šã ku slugurlje,
šã ku toçi životinjurlje aluj.

*Nakon što je dvadeset godina
živio daleko od svoga doma
u Kanaanu, Jakov se vratio
tamo sa svojom obitelji, svo-
jim slugama i svim svojim
stadima.*

Jakov are tari frikos daje kã Ezav inka gãnde sã ãl amori. Aša u mãnat mulči životinjur alu Ezav ka poklon. Slugurlje sje ur adus pã životinjurljelje la Ezav jur zãs:" Sluga atov Jakov ac dã životinjurlješće cijã. Jãl maj šjeva šã u vinji."

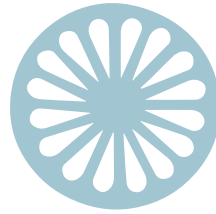
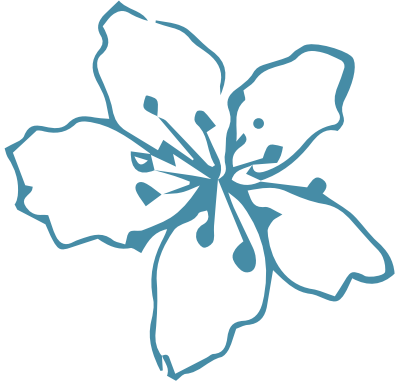
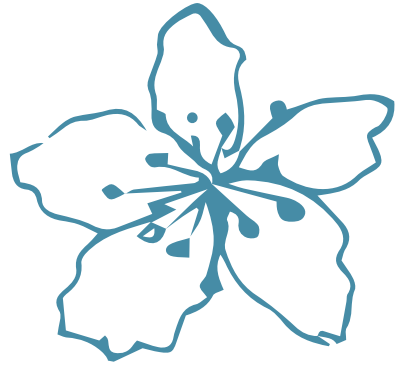
Jakov se jako bojao, jer je mislio da ga Ezav i dalje želi ubiti. Zato je poslao mnoga stada životinja Ezavu kao dar. Sluga koji je doveo životinje rekao je Ezavu: „Tvoj sluga, Jakov, daje ti ove životinje. On uskoro dolazi.“

Ali Ezav mar u jirtat alu Jakov, šă jej as re făloš kă să veđi âm napoj. Jakov kusta âm putuljală âm pămăntu Kanaan. Atunšje Izak u murit, šă Jakov šă Ezav lur ângrupat. Savez dă igiralurlje šje ju dat Dimizov alu Abraham ur mers dă pă Izak pă Jakov.

Međutim, Ezav je već oprostio Jakovu, tako da su obojica bili sretni što su se opet mogli vidjeti. Jakov je nakon toga mirno živio u Kanaanu. Onda je Izak umro, a Jakov i Ezav su ga pokopali. Savezna obećanja koja je Bog obećao Abrahamu sada su prešla sa Izaka na Jakova.

**Dimizov
spasalešči pã
Josip šã pã
familije aluj**

Puvešči dãm Biblija dãm:
Stvaralala 37–50

***Bog spašava
Josipa
i njegovu obitelj***

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 37-50*

Mulc aj dă pã aje, kãnd Jakov are om bãtãrn, jãl u mãnat pã fišjoru šje ji are maj drag pã Josip sã vadã šje fašji fraci aluj kari bãga sama dã životinjur.

Mnogo godina kasnije, kad je Jakov bio starac, poslao je svog najdražeg sina, Josipa, da provjeri kako su njegova braća koja su se brinula za stada.

Fraci alu Josip ăl mǎrzǎle pǎ jǎl kǎ tatǎsu alor ăl plǎšje pǎ jǎl maj tari šǎ daje kǎ Josip u ǎnvisat somn kǎ jǎl u fi vladaru alor. Kǎnd u ažuns Josip la fracǐ aluj, jej lur furat šǎ lur vǎndut la ominj šje vindi po ominj.

Josipa su njegova braća mrzila zato što ga je otac najviše volio i zato što je Josip sanjao da će im biti vladar. Kad je Josip došao svojoj braći, oteli su ga i prodali nekim trgovcima robljem.

Majnti dă šje sur äntors fraci alu Josip akasä, jej ur rupt colu alu Josip šä ur bägatu äm sänžji dă kecä. Atunšje jej ur arätat colula la tatäsu alor aša sä gändaskä jäl käl lu amurät pä Josip divljä životinjä. Jakov are tari trist.

Prije nego što su se Josipova braća vratila kući, razderali su Josipovu odjeću i namočili ju krvlju koze. Onda su njegovu odjeću pokazali svom ocu kako bi on mislio da je Josipa ubila divlja životinja. Jakov je bio jako tužan.

Ominji šje vinđe pã robur lu dus pã Josip ãm Egipat. Egipat are larg šã bãlor pãmãnt ãntri apa šje kurã Nil. Ominji šje vinđe robur lor vãndut pã Josip ka pã rob la om stãpãn šje lukrã ãm vladã. Josip benji ãl askulta pã gazda aluj, šã Dimizov lu blagoslovulit pã Josip.

Trgovci robljem su Josipa odveli u Egipat. Egipat je bio velika, moćna država, koja se nalazila duž rijeke Nil. Trgovci robljem prodali su ga kao roba bogatom državnom službeniku. Josip je dobro služio svoga gospodara, tako da je Bog blagoslovio Josipa.

Bășăca alu stăpănu aluj u
ănsjirkat să să kulšji ku
Josip, ali Josip nu gănđe dăm
ala ränd kă are greh protiv
dă Dimizov. Je su mirgišit
pă jăl šă ju pus skurnă alu
Josip aša dă lor apukat šă
lor băgat ăm čemică. Šă ăm
čemică, Josip maj pädăparci
ăl punji ureci pă Dimizov šă
Dimizov lu blagoslovulit.

*Žena njegovog gospodara
pokušala je zavesti Josipa
da spava s njom, ali Josip
nije htio sagriješiti protiv
Boga. Ona se jako naljutila
i lažno optužila Josipa, jer je
htjela da ga uhite i pošalju
u zatvor. Međutim, čak i u
zatvoru Josip je ostao vjeran
Bogu. Bog ga je stoga blago-
slovio.*

Dă pă doj äj, Josip are inka äm čemică, makar kă nu are duvină. Una nopći, Faraon kari are šje Egipčanji čima kralj, u avut doj somnur, šje pä jäl tari äl činje. Njiš unu däm savetniš aluj nu puće sä äj spujä šje značale somnurlje.

Dvije godine kasnije, Josip je još uvijek bio u zatvoru, iako je bio nevin. Jedne je noći, faraon (tako su Egipćani zvali svoje kraljeve) usnuo dva sna koja su ga jako uznemirila. Nitko od njegovih savjetnika nije mu mogao reći značenje tih snova.

Dimizov ju dat alu Josip dar sãšćiji sãspujãšje značalešći somnurlje, aša Faraon lu čimat pã Josip la jãl dãm čemicã. Josip ju spus šje značale somnurljelje šã ju zãs: "Dimizov u mãna šapći aj dã bunã žetvã, šã dã pã aj dã šapći aj dã fomi."

Bog je Josipu dao sposobnost da protumači snove, pa je faraon tražio da mu dovedu Josipa iz zatvora. Josip je protumačio njegove snove i rekao mu: „Bog će poslati sedam godina obilne žetve, nakon kojih će biti sedam godina gladi.“

Faraon are tari ănkristat ku Josip šă lu pus să fijă maj bălor om ăm Egiptu ăntreg dă pă jăl!

Faraon je bio toliko zadivljen Josipom da ga je postavio za drugog najmoćnijeg čovjeka u cijelom Egiptu.

Josip u zäs alu lumi sä pujä ändärät multä mänkari kit as re aji dä bunä žetvä. Atunšje Josip u vändut mänkari dä šapći aj känd u vinjit aji dä fomi, aša sä ajvi dästul sä mänšji.

Josip je rekao ljudima da pohrane velike količine hrane tijekom sedam godina dobrih žetvi. Onda je Josip prodavao hranu ljudima kad je došlo sedam godina gladi, kako bi svi imali dovoljno za jesti.

Mari are fomi nu numa ăm
Egiptat, mar šă ăm Kanaan
hundi kusta Jakov šă
familije aluj.

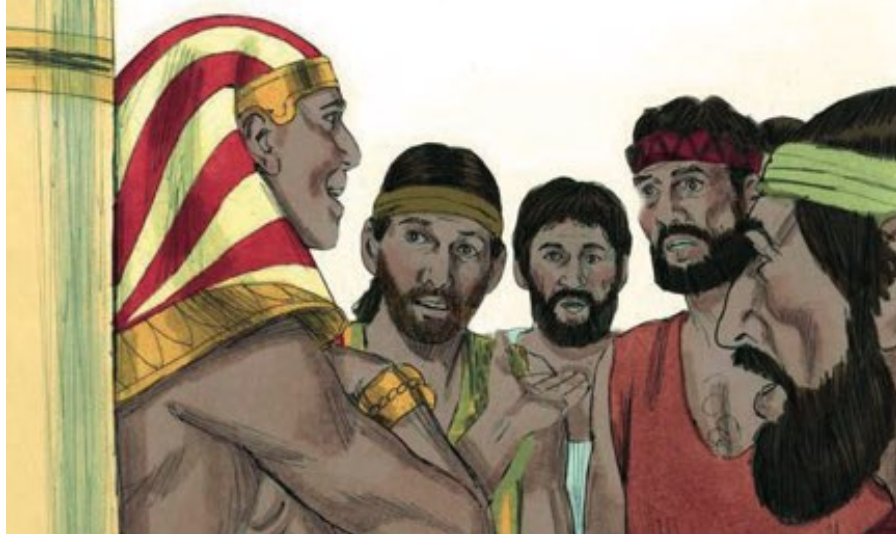
*Glad nije bila velika samo
u Egiptu, nego i u Kanaanu,
gdje su živjeli Jakov i njego-
va obitelj.*

Aša Jakov u mǎnat pǎ fišjoru aluj maj bǎtǎrn ǎm Egipat dǎ pǎ mǎnkari. Fraci nu lor kunuskut pǎ Josip kǎnd or stat ǎm nenće aluj sǎ kumpiri mǎnkari. Ali Josip lju kunuskut pǎ jej.

Stoga je Jakov poslao svoje starije sinove u Egipat da kupe hranu. Braća nisu prepoznala Josipa kad su stajali pred njim da kupe hranu. Međutim, Josip je prepoznao njih.

Dă pã äñsjirkalã dă fracì alor sã vadã dakã sor ščimbat, Josip lju zãs alor: “Ju mes fracìlje avostru Josip! Nu vã fijã frikã. Voj ac äñsjirkat sã fãšjec relji kãnd mac vãndut ka pã rob, ali Dimizov u äntors relji pã benji! Hajdec šã kustãc äm Egipat aša sã pot sã bag sama pãntru voj šã familijurlje avoštri.”

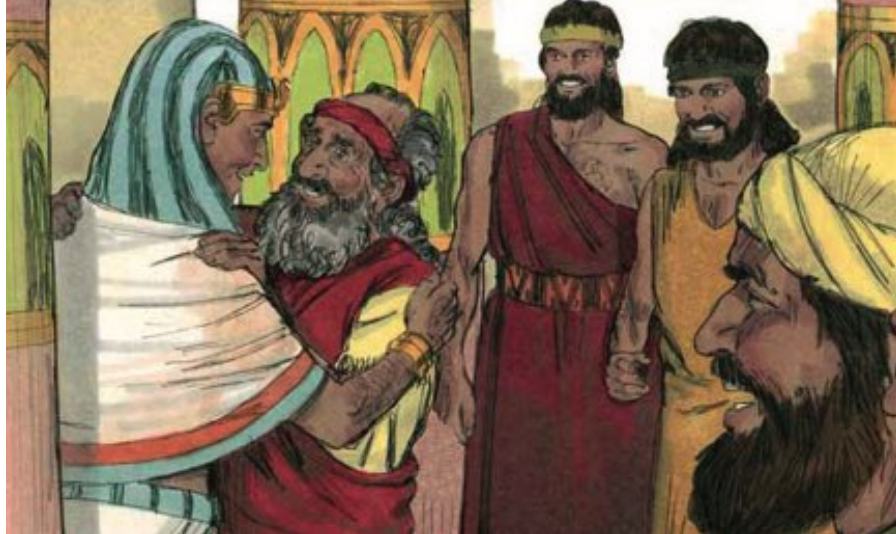

Nakon što je iskušao svoju braću da vidi jesu li se promijenili, Josip im je rekao: „Ja sam vaš brat, Josip! Ne bojte se. Vi ste meni pokušali učiniti zlo kada ste me prodali kao roba, ali Bog je to zlo iskoristio za dobro! Dođite i živite u Egiptu da se ja mogu brinuti za vas i vaše obitelji.”

Känd sur äntors fraci alu Josip akasä šä ur spus alu tatäsu alor Jakov, kä Josip äj inka äm kust, jäl are tari fälos.

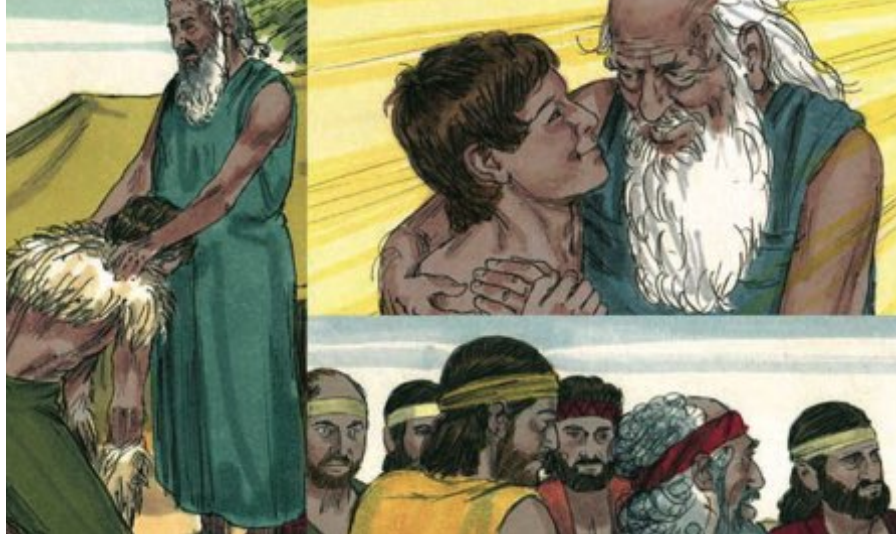
Kad su se Josipova braća vratila kući i rekla svom ocu Jakovu da je Josip još uvijek živ, bio je jako sretan.

Makar kã Jakov are om bätärn, jãl u fužjit ãm Egipat ku familije aluj sã kušči, šã jej toc kusta akulo. Majnti dã šje Jakov u murit, jãl u blagoslovulit pã toc fišjori aluj.

Premda je Jakov bio starac, sa cijelom svojom obitelji se preselio u Egipat. I tako su svi tamo živjeli. Prije nego što je Jakov umro, blagoslovio je svakoga od svojih sinova.

Savezu dă igiralur šje u dat Dimizov alu Abraham ur mers pã Izak, atunšje pã Jakov šã dă pã aje pã dvanaest fišjor šã pã familijurlje alor. Nasljednici dă dvanaest fišjor ur fost sã fijã dvanaest sãmãnc alu Izrael.

Savezna obećanja koja je Bog dao Abrahamu prešla su na Izaka, zatim na Jakova, a onda na Jakovljevih dvanaest sinova i njihove obitelji. Potomci tih dvanaest sinova postali su dvanaest Izraelovih plemena.

9

**Dimizov čamă
pă Mojsije**

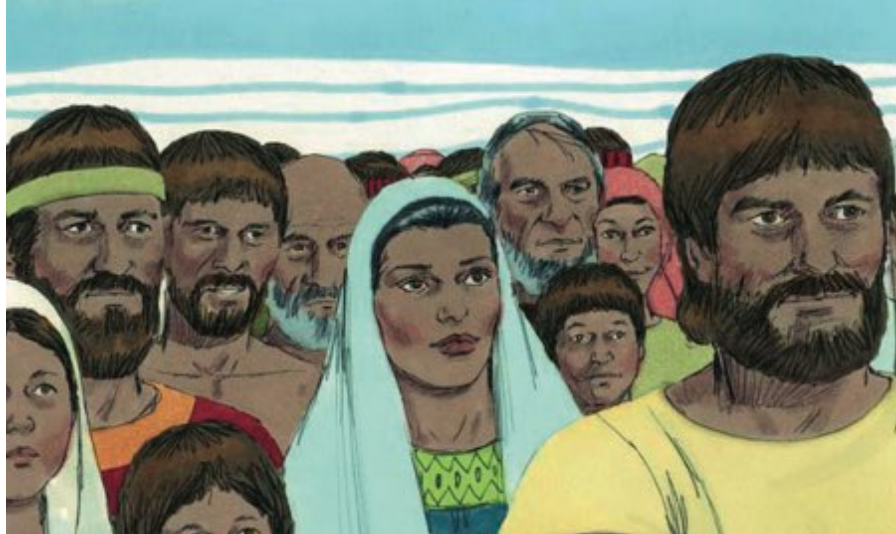
Puvešči dăm Biblijă dăm:
Jišala 1-4

***Bog poziva
Mojsija***

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 1-4*

Dā pā šje u murit Josip toc dām njamu aluj ur rāmas ām Egipat. Jej šā nasljednicalor māj pā dāpārći kusta mulc āj šā ur avut mulc kupij. Jej sā čima Izraelci.

Nakon Josipove smrti, sva njegova rodbina ostala je u Egiptu. Oni i njihovi potomci nastavili su tamo živjeti mnogo godina i imali su mnogo djece. Zvali su se Izraelci.

Dă pă sto aj, tari mulc as re Izraelc. Egipčani maj mult nu să ăngănde dă Josip să dă kutotu šje benji u făkut păntru jej. Sur apukat să fijă frikoš dă Izraelci daje kă as re atice. Aša Faraon kari are ăm aje dobă ăm Egipat ljur făkut pă Izraelci să fijă robur alu Egipčanjilor.

Nakon nekoliko stotina godina, broj Izraelaca je jako porastao. Egipćani se više nisu sjećali Josipa i svega što je učinio za njih. Počeli su se bojati Izraelaca, jer ih je bilo toliko puno. Zato je faraon koji je tada vladao Egiptom učinio Izraelce robovima Egipćanima.

Egipčani lju pus ku sālā pā Izraelci sā fakā mulči zgraduršāvarušulje āntrežj. Lukru gre, kusturlje alor as re bijednā, ali Dimizov lju blagoslovulit, šā jej ur avut maj mulc kupij.

Egipčani su natjerali Izraelce da izgrade mnoge zgrade, pa čak i cijele gradove. Težak rad njihove je živote učinio bijednima, ali Bog ih je blagoslovio, tako da su imali još više djece.

Faraon u vāzut kā Izraelci ave mulc kupij, aša u dat vorba pučernjikā sā amori pā toc fišjori alu Izraelcilor aša sā lji vārljaskā ām apa šje kurā Nil.

Faraon je vidio da Izraelci imaju puno djece, pa je naredio svojim ljudima da ubiju sve izraelske muške bebe tako što će ih baciti u rijeku Nil.

Una Izraelkă u fătat fišjor.
Je šă bărbatu alji ur askuns
pă kupil kit gođ puće.

*Neka Izraelka rodila je dječā-
čīća. Ona i njen muž skrivali
su bebu koliko god su dugo
mogli.*

Känd nu maj puće sã äľ askundã, lor bãgat äm korpã šã lur askuns la dunga dã apã šje kurã Nil sã äľ spasalaskã sã nu äľ amori. Sorãsa maj bãtãrnã äľ pratale sã vadã šje u fi ku jãľ.

Kad ga roditelji više nisu mogli skrivati, stavili su ga u plutajuću košaru u trski uz rub rijeke Nil, da bi ga spasili od smrti. Njegova starija sestra promatrala je da vidi što će se dogoditi.

Fata alu Faraon u vāzut košarešāsu ujtat ām nontru. Kānd u vāzut pā kupilula, je lu lot ka pā fišjoru alji. Je u lot pā Izraelkā sā āl rānjaskā fār da šje je šćije kā aje are mumāsa alu kupilula. Kānd are kupilula dāstul da bātarn šā nu maj trābuje lapčilje alu mumāsa, je lu āntors la fata alu Faraon, kari ju pus numi Mojsije.

Kći faraona vidjela je košaru i pogledala unutra. Kad je vidjela bebu, prihvatila ju je kao vlastitog sina. Unajmila je Izraelku da ga doji, ali nije shvatila da je ta žena zapravo prava majka toga djeteta. Kada je dijete bilo dovoljno staro da mu više nije trebalo majčino mlijeko, vratila ga je faraonovoj kćeri, koja ga je nazvala Mojsije.

Äm una zä, känd Mojsije u kriskut, jäl u väzut pä Egipčan kari bači pä sluga Izraelac. Mojsije u äñšjirkat sä spasalaskä pä urtaku Izraelac.

Jednoga dana, kad je Mojsije već bio odrastao čovjek, vidio je da neki Egipćanin tuče izraelskog roba. Mojsije je pokušao spasiti svog sunarodnjaka Izraelca.

Känd u sämcät Mojsije
kä njime nul viđe, jäl lu
amurät pä Egipcäninula šä
lu ängrupat. Ali šjinjiva u
vžut šje u fäkut Mojsije.

*Kad je Mojsije mislio da nitko
neće vidjeti, ubio je Egipćanina
i zakopao njegovo tijelo. Međutim,
netko je vidio što je Mojsije učinio.*

Känd u auzät Faraon šje u fäkut Mojsije, jäl u änsjirkat sä äl amori. Mojsije u skäpat däm Egipat äm pustinjä hundiare pä bun lok ändärät dä la kätänjilje alu Faraon.

Kad je faraon čuo što je Mojsije učinio, pokušao ga je ubiti. Mojsije je pobjegao iz Egipta u divljinu, kako bi bio siguran od faraonovih vojnika.

Mojsije paze životinjur
ām pustinjā dāparci dā la
Egipat. Jāl u āmiritatu pā
mujeri dām lokula šā ave doj
fišjor.

*Mojsije je postao pastir u div-
ljini daleko od Egipta. Oženio
se ženom iz tog mjesta, te je
dobio dva sina.*

Una ză känd băga sama Mojsije dă biršilje aluj, jăl u vâzut tufa kum arđe. A tufe nu arđe sã vi ars. Mojsije u mers kitrã tufe sã vadã maj benji. Kum u vinjit maj apropi, graju alu Dimizov u zãs: „Mojsije dãskulcãci. Tu staj pã pãmãnt svãnt.”

Jednog dana, dok se Mojsije brinuo za svoje ovce, vidio je da jedan grm gori. No, grm nije izgarao. Mojsije je prišao grmu da bi ga mogao bolje vidjeti. Kako je prilazio gorućem grmu, Božji glas mu je rekao: „Mojsije, izuj svoju obuću. Stojiš na svetom tlu.”

Dimizov u zäs: "Ju am vžut patnjurlje alu lume ame. Ju čuj mäna la Faraon aša sä skoc pä Izraelci afarä däm Egipat. Ju ljuj da pämäntu Kanaan, pämäntu šje am igirit alu Abraham, Izak šä alu Jakov."

Bog je rekao: „Vidio sam patnju svoga naroda. Poslat ću te faraonu da izvedeš Izraelce iz ropstva u Egiptu. Ja ću im dati zemlju Kanaan, zemlju koju sam obećao Abrahamu, Izaku i Jakovu.”

Mojsije u antribat: "A šje dakā lume ur gāndi sā ščiji šjinji mu mānat, šje sā zāk?" Dimizov u zās: "JU MES KARI MES. Aša zālji alor, JU MES mu mānat la voj. "Isto aša zālji alor: "Ju mes Jahve, Dimizovu alu ominji bātārnj avoštri, Abraham, Izak, šā Jakov. Asta āj numilje amnjov dā erikeš."

Mojsije je pitao: „A što ako ljudi budu htjeli znati tko me poslao, što da kažem?“ Bog je rekao: „JA SAM KOJI JESAM. Reci im ‘JA JESAM poslao me k vama’. Isto im reci: ‘Ja sam Jahve, Bog vaših predaka Abrahama, Izaka i Jakova.’ Ovo je moje ime zauvijek.“

Mojsije are frikos šã nu gãnde sã mergã la Faraon daje kã gãnde kã no puće sã svitaskã benji, aša Dimizov lu mãnat pã fračilje alu Mojsije, Aron, sã aj ažući. Dimizov ju zãs alu Mojsije šã alu Aron kã Faraon nu su da aša numa.

Mojsije se bojao i nije htio ići faraonu, jer je mislio da ne može dobro govoriti. Stoga je Bog poslao Mojsijeva brata Arona da mu pomogne. Bog je upozorio Mojsija i Arona da će faraon biti tvrdoglav

10

Zešji kugur

Deset pošasti

Puvešči dām Biblijā dām:
Jišala 5–10

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 5-10*

Mojsije šă Aron ur mers la Faraon. Šă ur zăs: “Lasă pă lume ame să fugă!” Faraonu u pus ureči maj ăm lok să lji slăbodă pă Izraelci, jăl lju pus ku săla să lukri maj tari!

Mojsije i Aron otišli su faraonu. Rekli su: „Ovo kaže Bog Izraelov: ‘Oslobodi moj narod!’” Faraon ih nije poslusa. Umjesto da pusti Izraelce, natjerao ih je da još više rade!

Faraon maj pã dăparci nu gãnde sã lași pã lume sã fugã, aša Dimizov u mãnat kugur pã Egipat. Pãm kugurljeșce, Dimizov u arãtat alu Faraon kã jãl aj maj bãlor dã Faraon șã dã toc dimizeji ãm Egipat.

Faraon je odbijao osloboditi narod, pa je Bog poslao deset groznih pošasti na Egipat. Putem ovih pošasti, Bog je faraonu pokazao da je moćniji od njega, kao i od svih egipatskih bogova.

Dimizov u štors apa Ńje kurā Nil ām sānži, ali Faraon inka nu lāsa pā Izraelci sā fugā.

Bog je rijeku Nil pretvorio u krv, ali faraon još uvijek nije htio pustiti Izraelce da odu.

Dimizov u mánat brošć pãm tot Egiptu. Faraon sã aruga la Mojsije sã lji je ändärät pã broščilje. Ali dã pã aje šje broščilje ur murit, alu Faraon su äntärit sufljitu šã nu maj gãnde sã slãbodã pã Izraelci sã fugã dãm Egipat.

Bog je poslao žabe po cijelom Egiptu. Faraon je preklinjao Mojsija da ukloni žabe. Međutim, nakon što su sve žabe umrle, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije dopustio da Izraelci napuste Egipat.

Aša Dimizov u mǎnat kuga dǎ cǎncar. Šǎ maj u mǎnat kugǎ dǎ mušč. Faraon lu čimat pǎ Mojsije šǎ pǎ Aron šǎ lju zǎs, kǎ dakǎ ur sta ku kugurljelje, Izraelci ur puće sǎ fugǎ dǎm Egipat. Kǎnd su arugat Mojsije, Dimizov u mǎnat afarǎ toči muščilje dǎm Egipat. Ali Faraon šu ǎntǎrit suflijitu šǎ nu gǎnde sǎ laši pǎ lumi sǎ fugǎ.

Stoga je Bog poslao komarce kao pošast. Zatim, poslao je obade kao pošast. Faraon je pozvao Mojsija i Arona da im kaže da će Izraelci, ako zaustave ovu pošast, moći napustiti Egipat. Kad se Mojsije pomolio, Bog je uklonio obade iz Egipta. Međutim, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije htio pustiti narod da ode.

Dă pã aje, Dimizov u fãkut toçi životinjurlje alu Egipčanjilor sã ämbičižaskã šã sã mori. Ali sufljitu alu Faraon are äntãrit, šã nu gãnde sã slãbodã pã Izraelci sã fugã.

Nakon toga, Bog je izazvao da se sve domaće životinje koje su pripadale Egipćanima razbole i umru. No, faraonovo srce bilo je otvrdnuto, pa nije htio pustiti Izraelce da odu.

Atunšje u zās Dimizov alu Mojsije sã vãrljaskã šinušã ãm nor ãm nenće alu Faraon. Kãnd u fãkut jãl aje, sur nãstãmit čirur pã pelji la toc Egipćanji, ali pã Izraelc nu. Dimizov u ãntãrit suflljitu alu Faraon, šã Faraon nu lãsa pã Izraelci sã fugã.

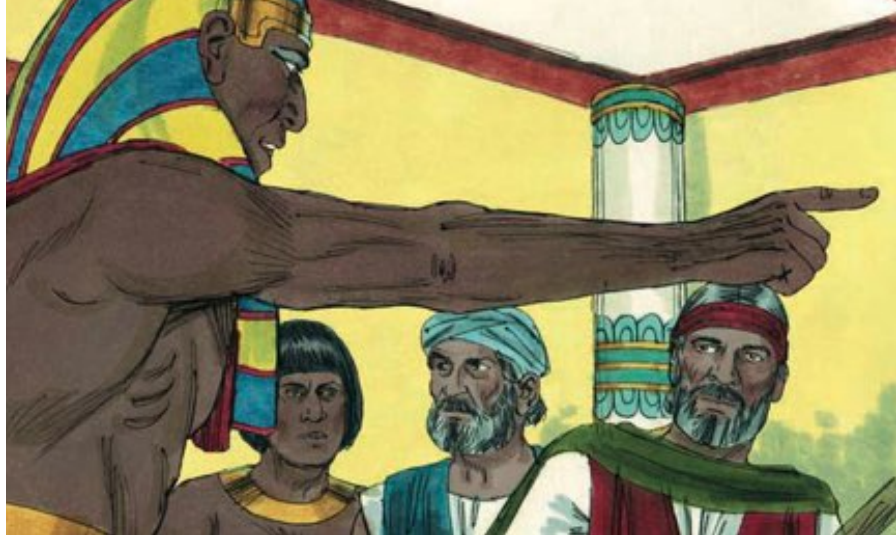
Onda je Bog rekao Mojsiju da baci pepeo u zrak pred faraonom. Kad je to učinio, bolni čirevi pojavili su se na Egipćanima, ali ne i na Izraelcima. Bog je otvrdnuo faraonovo srce, tako da faraon nije htio pustiti Izraelce da odu.

Dă pã aje, Dimizov u mãnat točã sje u idizit kutotu sje krišće pãm poljur šã pã toc kari jiše afarã ãm Egiptu ãntreg. Faraon lu čimat pã Mojsije šã Aron lju zãs: "Ju am zgrešilit" Voj pućec sã fužjec." Aša Mojsije su arugat, šã toča nu maj kãđe dãm nor.

Nakon toga, Bog je poslao tuču koja je uništila većinu usjeva u Egiptu, a ubila je svakoga tko bi izašao van. Faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: „Sagriješio sam. Možete ići.” Mojsije se tada pomolio, a tuča je prestala padati s neba.

Ali Faraon jară u făkut greh,
šă ju su ăntărit sufljitu. Jăl
nu lăsa pă Izraelci să fugă.

*Pa ipak, faraon je ponovno
sagriješio i otvrdnuo svoje
srce. Nije htio pustiti Izrael-
ce da odu.*

Aša Dimizov u mánat skakavcur sã vijã pã Egiptu ántreg. Ešće skakavcur ur mánkat kutotu šje krišće ám poljã, a šje toča nu uništilit.

Nakon toga, Bog je poslao roj skakavaca da se nadviju nad Egiptom. Skakavci su pojeli sav usjev koji tuča nije uništila.

Atunšje Dimizov u mánat
ántunjirišemi šje u fost tri
zálji. Aša are ántunjerik
dã Egipčanji nu puće sã
fugã dãm kasa alor. Ali are
luminã pã lok hundi Izraelci
kusta.

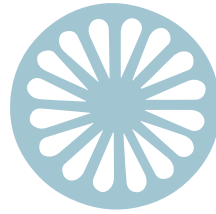
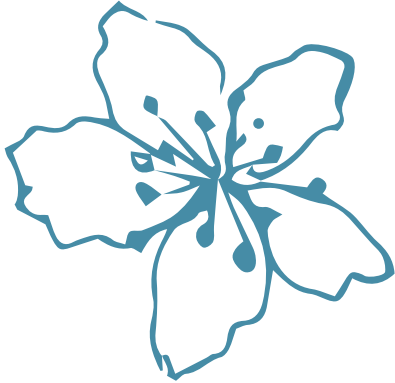
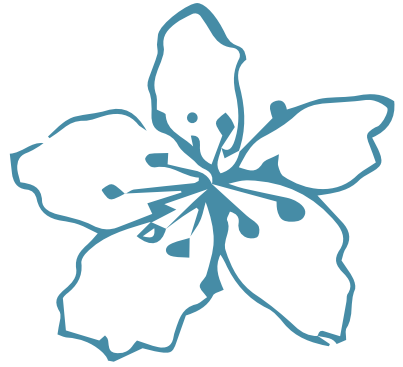
*Onda je Bog poslao tamu
koja je trajala tri dana. Bilo
je tako mračno da Egipćani
nisu mogli napustiti svoje
kuće. Međutim, tamo gdje su
živjeli Izraelci, bilo je svjetla.*

Šă dă pă ešće novi kugur, Faraon inka nu slăbuze pă Izraelci să fugă. Kănd mar Faraon nu punji ureči, Dimizov u făkut plan să măji maj una kugă. Asta u šćimba găndu alu Faraon.

Čak ni nakon ovih devet pošasti, faraon nije htio pustiti Izraelce da odu. Budući da faraon nije htio poslušati, Bog je naumio pustiti još jednu pošast. Ova će promijeniti faraonov stav.

11

Pasha

Pasha

Puvešči dām Biblijā dām:
Jišala 11,1–12,32

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 11:1-12:32*

Dimizov ju zäs äm nenći alu Faraon kã dakã no lãsa pã Izraelci sã fugã, kã atunšje jãl u amurã pã toc kupiji fišjori šje sur avut elši, šã pã životinjur. Kãnd u auzãt Faraon asta, jãl inka nu gãnde sã änkradã alu Dimizov šã sã äl pujã ureçi.

Bog je upozorio faraona da će, ako ne pusti Izraelce da odu, pobiti sve muške prvorođence egipatskog naroda i životinja. Kad je faraon to čuo, ipak je odbio vjerovati i poslušati Boga.

Dimizov u aflat kalji kum sã spasalaskã pã fišjori elši alu toc kari ãnkriđe ãm jãl. Totã familije trãbuje sã akuljagã maj bunã birkã šã su amori.

Bog je priskrbio naãin da spasi prvorođence svakoga tko je vjerovao u njega. Svaka obitelj je trebala odabrati savršeno janje i zaklati ga.

Dimizov u zäs alu Izraelcilor sä pujä cära däm sänzilje alu birke pä la štoku dä ušä dä kasa alor, šä su frigä karnje šä päfriš sä u mänäšji, una ku pita šje ur fäkut färdä kvas. Šä lju zäs sä fijä gätac sä fugä däm Egipat dä pä šje ur mänka.

Bog je rekao Izraelcima da namažu krv janjeta na do-vratnike svoje kuće, te da ispeku meso i brzo ga pojedu, zajedno s kruhom koji je bio napravljen bez kvasca. Također, rekao im je da budu spremni napustiti Egipat čim pojedu.

Izraelci ur fäkut kutotu šje lju zäs Dimizov sä fakä. Äm miržuku dä nopći, Dimizov u mers pä m äntreg Egiptu šä amure pä tot fišjoru elši.

Izraelci su sve učinili točno kako im je Bog zapovjedio da učine. Usred noći, Bog je prošao kroz Egipat ubijajući svakog prvorođenog sina.

Toči kăšălje alu Izrael
ave sănži pă lăngă uš, aša
Dimizov u fužjit numa pă
lăngă elje kăš. Toc kari ăs re
ăm nontru ăs re pă lok bun.
Jej as re spasalic dă rănd dă
sănžilje alu birkă.

*Sve kuće Izraelaca imale su
krv na dovratnicima, pa je
Bog zaobišao te kuće. Svi
u kući bili su na sigurnom,
spaseni zbog janjetove krvi.*

Ali Egipčani nu ănkriđe alu Dimizov njiš nu punje ureći la aje šje lji zăšje. Aša Dimizov nu trikut păšći kăšălje alor. Dimizov u amurăt pă tot fišjoru elši alu Egipćanjilor.

Egipćani pak nisu vjerovali Bogu i zato nisu poslušali njegove zapovijedi. Zato Bog nije zaobišao njihove kuće. Bog je ubio sve do jednog egipatskog sina prvorođenca.

Tot kupilu elši alu Egipcánjilor u murit, dă la kupilu elši ăm čemică, păn la fišjoru elši alu Faraon. Multă lumi ăm Egipat plănže șă căngre dă žalje mari.

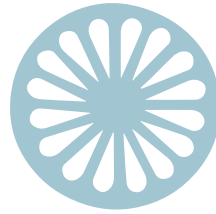
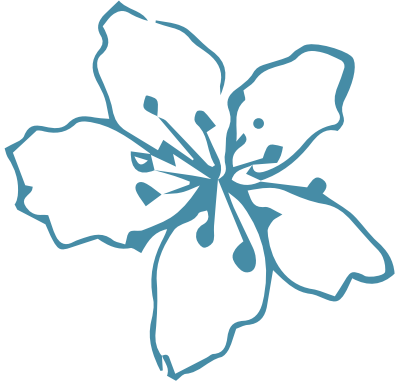
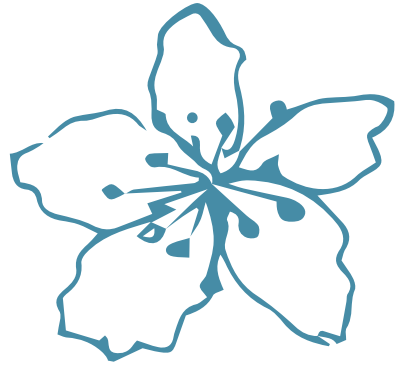

Svaki egipatski muški provorođenac je umro, od prvorođenog zatvorenika do faraonovog prvorođenca. Mnogi ljudi u Egiptu su plakali i jadikovali zbog svoje duboke tuge.

Ăm aje nopći, Faraon lu čimat pã Mojsije šã pã Aron šã u zãs: "Jec pã Izraelci šã fužjec dãm Egipat pãfriš!" Egipćanji isto aša ur fãkut sãlã alu Izraelci sã fugã pã friš.

Te iste noći, faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: „Odvedite Izraelce i odmah napustite Egipat!” Egipatski narod je isto tako nagovarao Izraelce da odmah odu.

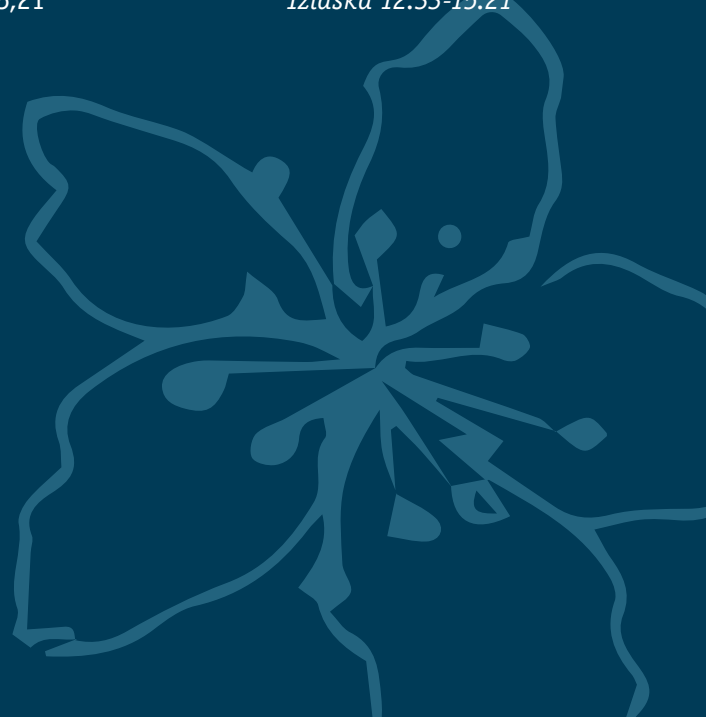
12

Jišala

Izlazak

Puvešči dām Biblijā dām:
Jišala 12,33–15,21

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 12:33-15:21*

Izraelci ku mari vojă fužje dăm Egipat. Jej maj mult nu ăș re robovur. Šă jej măržje ăm Pământu Igit! Egipcânji ur dat alu Izraelcilor šje gođ ur šjirut, šă aur šă aržjint, šă alčilje stvarur vredni. Šjeva ka alta lumi dă alčilje nacijur ănkriđe ăm Dimizov šă ur mers una ku Izraelci kănd ur fužjit dăm Egipat.

Izraelci su bili vrlo sretni što napuštaju Egipat. Nisu više bili robovi, a išli su u Obećanu zemlju! Egipćani su dali Izraelcima što god su tražili, čak i zlato, srebro i ostale vrijedne stvari. Neki ljudi iz drugih naroda povjerovali su u Boga i otišli su zajedno s Izraelcima dok su oni napuštali Egipat.

Dimizov lji dušje ku mari
oblak kari māržje ām nenće
alor dā zuva, a dā nopći
are stup dām fok. Dimizov
are ku jej, šā lji arāta kalje.
Kutotu šje trābuje sā fakā
are sā mergā dā pā Jāl.

*Bog ih je vodio pomoću vi-
sokog stupa od oblaka koji
je išao pred njima tijekom
dana, a koji bi noću postao
stup od vatre. Bog je uvijek
bio s njima i vodio ih dok su
putovali. Oni su ga samo tre-
bali slijediti.*

Dă pă una skurtă vremi, Faraon šă lume aluj šur ščimbat gändurlje, šă gände pă Izraelci să fijă äm napoj roburlje alor. Dimizov lu fäkut pă Faraon să fijä ku kap tari, aša să vadä lume kä jäl äj ala Unu Dirept Dimizov, šă să prišjepi kä jäl, Jahve, äj maj bälor dä kit Faraon šă dimizeji aluj.

Nedugo nakon toga, faraon i njegov narod promijenili su mišljenje i htjeli su da Izraelci opet budu njihovi robovi. Bog je učinio da faraon bude tvrdoglav kako bi narod mogao vidjeti da je On Jedini Pravi Bog, te da bi razumjeli da je On, Jahve, moćniji od faraona i njegovih bogova.

Aša Faraon šā kātānjilje aluj sor lot dā pā Izraelci sā lji fakā robur ām napoj. Kānd ur vāzut Izraelci kā vinji kātānjilje alu Egipcānjilor, jej ur vāzut kā jej ās re apukac āntri kātānjilje alu Faraon lāngā More dalj Rošā. Jej ās re tari frikoš šā sor apukat sā plāngā: “Adišje anj lāsāt Egiptu? Noj toc unj muri!”

Stoga su faraon i njegova vojska ganjali Izraelce kako bi ih opet učinili svojim robovima. Kada su Izraelci vidjeli kako dolazi egipatska vojska, shvatili su da su zarobljeni između faraonove vojske i Crvenoga mora. Jako su se uplašili i povikali: „Zašto smo napustili Egipat? Umrijet ćemo!”

Mojsije lju zās alu Izraelci: “Nu fijec frikoš! Dimizov su baći pāntru voj astās šā vu spasali.” Atunšje Dimizov u zās alu Mojsije: “Zā alu lumi sā mergā kitrā Apa Mari Rošā.”

Mojsije je rekao Izraelcima: „Prestanite se bojati! Bog će se boriti za vas danas i spasiti vas.” Tada je Bog rekao Mojsiju: „Reci narodu da se primakne prema Crvenom moru.”

Atunšje Dimizov u maknulit
oblak dām stup šā lu pus
āntri Izraelci šā Egipčanji,
aša dā Egipčanji nu puće sā
vadā pā Izraelc.

*Bog je zatim pomaknuo stup
od oblaka i stavio ga između
Izraelaca i Egipćana tako da
Egipćani nisu mogli vidjeti
Izraelce.*

Dimizov u zäs alu Mojsije sä rädiši mäna pä dasupra dä Apa Mari šä sä u fäkut sä mergä äm dovä pärc. Atunšje Dimizov u fäkut vantu sä mäji apa äm apilje mar pä leva šä pä desna parci, aša dä su fäkut kalji äntri more.

Bog je rekao Mojsiju da podigne svoju ruku nad morem i razdijeli vodu. Onda je Bog poslao vjetar koji je otpuhao vodu u moru nalijevo i nadesno, tako da se pojavio put kroz more.

Izraelci ur trikut pām More
ka pā loku uskat, ku fal dām
apā pā dovā parc.

*Izraelci su prošli kroz more
po suhom tlu, s vodenim zi-
dom s obje strane.*

Atunšje Dimizov u maknult
oblaku äm ändärät däm
kalji aša sä potä Egipcänji sä
vadä pä Izraelci kum skäpa.
Egipcänji sor lot dä pä jej sä
lji njirgilaskä.

*Tada je Bog maknuo oblak
s puta tako da su Egipcäni
mogli vidjeti Izraelce kako
bježe. Egipcäni su odlučili
pojurići za njima.*

Aša sor lot dă pă Izraelci pă kalje păm more, ali Dimizov lju băgat pă Egiptanji ăm panikă ša lju făkut karurlje alor să antrupčaskă pă lok. Jej mužje: "Skăpăc ăndărăt! Dimizov să baći păntu Izraelci!"

I tako, slijedili su Izraelce po putu kroz more, ali Bog je učinio da se Egipćani uspaničare i da se njihova bojna kola zaglave. Povikali su: „Bježimo! Bog se bori za Izraelce!”

Dă pă šje Izraelci ur ažuns
pă lok bun pă alta parci dă
more Dimizov ju zăs alu
Mojsije să lunžjaskă māna
ām napoj. Kānd u pus ureci,
apa u kăzut pă kătānjilje
alu Egipcānji šă su āntors pă
loku šje are. Toči kătānjilje
alu Egipcānjilor sor āntupit.

Nakon što su svi Izraelci prešli sigurno na drugu stranu mora, Bog je rekao Mojsiju da opet ispruži svoju ruku. Kad je poslušao, voda se vratila nazad na svoje mjesto i potopila egipatsku vojsku. Utopila se cijela egipatska vojska.

Känd ur vžut Izraelci kă Egipčanji šs morc, jej ur ānkrihut ām Dimizov šā ur ānkrihut kă Mojsije āj proroku alu Dimizov.

Kad su Izraelci vidjeli da su Egipćani mrtvi, pouzdali su se u Boga i povjerovali da je Mojsije prorok Božji.

Izraelci sor änfälušät daje kã Dimizov lju spasalit dãm morči šã dãm ropstvo! Jej äs re aku slobodni sä služulaskã alu Dimizov. Izraelci ur kãntat mulçi kãnciš sä slavalaskã nova sloboda alor, šã sä slavalaskã pã Dimizov daje kã lju spasalit dã kätãnjilje alu Egipcãnjilor.

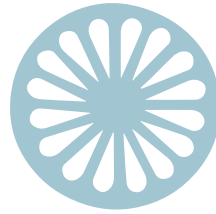
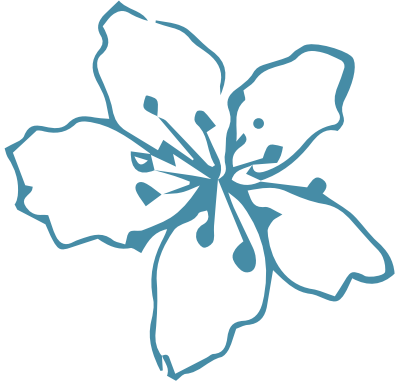
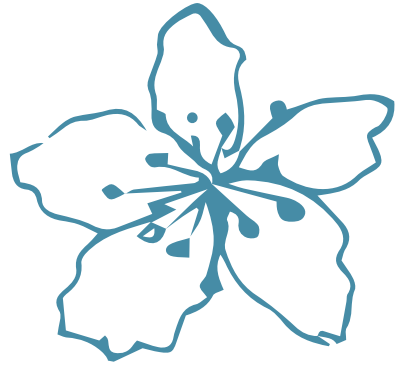

Nadalje, Izraelci su bili jako radosni i ushićeni što ih je Bog spasio od smrti i ropstva! Sada su mogli slobodno služiti Bogu. Izraelci su pjevali mnoge pjesme da bi proslavili svoju novostečenu slobodu te slavili Boga što ih je spasio od egipatske vojske.

Dimizov u zäs vorba pučernjikä alu Izraelcilor sä slavalaskä Pasha äm tot anu aša sä ängändaskä kum lju dat Dimizov pobjedä dä Egipčanj sä lju spasalit däm aje sä nu maj fijä robur. Jej ur slavalit aša dä ur amurät maj bunä birkä, sä u mänka ku pitä šje are fäkutä fär dä kvas.

Bog je Izraelcima zapovjedio da svake godine slave Pashu kako bi se sjećali da im je Bog dao pobjedu nad Egipćanima i spasio ih od ropstva. Slavili su je tako što bi zaklali besprijekorno janje, koje bi onda pojeli zajedno s beskvasnim kruhom.

13

**Savezu alu
Dimizov ku
Izrael**

***Božji savez
s Izraelom***

Puvešči dām Biblijā dām:
Jišala 19–34

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 19-34*

Dä pä šje Dimizov lju dus pä Izraelci pä m More Roša, jäl lju dus pä m pustinjä la ðal mari šje sä čima Sinaj. Asta are ista ðal la kari Mojsije u väzut tufa šje arði. Lume šor pus šatrurlje dapropi dä planinur.

Nakon što je Bog proveo Izraelce kroz Crveno more, odveo ih je kroz divljinu do planine koja se zove Sinaj. Bila je to ista ona planina na kojoj je Mojsije vidio gorući grm. Narod je postavio šatore na podnožju planine.

Dimizov u zäs alu Mojsije šä alu lume alu Izrael: “Dakä vic fi dä vorba šä dakä vic cänje savezu amnjov voj vic fi maj vrednä, kraljevstva dä pop ša nacijä sväntä.”

Bog je Mojsiju i izraelskom narodu rekao: „Ako mi budete poslušni i budete držali moj savez, bit ćete moj dragocjeni posjed, kraljevstvo svećenika i sveti narod.”

Tri zälji dä pä aje, dä pä šje lume sor gätat duhovno, Dimizov u vinjit žos dä pä planinä Sinaj, ku menk, skripalä, fum, šä tari graj dä trubä. Numa Mojsije are slobud sä mergä sus pä planinä.

Tri dana kasnije, nakon što se narod duhovno pripremio, Bog je sišao na vrh planine Sinaj s grmljavinom, munjama, dimom i glasnim zvukom trube. Samo je Mojsiju bilo dozvoljeno popeti se na planinu.

Atunšje Dimizov lju dat savezšăuzăs: „Jumes Jahve, Dimizov avostru, kari vu spasalit dăm Egipat hundi as rec robur. Nu slavalec pă alci dimizej.”

Tada im je Bog dao savez i rekao: „Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji te je spasio od ropstva u Egiptu. Nemoj štovati druge bogove.”

“Nu fășjec idolur ša nu vā arugāc lajej, daje kāju Jahve mes ljubomorān Dimizov. Nu loc numilje amnjov dām bobići. Bāgāc sama sā cānjec Šabat ka pā zuva svāntā. Ku alčilje vorbi, lukrācāvā lukrurlje ām šasā zālji, kā pā zuva šapći āj zuva pāntru voj sā vā uđunjec šā sā vā gāndec dā minji.”

„Nemoj raditi idole niti ih štovati, jer sam ja, Jahve, ljubomorān Bog. Nemoj koristiti moje ime na uvredljiv način. Pobrini se da ti sedmi dan bude svet. Drugim riječima, sav svoj posao napravi u šest dana, jer sedmi dan je dan kada se trebaš odmarati i mene sjećati.”

Poštivalec pã tata avostru,
šã pã mama avostrã. Nu
amurãc. Nu fãšjec preljud.
Nu furãc. Nu mišjinjec. Nu
vã kivinjec cãgãnka alu
susjedu avostru, kasa aluj,
ili alt šjeva šje aj aluj."

*„Poštuj svog oca i majku.
Ne ubij. Ne ãini preljud. Ne
kradi. Ne laži. Ne poželj ima-
ti ženu, kuću ili bilo što što
pripada tvom bližnjem.“*

Atunšje Dimizov u skris ešće zešji vorbi pučernjiši pã dovã tablur dãm petri šã lju dat alu Mojsije. Dimizov u dat isto aša mulći alčilje pravilur sã sã cãji. Dakã lume ur punji ureći la zakonurlješće, Dimizov lju igirit kã lju blagoslovuli, šã lju pãžã. Dakã nor punji ureći, Dimizov lju kaznali.

Onda je Bog napisao ovih Deset zapovijedi na dvije kamene ploče i dao ih Mojsiju. Bog je ujedno dao mnoge druge zakone i pravila koja su trebali slijediti. Ako ljudi budu poslušni ovim zakonima, Bog je obećao da će ih blagosloviti i štititi. Ako im budu neposlušni, Bog će ih kazniti.

Dimizov isto aša u dat alu Izraelcilor ăm detaljur opisu dă šatra šje jăl gănđe să fakă. Să čima Šatoru dă Sastankur, šă ave dovă sob, šje ăs re ămpărcăci ku largă zavjesă. Numa maj mari popă are slobud să mergă ăm sobe dă pă zavjesă, daje kă Dimizov kusta akulo.

Bog je Izraelcima dao i detaljan opis šatora koji je htio da naprave. Zvao se Šator sastanka, i imao je dvije sobe, koje je dijelio velik zastor. Samo je veliki svećenik smio ući u sobu iza zastora, jer je tamo živio Bog.

Šinji gođe nu punji ureći la zakonu alu Dimizov puće sã adukã žvotinjã la oltar ãm nenće dã Šatra dã Sastankur ka žrtva alu Dimizov. Popa amure pã žvotinjur šã lji arde pã oltar. Sãžilje alu žvotinje are žrtvovalitã sã astupi grehurlje alu osobe, šã u fišje pã osobe čistã ãm oči alu Dimizov. Dimizov u akuljes pã fračisu alu Mojsije, Aron, šã nasljednici alu Aron sã fijã pop.

Tko god bi prekršio Božji zakon, mogao je donijeti žvotinju na žrtvenik pred Šatorom sastanka kao žrtvu Bogu. Svećenik bi zaklao žvotinju i spalio ju na žrtveniku. Krv žvotinje koja je bila žrtvovana pokrivala bi grijeh te osobe i učinila ju čistom u Božjim očima. Bog je odabrao Mojsijevog brata Arona i Aronove potomke da budu njegovi svećenici.

Totă lume su ligizit să puja ureci la zakonurlje kari Dimizov lji dăde alor, să slavalaskă numa pă Dimizov șă să fijă posebnă lume aluj. Ali skurtă dobă dă pă šje ur igirit alu Dimizov, jej ur zgrešilit tari.

Narod je pristao biti poslušan zakonima koje im je Bog dao, da štiju jedinog Boga i da budu njegov poseban narod. Ali ubrzo nakon što su obećali da će biti poslušni Bogu, strašno su sagriješili.

Mulči zälji Mojsije are pä planinä Sinaj šä svite ku Dimizov. Lume asre hušcunjic dă ašciftari sä sä äntorkă. Aša ur adus auru la Aron šä äl tražale sä fakă dăm aurula idol.

Mojsije je mnoge dane provo- dio na vrhu gore Sinaj, gdje je razgovarao s Bogom. Lju- dima je dosadilo čekati ga da se vrati. Stoga su donijeli zlata Aronu i tražili od njega da im napravi idola.

Aron lju fäkut idol däm aur äm forma dä vicel. Lume sor apukat sä sä klanjalaskä la idolu šä sä adukä žrtvur! Dimizov are tari mirgiš pä jej, daje ku grešilit, šä su gätat sä lji idizaskä. Ali Mojsije su arugat päntru jej, šä Dimizov u pus ureči la aruguminče aluj šä nu lju uništilit.

Aron je napravio idola od zlata u obliku teleta. Ljudi su počeli divlje štovati tog idola i prinostiti mu žrtve! Bog je bio jako ljut na njih jer su sagriješili i planirao ih je uništiti. Međutim, Mojsije se molio za njih i Bog je uslišao njegovu molitvu i nije ih uništio.

Känd u ažuns Mojsije žos dā pā planinā šā u vāzut idol dā aur, jāl are aša dā mirgiš dā lju zdrubit petrilje pā kari Dimizov u skris Zešji zapovijedur.

Kad je Mojsije sišao s planine i vidio idola, bio je tako ljut da je razbio kamene ploče na kojima je Bog napisao Deset zapovijedi.

Atunšje Mojsije u zdrubit
pã idolula ãm prov, u vãrljit
provu ãm šjeva ka apa šã
lju pus pã lumi šã be ape.
Dimizov u mãnat kugã pã
lumi šã mulc dãm jej ur
murit.

*Onda je Mojsije razbio idola
u prah, ubacio prah u nešto
vode i natjerao narod da pije
tu vodu. Bog je poslao pošast
na ljude i mnogo ih je umrlo.*

Mojsije u fäkut novi tabłji däm petri, päntru Zešji zapovijedur sä fijä äm loku dä elje kari as re sparči. Atunšje jarä su urkat pä planinä äm napoj šä su arugat la Dimizov säjerci alu lumi. Dimizov u pus ureči la Mojsije šä lju jirtat. Mojsije u vinjit žos äm napoj dä pä planinä ku Zešji zapovijedur pä novi pločur. Atunšje Dimizov lju dus ändärät pä Izraelci dä la planina Sinaj kiträ pämäntu Igitrit.

Mojsije je napravio nove kamene ploče za Deset zapovijedi kako bi zamijenile one koje je razbio. Onda se ponovno popeo na planinu i molio Boga da oprostí narodu. Bog je poslúšao Mojsija i oprostio im. Vratio se s planine s Deset zapovijedi napisanim na novim pločama. Nakon toga, Bog je Izraelce poveo s gore Sinaj prema Obećanoj zemlji.

14

Lutulala pām pustinjā

Puvešči dām Biblijā dām:
Jišala 16–17;
Brojurlje 10–14; 20; 27;
Ponovljeni zakon 34

Lutanje po divljini

*Biblijska priča iz Knjige
Izlaska 16-17;
Knjige Brojeva 10-14; 20; 27;
Ponovljenog zakona 34*

Dă pã ŝje u zãs Dimizov alu Izraelcilor kã zakonurlje ŝje trãbuje sã pujã ureçi la savezu kari u dat alor, jej ur fužjit dã la planina Sinaj. Dimizov su apukat sã lji dukã la pãmãntu Igitrit, kari sã čima Kanaan. Oblaku u mers ãm nençi dã jej kitrã Kanaan ŝã jej ur mers dã pã jãl.

Nakon ŝto je Bog Izraelcima objavio zakone kojima je htio da budu poslušni kao dio njegova saveza s njima, napustili su goru Sinaj. Bog ih je počeo voditi prema Obećanoj zemlji, koja se još zvala Kanaan. Stup od oblaka išao je pred njima u smjeru Kanaana, a oni su ga slijedili.

Dimizov u igirit alu Abraham, Izak, šă alu Jakov kă lju da pămănt Igirit alu nasljednici alor, ali akulo multă lumi kusta. Jej să čima Kanaanci. Kanaanci nu slavale njiš nu punje ureči pă Dimizov. Jej slavale pă dimizej mišjinoš, šă făšje mulči relji.

Bog je Abrahamu, Izaku i Jakovu obećao da će njihovim potomcima dati Obećanu zemlju, ali sada su tamo živjeli mnogi narodi. Zvali su se Kanaanci. Kanaanci nisu štovali niti slušali Boga. Štovali su lažne bogove i činili mnoge zle stvari.

Dimizovuzăsalu Izraelcilor:
“Voj trăbă să mănăc pă
Kananc dămpământu Igitrit.
Nu făşjec putuljală ku jej
şă nu vă ânsurac dă pă jej.
Voj trăbă să uniştilec toči
idolurlje alor. Dakă nu vic
punji ureči, voj vic slavali pă
idolurlje alor a nu pă minji.”

*Bog je rekao Izraelcima:
„Morate istjerati sve Ka-
naance iz Obećane zemlje.
Nemojte s njima sklapati mir
i ne vjenčavajte se s njima.
Morate potpuno uništiti sve
njihove idole. Ako me ne po-
slušate, štovat ćete njihove
idole umjesto mene.”*

Känd Izraelci ur vinjit la granică dă Kanaan, Mojsije u izabralit doj speš bärbec, unu däm totă sãmänca däm Izrael. Alu bärbec u dat uputur sä mergä sä pratalaskä pämäntu sä vadä kum äj akulo. Aša jej pratale pä Kanaanc sä vadä kitä pučere alor dă kätänj.

Kad su Izraelci stigli do grance Kanaana, Mojsije je odabrao dvanaest muškaraca, po jednog iz svakog izraelskog plemena. Muškarcima je dao upute da odu i uhode zemlju kako bi vidjeli kakva je. Također, trebali su uhoditi Kanaance da vide snagu njihovih vojski.

Dojspeš bārbec ur putuvulit
ām Kanaan četrdeset zālji
šā atunšje sor āntors ām
napoj. Jej ur zās alu lumi:
“Pāmāntu āj sānātos šā
mulči krešči pā jāl.” A zešji
bārbec ur zās: “Varušurlje
ās tari bālori, šā lume ās
ka div! Dākā anj napadali,
jej njar pobjedili, šā njar
amurā!”

*Dvanaest muškaraca puto-
valo je kroz Kanaan četrde-
set dana, a onda su se vrati-
li. Rekli su ljudima: „Zemlja
je jako plodna i daje mnogo
uroda.” No, deset uhoda je
reklo: „Gradovi su jako snaž-
ni i ti ljudi su naspram nas
kao divovi! Ako ih napadne-
mo, zasigurno će nas pobije-
diti i pobiti!”*

Dām turdatā Kaleb šā Jošua, šā heje doj ominj ur zās: “Anume āj kā lume dā Kanaan ās nalc šā bālor, ali noj lji pučenj pobjedili! Dimizov su boruli pāntru noj!”

*Međutim, druga dvojica uo-
da, Kaleb i Jošua, odmah su
rekli: „Istina je da su ljudi
Kanaana visoki i snažni, ali
mi ih zasigurno možemo po-
bijediti jer će se Bog boriti za
nas!”*

Ali lume nu punje ureči la Kaleb ša la Jošua. Jej sur apukat sã fijã mirgiš pã Mojsije ša pã Aron ša ur zãs: „Adišje njaj adus pã lokusta urät? Trãbujenjsã rãmãnjenjãm Egipat maj benji dã kit sã fijenj amurãcãm asta borbã šã bãšãcãlje anoštri šã kupiji anoštri sã fijã fãkuc robur.” Lume gãnde sã izabralaskã pã vođã sã lji dukããm napojãm Egipat.

Međutim, narod nije poslusaó Kaleba i Jošuu. Naljutili su se na Mojsija i Arona i rekli: „Zašto ste nas doveli na ovo grozno mjesto? Bolje bi bilo da smo ostali u Egiptu, a sada ćemo, evo, poginuti u borbi, a naše žene i naša djeca će postati robovi.” Narod je htio odabrati nekog drugog vođu koji će ih odvesti nazad u Egipat.

Dimizov are tari mirgiš šā u vinjit la Šatra dā Sastankur. Dimizov u zās: “Daje kā vac āntors protiv dā minji, totā lume ur trābuji sā lutalaskā ām pustinjā. Numa Jošua šā Kaleb, toc kari ās dojspeš (20) šā maj bātārnj ur muri akulo, šā nikad nor tuna ām pāmāntu Igit.”

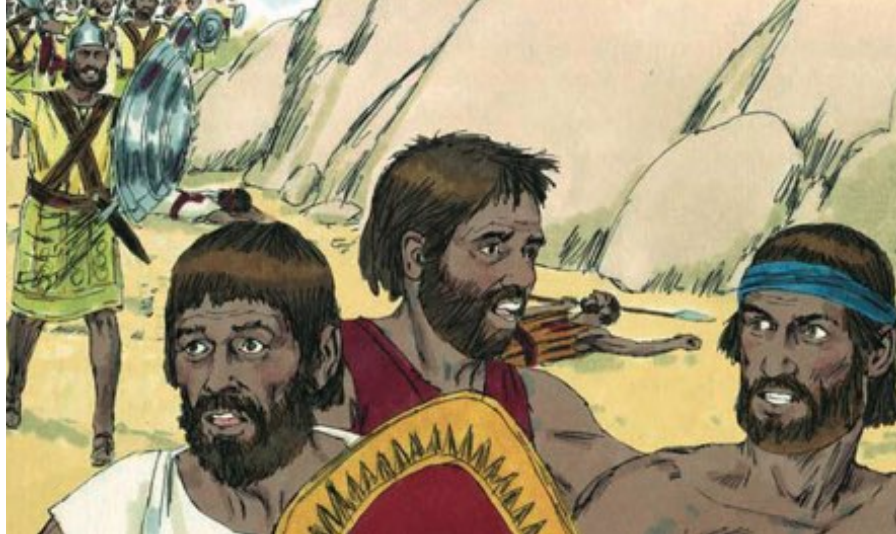
Bog se jako naljutio i došao u Šator sastanka. Bog je rekao: „Pošto ste se pobunili protiv mene, cijeli narod će morati lutati divljinom. Osim Jošue i Kaleb, svi koji imaju dvadeset godina ili više umrijet će ovdje i nikada neće ući u Obećanu zemlju.”

Känd ur auzät lume asta, lor lji are žalji kā ur zgrešilit. Jej šor lot šje ur avut šā ur mers sā napadalaskā pā lume ām Kanaan. Mojsije lju zās ām nenči sā nu mergā kā Dimizov nu āj ku jej, ali jej nu lur pus ureći pā jāl.

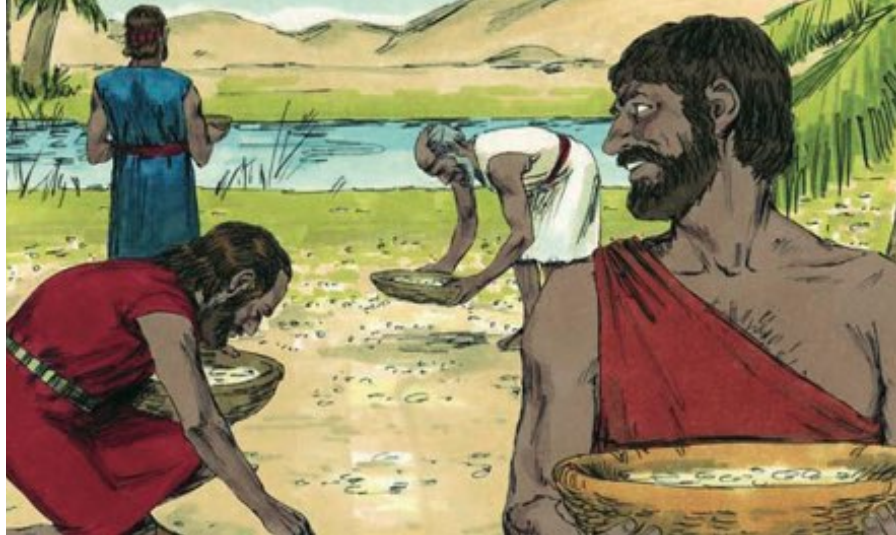
Kad je narod to čuo, bilo im je žao što su sagriješili. Uzeli su svoja oružja i otišli napasti Kanaance. Mojsije ih je upozoravao da ne idu jer Bog nije bio s njima, ali oni ga nisu poslušali.

Dimizov no mers ku jej
ām asta borbā, aša as re
pobjedilic šā mulc dām jej
ur fost amurāc. Atunšje sor
āntors Izraelci āndārāt dā
la Kanaan šā ur lutalit pām
pustinjā četrdeset aj.

*Budući da Bog nije išao s nji-
ma u bitku, bili su poraženi
i mnogi su poginuli. Nakon
toga, Izraelci su se okrenuli
od Kanaan, te su četrdeset
godina lutali divljinom.*

Ăm četrdeset aj k and lume lutale  m pustinj , Dimizov u b gat sama d  jej. J l lji d de pit  d m nor, sje s   ima "mana" J l a a m na s  karnji d  prepelicur a a s  ajvi karnji d  m nkat. Dimizov  m aje vremi isto a a p ze coljilje s  sandalurlje s  nu s  rup  kit gođ lutale.

Tijekom tih četrdeset godina dok je izraelski narod lutao divljinom, Bog se brinuo za njih. Dao im je kruh s neba, koji se zvao „mana”. Također, slao je jata prepelica (ptica srednje veličine) u njihove logore, tako da su mogli jesti i meso. Tijekom sveg tog vremena, Bog je  uvao njihovu odjeću i sandale da se ne istroše.

Dimizov aša isto lju dat apā šje kura dām petri. Ali tod daje, lume alu Izrael ša bunule ša gumunje protiv dā Dimizov ša dā Mojsije. Ali ša antunšje, Dimizov inka ša cānje dā igirala šje u dat alu Abraham, Izak ša alu Jakov.

Bog im je čak čudesno dao vodu iz stijene. No, unatoč svemu tome, izraelski narod prigovarao je i mrmljao protiv Boga i protiv Mojsija. Međutim, čak i tada je Bog i dalje bio vjieran svojim obećanjima Abrahamu, Izaku i Jakovu.

Ali känd lume nu ave apă, Dimizov u zăs alu Mojsije: „Svitešći alu petri, šă apa u jăšă afară dăm petră.” Ali Mojsije no pus ureći la Dimizov šă ăm nenće alu toc, jăl u luvit păšći petră ăm dovă rändur ku bota ăm lok să vi zăs. Apa u jišăt afară dăm petră päntru toc să be, ali Dimizov are mirgiš pă Mojsije, šă ju zăs: „Tu nu vi tuna ăm pământu Igitrit.”

Jednom drugom prilikom kad narod nije imao vode, Bog je rekao Mojsiju: „Progovori stijeni i voda će izaći iz nje.” Međutim, Mojsije je iskazao nepoštovanje prema Bogu pred cijelim narodom tako što je dvaput udario u stijenu sa štapom umjesto da joj progovori. Voda jest potekla iz stijene da bi svi pili, ali Bog je bio ljut na Mojsija i rekao mu je: „Ti nećeš ući u Obećanu zemlju.”

Dă pă šje Izraelci ur lualit
ăm pustinjă četrdeset aj,
toc kari sor āntors protiv dă
Dimizov ās re morc. Atunšje
Dimizov lju dus pă lumi ăm
napoj la kolcu dă pāmāntu
Igirit. Mojsije aku are mar
tari bātārn, aša Dimizov
lu akuljes pă Jošua să āj
ažući să vodulaskă pă lume.
Dimizov ju igirit alu Mojsije
kă una ză, jāl u māna altu
prorok ka Mojsije.

*Nakon što su Izraelci lutali
divljinom četrdeset godina,
svi koji su se pobunili protiv
Boga su umrli. Tada je Bog
opet poveo narod do ruba
Obećane zemlje. Mojsije je
tada bio jako star, pa je Bog
odabrao Jošuu da mu pomo-
gne voditi narod. Bog je isto
tako obećao Mojsiju da će
jednog dana poslati drugog
proroka poput Mojsija.*

Atunšje Dimizov u zās alu Mojsije sã mergã pã maj nalt lok dã planinã aša sã potã viđe pãmãntu Igirit. Mojsije u vãzut pãmãntu Igirit alu Dimizov ali nu lu lãsat sã tunji akulo. Atunšje Mojsije u murit, šã Izraelci ur plãns dã jãl dã trideset zãlji. Jošua are nov vođa alor. Jošua are bun vođa, daje kã ãnkride šã punje ureci la Dimizov.

Nakon toga, Bog je Mojsiju rekao da ode na vrh planine kako bi mogao vidjeti Obećanu zemlju. Mojsije je vidio Obećanu zemlju, ali mu Bog nije dopustio da uđe u nju. Zatim je Mojsije umro, a Izraelci su tugovali za njim trideset dana. Jošua je postao njihov novi vođa. Jošua je bio dobar vođa, jer je vjerovao Bogu i bio mu poslušan.

15

Pământu Igitit

Obećana zemlja

Puvešci dăm Biblijă dăm:
Jošua 1–24

*Biblijska priča iz Knjige o
Jošui 1-24*

U vinjit vreme pãntru Izraelc sã tunji ãm Kanaan, Pãmãntu Igit. Jošua u mãnat pã doj ominj ãm varušu alu Kanaan Jerihon kari are pãzãt ãm bãlori falur. ãm ala varuș akulo kusta una prostitutkã šje sã čima Rahaba, kari u askuns pã ominji šã majãnkulje ljor ažutat sã skepi. Je u fãkut asta daje kã ãnkride alu Dimizov. Jej ur igirit kã ur bãga sama dã Rahaba šã dã familije alji kãnd Izraelci ur uništiti Jerihon.

Napokon je došlo vrijeme da Izraelci uđu u Kanaan, Obećanu zemlju. Jošua je poslao dvije uhode u kanaanski grad Jerihon, koji je bio zaštićen snažnim zidinama. U tom gradu je živjela jedna prostitutka imenom Rahaba, koja je sakrila uhode i kasnije im pomogla da pobjegnu. Učinila je to jer je vjerovala Bogu. Uhode su obećale da će zaštititi Rahabu i njenu obitelj kad Izraelci budu uništiti Jerihon.

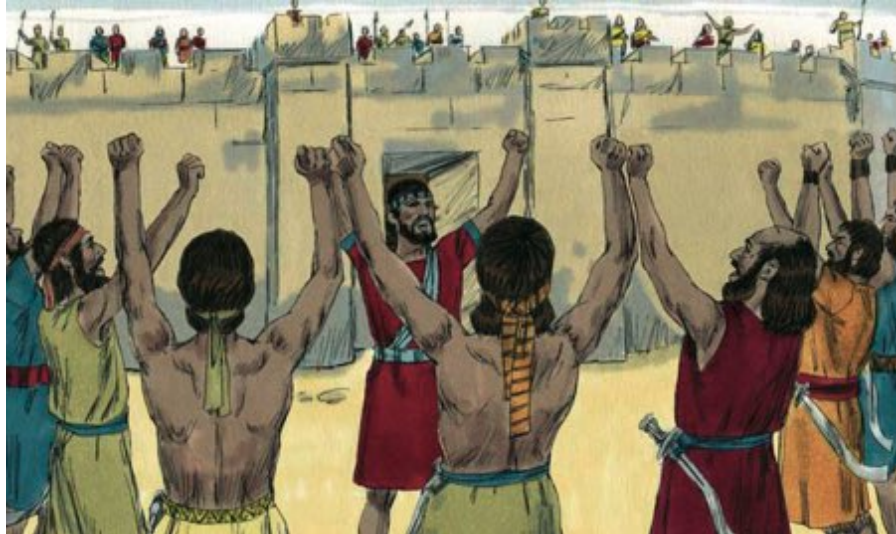
Izraelci trābuje sǎ mergǎ pǎšci apa šje kurǎ Jordan sǎ tunji ǎm pǎmǎntu Igririt. Dimizov u zǎs alu Jošua: “Lǎsǎcǎl pǎ popǎ sǎ mergǎ elši.” Kǎnd su apukat popa sǎ pǎšaskǎ ǎm apa šje kurǎ Jordan, apa u stat sǎ kuri numa Izraelci sǎ potǎ sǎ mergǎ pǎšci pǎ alta parci dǎ mal hundi ǎj uskat.

Izraelci su morali prijeći rijeku Jordan da bi ušli u Obećanu zemlju. Bog je rekao Jošui: „Neka svećenici idu prvi.” Čim su svećenici zakoračili u rijeku Jordan, voda uzvodno prestala je teći da bi Izraelci mogli prijeći na drugu stranu po suhom tlu.

Dă pã šje lume ur mers pãšći apa šje kură Jordan, Dimizov ju zãs alu Jošua kum sã napadalaskã bãlor varušu Jerihon. Lume ur pus ureći pã Dimizov. Kãtãnjilje šã svećenici umbla okolo pã lãngã varušu Jerihon un datã pã zã, šasã zãlji kum Dimizov lju zãs sã fakã.

Nakon što su ljudi prešli rijeku Jordan, Bog je dao naputak Jošui kako da napadne moćni grad Jerihon. Narod je poslušao Boga. Vojnici i svećenici su šest dana stupali oko grada Jerihona jednom na dan, baš kako im je Bog rekao da učine.

Atunšje pã zuva šapći, Izraelci ur umblat pã lãngã varuš šapći rãndur maj. Kum umbla pã lãngã varuš zadnji put, kãtãnjilje mužje a svećenici sufla dãm truburlje alor.

Sedmoga su dana Izraelci hodali oko grada još sedam puta. Dok su hodali oko grada posljednji put, vojnici su povikali a svećenici su zapuhali u svoje trube.

Atunšje falurlje okolo dā Jerihonurkāzutžos! Izraelci ur uništilit kutotu ām varuš kum lju zapovjedalit Dimizov. Numa nor amurātu pā Rahaba šā familije alji, kari u vinjit ām parće alu Izraelcilor. Kānd alta lumi šje kusta ām Kanaan ur auzāt kā Izraelci ur uništilit Jerihon, jej as re ānfrikušac kā Izraelci lJOR napadali šā pā jej

Tada su se zidine oko Jerihona srušile! Izraelci su uništili sve u gradu kako im je Bog naredio. Jedino su pošte-dili Rahabu i njenu obitelj, koji su postali dio Izraelaca. Kada su drugi narodi koji su živjeli u Kanaanu čuli da su Izraelci uništili Jerihon, jako su se uplašili da će Izraelci i njih napasti.

Dimizov u dat zapovijed alu Izraelcilorsānufakāligizalā dā putuljalā ku njiš una sāmāncā dām Kanaan. Ali una dām sāmāncā Kanaan, kari sā čima Gibeonci, ur mišjinjit alu Jošui šā ur zās kā ās re dām lok dā parci dām Kanaan. Jej ur āntribat pā Jošua sā fakā ligizalā dā putuljalā ku jej. Jošua šā Izraelci nor āntribat pā Dimizov dā hundi ās Gibeonci, aša Jošua u fākut ligizalā dā putuljalā ku jej.

Bog je zapovjedio Izraelcima da ne sklapaju mir ni s jednim narodom iz Kanaana. Međutim, jedan od kanaanskih naroda, koji se zvao Gibeon, lagao je Jošui i rekao mu da dolazi iz mjesta daleko od Kanaana. Tražili su od Jošue da s njima sklopi mir. Jošua i Izraelci nisu pitali Boga odakle su došli Gibeonci, pa je Jošua sklopio mir s njima.

Izraelci as re tari mirgiš känd ur auzät kä Gibeonci lʒor änsjiljit, ali jej cänje pä askuns ligizala šje ur fäkut ku jej daje kä jej ave igiralä äm nenće ku Dimizov. Äm una dobä majänkulje, kralju alu alta sämäncä dä m Kanaan, Amorejci, ur auzät kä Gibeonci ur fäkut ligizalä dä putuljalä ku Izraelci, aša jej ur pus una kätänjlje alor šä ur fäkut mari gärmadä dä kätänj šä ur napadalit pä Gibeonci. Gibeonci ur mänat vorba alu Jošui sä lji ažući.

Izraelci su bili jako ljuti kad su saznali da su ih Gibeonci prevarili, ali su održali primirje s njima jer je to bilo obećanje pred Bogom. Nešto kasnije, kraljevi jednoga drugog naroda u Kanaanu, Amorejci, čuli su da su Gibeonci sklopili primirje s Izraelcima, pa su ujedinili svoje vojske u jednu veliku vojsku i napali Gibeon. Gibeonci su poslali poruku Jošui, tražeći pomoć.

Aša Jošua šu akuljes kätänj alu Izraelcilor šä jej ur umblat totă nopće să ažungă la Gibeonci. Āiminjaca dă rākori jej ur napadalit pā kätänjilje alu Amorejci.

I tako, Jošua je skupio izraelsku vojsku, tako da su cijelu noć hodali da bi došli do Gibeonaca. Rano ujutro su iznenadili amorejsku vojsku i napali je.

Dimizov să borule pãntru
Izrael ãm zuve. Jãl lju
zãbunjit pã Amorejci šã
u mãnat mari točã kari u
amurãt pã mulc.

*Bog se borio za Izrael taj dan.
Zbunio je Amorejce i poslao
veliku tuču koja ih je mnoge
ubila.*

Dimizov aša u fäkut šä sorilje sä šće pä unu lok äm nor aša Izraelci sä ajvi dästul vremi sä lji pobjedilaskä pä toc Amorejci. Äm zuve Dimizov u kăpätat mari pobijedä päntru Izrael.

Također, Bog je napravio da sunce stane na jednom mjestu, kako bi Izraelci imali dovoljno vremena da potpuno pobijede Amorejce. Tog dana je Bog izvojevao veliku pobjedu za Izrael.

Dă pã šje Dimizov u pobjedilit pã kãtãnjilje, mulci alčilje sãmãncur dã Kanaanc sor akuljes una šã napadalaskã pã Izrael. Jošua šã Izraelci ljur napadalit šã lju pobjedilit.

Nakon što je Bog pobijedio tu vojsku, mnogi drugi kanaanski narodi skupili su se da napadnu Izrael. Jošua i Izraelci su ih napali i pobijedili.

Dă pă asta borbă, Dimizov u dat alu totă sămănce alu Izrael dio dă pământu Igit. Atunșje Dimizov u dat alu Izrael putuljală pă toči granicurlje alor.

Nakon te bitke, Bog je dao svakom izraelskom plemenu njegov dio Obećane zemlje. Tada je Bog dao mir Izraelu na svim granicama.

Känd are Jošua om bätärn, jäl u čimat pä totä lume äm Izrael. Jošua lju adus äm firä pä lume dä obavezä alor sä pujä ureči la savez šje Dimizov u fäkut ku Izraelci la planina Sinaj. Lume ur igirit kä ur rämänje vjerni alu Dimizov šä ur ispunuli zakonurlje aluj.

Kad je Jošua postao starac, sazvaio je sav izraelski narod. Jošua je narod podsjetio na njegovu obvezu da bude poslušan savezu koji je Bog sklopio s Izraelcima na Sinaju. Narod je obećao da će ostati vjeran Bogu i vršiti Njegove zakone.

16

Spasitelji

Izbavitelji

Puvešči dām Biblijā dām:
Kenvijā dā Suci 1–3; 6–8

*Biblijska priča iz Knjige
o Sucima 1-3; 6-8*

Dă pã ŝje u murit Joŝua, Izraelci nu maj punje ureći pã Dimizov ŝã nor mãnat pã hejelanc Kanaanc ili ŝã vi pus ureći la zakonurlje alu Dimizov. Izraelci sor apukat ŝã slavalaskã pã Dimizeji alu Kanaanc ãm lok pã Jahve, pravã Dimizov. Izraelci nu ave kralj, aŝa toc fãŝje ŝje jej gãnde kã ãj benji pãntru jej.

Nakon Joŝuine smrti, Izraelci su bili neposlušni Bogu i nisu istjerali ostale Kanaance niti su bili poslušni Božjim zakonima. Izraelci su počeli ŝtovati kanaanske bogove umjesto Jahve, pravoga Boga. Izraelci nisu imali kralja, pa su svi radili ono ŝto im se činilo ispravno.

Daje kã Izraelci maj pã dãparci nu punji ureci la Dimizov, jãl lju kaznalit aša dã u lãsat pã dužmanj sã lji pobjedilaskã. Ešće dužmanj ur furat stvarur dã la Izraelci, ur uništilit šje ave, šã ur amurãt pã mulc dãm jej. Dã pã mulc aj, šje nu punje ureci la Dimizov šã šje ås re bãtuc dã la dužmanji alor, Izraelci sor ånkãjit šã lor šjirut pã Dimizov sã lji spasalaskã.

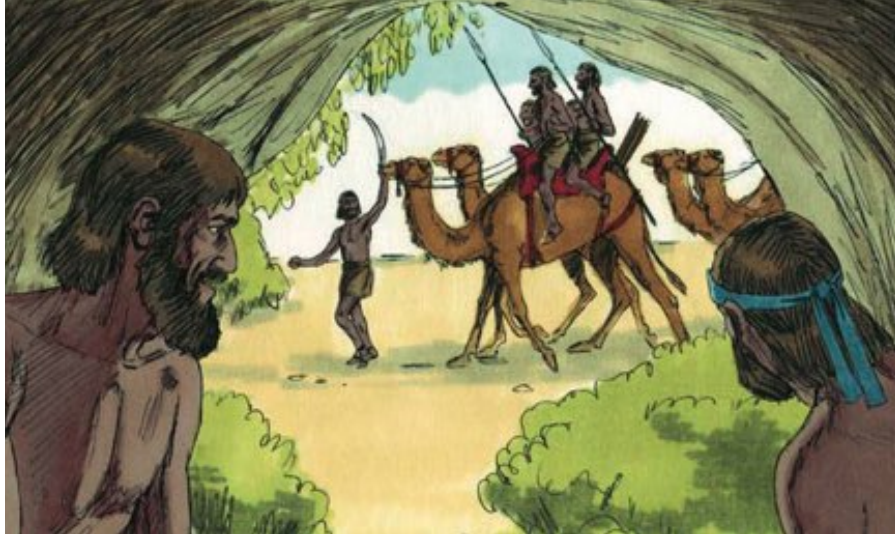
Budući da su Izraelci i dalje bili neposlušni Bogu, On ih je kaznio tako što je dopustio da ih njihovi neprijatelji pobijede. Ti neprijatelji krali su mnoge stvari od Izraelaca, uništavali njihove posjede i ubijali mnoge od njih. Nakon što su puno godina bili neposlušni Bogu, zbog čega su ih njihovi neprijatelji tlačili, Izraelci su se pokajali i tražili Boga da ih izbavi.

Atunšje Dimizov u dat pã spasilelj kari lju skos da la dužmanji alor šã u adus putuljalã am pãmãnt. Ali atunšje lume ur mujtat pã Dimizov šã sor apukat sã slavalaskã pã idolur ãm napoj. Aša Dimizov u lãsat pã Midijanci a pã dužmanji alor u dat sã lji pobjedilaskã.

Onda im je Bog pribavio izbavitelja koji ih je oslobodio od njihovih neprijatelja i donio zemlji mir. Međutim, narod je zatim zaboravio Boga i počeo ponovno štovati idole. Stoga je Bog dopustio Midjancima, susjednom neprijateljskom narodu, da ih poraze.

Midijanci ur lot kutotu šje krišće pã pãmãnt alu Izraelcilor šapći (7) ej. Izraelci as re aša dã frikoš: dã sor askuns ãm pečinur sã nu lji aflji Midijanci, šã jej ur mužjit la Dimizov sã lji spasalaskã.

Midijanci su sedam godina uzimali sav usjev od Izraelaca. Izraelci su se jako bojali. Sakrivali su se u špiljama da ih Midijanci ne bi pronašli. Napokon, zavapili su Bogu da ih izbavi.

Ăm una ză om dăm Izrael šje sã čima Gideon aš akuljižje sãmăncă pã askuns aša sã nu furi Midijanci. Anđalu alu Jahve u vinjit la Gideon šã u zãs: “Dimizov aj ku činji, bãlor ratnik. Dući šã spasalešći pã Izraelci dã la Midijanci.”

Jednog dana, jedan Izraelac koji se zvao Gideon potajno je vršio žito da mu ga Midjanci ne bi ukrali. Anđeo Jahvin došao je Gideonu i rekao mu: „Bog je s tobom, hrabri ratniče. Idi i spasi Izrael od Midjanaca.”

Tatäsu alu Gideon ave oltar päntru idol. Dimizov ju zäs alu Gideon sä äl zdrubaskä oltarula. Ali alu Gideonji are frikä dä lumi, aša u aščiptat pän äm nopći. Atunšje u rästunat oltaru šä lu zdrubit äm dārābelji. Jäl u fäkut alu Dimizov nov oltar apropi dä oltaru kari lu zdrubit, šä u fäkut žrtvä päntru Dimizov pä oltarula.

Gideonov otac imao je žrtvenik posvećen nekom idolu. Bog je rekao Gideonu da sruši taj žrtvenik. No, Gideon se bojao ljudi, pa je čekao da padne noć. Tada je srušio žrtvenik i razbio ga u dijelove. Blizu mjesta gdje je bio žrtvenik idolu, Gideon je sagradio novi žrtvenik posvećen Bogu i na njemu prinio žrtvu Bogu.

Hajelantă điminjacă lume ur vāzut kă šinjiva u rāstunat šă u idizit oltaru, šă jej as re tari mirgiš. Jej ur mers la kasa alu Gideon sã ăl amori, ali tatāsu alu Gideon u zās: “Adiše ānšjirkāc sã ažitac alu Dimizovu avostru? Dakā jāl āj dimizov, lasā sã sã pāzaskā sāngur!” Daje kă jāl aša u zās, lume nu or amurāt pã Gideon.

Sljedećeg su jutra ljudi vidjeli da je netko srušio i uništio žrtvenik, pa su se jako naljutili. Otišli su ka Gideonovoj kući da ga ubiju, ali Gideonov otac im je rekao: „Zašto pokušavate pomoći svome bogu? Ako on jest bog, neka se sam zaštiti.” Budući da im je on to rekao, ljudi nisu ubili Gideona.

Atunšje Midjanci ur vinjit
ām napoj sã furi dã la
Izraelci. Atic äs re dã nu sã
puće umãra. Gideon u čimat
pã Izraelci una sã sã batã
protiv dã jej. Gideon lu šjirut
pã Dimizov sã äj ðe dovã
znakur sã šćiji kã Dimizov
lu koristili sã spasalaskã
Izrael dã la Midjanc.

*Tada su Midjanci opet došli
pljačkati Izraelce. Bilo ih
je tako mnogo da ih se nije
moglo prebrojati. Gideon je
sazvao Izraelce da se bore
protiv njih. Gideon je zamo-
lio Boga da mu da dva znaka
kako bi mogao biti siguran
da će ga Bog upotrijebiti da
izbavi Izrael od Midjanaca.*

Dă elși znak, Gideon u pus pã pãmănt pelji dă birkă șã u ântribat pã Dimizov sã kadã mrazu numapãpelje dă birkă a nu pã pãmănt. Dimizov u fãkut aje. Hajelantã nopçi, jãl u șjirut pãmăntu sã fijã ud, a pelje dă birkă uskatã. Dimizov u fãkut șã aje. Eșce dovã znakur lor ãmbãlurit pã Gideon kã Dimizov lu koristili sã spasalaskã Izrael dã la Midijanci.

Kao prvi znak, Gideon je stavio ovčju kožu na tlo i zamolio Boga da jutarnja rosa padne samo na ovčju kožu, a ne na tlo. Bog je to učinio. Sljedeće noći, zamolio ga je da zemlja bude mokra, ali da ovčja koža ostane suha. Bog je i to učinio. Ova dva znaka uvjerila su Gideona da će ga Bog upotrijebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

32,000 kätänj dä Izraelc ur vinjit la Gideon, ali Dimizov ju zäs kã as mulc. Aša Gideon u mǎnat akasã 22,000 kari äs re frikoš sä sä batã. Dimizov u zäs alu Gideon kã jãl ari inka mulc ominj. Aša Gideon lju mǎnat pã toc akasã numa šu lãsat 300 kätänj.

32 000 izraelskih vojnika došlo je Gideonu, ali Bog mu je rekao da je to previše. Tada je Gideon poslao kući 22 000 ljudi koji su se bojali boriti se. Bog je rekao Gideonu da još uvijek ima previše ljudi. Stoga je Gideon poslao kući sve izuzev 300 vojnika.

Ām aje nopći Dimizov ju zās alu Gideon: “Dući žos la kampu alu Midijanci šā kānd vi auzā šje ari sā zākā, maj mult nu cu fi frikā.” Aša ām nopće, Gideon u mers žos la kamp šā u auzāt pā kātana alu Midijancilor kum spunje alu urtakuš dā šjeva šje u ānvisat. Urtaku ju zās: “Asta vis, značalešći kā kātānjilje alu Gideon u pobjedili pā kātānjilje alu Midijanci!” Kānd u auzāt Gideon asta, jāl u slavalit pā Dimizov.

Te noći Bog je rekao Gideonu: „Siđi u midjanski logor i kad čuješ što govore, nećeš se više bojati.” Zato je te noći Gideon sišao u logor i čuo midjanskog vojnika kako pripovijeda svome prijatelju što je sanjao. Čovjekov prijatelj je rekao: „Ovaj san znači da će Gideonova vojska pobijediti midjansku vojsku!” Kad je Gideon ovo čuo, proslavio je Boga.

Atunšje Gideon su äntors la kätänjilje aluj šä lju dat alu totä kätana rog, šä čigajä däm glinä, šä bakljä ku fok. Jej ur okuljit kampu hundī sã kulka kätänjilje alu Midijanci. 300 dä kätänj alu Gideon ave bakljur ku fok šä čigäj däm glinä, aša dä Midijanci nu puće sã vadä lumina dä bakljä.

Zatim se Gideon vratio svojim vojnicima i svakome dao rog, glineni vrč i baklju. Okružili su logor u kojem su spavali midjanski vojnici. Gideonovih 300 vojnika stavilo je baklje u vrčeve kako Midijanci ne bi vidjeli svjetlo baklji.

Atunšje toči kătänjilje alu Gideon ur zdrubit čigäjilje šă dăm turdată, kum ur dăskupirit fokurlje dă bakljur. Jej ur suflat âm rog šă ur mužjit: „Maču päntru Jahve šă Gideon!”

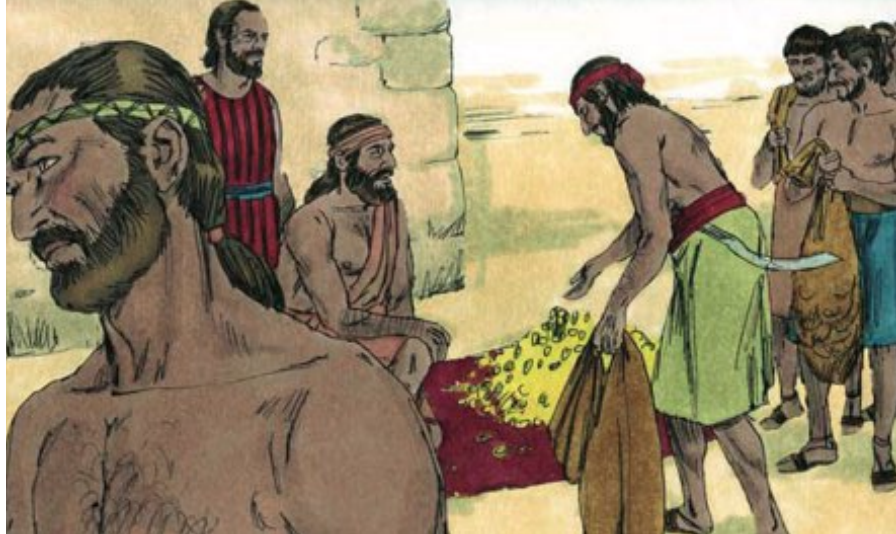
Zatim su svi Gideonovi vojnici u istom trenutku razbili svoje vrčeve, tako da se odjednom pokazala vatra baklji. Zatrubili su u svoje rogove i povikali: „Mač za Jahvu i za Gideona!”

Dimizov lju zăbunjit pã Midijanci, aša dã sor apukat sã sã amori una pã alt. Dãm turdatã hejelanc Izraelc šje as re akulo as re čimac dãm kãšãlje alor sã vijã sã ažući sã mãjã pã Midijanci. Jej ur amurãt pã mulc dãm jej, šã lju aljirgat pã hejelanc afarã dãm pãmãntu alu Izraelcilor. 120,000 dã Midijanci ur murit ãm zuve. Dimizov u spasalit pã Izrael.

Bog je zbunio Midjance, tako da su se počeli napadati i ubijati međusobno. Odmah su i preostali Izraelci bili pozvani iz svojih domova da pomognu progoniti Midjanace. Mnoge su ubili, a ostale su prognali iz Izraelove zemlje. Toga dana umrlo je 120 000 Midjanaca. Bog je izbavio Izrael.

Lume gände să fakă pă Gideon să fijă kralju alor. Gideon nu lju lăsat să fakă aje, ali u šjirut dăm virižilje šje ur lot dă la Midijanci. Lume ur dat mult aur alu Gideon.

Narod je Gideona htio učiniti svojim kraljem. Gideon im nije dopustio da to učine, ali je zatražio da mu daju nešto zlatnog prstenja koje je svaki od njih uzeo Midjancima. Ljudi su Gideonu dali veliku količinu zlata.

Atunšje Gideon u koristilit auru sã fakã colji ka kum nalc pop portã. Ali lume sor apukat sã slavalaskã kã kum ar fi idol. Aša Dimizov lju kaznalit pã Izraelc ãm napoj daje kã slavale idolur. Dimizov u lãsat pã dužmanji alor sã lji pobjedilaskã. Jej jarã ur šjirut pã Dimizov sã lji ažući, šã Dimizov lju mãnat altu spasitelj.

Gideon je upotrijebio zlato kako bi napravio sebi posebnu odoru kakvu je nosio veliki svećenik. Međutim, ljudi su je počeli štovati kao da je idol. Stoga je Bog ponovno kaznio Izrael zato što su štivali idole. Bog je njihovim neprijateljima dopustio da ih poraze. Napokon su ponovno tražili Boga da im pomogne, a Bog im je poslao još jednog izbavitelja.

Aša u fost ăm maj mulći rändur: Izraelci zgrešile, Dimizov lji kaznale, jej să ănkăje, šă Dimizov ar vi mănāt pă spasiťelj să lji spasiťaskă. Mulcejurtrikut, Dimizov u mănāt mulc spasiťelj kari ur spasiťit Izrael dă la dužmanji alor.

To se ponavljalo mnogo puta: Izraelci bi griješili, Bog bi ih kaznio, oni bi se pokajali, a Bog bi im poslao izbaviteľja da ih spasi. Kroz mnoge godine, Bog je slao mnoge izbaviteľje koji su spašavali Izraelce od njihovih neprijateľja.

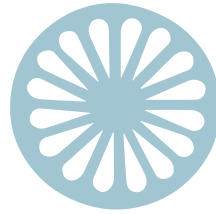
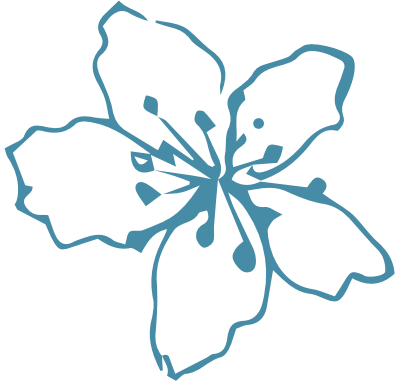
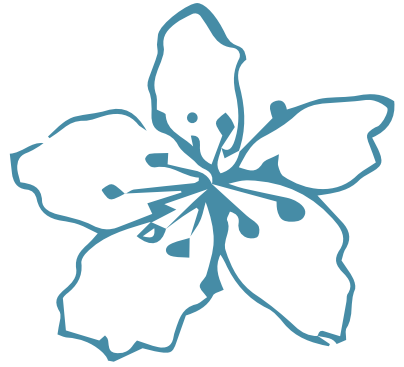

Lume dă pă kutotu, or šjirut
pă Dimizov să lji đe kralj ka
kum ave šă alčilje nacijur.
Jej gände kralj kari u fi nalt
šă bălor, šă kari lju dušji âm
bătajă. Alu Dimizov asta
šjirală nu su văzut, ali lju
dat kralj ka kum or šjirut.

*Konačno, narod je molio
Boga za kralja kakvog su
imali svi drugi narodi. Htjeli
su kralja koji je visok i sna-
žan, koji bi ih mogao voditi
u bitku. Bogu se nije svidio
njihov zahtjev, ali dao im je
kralja, kako su i tražili.*

17

**Savezu alu
Dimizov ku
David**

***Božji savez
s Davidom***

Puvešči dām Biblijā dām:

1. Kenvija alu Samuel 10; 15–19; 24; 31;
2. Kenvija alu Samuel 5; 7; 11–12

*Biblijska priča iz Prva knjiga
o Samuelu 10; 15-19; 24; 31;
Druga knjiga o Samuelu 5; 7; 11-12*

Šaul are elši kralj ăm Izrael. Jăl are nalt šă tari mändru, kum lume kivinje. Šaul are bun kralj, dăm elši orikići ej kum vladale ăm Izrael. Ali atunšje su apukat să fijă om rov kari nu punji ureći la Dimizov, aša Dimizov u akuljes ăm una ză om kari u fi kralj ăm loku aluj.

Šaul je bio prvi izraelski kralj. Bio je visok i zgodan, baš kao što je narod htio. Prvih nekoliko godina svoje vladavine nad Izraelom, Šaul je bio dobar kralj. Međutim, onda je postao opak i neposlušan Bogu, pa je Bog izabrao jednog drugog čovjeka koji će jednoga dana postati kralj umjesto njega.

Dimizov u akuljes pã unu tãnãr Izraelac kari sã čima David sã fijã kralj dã pã Šaul. David are fišjor šje pãze životinjurlje ãm varušu Betlehem. Jãl pãze biršilje alu tatãsu, David u amurãt šã pã lav, šã pã medved kari napadale pã biršilje. David are ponizan šã đirept om kari ãnkriđe šã punje ureći la Dimizov.

Bog je odabrao mladog Izraelca koji se zvao David da postane kralj poslije Šaula. David je bio pastir iz grada Betlehema. U različitim prilikama, dok je pazio na stada svoga oca, David je ubio i lava i medvjeda koji su napali ovce. David je bio ponizan i pravedan čovjek, koji je vjerovao Bogu i bio mu poslušan.

David u kriskut sã fijã mari kãtanã šã vođã. Kãnd are David inka fišjor tãnãr, jãl su bãtut protiv dã div kari sã čima Golijat. Golijat are trenãrzãt kãtanã, tari bãlor šã maj šjeva tri metri dã nalt! Ali David ku ažutore alu Dimizov lu amurãt pã Golijat šã u spasalit pã Izrael. Dã pã aje, David u kãpãtat mulci bãtãj protiv dã dužmanji alu Izrael dã šje lume ãl slavale pã jãl.

David je postao silan vojnik i vojskovođa. Dok je David još bio mladić, borio se protiv jednog diva koji se zvao Golijat. Golijat je bio uvježbani vojnik, jako snažan i visok gotovo tri metra! Međutim, Bog je pomogao Davidu da ubije Golijata i spasi Izrael. Nakon toga, David je izvojevao mnogo pobjeda nad Izraelovim neprijateljima, zbog čega ga je narod veličao.

Šaul su apukat sã fijã ljubomoran daje kã ominji plãšje pã David. Šaul u añšjirkat ãm mulci rãndur sã ãl amori, aša David su askuns dã la Šaul. Una zã, Šaul ãl kuta pã David aša sã ãl potã amurã. Šaul u mers ãm pecinã hundĩ David sã askunde da la Šaul, ali Šaul nu lu vãzut. David are tari dapropi dã Šaul sã puće sã ãl amori, ali nu lu amurãt. ãm lok dã aje, David u tijet unu dãrab dã coljilje alu Šaul sã areci kã nu lar amurã sã fijã jãl kralj.

Šaul je postao ljubomoran zbog toga što je narod volio Davida. Mnogo ga je puta pokušao ubiti, pa se David skrivao od njega. Jednoga je dana Šaul tražio Davida da ga ubije. Ušao je upravo u onu špilju gdje se David skrivao od njega, ali ga on nije vidio. David mu je tada bio jako blizu i mogao ga je ubiti, ali nije. Umjesto toga, odrezao je dio Šaulove odjeće kako bi mu dokazao da ga neće ubiti kako bi mogao postati kralj.

Dă pă aje, Šaul u murit ăm bitcă, šă David u fost kralju alu Izrael. Jăl are bun kralj, a lume ăl plășje. Dimizov lu blagoslovulit pă David šă lu făkut rănăkos. David u bătut mulci bătăj šă Dimizov ăj ažuta să pobjedilaskă pă dužmanji alu Izrael. David u lot varušu Jeruzalem šă lu făkut să fijă glavni varuș kit gođe David vladale, Izrael u rămas bălor šă găzduk.

Na kraju je Šaul umro u bitci, a David je postao kralj nad Izraelom. Bio je dobar kralj, a narod ga je volio. Bog je blagoslovio Davida i učinio ga uspješnim. David se borio u mnogim bitkama i Bog mu je pomogao pobijediti Izraelove neprijatelje. David je osvojio Jeruzalem i učinio ga glavnim gradom svoga kraljevstva. Tijekom Davidove vladavine, Izrael je postao moćan i bogat.

David gände sã fakã hramãm kari Izraelci ar puće sã slavalaskã pã Dimizov sã sã fakã žrtvur. Dã 400 dã ej, lume slavale pã Dimizov sã aj dušje žrtvur la Šatra dã sastankur šje u fãkut Mojsije.

David je htio sagraditi hram gdje bi svi Izraelci mogli štovati Boga i prinositi mu žrtve. Skoro 400 godina, ljudi su štovali Boga i prinosili mu žrtve u Šatoru sastanka koji je sagradio Mojsije.

Ali Dimizov u mǎnat pǎ prorok Natan la David ku vorba: "Daje kǎ tu ješć om dǎ tabǎrǎ, tu nu vi fašji Hramu pǎntru minji. Fišjoru atov u fašji. Ali ju čuj blagoslovuli tari. Unu dǎm nasljedniku atov u vladali ka kralju dǎ lume ame pǎ lumi dǎ erikeš!" Numa unu nasljednik alu David kari puće sǎ vladalaskǎ dǎ erikeš ǎj Mesija. Mesija are akuljes dǎ la Dimizov kari u spasali pǎ lumi dǎ pǎmǎnt dǎm grehurlje alor.

Međutim, Bog je Davidu poslao proroka Natana s porukom: „Budući da si ti čovjek rata, nećeš mi sagraditi taj Hram. Tvoj sin će ga sagraditi. Međutim, ja ću te mnogo blagosloviti. Jedan od tvojih potomaka zauvijek će vladati kao kralj nad mojim narodom!” Jedini Davidov potomak koji može vladati zauvijek je Mesija. Mesija je Božji Izabranik koji će spasiti ljude ovoga svijeta od njihovih grijeha.

Känd u auzät David ešce vorbi, jäl däm turdatä u dat hvalä ša äl slavale pä Dimizov daje kä jäl u igirit alu David asta mari čast, šä mulči blagoslovur. David nu ščije känd Dimizov u fašji ešce stvarur. Ali kum šä u fost, Izraelci ur träbuji sä aščepći dä lungat, majnti dä šje Mesija u vinji, hundiva šä 1000 aj.

Kad je David čuo te riječi, odmah je zahvalio Bogu i slavio ga jer je obećao Davidu tako veliku čast i mnoge blagoslove. David nije znao kada će Bog ispuniti svoja obećanja. Međutim, kako se i dogodilo, Izraelci su morali čekati još jako dugo prije nego što je došao Mesija, skoro 1000 godina.

David u vladalit ku điriptači ša ku vjernost mulc ej, ša Dimizov lu blagoslovulit pa jal. Kum are mar pri kraju da kustu aluj, jal u zgrešilit urat protiv da Dimizov.

David je mnoge godine vladao pravedno i vjerno, a Boga je blagoslovio. Međutim, pred kraj svog života, strašno je sagriješio protiv Boga.

Una ză, känd toči kätänjilje
äs re dä parči dä la kášälje
alor äm bätajä, jäl su ujtat
afarä däm palača aluj, šä u
vázutu pä mändrä mujeri
kari sä skälđa. Je sä čima
Bat-Šeba.

*Jednoga dana, dok su svi nje-
govi vojnici daleko od kuće
vodili bitke, David je pogle-
dao iz svoje palače i ugledao
jednu lijepu ženu kako se
kupa. Zvala se Bat-Šeba.*

Ăm lok să si ujtat ăndărăt, David u mănat pă šjinjiva să mergă šă su adukă la jăl. Jăl su kulkat ku je, šă u mănatu ăm napoj akasă. Nu dămult dă pă aje Bat-Šeba u mănat vorba alu David kā je ăj gărjonă.

Umjesto da odvrati pogled, David je poslao nekoga da je dovedu k njemu. Spavao je s njom i poslao je nazad kući. Nedugo poslije toga, Bat-Šeba je poslala poruku Davidu i rekla mu da je trudna.

Bărbatu alu Bat-Šeba šje sã čima Urija, are unu dãm maj bunã kãtanã. David lu čimat pã Urija ãm napoj dãm bãtajã šã ju zãs sã mergã sã fijã ku bãšãcaš. Ali Urija nu gãnde sã mergã akasã kãnd toči alčilje kãtãnj As re ãm tabãrã. Aša David lu mãnat pã Urija ãm napoj ãm tabãrã šã ju zãs alu general sã ãl pujã pã lok hundĩ as re dužmanji maj bãlor aša sã ãl amori.

Bat-Šebin muž, koji se zvao Urija, bio je jedan od Davidovih najboljih vojnika. David je pozvao Uriju da se vrati iz bitke i rekao mu da ode i bude sa svojom ženom. Međutim, Urija je odbio otići kući dok je ostatak vojnika bio u borbi. Stoga je David poslao Uriju nazad u borbu i rekao generalu da ga stavi tamo gdje je neprijatelj bio najjači, da pogine.

Dă pã šje u fost Urija amurät, David su änsurat ku Bat-Šeba. Majänkulje je u fätat fišjor alu David. Dimizov are tari mirgiš pã David dă šje u fäkut, aša lu mänat pã prorok Natan sä zäkã alu David kät dă rov grehu aluj äj. David su änkäjät dă grehu aluj šã Dimizov ju jirtat. Kit gođ kusta David, jäl äl punje ureci pã Dimizov šã äm gre vremi.

Nakon što je Urija bio ubijen, David je oženio Bat-Šebu. Kasnije je Davidu rodila sina. Bog se jako naljutio zbog onoga što je David učinio, pa je poslao proroka Natana da kaže Davidu koliko je zao bio njegov grijeh. David se pokajao za svoj grijeh i Bog mu je oprostio. Ostatak svoga života, David je slijedio Boga i bio mu poslušan, čak i u teškim vremenima.

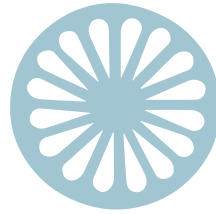
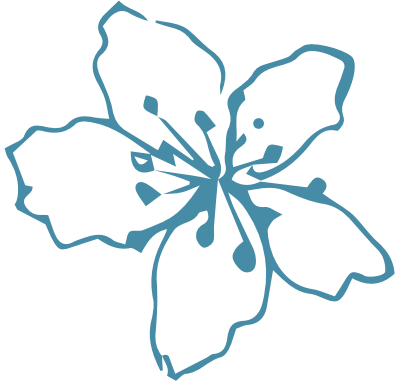
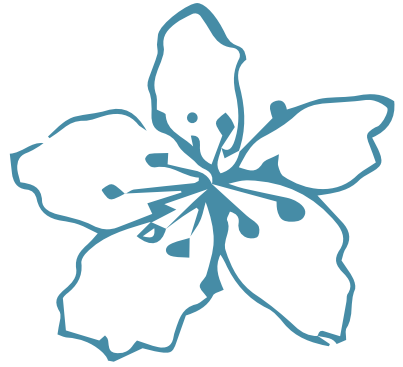

A kazna alu David pãntru grehu aluj, kupilu aluj u murit. Aša are borbur šã äm familije alu David kit gođe u kustat, šã pučere alu David u slãbit. Makar kã David nu fost vjeran alu Dimizov, Dimizov inka u rãmas vjeran la igiralurlje aluj. Dã pã aje, David šã Bat-Šeba ur avut altu fišjor, šã jej jur pus numi Salomon.

Međutim, kao kaznu za Davidov grijeh, njegov dječčić je umro. Isto tako, ostatak Davidova života postojale su borbe u njegovoj obitelji, tako da je Davidova moć jako oslabjela. Premda David nije bio vjeran Bogu, Bog je ipak bio vjeran svojim obećanjima. Kasnije, David i Bat-Šeba imali su još jednog sina, kojega su nazvali Salomon.

18

**Āmpārcātā
Kraljevstva**

***Podijeljeno
kraljevstvo***

Puvešči dām Biblijā dām:
1. Kenvija alu Kraljur 1–6; 11–12

*Biblijska priča iz Prve knjige
o kraljevima 1-6; 11-12*

Dă pã mulc aj, David u murit, šã fišjoru aluj Solomon su apukat sã vladalaskã pã Izrael. Dimizov u svitit alu Solomon šã lu äntribat šje gãndేశci maj tari. Kãnd u šjirut Solomon mudrost, Dimizov are zadovoljan ku aje šã lu fãkut majtari mudarom pã pãmãnt. Solomon su änvãcat mulci stvarur šã are mudar sudac. Dimizov lu fãkut šã tari gãzdak.

Mnogo godina kasnije, David je umro a njegov sin Salomon je počeo vladati nad Izraelom. Bog je progovorio Salomonu i pitao ga što najviše želi. Kada je Salomon zatražio mudrost, Bog je bio zadovoljan i učinio ga je najmudrijim čovjekom na svijetu. Salomon je naučio mnoge stvari i bio je jako mudar sudac. Bog ga je ujedno učinio veoma bogatim.

Äm Jeruzalem Solomon u fäkut Hram kari tatäsu David planärze šä akuljiže materijalur. Lume aku slavale pä Dimizov šä adušje žrtvur la Hram äm lok dä Šatra dä Sastanak. Dimizov u vinjit šä are äm Hram, šä jäl kusta akulo ku lume aluj.

Salomon je u Jeruzalemu sagradio Hram za koji je njegov otac David napravio plan i sakupio građu. Narod je sada štovao Boga i prinosio mu žrtve u Hramu umjesto u Šatoru sastanka. Bog je došao i bio prisutan u Hramu, te je živio sa svojim narodom.

Ali Solomon plāšje mujer dām alčilje pāmāntur. Jāl nu lu pus ureči pā Dimizov aša kānd u ānsurat mulči mujer, maj šjeva šā 1000 dā jelji! Mulči dām mujerilješće vinje dām alčilje pāmāntur šā ur adus pā dimizeji alor ku jelji šā maj pā dā parči lji slavale. Kānd Solomon are bātārn, šā jāl slavale dimizeji alor.

Međutim, Salomon je volio žene iz drugih zemalja. Bio je neposlušan Bogu i oženio mnoge žene, njih skoro 1000! Mnoge od tih žena došle su iz stranih zemalja, a sa sobom bi donijele i svoje bogove koje bi nastavile štovati. Kad je Salomon ostario, on je također štovao njihove bogove.

Dimizov are mirgiš pã Solomon šã kazna pãntru aje šje Solomon nu lu pus ureći, jãl u igirit kã u ämpãrcã nacijurlje alu Izrael äm dovã kraljevstvur dã pã morçe alu Solomon.

Bog se naljutio na Salomona i obećao mu da će, kao kaznu za Salomonovu nevjeru, podijeliti izraelski narod na dva kraljevstva nakon Salomonove smrti.

Dă pã ŝje Solomon u murit, fiŝjoru are Rehoboam, jãl u fost kralj. Rehoboam are om fãrdã firi. Totã lume alu Izrael ur vinjit una sã ãl fakã pã jãl kralj. Jej sur žalalit la jãl kã Solomon lju pus sã lukri mult gre lukru ŝã sã plãčaskã mult porez.

Nakon Salomonove smrti, kraljem je postao njegov sin Rehoboam. Rehoboam je bio bezuman čovjek. Sav izraelski narod sakupio se da ga potvrde kao kralja. Prigovorili su Rehoboamu da ih je Salomon tjerao da teško rade i plaćaju puno poreza.

Rehoboam svite bulunzemi:
“Voj gändec kã tata amnjov
Solomon vu pus sã lukrač
gre, ali ju vi fašji sã lukrač
maj tari dã kit šje jãl vu pus,
šã ju vi kaznali maj tari dã
kit šje vã kaznale jãl.”

*Rehoboam im je ludo odgo-
vorio: „Vi ste mislili da vas je
moj otac Salomon tjerao da
naporno radite, ali ja ću vas
tjerati da radite još više nego
što vas je on tjerao i kažnja-
vati vas strože nego što je
on.”*

Zešji (10) sãmãnc dã nacje alu Izrael sur ãntors protiv dã Rehoboam. Numa dovã sãmãncur ur rãmas ku jãl. Ešce dovã sãmãnc ur fost kraljevstva alu Juda.

I tako, deset plemena izraelskog naroda pobunilo se protiv Rehoboama. Samo su mu dva plemena ostala vjerna. Ova dva plemena postala su kraljevstvo Judeja.

Alčilje zešji (10) sãmãnc dã nacijur alu Izrael kari sur ãntors protiv dã Rehoboam lur pus pã om šje sã čima Jeroboam sã fijã kralju alor. Jej šur fãkut lok dã kraljevstva alor pã sjeverna parci dã pãmãnt šã sã čima kraljevstva alu Izrael.

Ostalih deset plemena izraelskog naroda, koja su se pobunila protiv Rehoboama, postavila su čovjeka koji se zvao Jeroboam da bude njihov kralj. Svoje kraljevstvo osnovali su u sjevernom dijelu zemlje, a nazvali su se kraljevstvo Izrael.

Jeroboam su ăntors protiv dă Dimizov šă lju făkut pă lumi să grešilaskă. Jăl u făkut doj idolur păntu lume să slavalaskă ăm lok să slavalaskă pă Dimizov ăm Hram ăm kraljevstva alu Juda.

Jeroboam se pobunio protiv Boga i poveo ljude u grijeh. Sagradio je dva idola kako bi njegov narod štovao njih umjesto da štuju Boga u Hramu u kraljevstvu Judeje.

Kraljevstva alu Juda ša Izrael as re dužmanj ša pa đes sa borule una protiv da alt.

Kraljevstva Judeje i Izraela postala su neprijateljima i često su se borili jedno protiv drugoga.

Äm nova kraljevstva alu Izrael, toc kraljurlje äs re rej. Mulc däm kraljur as re amuräc dä la alci Izraelc kari gände sä fijä kraljur äm loku alor.

U novom kraljevstvu Izrael, svi kraljevi bili su zli. Mnoge od tih kraljeva ubili su drugi Izraelci, koji su se htjeli zakraljiti umjesto njih.

Toc kraljur šă multă lumi dă kraljevstva alu Izrael slavale idolur. Slavalala alor dă idolur pă đes are ku seksualni nemoral šă unjer ku žrtovalala pă kupij.

Svi kraljevi i većina naroda u kraljevstvu Izrael štovale su idole. Njihovo štovanje idola često je uključivalo seksualni nemoral, a katkad čak i prinošenje djece kao žrtava.

Kraljurlje alu Juda as re nasljednici alu David. Orikic dām kraljur ās re bunj ominj kari vladale đirept šā slavale pā Dimizov. A majmulc kraljur dām Juda as re strikac šā rej, šā jej slavale pā idolur. Orikic kraljur šur žrtvovalit šā pā kupiji alor la dimizej mišjinoš. Multā lumi alu Juda isto aša sur āntors protiv dā Dimizov šā slavale pā alci dimizej.

Kraljevi Judeje bili su potomci Davida. Neki od tih kraljeva bili su dobri ljudi, koji su vladali pravedno i štovali Boga. Međutim, većina judejskih kraljeva bili su zli i pokvareni, te su štovali idole. Neki kraljevi su čak žrtvovali svoju djecu lažnim bogovima. Većina naroda Judeje također se pobunila protiv Boga i štovala druge bogove.

19

Proroci

Puvešči dām Biblijā dām:

1. Kraljurlje 16–18;
2. Kraljurlje 5;
Jeremija 38

Proroci

*Biblijska priča iz Prve knjige
o kraljevima 16-18;
Druge knjige o kraljevima 5;
Jeremije 38*

Åm vreme šje u trikut alu Izraelcilor, Dimizov lju mānat prorokur. Proroci auze vorbi dā la Dimizov šā lji spunje alu lumi porukur dā la Dimizov.

Tijekom cijele povijesti izraelskog naroda, Bog im je slao proroke. Proroci bi čuli poruku od Boga, a onda bi narodu prenosili Božje poruke.

Ilija are prorok känd Ahab are kralj pä kraljevstva alu Izrael. Ahab are om rov kari lji ämbälure pä lumi sä slavalaskä pä dimizov mišjinos šje sä čima Baal. Ilija u zäs alu Ahab: “No fi plojä ili rosä äm kraljevstva alu Izrael pän šje noj zäšji ju.” Asta lu mirgišit pä Ahab tari.

Ilija je bio prorok u vrijeme kada je Ahab bio kralj nad kraljevstvom Izrael. Ahab je bio zao čovjek i ohrabrivao je ljude da štuju lažnoga boga koji se zvao Baal. Ilija je rekao Ahabu: „Neće biti kiše niti rose u kraljevstvu Izrael dok ja tako ne kažem.” To je Ahaba jako naljutilo.

Dimizov u zäs alu Ilija sä mergä la apä šje kurä äm pustinjä sä sä askundä dä la Ahab kari gände sä äł amori. Äm totä ðiminjaca šä äm totä sara, vräbujilje adušji pitä šä karnji. Ahab šä kätänjilje aluj äł kuta pä Ilija, ali jej nu puće sä äł aflji. Suša are aša dä tari dä šä apa šje kurä däm pämänt su uskat.

Bog je rekao Iliji da ode do potoka u pustoši i da se tamo sakrije od Ahaba, koji ga je htio ubiti. Svako jutro i svaku večer, ptice bi mu donosile kruha i mesa. Ahab i njegova vojska tražili su Iliju, ali ga nisu mogli naći. Suša je bila tako velika da se na kraju sasušio i taj potok.

Aša Ilija u mers ām pāmānt apropi. Mujeri alu kari ju murit bārbatu šā fišjoru alji ām ala pāmānt maj šjeva ur rāmas fār dā mānkari dā rānd kā ibize plojā šā u fākut fomi. Ali jej ur bāgat sama dā Ilija, šā Dimizov u dat pāntru jej čigājilje dā fājnā šā uježilje dā uloj nu maj ās re golji. Jej ave mānkari kit gođe are fomi. Ilija u rāmas akulo orikic aj.

Stoga je Ilija otišao u susjednu zemlju. U toj zemlji živjeli su jedna udovica i njezin sin, a skoro su ostali bez hrane zbog manjka kiše zbog koje je nastala glad. Međutim, oni su se pobrinuli za Iliju i Bog se skrbio za njih tako što se njihova posuda s brašnom i njihova boca ulja nikada nisu ispraznile. Cijelo vrijeme dok je trajala glad, oni su imali hrane. Ilija je tamo ostao nekoliko godina.

Dă pã tri šã žãmãtaći ej, Dimizov u zãs alu Ilija sã sã äntorkã äm kraljevstva alu Izrael šã sã svitaskã ku Ahab daje kã äm napoj u mãna plojã. Kãnd lu vãzut Ahab pã Ilija jãl u zãs: "Ajiše ješć tu omulje šje fašj problemur!" Ilija ju äntors vorba äm napoj: "Tu ješć ala kari fašji problemur! Tu laj lãsat pã Jahve, pã istinit Dimizov, šã äl slavalej pã Baal. Adã pã totã lume äm kraljevstva alu Izrael la planina Karmel."

Nakon tri i pol godine, Bog je rekao Iliji da se vrati u Izraelsko kraljevstvo i progovori Ahabu, jer će ponovno poslati kišu. Kada je Ahab vidio Iliju, rekao mu je: „Znači tu si, ti koji donosiš probleme!” Ilija mu je odgovorio: „Ti si taj koji donosi probleme! Napustio si Jahvu, pravoga Boga, a štuješ Baala. Dovedi sav narod kraljevstva Izrael na goru Karmel.”

Totă lume dă kraljevstva alu Izrael, šă 450 dă proroc alu Baal, ur vinjit la planina Karmel. Ilija u zăs alu lume: „Kită dobă ci ščimba gändurlje atelji? Dakă äj Jahve Dimizov, služulešći aluj! Dakă äj Baal Dimizov, slavalešći pä jäl!”

Svi ljudi kraljevstva Izrael, uključujući 450 Baalovih proroka, došli su na goru Karmel. Ilija je rekao ljudima: „Dokle ćete se predomišljati? Ako je Jahve Bog, služite njemu, ako je Baal Bog, služite njemu!”

Atunšje Ilija u zäs alu proroku alu Baal: "Amorä bikan šä gatäl ka pä žrtvä, ali nu acäca foku. Ju uj fašji isto. Dimizovu kari u äntoršji vorba ku fok äj istinit Dimizov. "Aša popa alu Baal ur fäkut žrtvä, li nor acäcat foku.

Ilija je zatim rekao Baalovim prorocima: „Zakoljite bika i pripremite ga kao žrtvu, ali ne palite vatru. Ja ću učiniti isto. Bog koji odgovori vatom pravi je Bog.” I tako, Baalovi svećenici pripremili su žrtvu, ali nisu zapalili vatru.

Atunšje sor arugat proroci alu Baal la Baal: "Punji nji ureći, Baal!" Totă zuva jej sor arugat šă mužje, šă šă tije ku kucăci, ali nu are vorba ăntorsă.

Tada su se Baalovi proroci molili Baalu: „Čuj nas, o Baale!” Cijeli dan su se molili i vikali, pa čak su se rezali noževima, ali nije bilo odgovora.

Mar känd zua are gata, Ilija u pripremlit žrtvā la Dimizov. Atunšje u zās alu lumi sã verši dojspeš (12) dā mari čigāj dā apā pã žrtvā pãn šje karnje, ljemnjilje, šã pãmāntu la oltar sã fijã tari ud.

Na kraju dana, Ilija je pripremio žrtvu Bogu. Zatim je rekao ljudima da poliju dvanaest ogromnih posuda vode na žrtve dok meso, drvo, pa čak i zemlja oko žrtvenika nisu bili potpuno mokri.

Atunšje Ilija su arugat: „Jahve, Dimizolje alu Abraham, Izak, ša alu Jakov, aratānji astās kā tu ješč Dimizovu alu Izrael, ša kā ju mes sluga atov. Punji ureči la aruguminčilje amelji aša lume sta sā šćiji kā tu ješč istinit Dimizov.”

Ilija se zatim pomolio: „Jahve, Bože Abrahama, Izaka i Jakova, pokaži nam danas da si ti Bog Izraelov i da sam ja tvoj sluga. Usliši me kako bi ovi ljudi vidjeli da si ti pravi Bog.”

Dăm turdată, foku u kăzut dăm nor, șă u ars karnje, ljemnjilje, petrilje, pămăntu, șă apa čak șje are pă lăngă oltar. Kănd ur văzut lume aje, jej ur kăzut žjos pă pămănt, șă ur zăs: „Jahve aj Dimizov, Jahve aj Dimizov!”

Odmah je vatra pala s neba i spalila meso, drva, kame-nje, zemlju, pa čak i vodu koja je bila oko žrtvenika. Kada su ljudi ovo vidjeli, pali su na zemlju i rekli: „Jahve je Bog! Jahve je Bog!”

Atunšje Ilija u zäs: „Nu läsäc njiš pä unu däm proroci alu Baal sä skepi! “Aša lume lJOR apukat pä proroci alu Baal šä lJOR dus ändärät dä akulo šä lJOR amurät.

Ilija je zatim rekao: „Ne dopustite ni jednom Baalovom proroku da pobjegne.“ I tako, ljudi su uhvatili Baalove proroke, odveli ih odande i ubili ih.

Atunšje Ilija u zäs alu kralju Ahab: „Äntoršjići pä friš äm varuš, daje kä ploje vinji. “Päfriš noru sor änturišjit, šša mari plojä su apukat sä kadä. Jahve u zastavalit suša šša u arätat kä jäl äj istinit Dimizov.

Onda je Ilija rekao kralju Ahabu: „Odmah se vrati u grad, jer dolazi kiša.“ Uskoro se nebo zacrnilo i počeo je pljusak. Jahve je prekinuo sušu i dokazao da je On pravi Bog.

Dã pã vreme kãnd kusta Ilija, Dimizov u akuljes pã om Elizej sã fijã proroku aluj. Dimizov u fãkut mulći cudur ku Elizej. Una dãm cudur u pãcãt Naaman, komandant dužman, kari ave urãt bičišug pã pelji. Jãl u auzãt dã Elizej šã u mers šã lu ãntribat pã Elizej sã ãl ãntremi. Elizej u zãs alu Naaman sã sã ãntupaskã ãm šapći (7) rãndur ãm apa šje kurã Jordan.

Nakon Ilijinog vremena, Bog je odabrao čovjeka koji se zvao Elizej da bude prorok. Bog je činio mnoga čuda po Elizeju. Jedno od čuda dogodilo se Naamanu, neprijateljskom zapovjedniku, koji je imao strašnu kožnu bolest. Čuo je za Elizeja, pa je otišao i zamolio ga da ga iscijeli. Elizej je rekao Naamanu da sedam puta uroni u rijeku Jordan.

Dăm elși Naaman are mirgiš šă nu gände să fakă aje, daje kă sãmăna kă bulunzešći. Ali majănkulje u ščimbat găndurlje, šă su ăntupit ăm šapćí (7) răndur ăm apa šje kură Jordan. Kănd u jišăt afară pă šasă rănd, pelje aluj are iscjelilită dăm pljin! Dimizov lu ăntrimat.

Isprva se Naaman naljutio i nije to htio učiniti, jer je zvučalo glupo. Međutim, kasnije se predomislio i uronio je sedam puta u rijeku Jordan. Kad je zadnji put izronio, koža mu je bila potpuno iscijeljena! Bog ga je iscijelio.

Dimizov u mǎnat pǎ maj mulc alci proroc. Jej toc ur zǎs alu lumi sǎ nu maj slavalaskǎ pǎ idolur šǎ sǎ sǎ apušji sǎ areći điriptaći šǎ milǎ alu alci. Proroci ljur zǎs ǎm nenći alu lume kǎ dakǎ nor sta sǎ fakǎ relji šǎ sǎ sǎ apušji sǎ pujǎ ureći la Dimizov, atunšje Dimizov lju kaznali ka kum ar fi duvinǎ šǎ lju kaznali.

Bog je slao mnoge druge proroke. Oni su narodu govorili da prestanu štovati idole i počnu iskazivati pravdu i milosrđe prema drugima. Proroci su upozoravali ljude da će ih Bog, ako ne prestanu činiti zlo i ne počnu ga štovati, osuditi kao krivce i kazniti.

Multă vreme, lume nu punje ureci la Dimizov. Jej pă đes nas re bunj pă lăngă proroci șă unjer lji amure. Um dată prorok Jeremija are pus ăm bunar uskat, șă are lăsat akulo să moră. Jăl su ăntupit ăm čină kari are pă fundu dă bunar, ali kralju u avut milă dă jăl șă u zăs vorba pučernjikă să ăl skotă pă Jeremija afară dăm bunar majnti dă șje u muri.

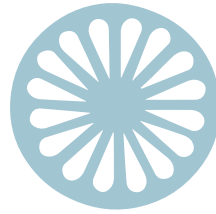
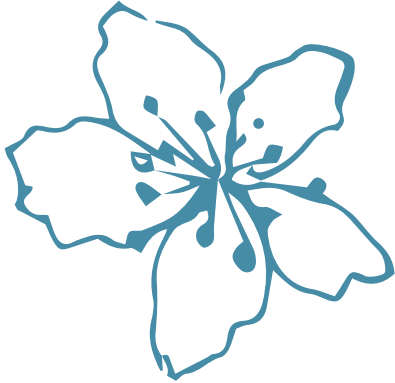
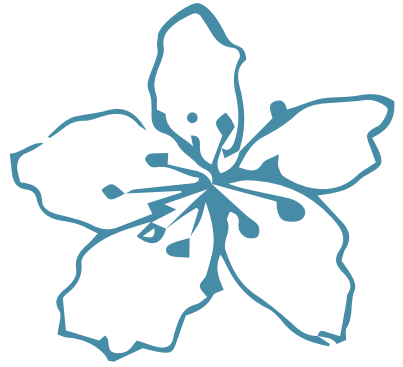
Ljudi uglavnom nisu slušali Boga. Često su krivo postupali s prorocima, a katkad bi ih i ubijali. Jednom je prorok Jeremija bio bačen u osušeni bunar i ostavljen da ondje umre. Potonuo je u blato koje je bilo na dnu bunara, ali mu se kralj onda smilovao i naredio svojim slugama da ga izvuku iz bunara prije nego što umre.

Proroci maj pä dăparcı svite păntru Dimizov makar kă lume lji mrzăle. Jej ur spus ămnencıalulumikă Dimizov lju idizi dakă nu sor ănkăji. Jej isto aša sur ăngăndit dă igirala ŝje Dimizov u zăs kă Mesija u vinji.

Proroci su nastavili prenositi Božje poruke iako su ih ljudi mrzili. Upozoravali su ljude da će ih Bog uništiti ako se ne pokaju. Također, podsjećali su ljude na Božje obećanje da će poslati svoga Mesiju.

20

Mānala afarā šā Ānturšjala

Puvešči dām Biblijā dām:

2. Kraljur 17; 24–25;

2. Ljetopisi 36;

Ezra 1–10;

Nehemija 1–13

Izgnanstvo i povratak

Biblijska priča iz Druge knjige

o kraljevima 17; 24–25;

Druge knjige Ljetopisa 36;

Knjige Ezrine 1–10;

Knjige Nehemijine 1–13

Kraljevstva alu Izrael ša kraljevstva alu Juda ur zgrešilit protiv dā Dimizov. Jej ur rupt savezu šje Dimizov u fākut ku jej la Sinaj. Dimizov u mānat pā prorokur sā lji spujā ām nenci sā sā ānkājaskā ša sā āl slavalaskā pā jāl ām napoj, ali jej nu gānde sā puji ureći.

I izraelsko i judejsko kraljevstvo sagriješilo je protiv Boga. Prekršili su savez koji je Bog sklopio s njima na Sinaju. Bog je poslao proroke da ih upozori da se pokaju i da počnu ponovno štovati Jahvu, a ne druge bogove. Međutim, oni ga nisu htjeli poslušati.

Aša Dimizov u kaznalit
āmāndovā kraljevstva
šā u lāsāt dužmanji sǎ lji
uništilaskā. Cara alu Asirija
bālorā, fār dā milā narod,
u uništilit kraljevstva alu
Izrael. Asirci or amurāt
multā lumi ām kraljevstva
alu Izrael, or lot āndārāt
kutotu šje ave vrednost,
šā or acācat mult dām
pāmāntula.

*Stoga je Bog kaznio oba kra-
ljevstva tako što je dopustio
njihovim neprijateljima da
ih unište. Asirsko carstvo, je-
dan moćan, okrutan narod,
uništio je izraelsko kraljev-
stvo. Asirci su ubili mnogo
ljudi u Izraelu, uzeli su sve
što je bilo vrijedno, a velik
dio gradova i sela u zemlji su
spalili.*

Asirci or akuljes una pä
toc vođurlje, gáždašj lumi,
šš lumi kari šćijä mulći šš
ljor dus äm Asirija. Numa
tari särašj Izraelc kari nor
fost amuräc or rämas äm
kraljevstva alu Izrael.

*Asirci su okupili sve vođe,
bogataše i ljude vične za-
natu i odveli ih u Asiriju.
U kraljevstvu Izrael ostavili
su samo one preživjele Izra-
elce koji su bili jako siromaš-
ni.*

Atunšje or adus Asirci pã ominj kari nus re kunuskuc ãm pãmãntu hundi kraljevstva alu Izrael are. Ominjije nu kunuskuc or ðires varušurlje idiziçi šã or ãnsurat Izraelkur kari or fost lãsaçi akulo. Nasljednici alu Izraelci kar sor ãnsurat dã pã ominj nu kunuskuc ãs re ðimac Samarijanci.

Zatim su Asirci doveli strance da žive na području gdje je prije bilo izraelsko kraljevstvo. Ti stranci su ponovno izgradili gradove, te se vjenčavali s Izraelcima koji su ostali tamo. Potomci Izraelaca koji su se vjenčavali sa strancima zvali su se Samarijanci.

Lume ăm kraljevstva alu Juda or vāzut kum Dimizov u kaznalit pā lumi dā kraljevstva alu Izrael daje kā nu ānkriđe šā nul punji ureći. Ali jej maj pādāparći slavale pā idolur, šā pā dimizeji alu Kanaanc. Dimizov u mānat pā prorok sā lji spujā ăm nenći, ali jej nu gānde sā pujā ureći.

Narod koji je živio u judejskom kraljevstvu vidio je kako je Bog kaznio narod izraelskog kraljevstva zbog njihove nevjere i neposlušnosti Bogu. Međutim, nastavili su štovati idole, uključujući bogove Kanaanaca. Bog je slao proroke da ih upozori, ali oni ih nisu htjeli slušati.

Dä 100 ej dä pä šje Asirijci or uništilit kraljevstva alu Izrael, Dimizov u mănat pä Nabukodonor, kralju alu Babiloncilor, sä napadalaskă pä kraljevstva alu Juda. BabilonarebălorKralj.Kralju alu Juda u stat pä aje sä fijă sluga alu Nabukodonor šă sä äj plăčaskă mulc banj äm tot anu.

Otprilike stotinu godina nakon što su Asirci uništili izraelsko kraljevstvo, Bog je poslao Nabukodonozora, kralja Babilonaca, da napadne kraljevstvo Judeju. Babilon je bio moćno carstvo. Judejski kralj pristao je biti Nabukodonozorov sluga i plaćati mu mnogo novaca svake godine.

Ali dā pā orikic aj, kralju alu Juda su āntors protiv dā Babilon. Aša Babilonci sor āntors ām napoj šā or napadalit kraljevstva alu Juda. Jej or lot varušu alu Jeruzalem, or uništilit Hramu, šā or lot kutotu gāzdāšijilje alu varuš šā alu Hram.

Međutim, nakon nekoliko godina judejski kralj se pobunio protiv Babilona. Stoga su se Babilonci vratili i napali judejsko kraljevstvo. Osvojili su grad Jeruzalem, uništili Hram i uzeli sve blago iz grada i iz Hrama.

Să kaznalaskă pã kralju alu Juda pãntru aje kã su åntors protiv, kãtãnjilje alu Nabukodonazor or amurãt pã fišjoru alu kralj, åm nençe aluj šã atunšje pã jãl lor urbit. Dã pã aje jej lor dus pã kralj åndãrãt sã mori åm čemicã åm Babilon.

Kako bi kaznili judejskog kralja što se pobunio, Nabukodonozorovi vojnici su ubili kraljeve sinove pred njim i onda ga oslijepili. Nakon toga, odveli su kralja da umre u zatvoru u Babilonu.

Nabukodonazor šakätänjilje aluj or lot maj šjeva kutotu lume däm kraljevstva alu Juda äm Babilon ku jej, šä or läsat pä maj särašj lumi dänapoj sä seminji poljurlje. Doba känd lume alu Dimizov äs re puš ku säla sä laši pämäntu Igitrit sä čamä Izgnanstvo.

Nabukodonozor i njegova vojska odveli su gotovo sav narod iz kraljevstva Judeje u Babilon, ostavljajući samo najsiromašnije ljude da zasijavaju polja. Razdoblje kada je Božji narod bio primoran napustiti Obećanu zemlju zove se Izgnanstvo.

Makar kã Dimizov u kaznalit pã lume aluj pãntru grehurlje alor, aša kã lju mãnat ändãrät, jãl nu lju mujtat igirala aluj. Dimizov maj pã dãparçi bãga sama dã lume aluj, šã lji svite pãm proroši aluj. Jãl u igirit kã dã pã šapçi zãšj (70), jej sor äntoršji äm Pãmãntu Igirit äm napoj.

Premda je Bog kaznio svoj narod zbog njegovih grijeha tako što ih je odveo u izgnanstvo, nije zaboravio ni njih ni svoja obećanja. Bog je nastavio paziti na svoj narod i govoriti im preko svojih proroka. Obećao je da će se, nakon sedamdeset godina, oni opet vratiti u Obećanu zemlju.

Dã pä hundiva šapći zãšj ej (70) majãnkulje, Cyrus, kralju alu Perzijancilor, or pobediti pä cara alu Perziji šã su ščimbat cara alu Babilon. Izraelci sã čima aku Židovi šã mulc dãm jej or kustat kusturlje alor äntrež äm Babilon. Numa orikic tari bãtãrnj židov sã ängãnde dã pämäntu alu Juda.

Oko sedamdeset godina kasnije, perzijski kralj Kir porazio je Babilon, pa je Perzijsko carstvo zamijenilo Babilonsko carstvo. Izraelci su se sada zvali Židovi, a većina je sav svoj život provela u Babilonu. Samo se nekoliko jako starih Židova uopće sjećalo Judeje.

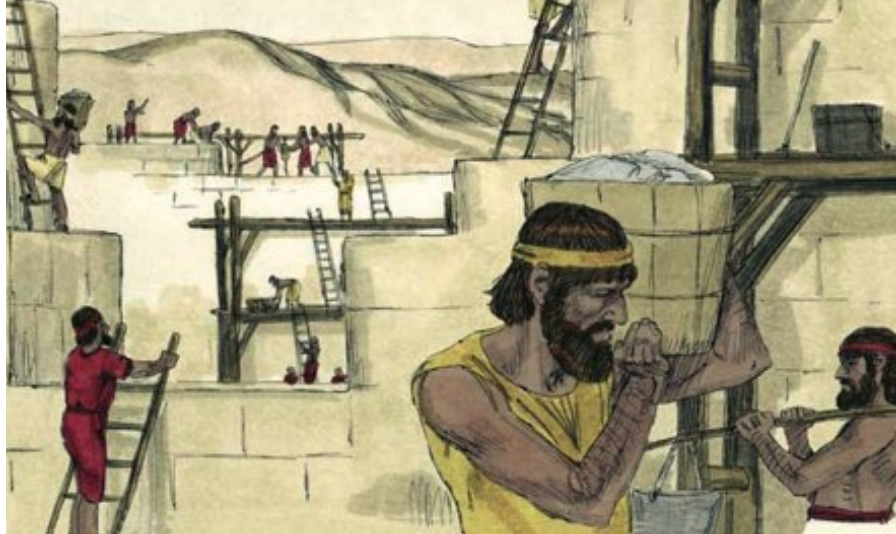

Cara alu Perziji are băloră ali ave milă pântru lume pă kari lȳor podedilit. Că ră dă pă ŝje Cyrus u fost kralj dă Perzijanc, jăl u dat vorba băloră kă kari gođ židov gāndeŝci sã sã āntorkă ām Juda poči sã fugă dām Perzije ŝã sã mergă ām napoj ām Juda. Jăl lju dat ŝã banj sã āŝ fakă ām napoj Hramu! Aŝa dă pă ŝapci zāŝj (70) ej ŝje ās re mānac, orkic dă Židov sor āntors ām varuŝ Jeruzalem ām Judeja.

Perzijsko carstvo bilo je snažno ali milosrdno prema narodima koje su pokorili. Ukratko nakon što je Kir postao kralj Perzijanaca, naredio je da svaki Židov, koji se želi vratiti u Judeju, može napustiti Perziju i otići u Judeju. Čak im je dao novac da ponovno sagrade Hram! I tako, nakon što su sedamdeset godina proveli u izgnanstvu, mala skupina Židova vratila se u grad Jeruzalem u Judeji.

Kändoražunsām Jeruzalem, jej or izgradalit ām napoj Hramu šā fal okolo dā varuš. Makar kā pā jej vladale alta lumi, maj undatā jej kusta ām pāmāntu Igitrit šā slavale pā Dimizov ām Hramu kari lu izgradalit.

Kada su ljudi stigli u Jeruzalem, ponovno su sagradili Hram i zidine oko grada. Premda su još uvijek bili pod vlašću drugih naroda, ponovno su živjeli u Obećanoj zemlji i štovali Boga u Hramu koji su ponovno izgradili.

21

Dimizov igirešči alu Mesija

Puvešči dām Biblijā dām:
Stvaralala 3,15; 12,1-3;
Ponovljeni Zakon 18,15;
2. Samuel 7;
Jeremija 31;
Izaija 59,16;
Daniel 7;
Malahija 4,5;
Izaija 7,14;
Miha 5,2;
Izaija 9,1-7; 35,3-5; 61; 53;
Psalmi 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;
Zaharija 11,12-13;
Izaija 50,6;
Psalmi 16,10-11

Bog obečava Mesiju

*Biblijska priča iz Knjige
Postanka 3:15; 12:1-3;
Ponovljenog zakona 18:15;
Druge knjige o Samuelu 7;
Jeremije 31;
Izaije 59:16;
Daniela 7;
Malahije 4:5;
Izaije 7:14;
Miheja 5:2;
Izaije 9:1-7; 35:3-5; 61; 53;
Psalama 22:18; 35:19; 69:4; 41:9;
Zaharije 11:12-13;
Izaije 50:6;
Psalma 16:10-11*

Dăm kap, Dimizov ave ăm găndur să măji pă Mesija. Elși igirală dă Mesija u vinjit dă la Adam šă dă la Eva. Dimizov u igirit kă dă la nasljedniku alu Evi u fi avut kari u zdrubi kapu alu šarpi. Šarpilje kari u ănsjiljitu pă Eva are Sotona. Igirala značale kă Mesija u pobjedili pă Sotona do kraja.

Od samog početka, Bog je planirao poslati Mesiju. Prvo obećanje o Mesiji došlo je Adamu i Evi. Bog je obećao da će se roditi Evin potomak, koji će zdrobiti glavu zmiji. Zmija koja je zavela Evu bio je Sotona. Obećanje je značilo da će Mesija u potpunosti pobijediti Sotonu.

Dimizovuigiritalu Abraham
kă păm jăl toc ominji pă
pămănt or kăpăta blagoslov.
Asta blagoslov u fi umpljet
kănd Mesija u vinji hundiva
ăm nenći ăm vremi. Jăl u
fašji păntu lumi kă dăm
totă gărmadă dă lumi pă
pămănt or fi spasalic.

*Bog je obećao Abrahamu da
će kroz njega svi narodi svi-
jeta primiti blagoslov. Ovaj
blagoslov ispunit će se u bu-
dućnosti, kada dođe Mesija.
On će omogućiti spasenje
ljudima iz svakoga naroda.*

Dimizov u igirit alu Mojsije
kã äm nençi dã vremen
jäl u räðika altu prorok
ka Mojsije. Asta are alta
igiralã dã Mesija kari u vinji
majãnkulje.

*Bog je Mojsiju obećao da će
u budućnosti podići još jed-
noga proroka poput njega.
Bilo je to još jedno obećanje
o Mesiji koji će doći u neko
kasnije vrijeme.*

Dimizov u igirit alu Kralj Davidkăunudămnasljednici aluj u vladali ka kralju pă lume alu Dimizov dă erikeš. Aje značale kă Mesija u fi unu dăm nasljednici alu David.

Kralju Davidu, Bog je obećao da će jedan od njegovih potomaka zauvijek kraljevati nad Božjim narodom. To je značilo da će Mesija biti jedan od Davidovih izravnih potomaka.

Pām proroku Jeremija, Dimizov u igirit kā jāl u fašji Novā ligizalā, ali nu ka ligizala šje u fākut Dimizov ku Izrael la Sinaj. Ām Novā ligizalā, Dimizov ar skri nov zakonu pā sufljičilje alu lumi, lume ar šči pā Dimizov osobno, jej ar fi lume aluj, šā Dimizov ljar jirta grehurlje alor. Mesija ar fašji Novā ligizala.

Kroz proroka Jeremiju, Bog je obećao da će sklopiti Novi savez, ali ne savez poput onoga koji je sklopio s Izraelom na Sinaju. U Novom savezu, Bog će napisati svoj zakon na srca ljudi, a ljudi će osobno poznavati Boga, bit će njegov narod, a On će oprostiti njihove grijehe. Mesija će utemeljiti Novi savez.

Proroci alu Dimizov isto aša ur zäs, kä Mesija ar fi prorok, popä, šä kralj. Prorok äj osobä kari auđi vorbilje alu Dimizov šä atunšje spunji vorbilje alu Dimizov la lumi. Mesija pä kari Dimizov lu igirit šä u fi savršen prorok.

Božji proroci su isto tako rekli da će Mesija biti prorok, svećenik i kralj. Prorok je osoba koja čuje Božje riječi i onda proglašava Božje riječi narodu. Mesija je taj savršeni prorok kojega je Bog obećao poslati.

Popi dă Izrael fășje žrtvur la Dimizov ăm loku dă lume ka zamjenă dă kaznă dă grehurlje alor. Popa isto așă să aruga la Dimizov păntru lumi. Mesija ar fi savrșen maj mari popă kari ar ămbije pă jăl săngur ka savrșena žrtva la Dimizov.

Izraelski svećenici prinosili su žrtve Bogu umjesto naroda, a kao zamjenu za kaznu zbog njihovih grijeha. Svećenici su se isto molili Bogu za ljude. Mesija će biti savršeni veliki svećenik, koji će prineti samoga sebe kao savršenu žrtvu Bogu.

Kralj äj šjinjiva kari vladalešći pä kraljevstvã šã sudulešći alu lumi. Mesija ar fi savršen kralj kari ar šãđe pä tronu alu preci alu David. Jäl ar vladali pä tot pämäntu dã erikeš, šã ar suduli alu lumi ku điriptaći šã ar fašji đirepći odlukur.

Kralj je netko tko vlada nad kraljevstvom i sudi narodu. Mesija će biti savršeni kralj, koji će sjediti na prijestolju svoga pretka Davida. Vlatat će nad cijelim svijetom zauvijek, te će uvijek suditi pošteno i donositi ispravne odluke.

Proroci alu Dimizov spunje mulći alčilje stvarur dā Mesija. Proroku Malahija u spus ām nenći kā mari prorok u vinji majnti dā šje Mesija u vinjit. Proroku Izaija u spus kā Mesija u fi fātat dā la fatā ām pār. Proroku Mika u zās kā u fi fātat ām varuš Betlehem.

Božji proroci prorekli su još puno toga o Mesiji. Prorok Malahija je prorekao da će prije Mesije doći jedan veliki prorok. Prorok Izaija je prorekao da će Mesiju roditi djevica. Prorok Mihej je rekao da će se roditi u gradu Betlehemu.

Proroku Izaija u zäs kã Mesija u kusta äm Galileja, u putulji pä lumi ku sufličilje rupči, šä u spunji da slobodã kari apukã ša slãboði pä eje äm čemicã. Jãl aša u spus äm nenci šä kã Mesija u äntrima pä bičež ominj šä pä eje kari nu audi, viđe, sviti, ili umbla.

Prorok Izaija je rekao da će Mesija živjeti u Galileji, tješiti ljude slomljena srca, te proglasiti slobodu za zatočnike i oslobođenje za zatvo-renike. Isto tako, predvidio je da će Mesija iscjeljivati bolesti i one koji ne mogu čuti, vidjeti, govoriti ili hodati.

Proroku Izaija isto aša spunje kã Mesija u fi mãrzãlit fãr dã razlog, šã u fi vãrljit åndãrãt. Alci proroc spunje åm nençi kã eje kari lor amurã pã Mesija or kockuli pãntru coljilje aluj šã kã urtaku lu da afarã. Prorok Zaharija u spus åm nençi kã urtaku u fi plãçit ku 30 banj dãm aržjint daje kã u dat afarã pã Mesija.

Prorok Izaija je isto tako prorekao da će Mesiju bez razloga mrziti i odbaciti. Ostali proroci su prorekli da će oni koji ubiju Mesiju bacati kocku za njegovu odjeću, te da će ga izdati prijatelj. Prorok Zaharija je predvidio da će tom prijatelju platiti trideset srebrenih novčića zato što je izdao Mesiju.

Proroci isto ur zäs kum Mesija u muri. Izaija u spus äm nenči kä lume lor skipa, šor fašji šuf, šä lor bači pä Mesija. Jej lor ämpunži šä jäl u muri äm mari mukä šä duremi, makar kä no fäkut njimika.

Proroci su također rekli na koji način će Mesija umrijeti. Izaija je prorokovao da će Mesiju ljudi pljuvati, da će mu se izrugivati i da će ga tući. Probost će ga, a on će umrijeti u velikoj patnji i muci, iako nije učinio ništa loše.

Proroci isto ur zäs kã Mesija u fi savršen, fär dã greh. Jãl u muri sä kapiçi kazna dã grehurlje altuje. Kazna aluj u adušji putuljalã änrã lumi šã Dimizov. Dãm asta rãnd, voje are alu Dimizov sä äl amori pä Mesija.

Proroci su isto tako rekli da će Mesija biti savršen, odnosno da neće nikada sagriješiti. Umrijet će kako bi podnio kaznu za grijehe drugih ljudi. Njegova kazna će donijeti mir između Boga i ljudi. To je razlog zašto je Mesijina smrt bila Božja volja.

Proroci or spus äm nenči kä Mesija u muri, šä kä Dimizov lu skula däm morc. Päm morče alu Mesija šä skulala däm morc, Dimizov ar vigzi planu aluj sä spasalaskä pä grešniš šä sar apuka Novä ligizalä.

*Proroci su prorekli da će Me-
sija umrijeti, ali i da će ga
Bog uskrisiti iz mrtvih. Bog
će, kroz Mesijinu smrt i uskr-
snuće, ostvariti svoj plan
da spasi grešnike i započne
Novi savez.*

Dimizov u arātat alu proroci mulći stvarur dā Mesija, ali Mesija no vinjit ām vremi dā alci proroc. Majmult dā 400 aj dā pā šje or fost ešće stvarur spušā šā pā bunā vremi, Dimizov ar māna pā Mesija pā pāmānt.

Bog je prorocima otkrio mnogo toga o Mesiji, ali Mesija nije došao za vrijeme nijednog od tih proroka. Više od 400 godina nakon što je dao zadnje proročanstvo, točno u pravo vrijeme, Bog je poslao Mesiju na ovaj svijet.

22

Kum su avut Ivan *Rođenje Ivanovo*

Puvešci dām Biblijā dām:
Evandēlje dā pā Luka 1

*Biblijska priča iz
Evandēlja po Luki 1*

Känva Dimizov svite alu lume aluj päm anđelj ša prorokur. Ali atunšje 400 ej or trikut dā känd lju svitit. Dām turdatā anđal u vinjit ku vorba nova dā la Dimizov alu bātärn popä Zaharija. Zaharija ša bāšāca aluj, Elizabeta, as re lumi ku Dimizov, ali je nu puće sā fakā kupij.

U prošlosti, Bog je govorio sa svojim narodom kroz svoje anđele i proroke. Međutim, onda je prošlo 400 godina kada im nije govorio. Odjednom, jednom starom svećeniku koji se zvao Zaharija došao je anđeo s porukom od Boga. Zaharija i njegova žena Elizabeta bili su jako pobožni ljudi, ali nisu mogli imati djece.

Andalu u zäs alu Zaharija: “Bäšäca ata u ave fišjor. Tu ji punji numi Ivan. Jäl u fi umpljet ku Duhu Svänt, šä lju gäta pä lumi päntru Mesija!” Zaharija u äntors vorba: “Bäšäca ame, šä ju šćenj bätärnj sä avenj kupij! Kum pot sä šču kă asta u fi?

Änđeo je rekao Zahariji: „Tvoja žena će dobiti sina. Dat ćeš mu ime Ivan. Bit će pun Duha Svetog, te će pripremiti narod za Mesiju.” Zaharija je odgovorio: „Moja žena i ja smo prestari da bismo mogli dobiti djecu. Kako mogu sigurno znati da će se to dogoditi?”

Andalu u ăntors vorba alu Zaharija: "Ju am fost mănat dă la Dimizov să ac aduk asta măndră vorba. Daje kă tu nu maj ănkrizut, tu nu vi puće să sviteśc păn șje kupilu no fi fătat." Dăm turdată, Zaharija nu puće să svitaskă. Atunșje andalu u fužjit dă la Zaharija. Dă pă asta, Zaharija su ăntors akasă šă băšăca aluj are gărjonă.

Anđeo je odgovorio Zahariji: „Bog me poslao da ti donesem ovu dobru vijest. Pošto mi nisi povjerovao, nećeš moći govoriti dok se dijete ne rodi.” Zaharija odmah nakon toga više nije mogao govoriti. Tada je anđeo ostavio Zahariju, nakon čega se Zaharija vratio kući, a njegova žena je zatrudnjela.

Känd are Elizabeta šasä lunj gärjonä, ala isti andal däm turdatä su nästämīt la njamu alu Elizabeti, kari sä čima Marija. Je are fatä äm pär, šä je are pä kalji sä sä ämiriči dä om kari sä čima Josip. Andalu u zäs: "Tu vi fi gärjonä šä vi fäta fišjor. Tu säj puj numi Isus. Jäl u fi Fišjoru alu Maj Mari Dimizov šä u vladali dä erikeš."

Kad je Elizabeta bila u šestom mjesecu trudnoće, isti anđeo se odjednom pojavio Elizabetinoj rođakinji, koja se zvala Marija. Ona je bila djevica i bila je zaručena s čovjekom koji se zvao Josip. Anđeo joj je rekao: „Zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina. Dat ćeš mu ime Isus. On će biti Sin Boga Svevišnjega i vladat će zauvijek.“

Marija u äntors vorba: "Kum poči asta fi, dakã mes inka fatã äm pär? "Anđalu u spus: "Duhu Svänt u vinji pä činji, šã pučere alu Dimizov su släbuzã pä činji ka umbra. Aša kupilu u fi svänt, Fišjoru alu Dimizov." Marija u änkritzut šã u apukat benji šje anđalu u zäs.

Marija je odgovorila: „Kako će se to dogoditi, kada sam djevica?“ Anđeo joj je objasnio: „Duh Sveti će sići na tebe i sila Božja će te zasjeniti. Stoga će dijete biti sveto, Sin Božji.“ Marija je vjerovala i prihvatila što joj je anđeo rekao.

Nu mult dă pã ŝje anđalu u svitit ku Marija, je u mers la Elizabeta. Kãnd u auzãt Elizabeta pã Marija kum pozdravaleŝci, kupilu alu Marija su apukat sã seri ãm je. Mujeiriljeŝce ãmãndovã sã ãnfãluŝe dã aje ŝje Dimizov u fãkut pãntru jelji. Dã pã ŝje Marija u fost la Elizabeta tri lunj, Marija su ãntors akasã.

Ubrzo nakon ŝto je anđeo progovorio Mariji, ona je otiŝla posjetiti Elizabetu. Ćim je Elizabeta ĉula Marijin pozdrav, Elizabetina beba je poskoĉila u njoj. Źene su se zajedno radovale zbog onoga ŝto im je Bog uĉinio. Nakon ŝto je Marija provela tri mjeseca u posjeti Elizabeti, vratila se kući.

Dä pä šje Elizabeta u fätat pä fišjoru alji, Zaharija šä Elizabeta jor pus numi Ivan, kum andalu lju zäs. Atunšje Dimizov u dat alu Zaharija pučeri sä svitaskä äm napoj. Zaharija u zäs: "Slava alu Dimizov, kä jäl su ängändit dä lume aluj! Tu, fišjoru amnjov, vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov kari u zäšji alu lumi kum u apuka jirtala dä grehurlje alor!"

Nakon što je Elizabeta rodila svog dječčića, Zaharija i Elizabeta su bebu prozvali Ivan, kao što je anđeo zapovjedio. Onda je Bog dopustio Zahariji da ponovno progovori. Zaharija je rekao: „Slava Bogu, jer sjetio se svoga naroda! Ti ćeš se, sine moj, zvati prorok Boga Svevišnjega i reći ćeš narodu kako može primiti oprostjenje za svoje grijehe!”

23

Kum su avut Isus *Isusovo rođenje*

Puvešči dām Biblijā dām:
Evanđelje dā pā Matej 1;
Evanđelje dā pā Luka 2

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 1;
Evanđelja po Luki 2*

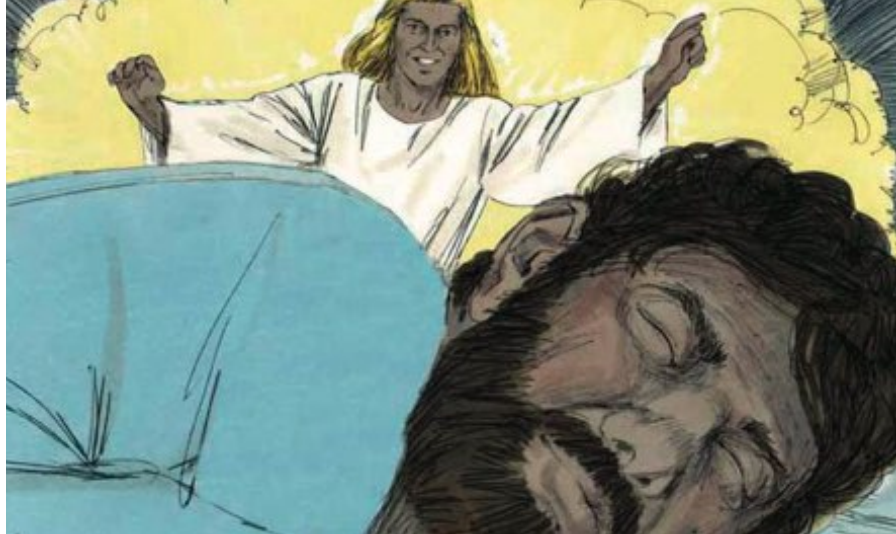

Märije are zaručulitã dã om ðirept kari sã čima Josip. Kãnd u auzãt kã Marija aj gãrjonã, jãl ščije kã nu aj kupilu aluj. Jãl nu gãnde sã u rãšunji pã Marija, aša u planãrzãt pã pãnšjet sã fugã dã la je. Majnti dã šje u putut sã fakã elje, anđalu u vinjit šã ju svitit ãm vis.

Marija je bila zaručena za pravednog čovjeka koji se zvao Josip. Kad je on čuo da je Marija trudna, znao je da to nije moglo biti njegovo dijete. Nije htio osramotiti Mariju, pa je planirao potajno se rastati od nje. Prije nego što je to uspio učiniti, u snu mu se pojavio anđeo i progovorio mu.

Andalu u zäs: „Josip, sä nuc fijä frikä sä u jej pä Marija dä bäšaca ata. Kupilu kari äj äm je äj dä la Duhu Svänt. Je u fäta fišjor. Punjij numi Isus (šje značalešći Jahve, spasalešći) daje kä jäl u spasali pä lumi däm grehurlje alor.”

Andeo mu je rekao: „Josipe, nemoj oklijevati da uzmeš Mariju za svoju ženu. Beba koja je u njoj čudesno je začeta od Duha Svetoga. Ona će roditi sina. Nazovi ga Isus (što znači: ‘Jahve spašava’), jer će on spasiti narod od njegovih grijeha.”

Aša Josip u āmiritatu pā
Marija ša u lotu pā je ku jāl
akasā ka pā bāšāca aluj, ali
nu su kulkat ku je pān šje
no fātāt.

*I tako, Josip je oženio Mariju
i uzeo je kući kao svoju ženu,
ali nije s njom spavao dok se
nije porodila.*

Känd are vreme apropi să fată Marija, vlada alu Rim u zăs alu toc să să skriji ăm varušu hundi kusta preci alor. Josip ša Marije trăbuje să fakă mari kalji dăm loku hundi kusta ăm Nazaret pănă ăm Betlehem, daje kā bătärnji alor as re David kari kusta ăm Betlehem.

Kad se približilo vrijeme da Marija rodi, rimska vlast je svima naredila da zbog popisa odu u grad gdje su živjeli njihovi preci. Josip i Marija su morali putovati iz Nazareta, gdje su živjeli, u Betlehem, jer je Betlehem bio rodni grad njihova pretka, Davida.

Känd ur ažuns äm Betlehem, nu are lok päntru jej sä rämjäji. Čar are unu lok šä aje längä životinjur äm štalä. Kupilu su avut akulo ša mumäsa lu pus äm valov (ka kinderbetu) dä hundī sä ränje životinjurlje, kä nave pat päntru jäl. Jej jur pus numi Isus.

Kad su stigli u Betlehem, nisu imali gdje odsjesti. Jedino mjesto koje su mogli naći, bila je štala. Dijete se tu rodilo, a njegova majka ga je stavila u korito, jer nisu imali krevet za njega. Nazvali su ga Isus.

Ăm aje nopci, ăs re pastirur șje păze gărmadă birșj pă đujtă apropi dă ștală. Dăm turdată anđalu ku lumină su arătat la jej, a jej as re ănfrikușac. Anđalu u zăs: “Nu vă fijă frikă, daje kă am bună vorba păntru voj. Mesija, Gospodaru, su fătat ăm Betlehem!”

Te su nopci neki pastiri u blizini čuvali svoja stada. Odjednom, pojavio im se anđeo obasjan jarkim svjetlom. Prestravili su se. Anđeo im je rekao: „Ne bojte se, jer imam za vas radosnu vijest. U Betlehemu se rodio Mesija, Gospodar!”

“Dušjecävä šă kutoc pă kupilu, šă vică afla änvălit äm dărab dă col šă kum šađi äm valov.” Dăm turdată norurlje äs re umpljeći ku anđej kari slavale pă Dimizov šă zăšje: “Slava alu Dimizov äm nor šă putuljală pă pămănt alu lumi pă kari jăl lji plašji!”

*„Potražite dijete, i naći ćete ga kako leži u koritu zamotano u trake od tkanine.”
Odjednom, nebo se ispuni-
lo anđelima koji su slavili Boga, govoreći: „Slava Bogu na nebesima i mir na zemlji ljudima prema kojima je blagonaklon.”*

Ominji šje paze biršilje pāfriš ur ažuns la loku hundi Isus are šā jej lor aflat kum are pā spaći ām valov, kum lju spus anđalu alor. Jej ās re tari fāloš. Pastiri šje paze biršilje sor āntors pā đujtā hundi ās re biršilje alor, slavale pā Dimizov dā kutotu šje ur auzāt ša u vāzut.

Pastiri su uskoro stigli na mjesto gdje je bio Isus i našli su ga kako leži u koritu, baš kako im je anđeo rekao. Bili su jako uzbuđeni. Pastiri su se vratili na polja gdje su bile ovce, slaveći Boga za sve što su čuli i vidjeli.

Majānkulje, ominj mārdoj dām pāmāntur dāparci pā zapad ur vāzut ščovā ām nor. Jej ur prišjiput kā nov kralj alu Židovur su fātāt. Aša jej ur umblat mari kalji sã vada pã kraljula. Jej ur vinjit ām Betlehem šã ur aflat kasa hundī Isus šã tatāsu šã mumāsa as re.

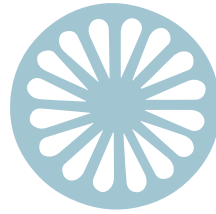
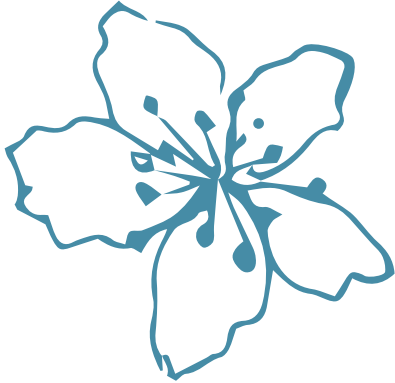
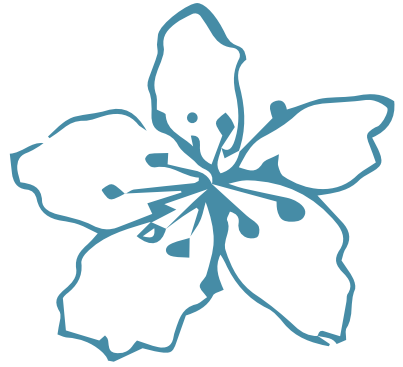
Nakon nekog vremena, mudraci iz zemalja Dalekog istoka vidjeli su neobičnu zvijezdu na nebu. Shvatili su da to znači da se rodio novi kralj Židova. I tako su otputovali daleko da bi vidjeli toga kralja. Došli su u Betlehem i našli kuću u kojoj su boravili Isus i njegovi roditelji.

Känd lor vāzut ominji mārdoj pā Isus ku mumāsa, jej sor pus žos pā đinjuc šā āl slavale. Jej ur dat alu Isus skumpi daruvur. Atunšje sor āntors akasā.

Kad su mudraci vidjeli Isusa s njegovom majkom, poklonili su se i štovali ga. Dali su Isusu skupe darove. Onda su se vratili kući.

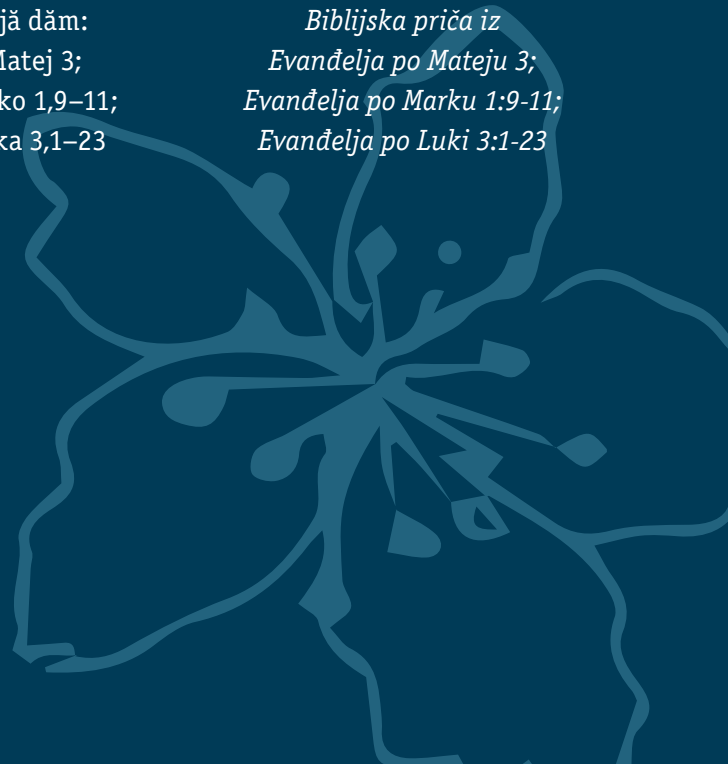
24

**Ivan bučază pǎ
Isus**

Puvešči dǎm Biblijǎ dǎm:
Evandjelje dǎ pǎ Matej 3;
Evandjelje dǎ pǎ Marko 1,9–11;
Evandjelje dǎ pǎ Luka 3,1–23

Ivan krsti Isusa

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 3;
Evandjelja po Marku 1:9-11;
Evandjelja po Luki 3:1-23*

Ivan fišjoru alu Zaharija ša alu Elizabeta, u kriskut ša u fost prorok. Jäl kusta am pustinjä, mänka divlji med ša skakavcur, purta colji fäkući däm päru alu devä.

Ivan, sin Zaharije i Elizabete, odrastao je i postao prorok. Živio je u divljini, jeo divlji med i skakavce, te nosio odjeću napravljenu od devine dlake.

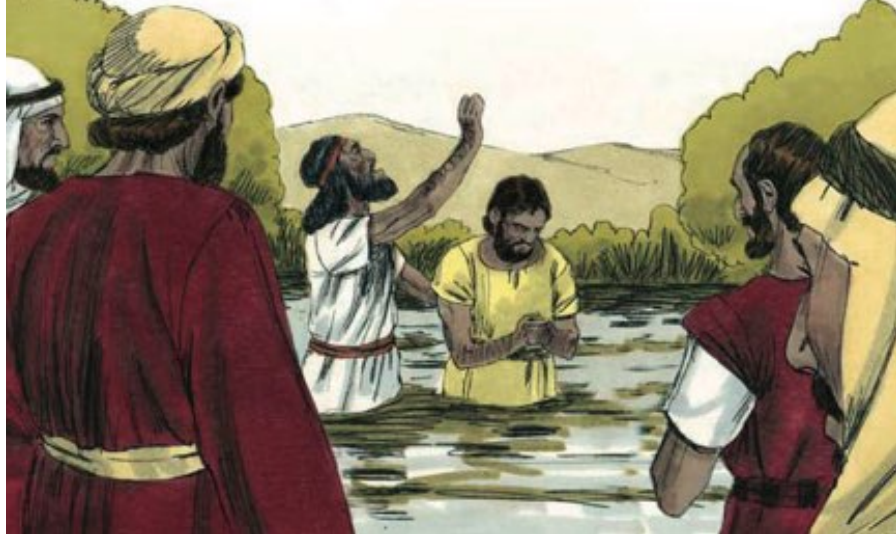

Multă lumi vinje äm pustinjä sä pujä ureci la Ivan. Jäl propovijedale alor, šä lji zäšje: „Änkäjecävä kä kraljevstva alu Dimizov äj dapropi!”

Mnogi ljudi su išli u pustinju kako bi slušali Ivana. On im je propovijedao govoreći: „Pokajte se, jer kraljevstvo Božje je blizu!”

Känd ur auzät lume vorba alu Ivan, mulc sor änkäjät dă grehurlje alor, šă Ivan lju bučuzat. Mulči duhovni vođur isto aša vinje sã fijă bučuzac dă la Ivan, ali jej nu sã änkäje njiš nu priznale grehurlje alor.

Kad su ljudi čuli Ivanovu poruku, mnogi od njih su se pokajali za svoje grijehе, a Ivan ih je krstio. Mnogi vjerski vođe su također došli da ih Ivan krsti, ali oni se nisu pokajali niti su priznali svoje grijehе.

Ivan u zäs alu duhovni vođurljelje: “Voj šärpilor pljinj dä otrov! Änkäjecävä šä ščimbäcävä sufljitu. Tot ljemnu kari nu adušji bun plod, u fi tijet žos šä u fi värlijit äm fok. “Ivan u ispunulit šje proroku u zäs: “Ujtäci ju män om šje u spunji äm nenci dä činji, kari cu ðirežji kalje.”

Ivan je rekao vjerskim vođama: „Vi zmiје otrovnice! Pokajte se i promijenite svoje ponašanje. Svako stablo koje ne nosi dobar plod će se sa-sjeći i baciti u vatru.” Ivan je ispunio riječi proroka: „Gle, šaljem svoga glasnika pred tobom, koji će ti pripravititi put.”

Orikic Židov lor äntribat pä Ivan, dakä äj jäl Mesija. Ivan u äntors vorba: "Ju nu mes Mesija, ali äj daje šjinjiva šje vinji dä pä minji. Jäl äj aša dä mari dä ju nu mes vredan njiš sä äj däsvak sandalurlje."

Neki Židovi su pitali Ivana je li on Mesija. Ivan im je odgovorio: „Ja nisam Mesija, ali netko dolazi poslije mene. On je toliko velik da ja nisam vrijedan ni odvezati mu sandale.“

Zuva dă pã aje, Isus u vinjit sã fijã buçuzat dă la Ivan. Kãnd lu vãzut Ivan pã jãl, u zãs: “Ujtãcãva! Akulo aj Birka alu Dimizov kari u lo grehu alu totã lume șã cara pã pãmãnt.”

Sljedeći dan, Isus je došao da ga Ivan krsti. Kada ga je Ivan vidio, rekao je: „Gle! Evo Jaganjca Božjeg koji odnosi grijehе svijeta.”

Ivan u zäs alu Isus: "Ju nu mes vredan sä či bučez pä činji. Tu aj träbuji pä minji sä mä bučež." Ali Isus u zäs: "Tu träbä sä mä bučež, daje kä aje äj benji sä fašj." Aša Ivan lu bučuzat pä Isus, makar kä Isus njiš undatä no grešilit.

Ivan je rekao Isusu: „Nisam dostojan krstiti te. Ti bi mene trebao krstiti.” Ali Isus mu je rekao: „Trebaš me krstiti, jer je to ispravno učiniti.” I tako, Ivan ga je krstio, iako Isus nije nikada sagriješio.

Känd su skulat Isus däm apä, dä pä šje u fost bučuzat, Duhu alu Dimizov su arätat äm formä dä grlicä, šä u vinjit žos šä su uđunjit pä jäl. Äm ista vremi, Graju alu Dimizov u svitit däm nor, šä zäšje: "Tu ješč Fišjoru amnjov pä kari ju äl plak, šä ju mes tari zadovoljan ku činji."

Kada je Isus izašao iz vode nakon što je bio kršten, Duh Božji pojavio se u obliku goluba, sišao je i ostao na njemu. Istovremeno, s neba je progovorio Božji glas i rekao: „Ti si moj Sin kojeg volim, i jako sam zadovoljan tobom.“

Dimizov u zäs alu Ivan: „Duhu Svänt u vinji žos šä su uđunji pä šinjiva pä kari tu bučež. Aje osobä äj Fišjoru alu Dimizov“. Numa äj unu Dimizov. Ali känd Ivan u bučuzat pä Isus, jäl u auzät pä Dimizov Tatä kum svitešći, u väzut pä Dimizov Fišjoru, kari äj Isus, šä u väzut pä Duhu Svänt.

Bog je prije toga već rekao Ivanu: „Duh Sveti će sići i ostati na nekome koga krstiš. Ta osoba je Sin Božji.“ Samo je jedan Bog. Međutim, kada je Ivan krstio Isusa, čuo je govor Boga Oca, vidio je Boga Sina, odnosno Isusa, te je vidio Duha Svetog.

25

**Sotona änsjårka
på Isus**

Puvešci däm Biblijå däm:
Evandëlje då på Matej 4,1–11;
Evandëlje då på Marko 1,12–13;
Evandëlje då på Luka 4,1–13

***Sotona kuša
Isusa***

*Biblijska pričå iz
Evandëlja po Mateju 4:1-11;
Evandëlja po Marku 1:12-13;
Evandëlja po Luki 4:1-13*

Da pã aje šje Isus u fost bučuzat, Duhu Svãnt lu dus pã jãl ãm pustinjã, hundi postule patru zãšj zãlji (40) šã nopc. Atunšje Sotona u vinjit la Isus šã lu ãnšjirkat sã grešilaskã.

Odmah nakon što je Isus bio kršten, Duh Sveti ga je odveo u divljinu. Tamo je Isus postio četrdeset dana i četrdeset noći. Onda je Sotona došao Isusu i kušao ga da sagriješi.

Sotona u ănsjirkat pă Isus aša dă u zăs: “Dakă ješč Fišjoru alu Dimizov fă dăm petrilješće pita aša să poc mănka!”

Sotona je kušao Isusa tako što je rekao: „Ako si ti Sin Božji, pretvori ovo kamenje u kruh da možeš jesti!”

Isus u äntors vorba: "Skrijä äm Vorba alu Dimizov: "Lume nu u kustä numa däm pitä sä potä, nego däm totä vorba kari vinji däm gura alu Dimizov!"

Isus mu je odgovorio: „U Božjoj riječi piše: ‘Ljudi ne trebaju samo kruh da bi živjeli, nego trebaju svaku riječ koju Bog izgovori!’”

Atunšje Sotona luduspä Isus
äm Svänt Grad, šä äl punji
pä Hram pä maj nalt lok šä
u zäs: “Dakä ješć tu Fišjoru
alu Dimizov, vārļješćiçi žos,
daje kă äj skris: “Dimizov u
zäšji vorba pučernjikă alu
anđeji aluj sä či cäjă aša dă
pišjoru atov sä nu sä luvaskă
äm petră!”

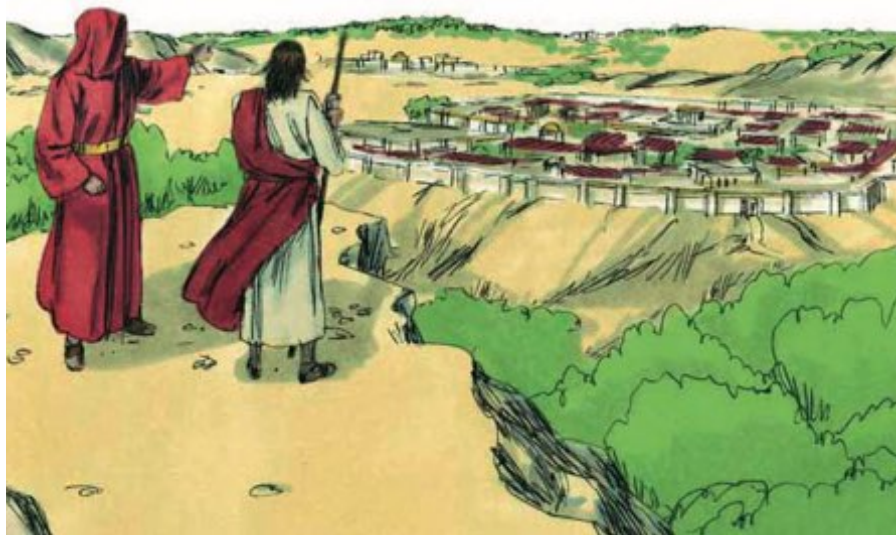
*Onda je Sotona odveo Isusa
na najviše mjesto na Hramu
i rekao mu: „Ako si Sin Božji,
baci se dolje, jer stoji pisano:
‘Bog će zapovjediti svojim
anđelima da te nose, tako
da tvoje stopalo neće udariti
u kamen.’”*

Ali Isus u äntors vorba alu Sotona, aša u čitälit däm Karči. Isus u zäs: "Äm Vorba alu Dimizov jäl u zäs vorba pučernjikä alu lume aluj: "Nu änsjirkäc pä Domnu Dimizovu avostru."

Međutim, Isus je Sotoni odgovorio tako što je citirao iz Pisma. Rekao mu je: „U svojoj Riječi, Bog zapovijeda svojem narodu: ‘Ne kušaj Gospoda, Boga svoga.’”

Atunšje Sotona u arätat alu Isus kutotu kraljevstvurlje pä pämänt šä kutotu slava aluj, šä u zäs: “Ju cuj da kutotu asta dakä či punji äm ändinuc šä sä slavalešc pä minji.”

Onda je Sotona pokazao Isusu sva kraljevstva svijeta i svu njihovu slavu i rekao: „Dat ću ti sve to budeš li mi se poklonio i štovao me.”

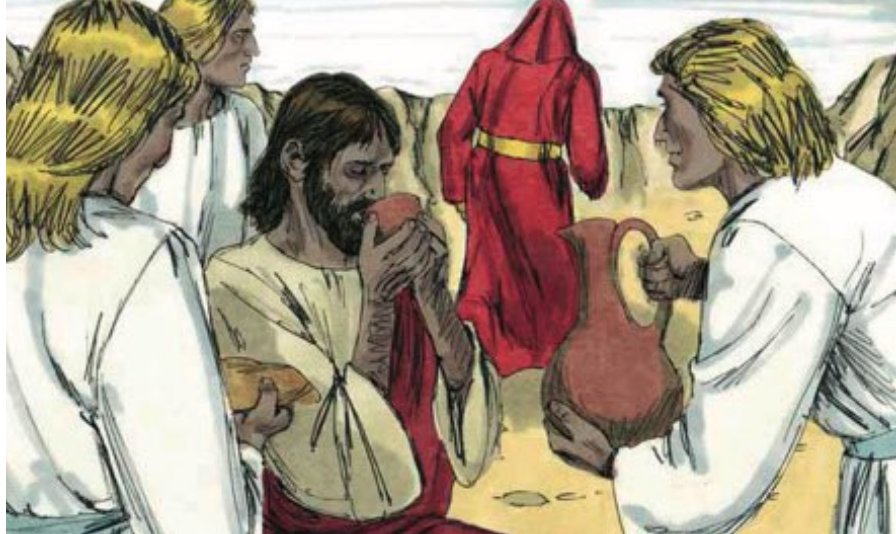

Isus ju äntors vorba: Fužji ändärät dä la minji Sotonu! Äm vorba alu Dimizov jäl u dat vorba pučernjikä alu lume aluj, "Numa la Domnu Dimizov äm đinuc šä numa pä jäl služulecär."

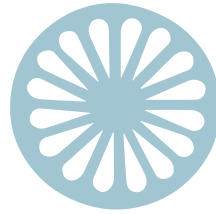
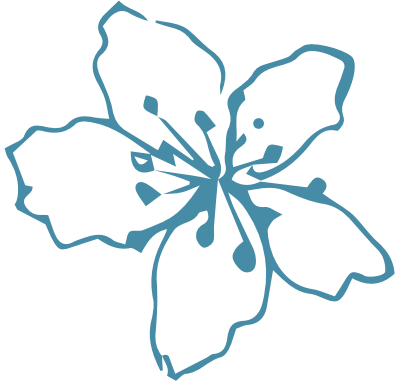
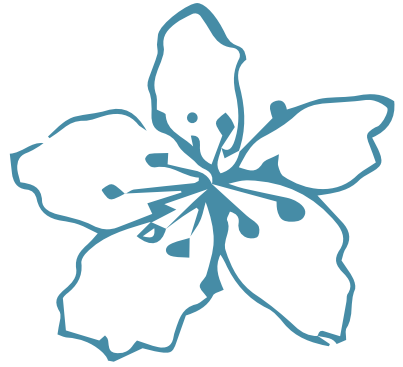
Isus je odgovorio: „Odlazi od mene, Sotono! U svojoj Riječi Bog zapovijeda svojem narodu: ‘Štujte samo Gospodara, Boga svoga, i njemu jedinom služite.’”

Nu su dat Isus la
ānšjirkalurlje alu Sotona,
aša Sotona lu lāsāt. Atunšje
andaji ur vinjit šā ur bāgat
sama dā Isus.

*Isus nije popustio Sotoninim
kušnjama, pa ga je Sotona
ostavio. Onda su došli anđeli
i brinuli se za Isusa.*

26

**Isus sã apukã
ku služba aluj**

Puvešči dãm Biblijã dãm:
Evanđelje dã pã Matej 4,12–25;
Evanđelje dã pã Marko 1,14–15,
35–39; 3,13–21;
Evanđelje dã pã Luka
4,14–30, 38–44

***Isus započinje
svoju službu***

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 4:12-25;
Evanđelja po Marku 1:14-15, 35-39;
3:13-21;
Evanđelja po Luki 4:14-30, 38-44*

Dă pă šje u trikut
ănsirkalurlje alu Sotona,
Isus su ăntors ăm pučere
alu Duhu Svănt la regije dă
Galileja hundî kusta. Isus
măržje dăm lok ăm lok šă
ănvăca. Toc benji svite dă
jăl.

*Nakon što je nadvladao So-
tonine kušnjje, Isus se vratio
u sili Duha Svetoga u pod-
ručje Galileje gdje je živio.
Isus je išao od mjesta do
mjesta i poučavao. Svi su go-
vorili dobro o njemu.*

Isus u mers ăm varuš Nazaret
hundī kusta känd are kupil.
Pă zuva dă Šabat, jăl u mers
pă lok hundī să slavale pă
Dimizov. Jej jur dat skritura
ănvălită alu proroku Izaija
aša să potă să čitalaskă dăm
aje. Isus u dăsvăkut skritura
ănvălită šă u čitilit unu dio
dă aje alu lumi.

*Isus je otišao u grad Nazaret,
u kojem je živio za vrijeme
svoga djetinjstva. U subotu
je otišao na mjesto šovanja.
Dali su mu svitak proroka
Izaije da iz njega nešto pro-
čita. Isus je otvorio svitak
i pročitao odlomak ljudima.*

Isus u čitilit: “Dimizov mu dat Duhu aluj aša sã pot spunji bunã vorba alu sãrašj, sloboda alu hej ãnkujec, ãntrimalã dã oã pãntru orb, šã slãbuzalã alora kari ãs pus žos. Asta ãj anu dã mila alu Domnuluj.”

Isus je pročitao: „Bog mi je dao svoga Duha da mogu naviještati dobru vijest siromašnima, slobodu zatvorenima, vraćanje vida slijepima, te oslobođenje potlačenima. Ovo je godina Gospodnje milosti.”

Atunšje Isus u šazut žos. Toc sã ujta pã jãl ku sama. Jej šcije dio dã skriptã ka jãl u svitit ãm but ulu Mesija. Isus u zãs: "Vorbilje šje am čitalit avovã sã ispunulešći aku." "Tota lume ãs re ãmirac, "Nuj asta fišjoru alu Josip?" zãšje jej.

Onda je Isus sjeo. Svi su ga pozorno gledali. Znali su da se ovaj odlomak pisma koji su sad čuli odnosi na Mesiju. Isus je rekao: „Riječi koje sam sad pročitao ispunjavaju se upravo sada.“ Ljudi su bili zadivljeni. „Nije li ovo Josipov sin?“ rekli su.

Atunšje Isus u zäs: „Anume äj kã njiš unu prorok no fost apukat benji äm loku hundi kustä. Äm doba alu prorok Ilija, mulči äs re mujer vãdoji äm Izrael. Ali kãnd no pluvat dã tri šã žãmãtaçi aj, Dimizov no mãnat pã Ilija sã ažuçi alu vãdojilje dãm Izrael, mar alu vãdoji dãm alta naciã.”

Onda je Isus rekao: „Istina je da nijedan prorok nije prihvaćen u svom rodnom gradu. Tijekom vremena proroka Ilije, bilo je mnogo udovica u Izraelu. Ali kada tri godine nije padala kiša, Bog nije poslao Iliju da pomogne udovici iz Izraela, nego udovici iz drugog naroda.”

Isus maj menkulo svite: “Šă
ăm dobe känd prorok Elizej
kusta, are multă lumi ăm
Izrael ku bičišugur pă pelji.
Ali Elizej nu ăntrimat njiš pă
unu dăm jej. Jăl u ăntrimat
numa bičišugu pă pelji alu
Naman komandantu alu
dužmanji alu Izrael. Lume
kari punje ureči la Isus ăs
re Židovi. Aša känd ur auzăt
kă svitešći asta, jej as re tari
mirgiš pă jăl.

*Isus je nastavio govoriti:
„Također, za vrijeme proroka
Elizeja, bilo je mnogo ljudi
u Izraelu s kožnim bolestima.
No, Elizej nije iscijelio
nijednoga od njih. Iscijelio je
jedino kožnu bolest Naama-
na, zapovjednika Izraelovih
neprijatelja.” Ljudi koji su
slušali Isusa bili su Židovi.
Kad su ga čuli da to govori,
bili su bijesni na njega.*

Lume dăm Nazaret lor tărăjit pă Isus afară dăm loku dă slavalală șă lor adus la dungă dă petră să ăl vărļjaskă žos să ăl amori. Ali Isus u umblat ăntră lumi șă u fužjit dăm varušu Nazaret.

Grăđani Nazareta su odvukli Isusa iz mjesta štovanja i doveli ga na rub litice s koje su ga htjeli baciti da ga ubiju. Međutim, Isus se probio kroz mnoštvo i napustio grad Nazaret.

Atunšje Isus u mers pām regije dā Galileja, šā multā gārmadā dā lumi ur vinjit la jāl. Jej ur adus multā lumi kar ās re bičež šā invalic, šā pā eje kari nu puće sā vadā, umblji sā audā ili svitaskā, šā Isus lju iscjelilit.

Isus je onda prošao kroz područje Galileje, a veliko je mnoštvo došlo k njemu. Donosili su mu mnoge ljude koji su bili bolesni ili hendikepirani, kao i one koji nisu mogli vidjeti, hodati, čuti ili govoriti, a Isus ih je iscjeljivao.

Multă lumikari ave demonur
ăm jej asre aduš la Isus. Pă
vorba pučernjikă alu Isus,
demonji jășe afară dăm
lumi, șă pă đes mužje: “Tu
ješč Fișjoru alu Dimizov!”
Gărmadăđalumiăsreămirac
șă slavale pă Dimizov.

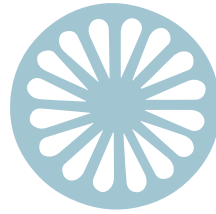
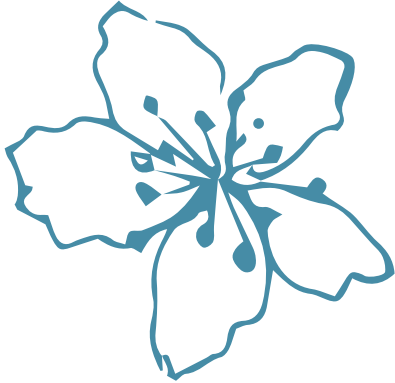
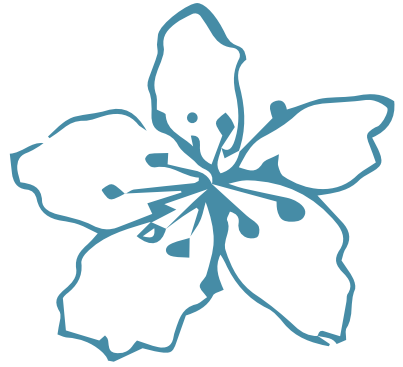
*Mnoge ljude koje su kontroli-
rali demoni donosili bi k Isu-
su. Na Isusovu zapovijed,
demoni bi izlazili iz ljudi,
a pritom bi često vikali: „Ti
si Sin Božji!” Mnoštvo ljudi
bilo je zadivljeno i štovalo je
Boga.*

Atunšje Isus šu akuljes
pã dojspešj (12) ominj alu
kari lju pus numi apostol.
Apostoli u umblat ku Isus
šã jej sã änvãca dã la jãl.

*Nakon toga, Isus je odabrao
dvanaest muškaraca koje je
nazvao svojim apostolima.
Apostoli su putovali s Isu-
som i učili od njega.*

27

**Puvešče dā bun
Samaritanac**

***Priča o dobrom
Samarijancu***

Puvešči dām Biblijā dām:
Evandēlje dā pā Luka 10,25–37

*Biblijska priča iz
Evandēlja po Luki 10:25-37*

Una ză, om šcut dă zakonur alu Židovur u vinjit la Isus sã ħl ħnšjeršji šã zãšje: "Učitelju šje trãbã sã fak sã am kustu dă erikeš?" Isus ju ħntors vorba: "Šje ħj skris ħm zakonu alu Dimizov?"

Jednog dana, stručnjak za židovski zakon došao je k Isusu da ga iskuša. Rekao mu je: „Učitelju, što moram učiniti da bih baštinio život vječni?” Isus mu je odgovorio: „Što piše o tome u Božjem zakonu?”

Om kufiri ju äntors vorba kã zakonu alu Dimizov kari zãšji: "Plašji pã Domnu Dimizovu atov ku tot sufljitu, duhu šã pučere, šã gãndu. Šã plašji pã susjedu atov ka pã činji sãngur." Isus u äntors vorba: "Benji aj zãs! Fã asta šã tu vi kusta."

Stručnjak za zakon odgovorio je da Božji zakon kaže: „Ljubi Gospoda, Boga svoga, svim svojim srcem, dušom, snagom i umom. I voli svojeg bližnjeg kao samoga sebe.” Isus mu je odgovorio: „U pravu si! Čini to i živjet ćeš.”

Ali omu kufiri dā zakon gānde sǎ areći kǎ jǎl āj đirept, aša u āntribat: “Šjinji āj susjedu amnjov?”

Međutim, stručnjak za zakon htio je dokazati da je pravedan, pa ga je upitao: „Tko je moj bližnji?”

A Isus u äntors vorba alu omu kufiri dă zakon aša ju spus puvešči. "Are unu Židov kari umbla pă lăngă drik dăm Jeruzalem äm Jerihon."

Isus je stručnjaku za zakon odgovorio tako što mu je ispričao priču: „Bio jednom jedan Židov koji je putovao cestom iz Jeruzalema u Jerihon.“

“Känd omula umbla, jäl u fost napadalit däl la gärmadä däl lotri. Jej ur lot kutotu šje ave šäl lor bätut pän šje nu are maj šjeva mort. Atunšje ur fužjit ändärät.”

„Dok je čovjek putovao, napala ga je skupina pljačkaša. Uzeli su mu sve što je imao i gotovo ga nasmrt pretukli. Onda su otišli.”

“Odma dā pā aje, popa dā Židov umbla pā ista drik. Kānd u vāzut duhovni vođa pā om kari u fost bātut šā furat, jāl u pāšāt pā alta parci dā drik, šā no bāgat sama dā omusta lu kari trābuje sā ažuči šā maj lu lāsāt.”

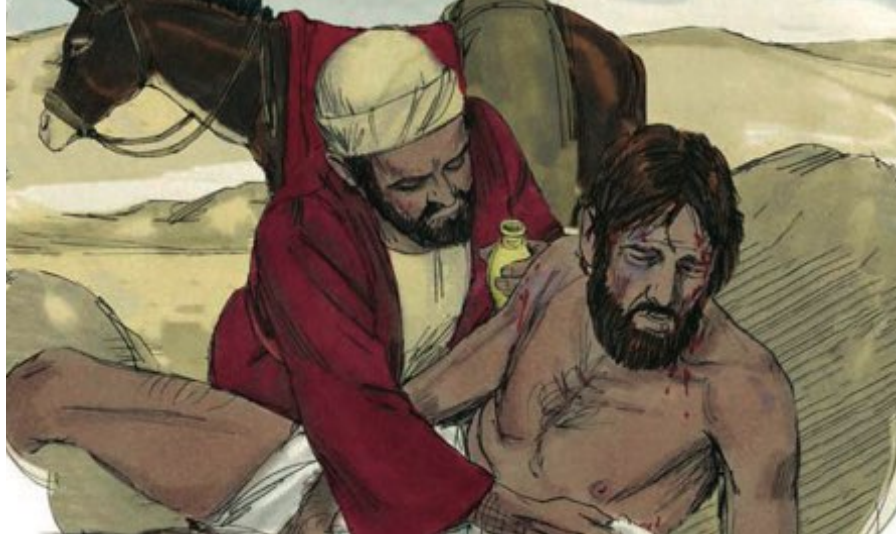
„Ubrzo nakon toga, jedan židovski svećenik hodao je istom cestom. Kada je ovaj vjerski vođa vidio čovjeka kojega su opljačkali i pretukli, prešao je na drugu stranu ceste, ignorirao čovjeka koji je trebao pomoć i nastavio svojim putem.”

“Nu lungat dă pã aje, Levit u vinjit žos pã drikula (Leviti asre sãmãnca dă Židov kari ur ažutat alu pop ãm hram.) Levit isto aša u pãšãt pã alta parçi dă drik šã no bãgat sama dă omula šje u fost bãtut šã furat.”

„Nedugo nakon toga, cestom je išao jedan levit. (Leviti su bili židovsko pleme koje je pomagalo svećenicima u hramu.) Levit je također prešao na drugu stranu ceste i ignorirao čovjeka kojega su opljačkali i prebili.”

“Alta osobă šje umbla pã drik are Samaritanac (Samaritanci as re nasljednici alu Židov kari ur ämiritat pã lumi dãm alta nacijur. Samaritanci šã Židovi sã märzäle una pã alt.) Ali känd u vžzut Samaritanac pã Židov, lu apukat mari milä dä jäl. Aša u bägat sama päntru jäl šã ju änvälit ranurlje.”

„Sljedeća osoba koja je prošla tom cestom bio je Samaritanac. (Samaritanci su bili potomci Židova koji su se vjenčavali s ljudima iz drugih naroda. Samaritanci i Židovi su se mrzili.) Međutim, kada je Samaritanac vidio Židova, bilo mu ga je vrlo žao. Stoga se pobrinuo za njega i povio mu rane.”

“Samaritanc u răđikat pã omula šã lu pus pã măgaru aluj šã lu dus la motel lãngã drik akulo, hej kari putuvule puće akulo sã mãnãšji šã sã sã kulšji akulo, u nastavalit sã sã brinulaskã dã jãl.”

„Samaritanac je onda podigao čovjeka na svoga magarca i odveo ga u gostionicu pored ceste, gdje se nastavio brinuti za njega.”

“Alta ză, Samaritanc u trăbuje să umblji majdăparci pă kalje aluj. Jăl u dat šjeva ka banji alu gazda dă motel šă u zăs: “Mă arog la činji, bagă sama dă jăl, šă dăkă vi čilti majmulc banj dă asta, ju cuj vratali ämnapoj känd muj äntoršji.”

„Sljedeći dan, Samaritanac je trebao nastaviti svoje putovanje. Dao je nešto novca vlasniku gostionice i rekao mu: ‘Pobrini se za njega, a ako potrošiš više novca od ovoga, ja ću ti platiti troškove kad se vratim.’”

Atunšje lu äntribat Isus pä stručnjak dä zakon: „Šje gändešč? Kari däm tri ominjišće are urtak alu omu šje are furat šä bätut?“ Jäl u äntors vorba: „Ala kari are milos dä jäl.“ Isus ju zäs: „Tu dući šä fä isto aša, plašji pä neprijatelju atov.“

Tada je Isus pitao stručnjaka za zakon: „Što misliš? Koji od ove trojice je bio bližnji čovjeku kojega su opljačkali i prebili?“ On mu je odgovorio: „Onaj koji mu je bio milosrdan.“ Isus mu je rekao: „Idi i ti i čini tako.“

28

**Găzduk tănăr
vladar**

Mladi bogataș

Puvešci dăm Biblijă dăm:
Evandjelje dă pă Matej 19,16–30;
Evandjelje dă pă Marko 10,17–31;
Evandjelje dă pă Luka 18,18–30

Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 19:16-30;
Evandjelja po Marku 10:17-31;
Evandjelja po Luki 18:18-30

Una ză, găz dak tănăr vladar u vinjit la Isus šă lu ăntribat: “Bun Učitelju, šje trăbă să fak să am kust dă erikeš?” Isus ju zăs aluj: “Adišje mă čem “Bun”? Numa unu aj bun, a ala aj numa Dimizov. Ali dakă gănđešć să aj kust dă erikeš, punji ureći la zakonurlje alu Dimizov.”

Jednoga dana, jedan bogati mladić došao je k Isusu i upitao ga: “Dobri učitelju, što moram činiti da imam vječni život?” Isus mu je odgovorio: „Zašto me nazivaš ‘Dobri’? Samo je jedan koji je dobar, a to je Bog. Međutim, ako želiš imati vječni život, budi poslušan Božjim zakonima.”

“La kari zapovjedur trǎbǎ su puj ureći?” jǎl u ǎntribat. Isus ju ǎntors vorba: “Nu amurǎ. Nufǎpreljub. Nufura. Nu mišjinji. Poštivalešćic pǎ mumǎta šǎ plašji ku ista mjerǎ pǎ susjedu atov ka kum plašji pǎ ćinji sǎngur.”

„Kojim zapovjedima trebam biti poslušan?” pitao ga je. Isus je odgovorio: „Ne ubij. Ne učini preljuba. Ne ukradi. Ne laži. Poštuj svog oca i majku, i voli svog bližnjega kao što voliš samoga sebe.”

Ali omu tănăr u zăs: “Ju asta am pus ureci la kutotu zakonurlješće dă kănd arem kupil păn aku. Šje maj trăbă să fak să kust dă erikeš?” Isus su ujtat pă jăl šă lu plăkut.

Međutim, mladić mu je rekao: „Bio sam poslušan svim tim zakonima od malena. Što još trebam napraviti da živim zauvijek?” Isus ga je pogledao i zavolio.

Isus ju äntors vorba: "Dakä gändešč sä fij ðirept, atunšje dući sä vindi kutotu šje aj šä dä banji la särašj, šä tu vi ave gäzdäšijä äm nor. Atunšje haj dä pä minji šä umblä dä pä minji."

Isus mu je odgovorio: „Ako želiš biti savršen, onda idi, prodaj sve što imaš i daj novac siromasima, i imat ćeš blago na nebesima. Onda dođi i slijedi me.“

Känd omu tänär u auzät šje u zäs Isus sä đe kutotu šje ari, jäl su änrístat tari, daje kã are tari gãzdak, šã nu gãnde sä đe kutotu stvarurlje šje ave. Jäl su äntors šã u fužjit dã la Isus.

Kad je mladić čuo što je Isus rekao, postao je jako tužan, jer je bio jako bogat i nije htio dati sve što je posjedovao. Okrenuo se i napustio Isusa.

Atunšje Isus u zās alu učenicima: "Tari āj gre pāntru om gāzduk sās tunji ām kraljevstva alu Dimizov! Da, āj maj ušuri pāntru devā sās tunji pām urečilje dā ak, dā ki om gāzduk sās tunji ām kraljevstva alu Dimizov."

Onda je Isus rekao svojim učenicima: „Iznimno je teško bogatašima ući u kraljevstvo Božje! Zbilja, lakše je devi proći kroz ušicu igle nego bogatašu ući u kraljevstvo Božje.“

Känd ur auzät učenici šje u zäs Isus, jej tari su ämirat šä ur zäs: “Apu šjinji atunšje poči sä fijä spasalit?”

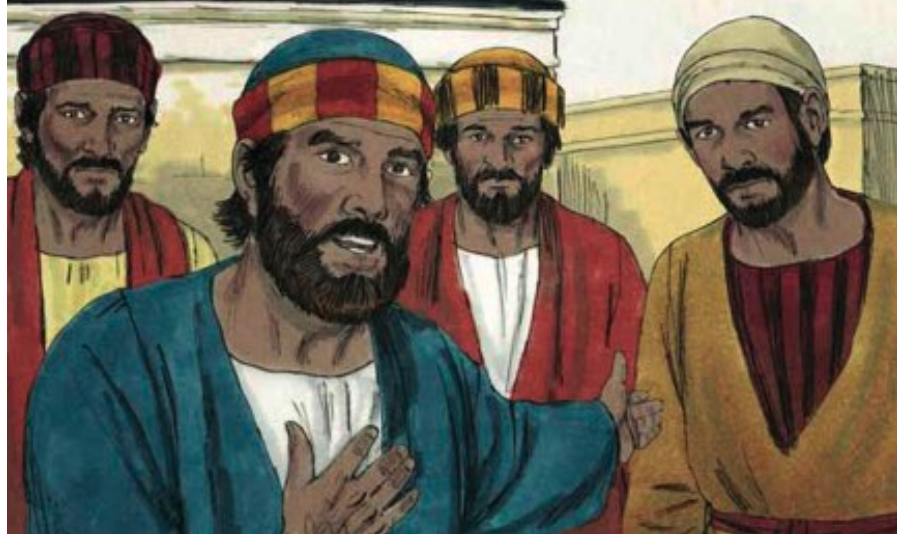
Kad su učenici čuli što je Isus rekao, bili su šokirani i rekli: „Tko se onda može spasiti?”

Isus su ujtat pã učenici aluj šã u zãs: "Alu lume asta nuju moguće sã fijã, ali ku Dimizov kutotu sã poći fašji."

Isus je pogledao na svoje učenike i rekao: „Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće.“

Petar u zäs alu Isus: “Noj anj läsat kutotu šä anj umblat dä pä ćinji. Šje u fi nagrada anosträ?”

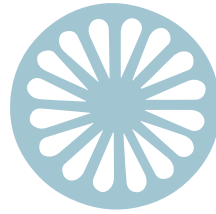
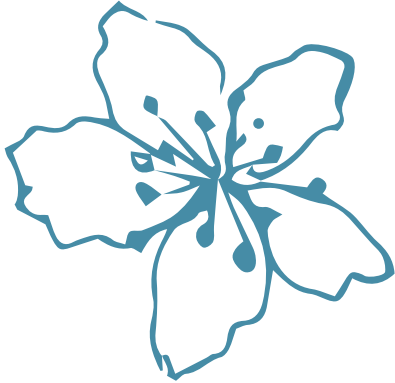
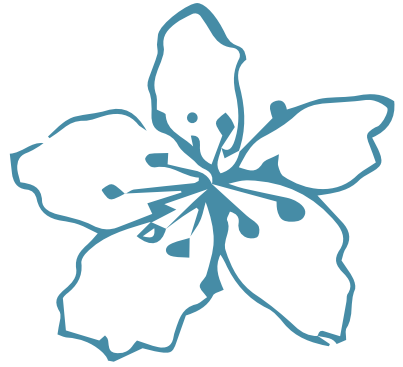
Petar je rekao Isusu: „Mi smo ostavili sve i slijedili te. Što će biti naša nagrada?”

Isus ju äntors vorba: "Toc kari šor läsat käšälje, frac, sorilje, pä tatäsu, mumäsa, kupiji ili šjeva, päntu benjilje ame, u kăpäta 100 rändur majmult šä aša u kăpäta kust dä erikeš. Ali mulc kari äs elši ur fi zadnji, šä mulc kari äs zadnji ur fi elši."

Isus mu je odgovorio: „Svi koji su ostavili kuću, braću, sestre, oca, majku, djecu ili imanje zbog mene, primit će sto puta više, a isto tako će primiti vječni život. Međutim, mnogi koji su prvi bit će posljednji, a mnogi koji su posljednji bit će prvi.“

29

**Puvešče dă sluga
făr dă milă**

***Priča
o nemilosrdnom
sluzi***

Puvešci dăm Biblijă dăm:
Evandelje dă pă Matej 18,21–35

*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 18:21-35*

Una ză, Petar u ăntribat pă Isus: "Gospodaru, âm kići rândur aš trăbuji să jert alu fračilje amnjov kănd grešilešći protiv dă minji? Šapći rândur?" Isus u zăs: "Nu šapći (7) rândur, mar šapći rândur šă šapći! "Ku asta, Isus gănde kă uvek anj trăbuji să jărtănj. Atunšje Isus u spus asta puvešći.

Jednog dana, Petar je zapitao Isusa: „Gospodaru, koliko puta trebam oprostiti svo- me bratu kad sagriješi protiv mene? Do sedam puta?” Isus je odgovorio: „Ne sedam puta, nego sedamdeset puta sedam!” Ovime je Isus mislio da bismo uvijek trebali opra- štati. Isus je ispričao ovu priču.

Isus u zäs: "Kraljevstva alu Dimizov äj ka kralju kari gände sä rešilaskä računu ku sluga aluj. Unu sluga are dator mari daturijä šje vredile ka plata dä 200,000 ej."

Isus je rekao: „Kraljevstvo Božje je poput kralja koji želi izravnati račune sa svojim slugama. Jedan od sluga je dugovao ogroman dug vrijeme dan plaća za 200 000 godina.“

“Känd sluga nu puće sã plãčaskã daturije, kralju u zãs: Vindĩ pã omusta šã familije aluj ka pã robur sã rešilenj dãturiije alu omusta.”

„Budući da sluga nije mogao otplatiti dug, kralj je rekao: ‘Prodajte ovog čovjeka i njegovu obitelj kao robove da to otplati njegov dug.’”

“Sluga u kážut pã đinucišãm
nenće alu kralj šã u zãs: “Mã
arog la činji, sã aj strpljenje
ku minji, ju uj plãči kutotu
šje mes dator.” Pã kralj lu
apukat mila pãntru sluga,
aša ju jirtat kutotu daturije
šã lu lãsat sã fugã.”

*„Sluga je pao na koljena pred
kraljem i rekao: ‘Molim te
budi strpljiv sa mnom i platit
ću ti puni iznos što ti dugu-
jem.’ Kralj se smilovao sluzi,
ukinuo cijeli njegov dug i pu-
stio ga.”*

“Ali känd u fužjit sluga afară dă la kralj, jăl šu aflat pã urtak sluga kari are dator patru lunj. Sluga lu apukat pã urtakuš šă ju zăs: “Dăm banji šje mi ješč dator!”

„Ali kad je taj sluga otišao od kralja, našao je drugoga slugu koji je njemu dugovao četiri mjeseca plaće. Sluga je zgrabio svoga kolegu i rekao: ‘Plati mi novac koji mi duguješ!’”

“Altu sluga u kázut pã đinuc šã u zãs: ‘Fi strpljiv ku minji, šã ju cuj plãči kit mes dator.’ Ali ãm lok dã aje, elši sluga lu vãrljit pã altu sluga ãm čemicã pãn šje nu puće sã plãčaskã daturije.”

„Drugi je sluga pao na koljena i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom, i platit ću ti puni iznos što ti dugujem.’ No, umjesto toga, prvi je sluga bacio drugoga slugu u zatvor dok ne otplati svoj dug.”

“Alci slugur ur vāzut šje su dogodulit šā tari as re uznemireni. Jej ur mers la kralj šā jur spus kutotu.”

„Neki drugi sluge vidjeli su što se dogodilo i jako su se uznemirili. Otišli su kralju i rekli mu sve.”

“Kralju lu čimat pã sluga šã ju zãs: ‘Tu rov sluga! Ju cam jirtat daturije ata daje kã čaj arugat la minji. Šã tu trãbujej sã fašj isto aša.’ Kralju are aša dã mirgiš dã lu vãrljit pã sluga rov ãm čemicã pãn šje no puće sã ãntorkã daturije.”

„Kralj je pozvao prvoga slugu i rekao mu: ‘Ti nevaljali slugo! Oprostio sam ti toliki dug samo zato što si me preklinjao. Ti si trebao učiniti isto tako.’ Kralj je bio tako ljut da je bacio nevaljalog slugu u zatvor dok ne otplati sav svoj dug.”

Atunšje Isus u zäs: “Asta äj šje Tata amnjov däm nor u fašji ku tot omu däm voj dakä nu vic jirta alu fraci alor däm sufljitu avostru.”

Onda je Isus rekao: „Ovo će moj nebeski Otac učiniti svakom od vas ako ne oprostite svom bratu od srca.”

30

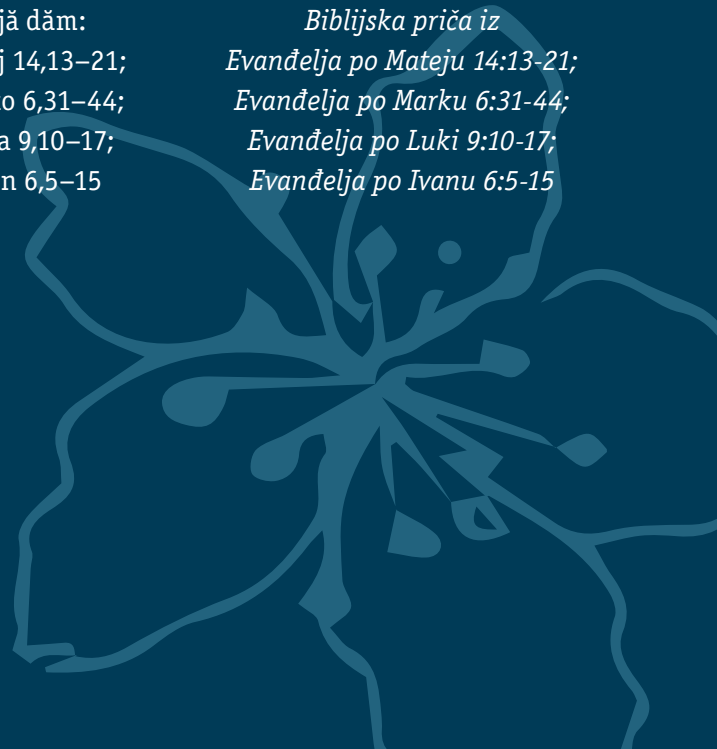

**Isus rānješći pet
hiljada dā lumi**

Puvešći dām Biblijā dām:
Evanđelje dā pā Matej 14,13–21;
Evanđelje dā pā Marko 6,31–44;
Evanđelje dā pā Luka 9,10–17;
Evanđelje dā pā Ivan 6,5–15

***Isus hrani pet
tisuća ljudi***

Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 14:13-21;
Evanđelja po Marku 6:31-44;
Evanđelja po Luki 9:10-17;
Evanđelja po Ivanu 6:5-15

Isus u mánat pã apostolurlje aluj sã propovjedalaskã šã sã ânveci pã lumi ãm mulcí satur. Kãnd sur ãntors pã lok hundí are Isus, jej ur spus šje ur fãkut. Atunšje Isus lju čimat sã mergã ku Jãl pã lok putuljit pãšcí dã apã sã sã uđunjaskã. Aša, jej ur tunat ãm kar dã apã šje or mers pã alta parcí dã jezerã.

Isus je poslao svoje apostole da propovijedaju i poučavaju ljude u raznim selima. Kad su se vratili kod Isusa, rekli su mu što su učinili. Tada ih je Isus pozvao da idu s njim na tiho mjesto preko puta jezera da se malo odmore. Stoga su ušli u čamac i otišli na drugu stranu jezera.

Ali akulo äs re multä lumi kari lor väzut pä Isus šä pä učenici kum fužji äm karu dä apä. Asta lumi ur aljärgat ku Jäl pä längä mal dä apä sä mergä pä alta parci dä mal äm nenče alor. Aša känd Isus šä učenici ur ažuns, multä lumi as re mar akulo, šä lji aščipta.

Međutim, mnogo je ljudi vidjelo Isusa i učenike kada su otišli u čamcu. Ti ljudi su trčali obalom oko jezera da bi došli na drugu stranu prije njih. I tako, kada su Isus i učenici stigli, velika skupina ljudi već ih je tamo čekala.

Gärmadä äs re majmulc dä 5,000 dä lumi, akulo nu umäränj mujer šä pä kupij. Pä Isus lu apukat mari milä dä lumi. Alu Isus, asta lumi as re ka biršjilje fär dä pastir. Aša lji änväca šä äntrema pä lumi äntri eje kari as re bičež.

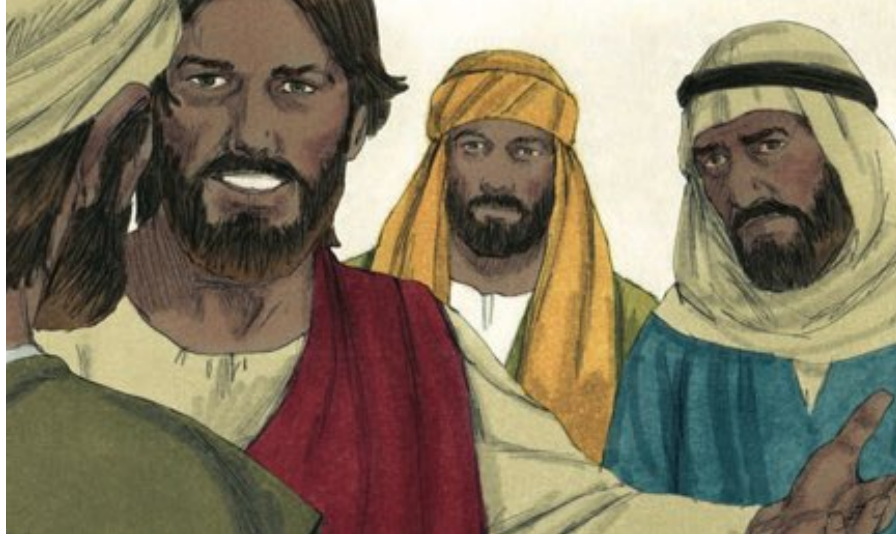
To mnoštvo brojilo je preko 5000 muškaraca, ne ubrajajući žene i djecu. Isus se jako sažalio nad tim ljudima. Učinili su mu se poput ovaca bez pastira. Stoga ih je poučavao i iscjeljivao one među njima koji su bili bolesni.

Majănkulje ăm zuve, učenici ur zăș alu Isus: „Mar ăj kasno șă nus varușur apropi. Mă arog la činji mănă pă lumi andărăt să mergă mănășji șjeva.”

Kasnije istog dana, učenici su rekli Isusu: „Kasno je, a u blizini nema gradova. Pošalji ljude da odu, da mogu kupiti nešto za jelo.”

Ali Isus u zäs alu učenici:
“Dädecälji voj šjeva sä
mänašji!” Jej ur zäs, “Kum
sä fäšjenj aje?” Noj avenj
numa šinšj dārābelji dā pitā
šā doj pešč.”

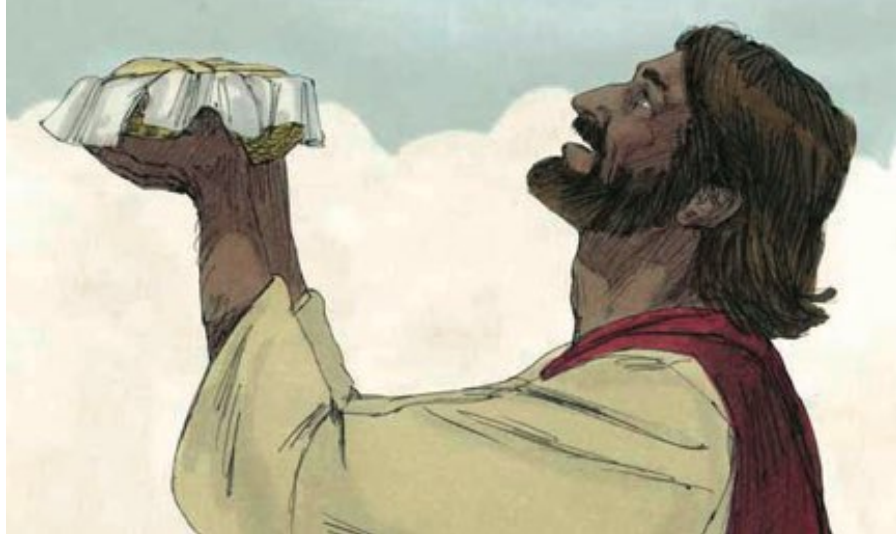
*Međutim, Isus je svojim uče-
nicima rekao: „Vi im dajte
nešto za jelo!” Oni su mu
odgovorili: „Ali, kako da to
učinimo? Imamo samo pet
kruhova i dvije male ribe.”*

Isus u zäs ali učenici sä spuži alu ominjilor sä šadä đos pä jarbä, äm grupä dä pedeset ominj.

Isus je rekao učenicima da kažu mnoštvu da sjedne na travu u skupinama od pedeset ljudi.

Atunšje u lot Isus patru (4) dārābelji dā pitā šā doj pešć, su ujtat ām nor, šā u dat hvalā alu Dimizov pāntru mānkari.

Onda je Isus uzeo pet kruhova i dvije ribe, pogledao prema nebu i zahvalio Bogu za hranu.

Atunšje Isus u rupt pita ša pešci am dārābelji. Jāl u dat dārābeljlje alu učenici aluj sã de alu lumi. Učenici tot dāde mänkari, ša nu ibize! Totã lume ur mänkāt ša as re sätuj.

Onda je Isus prelomio kruhove i ribe na dijelove. Dao je dijelove svojim učenicima da daju ljudima. Učenici su dijelili hranu, a hrana nije nestajala. Svi ljudi su jeli i nasitili se.

Dă pă aje, učenici ur akuljes mǎnkare šje nu su mǎnkat šă are dǎstul sǎ umplji dojspeš dǎ košarur! Kutotu mǎnkare u vinjit dǎm patru dǎrǎbelji dǎ pitǎ šă doj pešč.

Nakon toga, učenici su skupili hranu koju mnoštvo nije pojelo, a ostalo je dovoljno da se napuni dvanaest košara! Sva ta hrana došla je od pet kruhova i dvije ribe.

31

**Isus umblă pã
apã**

Puvešci dãm Biblijã dãm:
Evandêlje dã pã Matej 14,22–33;
Evandêlje dã pã Marko 6,45–52;
Evandêlje dã pã Ivanu 6,16–21

***Isus hoda
po vodi***

*Biblijska priča iz
Evandêlja po Mateju 14:22-33;
Evandêlja po Marku 6:45-52;
Evandêlja po Ivanu 6:16-21*

Atunšje Isus u zās alu učenicima aluj sã tunji ãm karu dã apã šã sã mergã pã alta parci dã planinã dã pã šje u lãsat pã gãrmadã. Dã pã šje u lãsat Isus pã gãrmade ãndãrãt, Jãl u fužjit sus pã parce dã đal sã sã arožji. Isus are akulo sãngur, šã Jãl sã aruga pãnã ãm nopci.

Nakon toga, Isus je rekao učenicima da uđu u čamac i otplove na drugu stranu jezera, dok on otpusti mnoštvo. Nakon što je otprovio mnoštvo, popeo se na planinu da se moli. Isus je tamo bio sam, a molio je do kasno u noć.

Känd are Jäl akulo, učenici măržje ku karu pã apã, ali majănkulje âm nopće jej ur ažuns numa pã žămătaći dă jezeră. Jej tari măna karu dă apã daje kã vântu băče tari protiv dă jej.

Za to vrijeme, učenici su veslali u čamcu, ali do kasno u noć stigli su tek do sredine jezera. Veslali su s velikom mukom jer je puhao njima protivan vjetar.

Atunšje Isus u vizit ku
aruguminjčilje ša u mers
am napoj la učenici aluj. Jäl
umbla pä dasupra dä apä
päšci jezerä kiträ karu dä
apä!

*Kada je Isus završio molitvu,
otišao je k učenicima. Hodao
je povrh vode preko jezera
prema njihovom čamcu!*

Alu učenici aluj lji are frikă kănd lur vâzut pă Isus, daje kă jej gânde kă veđi duh. Isus șcije kă alor lji are frikă, așa lji čima, șă u zăs, "Nu vă fijă frikă. Kă ju mes!"

Učenici su se jako uplašili kad su vidjeli Isusa, jer su mislili da vide duha. Isus je znao da se boje, pa ih je pozvao i rekao: „Ne bojte se. To sam ja!”

Atunšje Petar u zäs alu Isus:
“Gospodaru, dakä ješć tu,
däm vorba pučernjikä sä
vjuv la ćinji pä apä.” Isus u
zäs alu Petar: “Hajd!”

*Onda je Petar Isusu rekao:
„Gospodine, ako si to ti, za-
povjedi mi da dođem k tebi
po vodi.” Isus je Petru rekao:
„Dođi!”*

Aša, Petar u jišat afară dăm karu dă apă șă su apukat să umblji kitră Isus pă dasupra dă apă. Ali dă pă șje u umblat skurtă kalji, jăl u äntors oči ändärät dă la Isus șă sur apukat să să ujči la valuvur șă să sämci vânt bălor.

I tako je Petar izašao iz čamca i počeo hodati prema Isusu po vodi. No, nakon što je kratko hodao po vodi, skrenuo je pogled s Isusa i počeo gledati na valove i osjećati snažan vjetar.

Atunšje alu Petar su apukat sã aj fijã frikã šã sã kadã ãm apã. Jãl u mužjit: „Gospodaru, spasalešći mã!” Isus u vinjit odma la jãl šã lu apukat. Atunšje ju zãs alu Petar: “Tu omulje ku mikã ãnkriđalã, adãšje aj sumnjalit?”

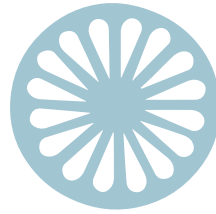
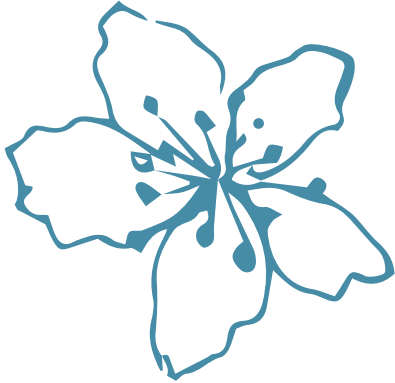
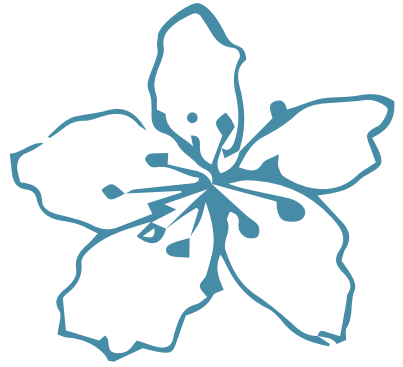
Petar se tada uplašio i počeo tonuti u vodu. Povikao je: „Gospodine, spasi me!” Isus je odmah posegnuo i zgrabio ga. Tada je Petru rekao: „Malovjerni čovječe, zašto si posumnjao?”

Känd ur tunat äm karu dä apă Petar šă Isus, vântu dăm turdată nu maj băče šă apa su putuljit. Učenici as re ämirac. Jej äl slavale pă Isus, šă äj zăšje: "Anume tu ješč Fišjoru alu Dimizov."

Kada su Petar i Isus ušli u čamac, vjetar je odmah prestao puhati i voda se smirila. Učenici su bili zadivljeni. Štovali su Isusa, govoreći mu: „Zaista, ti si Sin Božji.“

32

**Isus ăntramă pă
om ku demon
șă pă mujeri
bičagă**

Puvešči dăm Biblijă dăm:
Evandjelje dă pă Matej 8,28–34;
9,20–22;
Evandjelje dă pă Marko 5,1–20;
5,24b–34;
Evandjelje dă pă Luka
8,26–39; 8,42b–48

***Isus iscjeljuje
opsjednutog
čovjeka
i bolesnu ženu***

Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 8:28-34; 9:20-22;
Evandjelja po Marku 5:1-20; 5:24b-34;
Evandjelja po Luki 8:26-39; 8:42b-48

Una ză, Isus šă učenici aluj
ur mers ām karu dă apă pāšći
dă jezeră ām regije kari lume
dă Gerazenci kusta.

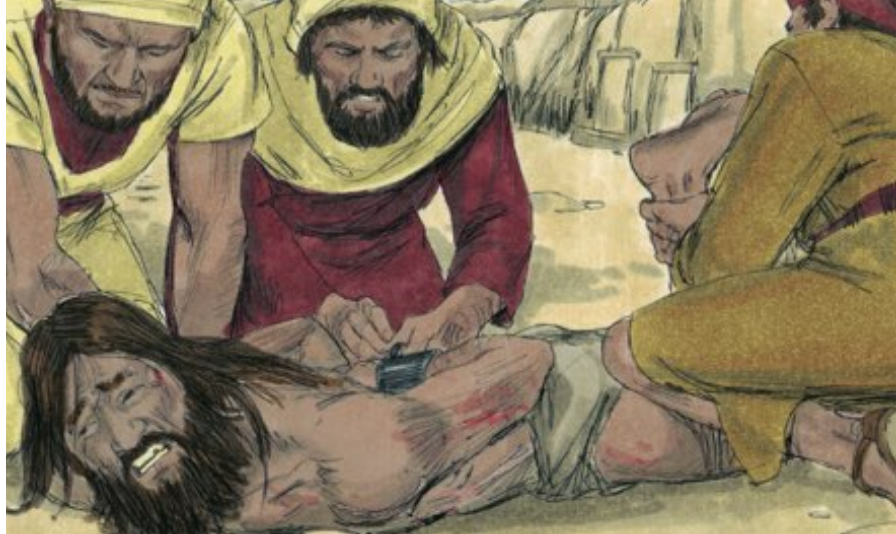
*Jednoga dana, Isus i njego-
vi učenici čamcem su prešli
preko jezera u područje gdje
su živjeli Gerazenci.*

Känd ur ažuns pã alta parci
dã jezerã, om ku demonur u
vinjit la Isus aljirgãnt.

*Kad su stigli na drugu stranu
jezera, ãovjek opsjednut de-
monima dotrãao je Isusu.*

Asta om are aša dă bălor dă njime nu puće ku jăl să biraskă. Lume pă đes aj ljiga mănjlje šă pišjorilje ku lancur, ali jăl lji rupe.

Čovjek je bio tako snažan da ga nitko nije mogao obuzdati. Ljudi su mu ruke i noge čak vezali lancima, ali ih je on stalno trgao.

Omula kusta ăm mărmănči.
Asta om căpa totă zuva šă
nopće. Nu purta colji šă tot
să tije ku petrilje.

*Živio je među grobnicama
u tom području. Vrištao bi po
cijele dane i noći. Nije nosio
odjeću i stalno se rezao ka-
menjem.*

Känd u vinjit omusta la Isus, jäl u kăzut pã đinuc äm nenće aluj. Isus u zäs alu demonuluje: „Jašã afarã dãm omusta!”

Kad je došao Isusu, čovjek je pao na koljena pred njim. Isus je rekao demonu: „Izađi iz ovog čovjeka!”

Omu ku demon äm jäl su apukat sä mužjaskä ku tari graj: "Šje ac träbä dä la minji, Isus, Fišjoru alu Maj Mari Dimizov? Nu mä činji mä arog la činji!" Atunšje Isus lu äntribat pä demon: "Kum äj numilje atov?" Jäl u äntors vorba: "Numilje ame äj Legija, daje kä ščenj mulc." (Legija are grupä dä par hiljada (1000) ominj äm kätänjilje alu Rim.)

Čovjek opsjednut demonom povikao je jakim glasom: „Što želiš od mene Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, nemoj me mučiti!” Onda je Isus pitao demona: „Kako se zoveš?” Ovaj mu je odgovorio: „Moje ime je Legija jer nas je mnogo.” („Legija” je bila grupa od nekoliko tisuća ljudi u rimskoj vojsci.)

Demoni sã aruga la Isus: „Nu nji mãna afarã dãm regijasta!” Akulo are um gãrmadã dã porš šje sã rãnje apropi dã đal. Aša demoni sur arugat la Isus: „Nji arugãnj la činji mãnã nji ãm poršije!” Isus u zãs: „Dušjecãvã!”

Demoni su preklinjali Isusa: „Molim te, nemoj nas poslati iz ovoga kraja.” Tamo je bilo krdo svinja koje su pale na obližnjem brdu. Stoga su demoni preklinjali Isusa: „Molimo te, umjesto da nas otjeraš odavde, pošalji nas u svinje!” Isus im je rekao: „Idite!”

Demoni ur jišat afară dăm omula šă ur tunat ăm porš. Porši ur aljirgat dă pă đal ăm jezeră šă sur ăntupit. Akulo ăș re 200 hiljada porš ăm gărmade.

Demoni su izašli iz čovjeka i ušli su u svinje. Svinje su pojurile niz liticu u jezero i utopile se. Bilo je oko 200 svinja u tom krdu.

Känd ur vāzut lume kari pāze poršije šje u fost, jej ur aljirgat ām varuš šā ur spus alu toc kā ur vāzut šje u fākut Isus. Lume dām varuš ur vinjit sā vadā pā om kari are ku demonur. Jāl šāde putuljit, purta colji, šā are normalnā osobā.

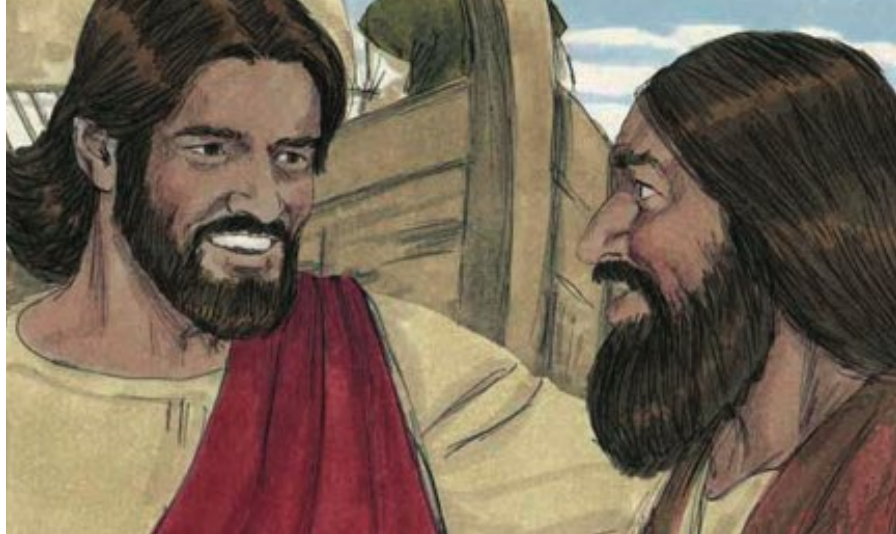
Kad su ljudi koji su čuvali svinje vidjeli što se dogodilo, otrčali su u grad i rekli svima koje su vidjeli što je Isus učinio. Ljudi iz grada došli su i vidjeli čovjeka koji je dotad bio opsjednut demonima. Sjedio je mirno, nosio odjeću i ponašao se kao normalna osoba.

Lume as re tari frikoš šă lur šjirut pă Isus să fugă. Aša Isus u tunat ăm karu dă apă šă su gătat să fugă. Omu kari ave demonur să aruga să mergă ku Isus.

Ljudi su se jako uplašili i rekli Isusu da ode. I tako, Isus je ušao u čamac i pripremio se da ode. Čovjek koji je ranije bio opsjednut demonima preklinjao je Isusa da ide s njim.

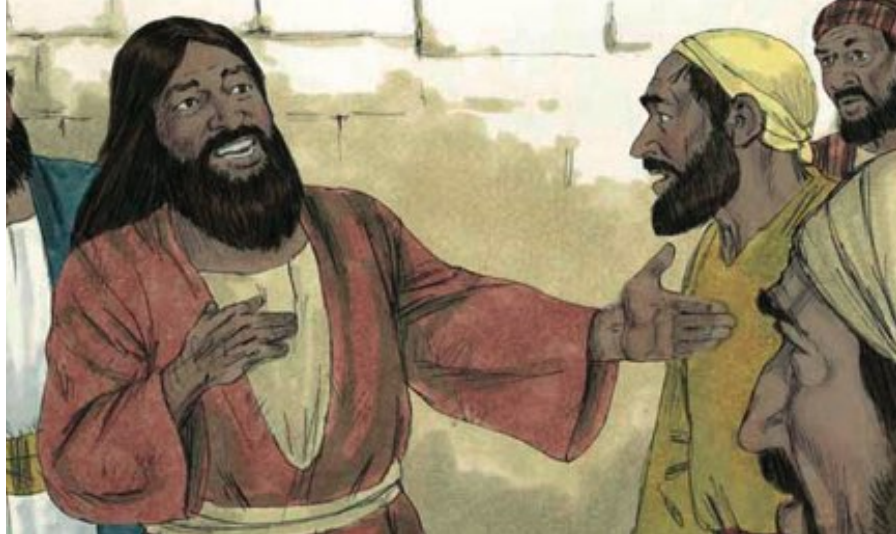

Ali Isus ju zäs: “Nu, ju gändesk sä cí dušj akasä šä sä zäšj alu urtašjic šä alu familija ata kutotu šje Dimizov u fäkut päntru činji šä kum u avut milä päntru činji.”

Međutim, Isus mu je rekao: „Ne, želim da odeš kući i ka-žeš svojim prijateljima i obi-telji sve što je Bog učinio za tebe i kako ti se smilovao.”

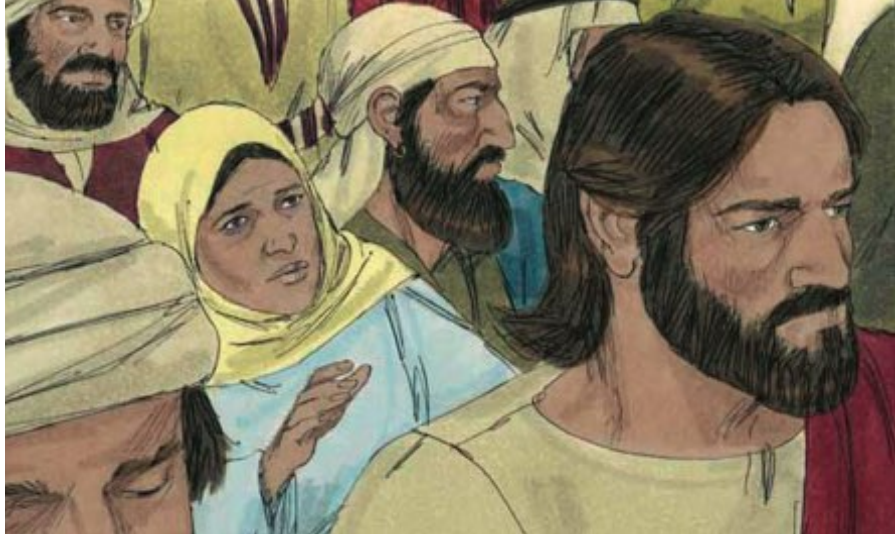

Aša omu u fužjit ändärät šä u spus alu toc šje u fäkut Isus päntru jäl. Toc kari ur auzät asta puvešči äs re tari ämirac.

*Stoga je čovjek otišao i svi-
ma govorio što je Isus učinio
za njega. Svi koji su čuli nje-
govu priču bili su posve za-
čudjeni i zadivljeni.*

Isus su äntors pä alta parci dă jezeră. Dă pä šje u ažuns akulo, mari gärmadă su akuljes pä lăngă Jăl šă sur astrăns äm Jăl. Äm gärmade are mujeri kari are bičagă šă kura sänžilje dăm je mar dă dvanaest aj. Je u dat kutotu banji la doktor aša să u äntremi, ali numa ji re maj rov.

Isus se vratio na drugu stranu jezera. Kad je stigao tamo, veliko mnoštvo okupilo se oko njega i pritiskalo ga. U mnoštvu je bila jedna žena koja je dvanaest godina patila od krvarenja. Sav je novac potrošila na liječnike da je iscijele, ali joj je samo bilo još gore.

Je u auzăt kă Isus u ăntrimat pã mulc bičež ominj šă sã gãnde: "Ju ščuv kă dakã aj punji numa mãna pã coljilje alu Isus, ju uj fi ăntrimatã isto! "Aša u vinjit la Isus pã dãnajoj šă u pus mãna pã coljilje aluj. Kãnd u pus mãna pã coljiljelje aluj, nu maj kura sãnžilje dãm je!

Čula je da je Isus iscijelio mnoge bolesnike i pomislila: „Sigurna sam da bih i ja ozdravila čim bih dotaknula Isusovu odjeću.” Stoga je došla k Isusu odostraga i dotakla mu odjeću. Čim ga je dotakla, krvarenje je prestalo.

Dăm turdată, Isus u sămcăt kă pučere u fužjit dăm Jăl. Aša Jăl su äntors šă u äntribat: „Šjinji u pus măna pă minji?” Učenici ur äntors vorba: „Atita lumi äs ajišje šă gărmadă pă lăngă činji, šă să ämbuksšešći äm činji. Adišje aj äntribat: „Šjinji u pus măna pă minji?”

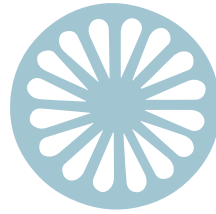
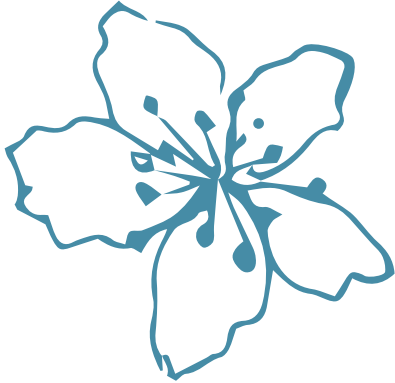
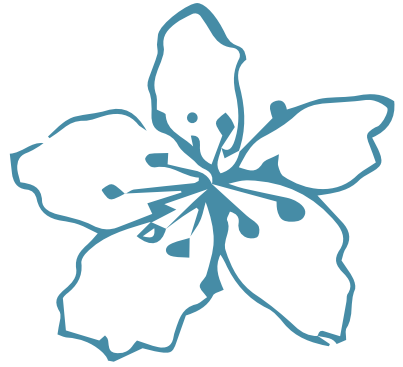
Isus je odmah shvatio da je sila izašla iz njega. Zato se okrenuo i pitao: „Tko me dotaknuo?” Učenici su mu odgovorili: „Ima toliko ljudi koji se guraju oko tebe i sudaraju s tobom. Zašto pitaš: „Tko me dotakao?””

Mujere u kázut pã đinuc ăm nence alu Isus, trãmurãnt șã tari frikosã. Atunșje ju spus șje u fãkut, șã kã are ăntrimatã. Isus ju zãs: „Ănkriđala ata ću ăntrimat pã činji. Dući ăm putuljalã.”

Žena je pala na koljena pred Isusom, drhtala je i jako se bojala. Onda je rekla Isusu što je učinila, te da je ozdravila. Isus joj je rekao: „Tvoja vjera te ozdravila. Idi u miru.”

33

**Puvešče dā om
šje samānā**

Priča o sijaču

Puvešči dām Biblijā dām:

Evandēlje dā pā Matej 13,1–8, 18–23;

Evandēlje dā pā Marko 4,1–8, 13–20;

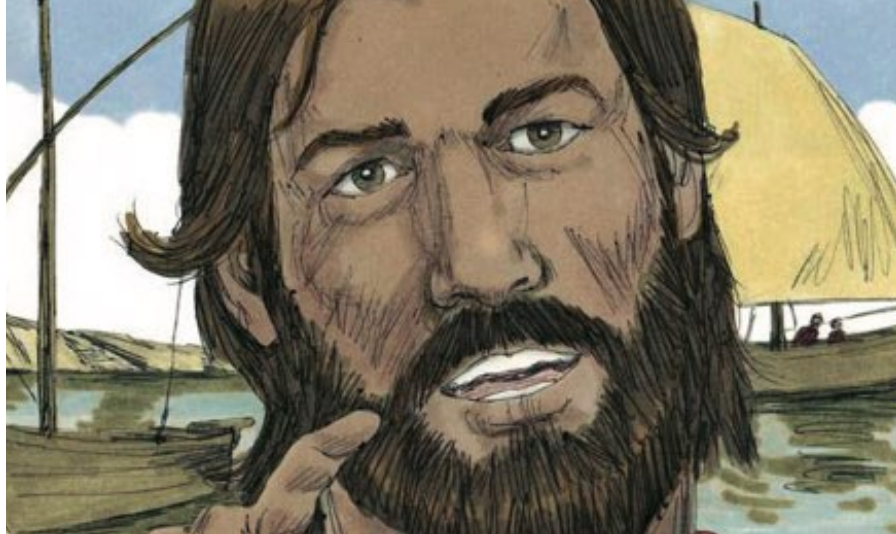
Evandēlje dā pā Luka 8,4–15

Biblijska priča iz

Evandēlja po Mateju 13:1-8, 18-23;

Evandēlja po Marku 4:1-8, 13-20;

Evandēlja po Luki 8:4-15

Una ză, Isus ănvăca mari gărmaďă dă lumi apropi dă mal dă jezeră. Aša multă lumi ur vinjit să puĵă ureĉi dă u trăbujit Isus să tunĵi ăm karu dă apă ŝje are la mal numa lume să ajvi lok să potă lji svitaskă. Jăl u ŝăzut ăm karu dă apă ŝă ănvăca pă lumi.

Jednog dana, Isus je poučavao veliko mnoštvo ljudi blizu obale jezera. Toliko puno ljudi je došlo da ga sluša, da je Isus ušao u čamac izvučen na obalu blizu vode kako bi mogao imati dovoljno mjesta govoriti im. Sjeo je u čamac i poučavao narod.

Isus lju spus asta puvešči: Om šje sãmãnä u mers sã seminji šjeva ka sjemenkurlje. Šã kum lji vãrlje dãm mãnã, šjeva ka sjemenkurlje kãđe pã kalji, šã vrãbujilje ur vinjit šã ur mãnkat kutotu sjemenkurlje."

Isus im je ispriãao ovu priãu: „Jedan sijaã je izašao da sije sjemenje. Dok je rukom prosipao sjemenje, neko sjemenje bi palo na put, tako da bi došle ptice i pojele sve to sjemenje.”

“Alčilje sjemenkur ur kážut pǎ pǎmǎnt pitrikos, hundi are pucǎn pǎmǎnt. Sjemenkurlje pǎ pǎmǎnt pitrikos pǎfriš ur iritit kǎ korjenu nu puće adǎnk sǎ tunji ǎm pǎmǎnt. Kǎnd u vinjit sorilje afarǎ šǎ are kald, flancurlje sur uskat.”

„Drugo sjemenje bi palo na kamenito tlo, gdje je bilo jako malo zemlje. Sjemenje koje bi palo na kamenito tlo brzo bi prokljalo, ali korijenje nije moglo ući duboko u zemlju. Kad je sunce izašlo i kad je postalo vruće, biljke su se sasušile i uvenule.”

“A jară, šjeva ka alčilje sjemenkur ur kăzut ăm tufku măršunj. Elje sjemenkur sur apukat să kraskă, ali măršunjilje ljur šugušat. Aša flancurlje šje ur kriskut dăm sjemenkur pă loku dă măršunj no kriskut njiš no dat plod.”

„A opet, drugo sjemenje palo bi među grmlje. Ono bi počelo rasti, ali bi ga grmlje zagušilo. Stoga, biljke koje bi izrasle iz sjemenja koje bi palo u trnovito tlo nisu dale nikakva ploda.”

“Alčilje sjemenkur ur kăzut pã bun pãmănt. Ešće sjemenkur ur kriskut šă ur făkut 30, 60 ili 100 răndur majmult plod dă kit sjemenka šje u fost sãmănată. Ala kari ari ureč lasă sã audă!”

„Ostalo sjemenje palo bi na plodno tlo. Ono bi izraslo i dalo 30, 60 ili čak 100 puta više sjemenja nego što je bilo zasijano. Tko ima uši neka čuje!”

Asta puvešči lju zăbunjít pã učenici. Aša Isus u objasnalit: "Sjemenka äj vorba alu Dimizov. Kalje äj osoba kari auđi vorba alu Dimizov, ali nu prišjepi, šã vinji sotona sã je ändãrät vorba alu Dimizov dã la osobe."

Ova priča je zbunila njegove učenike. Zato je Isus objasnio: „Sjeme je Božja riječ. Put se odnosi na čovjeka koji čuje Božju Riječ, ali ju ne razumije, tako da mu đavao oduzme Riječ.”

“Loku pitrikos äj osobä kari auði vorba alu Dimizov u apukä ku fälušäjä. Ali känd sä apukä sä fijä gre äm kust ilikändljinjirgileščišjinjiva, osobe fužji ändärät.”

„Kamenito tlo predstavlja čovjeka koji čuje Božju riječ i prihvaća ju s radošću. No, kada iskusi poteškoće ili progonstvo, otpadne i prestane slijediti Boga.”

“Loku ku māršunj äj osoba šjeaudivorbaalu Dimizov, ali kum trešji vreme, brigurlje, gāzdāšije, šā māndremilje dā kust gušulešći plākāturre pāntru Dimizov. A rezultatu dā ānvācala šje u auzāt nu fašji plod.”

„Trnovito tlo odnosi se na čovjeka koji čuje Božju riječ, ali kako vrijeme prolazi, tako brige, bogatstvo i užitci ovoga života uguše njegovu ljubav prema Bogu. Kao rezultat toga, učenje koje je čuo ne daje ploda.”

“Ali bun pământ ăj osobă
kari aude vorba alu Dimizov,
ănkređi, șă fași plod.”

*„Međutim, dobro tlo pred-
stavlja čovjeka koji čuje Bož-
ju riječ, vjeruje joj i donosi
plod.”*

34

**Isus ānvacā
alčilje puvešč**

Puvešči dām Biblijā dām:
Evanđelje dā pā Matej 13,31–33,
44–46;
Evanđelje dā pā Marko 4,30–32;
Evanđelje dā pā Luka
13,18–21; 18,9–14

***Isus poučava
druge priče***

Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 13:31-33, 44-46;
Evanđelja po Marku 4:30-32;
Evanđelja po Luki 13:18-21; 18:9-14

Isus u spus mulći puvešč
dã kraljevstva alu Dimizov.
Naprimjer, Jãl u zãs:
“Kraljevstva alu Dimizov
ãj ka sjemenka gorušičã
kari šjinjiva u sãmãnatu
ãm teleku alor. Šcijec kã
sãmãnca dã gorušičã ãj maj
mikã sãmãnca dãm toći.”

*Isus je ispriãao mnoge druge
priãe o Božjem kraljevstvu.
Naprimjer, rekao je: „Kraljev-
stvo Božje je kao sjemenka
gorušice koju je netko zasa-
dio u svom polju. Znete da je
sjeme gorušice najmanje sje-
me od svih koje ljudi sade.”*

Ali känd krešči sãmãnca dă gorušică, krešči maj mari dãm toçi flancurlje äm gard, aša dă mar dă vinji vrabujilje sã sã uđunjaskă pã klangur.”

Međutim, kada sjeme gorušice naraste, ono postaje veće od svih biljaka u vrtu. Dovoljno je veliko da čak i ptice mogu doći i odmarati se na njezinim granama.

Isus u spus alta puvešči:
“Kraljevstva alu Dimizov aj
ka kvasu kari mujere bagä
äm alot pän šje nu sä räsäpä
äm alotu äntreg.”

*Isus je ispričao još jednu pri-
ču: „Kraljevstvo Božje je kao
kvasac koji žena umiješa
u tijesto, koji se zatim proširi
po cijelom tijestu.”*

Kraljevstva alu Dimizov aj ka gäzdäšije kari šjinjiva u askuns am telek. Altu om u aflat gäzdäšije ša u angrupatu amnapoj. Jal are aša umpljet ku falušaja da u mers ša u vandut kutotu šje u avut ša u lot banji sa kumpiri telek."

„Kraljevstvo Božje je, isto tako, kao blago koje netko sakrije u polju. Neki drugi čovjek zatim nađe blago, te ga ponovno zakopa. Toliko je bio sretan, da je otišao i prodao sve što ima, te novcem kupio to polje.“

Kraljevstva alu Dimizov äj isto aša savršeno ka biseru šje vredilešći mult. Känd u aflatu omu šje lukrä ku biserur, jäl u vändut kutotu šje u avut numa sä potä kumpära."

„Kraljevstvo Božje je, isto tako, kao savršen biser velike vrijednosti. Kada ga trgovac pronađe, proda sve što ima i kupi ga tim novcem.”

Atunšje Isus u spus puvešči alu šjeva ka lume kari ānkriđe ām bunji djelurlje alor, kari nu plāšje pā alta lumi. Jāl u zās: “Doj ominj ur mers ām Hram sā sā aroži. Unu dām jej are poreznik, a altu are duhovni vođa.”

Zatim je Isus ispričao priču upućenu ljudima koji su se pouzdavali u vlastita dobra djela, a prezirali su druge ljude. Rekao im je: „Dva čovjeka su otišla u Hram da se mole. Jedan od njih bio je poreznik, a drugi je bio vjerski vođa.”

“Duhovni vođa sã aruga aša: “Hvalã cijã, Dimizolje, kã nu mes grešnik ka alci ominj, pljačkaš, ominj hamiš. Preljubnik, ili ka asta poreznik.”

„Vjerski vođa se ovako molio: ‘Hvala ti, Bože, što nisam tako veliki grešnik poput drugih ljudi – poput pljačkaša, nepravednika, preljubnika, ili poput ovoga ovdje poreznika.’”

“Naprimjer, ju postulesk
ām dovā rāndur ām totā
sāptāmānā, šā dov desetak
dām kutotu banji šā benjilje
šje kapāt.”

*„Naprimjer, postim dva puta
tjedno i dajem deseti dio od
svoga novca i imovine koju
primim.”*

“A porezniku stāće āndārāt dā la duhovni vođa, šā njiš nu su ujtat ām nor. Ām lok dā aje, jāl sā bāče pāšći čept ku pumnu šā sā aruga: “Dimizolje ju mǎ arog, aj milǎ pāntru minji, kā ju mes grešnik.”

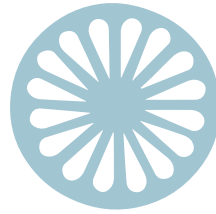
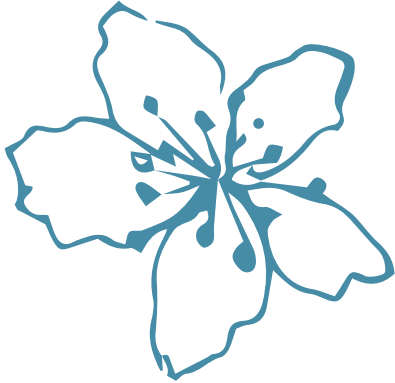
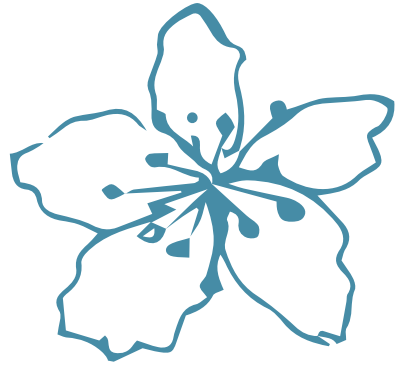
„Međutim, poreznik je stajao daleko od vjerskog vođe i nije uopće gledao u nebo. Umjesto toga, udario se šakom u prsa i molio: ‘Bože, molim te, smiluj mi se jer sam grešnik.’”

Atunšje u zās Isus: “Ju vā spuj điriptači. Dimizov u auzāt aruguminjčilje alu poreznikula šā u zās kā āj pravedan. Ali nu ji sā viđe aruguminče alu duhovni vođa. Dimizov u ponizili pā toc kari ās pljinj dā jej sāngur, šā Jāl u rādika pā toc kari sur ponizili.”

Tada je Isus rekao: „Istinu vam govorim: Bog je čuo molitvu poreznika i proglasio ga pravednim. No, nije mu se svidjela molitva vjerskog vođe. Bog će poniziti svakoga tko je ponosan, a uzdići će onoga koji se ponizi.”

35

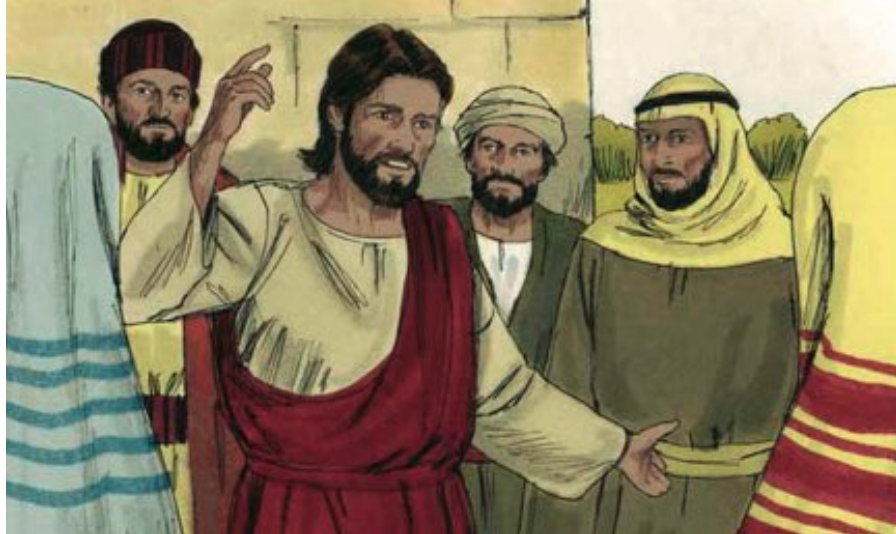
**Puvešče da Tatã
milos**

Puvešči dãm Biblijã dãm:
Evandjelje dã pã Luka 15,11–32

***Priča
o suosjećajnom
ocu***

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Luki 15:11-32*

Una ză, Isus ănvăca pã mulc poreznici șã pã alci greșnici kari sur akuljes sã pujã ureči la Jăl.

Jednog dana, Isus je poučavao mnoge poreznike i druge grešnike koji su se okupili da ga slušaju.

Orikic duhovni vođur kari
šs re akulo ur vāzut kum
Isus bagā sama dā grešnikur
ka pā urtašj, šš sur apukat
sā āl gumunjaskā āntri jej.
Aša Isus lju spus puvešči.

*Neki vjerski vođe koji su bili
tamo s njim, primijetili su da
se Isus prema grešnicima po-
naša kao prema prijateljima,
pa su ga počeli među sobom
kritizirati. Stoga im je Isus
ispričao ovu priču.*

“Are om kari ave doj fišjor, maj tănăr fišjor u zăs lu tatăsu: “Tată ju găndesk nasljedstvo ame aku! Aša tatăsu u ämpärcät šje ave äntri doj fišjor.”

„Bio jednom jedan čovjek, koji je imao dva sina. Mlađi sin rekao je svome ocu: ‘Oče, želim da mi odmah daš moj dio tvoje ostavštine!’ I tako, otac je podijelio svoju imovinu između svoja dva sina.”

No trikut lungat dă pã aje,
fišjoru tãnăr šu akuljes
kutotu šje u avut šă u fužjit
dăparci ändărăt šă u čiltit
kutotu banjiš pã kust dă
grešnik."

*„Uskoro je mlađi sin pokupio
sve što je imao, otišao daleko
i potrošio svoj novac na gre-
šan život.”*

“Dă pă aje, mari fomi u fost ăm pământ hundi are fișjoru tănăr, șă nu ave banj să kumpiri mänkari. Așa u apukat unu lukru șje puće să aflji, să ränjaskă porșj. Așa are sarak șă flămänd dä gände să mănașji mänkare alu porșilor.”

„Nakon toga, zemlju u kojoj je živio mlađi sin pogodila je teška glad, a on nije imao novca da kupi hranu. Stoga je uzeo jedini posao koji je mogao naći: hranio je svinje. Bio je tako jadan i gladan, da je htio jesti hranu koju su jele svinje.”

Dă pă aje, fišjoru tănăr u zăs aluj săngur: “Šje fak ju asta? Toči slugurlje alu tata amnjov ari mult dă mänkät, a pă minji ajišje mă mänka fome. Ju uj meržji âm napoj la tata amnjov šă uj šjire să fjuv unu dăm slugurlje aluj.”

„Napokon, mlađi sin je rekao sam sebi: ‘Što ja to radim? Sve sluge mog oca imaju obilje hrane, a ja ovdje gladujem. Vratit ću se svome ocu i moliti ga da me primi kao jednoga od svojih slugu.’”

“Aša fišjoru tănăr su apukat sã mergã ämnapoj la kasa alu tatãsu. Kãnd are inka dãparçi, tatãsu lu vãzut šã lu apukat mila dã jãl. Jãl aljirga la fišjoru aluj šã lu ängãrgãjet šã äl surãta.”

„I tako se mlađi sin počeo vraćati oćevom domu. Dok je još bio daleko, otac ga je ugledao i sažalio se nad njim. Potrćao je prema sinu, zagrlio ga i izljubio.”

Fišjoru u zās: “Tatā, ju am zgrešilit protiv dā Dimizov šā protiv dā činji. Ju nu mes vredan sā fjuv fišjoru atov.”

„Sin je rekao: ‘Oče, sagriješio sam protiv Boga i protiv tebe. Više nisam dostojan biti tvoj sin.’”

A tatāsu u zās alu unu dām slugurlje aluj: “Dušjec pā friš šā adušjec maj bunji colji šā punjec pā fišjoru amnjov, punjec virigā pā žježjitu aluj, šā punjec sandalur pā pišjorilje aluj. Atunšje amurāc maj bun vicel aša sā pučenj sā avenj mari fālušājā šā sā slavalenj kā fišjoru amnjov are mort, ali aku āj ām kust! Jāl are pirdut, ali aku āj aflat!”

„Međutim, otac je rekao jednom od svojih slugu: ‘Idi brzo i donesi najbolju odjeću i obući moga sina! Stavi prsten na njegov prst i obuj sandale na njegove noge. Onda zakolji najbolje tele da možemo imati gozbu i slaviti, jer moj sin je bio mrtav, ali sada je živ! Bio je izgubljen, ali sada je pronađen!’”

Aša lume sur apukat sã slavalaskã. Majnti dã aje, fišjoru tãnãr u vinjit akasã dãm lukru ãm poljã. Jãl u auzãt muzikã šã žok šã sã ãntriba šje u fost aje."

„I tako, ljudi su počeli slaviti. Nedugo zatim, stariji sin je došao kući nakon posla u polju. Čuo je glazbu i ples, i zapitao se što se događa.”

“Känd fišjoru maj bätärn u vāzut kā jej slavale kā fračisu u vinjit akasā, jāl are tari mirgiš, šā nu gānde sā tunji ām kasā. Tatāsu u jišāt afarā dām kasā šā sā aruga la jāl sā vijā šā sā slavalaskā ku jej, ali jāl nu gānde.”

„Kad je stariji sin čuo da slave zato što se njegov brat vratio kući, jako se naljutio i nije htio ući. Njegov otac je izašao i preklinjao ga da uđe i slavi s njima, ali ovaj nije htio.”

“Fišjoru maj bătärn u zäs alu tatäsu: “Toči ešće aj ju am lukrat vjerno päntru činji! Njiš undatä nu am fost neposlušan šă tot nu maj dat mikä kecä aša sä pot slavali ku urtašji amej. Ali känd u čiltit kutotu banji fišjoru atov pä greh šă u vinjit akasä tu aj amurät maj mändru vicel päntru jäl!”

„Stariji sin je rekao svom ocu: ‘Sve ove godine sam vjerno radio za tebe! Nikad ti nisam bio neposlušan, a ipak mi nisi dao ni malu kozu da mogu proslaviti sa svojim prijateljima. No, kad se ovaj tvoj sin, koji je potrošio sav tvoj novac na grešno ponašanje, vratio kući, ti si za njega zaklao najbolje tele!’”

“Tatāsu u āntors vorba:
“Fišjoru amnjov, tu ješć
uvek ku minji, šā kutotu
šje am āj atov. Ali āj benji
pāntru noj sā slavalenj, daje
kā fračitu are mort, ali aku
āj ām kust. Jāl are pirdut, ali
aku āj aflat!”

*„Otac mu je odgovorio: ‘Sine
moj, ti si uvijek sa mnom
i sve što ja imam je tvoje.
No, pravedno je da slavimo,
jer tvoj brat je bio mrtav ali
sada je živ, bio je izgubljen
ali sada je pronađen!’”*

36

Ščimbala

Preobraženje

Puvešči dām Biblijā dām:
Evanđelje dā pā Matej 17,1–9;
Evanđelje dā pā Marko 9,2–8;
Evanđelje dā pā Luka 9,28–36

Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 17:1-9;
Evanđelja po Marku 9:2-8;
Evanđelja po Luki 9:28-36

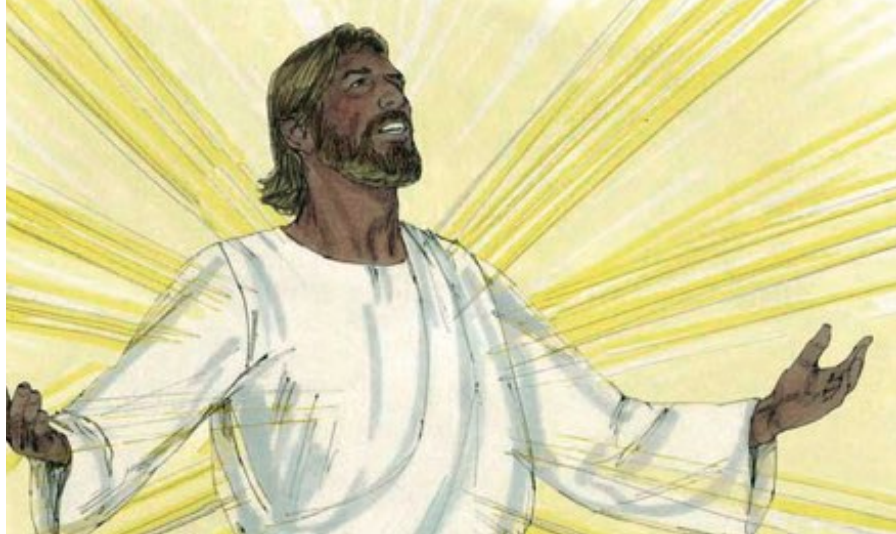

Ăm una ză, Isus u lot ku Jăl pã tri učenici, Petar, Jakov, šă pã Ivan. (Učeniku šje sã čima Ivan nu are ista osoba kari lu bučuzat pã Isus.) Jej ur mers pã nalt đal sã sã arožji sãngur.

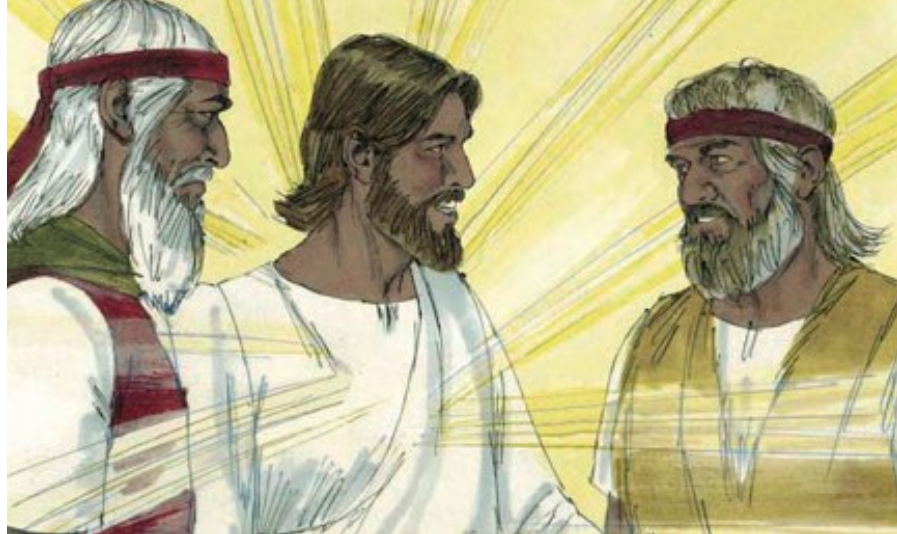
Jednog dana, Isus je sa sobom poveo trojicu svojih učenika: Petra, Jakova i Ivana. (Učenik koji se zvao Ivan nije bio onaj koji je krstio Isusa.) Popeli su se na visoku planinu da se mole na osami.

Kum Isus sã aruga, ubrazu aluj are pljin dã luminã aša dã tari ka sorilje šã coljilje aluj as re aša dã albi ka lumina, maj alb dã kit šje ar puće šjinjiva pã pãmãnt sã lji albaskã.

Dok se Isus molio, njegovo lice je zasjalo poput sunca i njegova odjeća je postala bijela kao svjetlo, bjelja nego što bi je itko na zemlji mogao izbijeliti.

Atunšje Mojsije ša proroku Ilija sur nãstãmit. Ešće ominj kusta pã pãmãnt ku sto aj majnti dã asta. Jej svite ku Isus dã morće aluj, kari u fi maj šjeva ãm Jeruzalem.

Onda su se pojavili Mojsije i prorok Ilija. Ti ljudi živjeli su na zemlji stotinama godina prije toga. Razgovarali su s Isusom o Njegovoj smrti, koja se uskoro trebala dogoditi u Jeruzalemu.

Kum svite Mojsije šã Ilija ku Isus, Petar u zãs alu Isus: “Benji äj pãntru noj sã fijenj ajiše. Lasã sã fãšjenj tri lokur dã kustat unu pãntru činji, unu pãntru Mojsije, šã unu pãntru Ilija.” Petar nu šćije šje svitešći.

Dok su Mojsije i Ilija razgovarali s Isusom, Petar je rekao Isusu: „Dobro je za nas da budemo ovdje. Napravimo tri sjenice, jednu za tebe, jednu za Mojsija, a jednu za Iliju.” Petar nije bio svjestan što govori.

Känd Petar svite, oblak ku mari lumină u vinjit žos šă lju okuljult šă graj u vinjit dăm ala oblak: "Asta äj Fišjoru amnjov pä kari äl plak. Ju mes zadovoljan ku Jäl. Punjec ureči la Jäl." Tri učenici as re änfrikušac šă ur kăzut pä pämänt.

Dok je Petar govorio, svijetli oblak je sišao i okružio ih, a iz oblaka je progovorio Božji glas: „Ovo je moj Sin kojeg volim. Zadovoljan sam njime. Njega slušajte.” Tri učenika su se prepala i bacila se na zemlju.

Atunšje Isus u pus māna pā jej šā lgor zās: “Nu vā fijā frikā, Skulāčvā.” Kānd sur ujtat okolo, akulo are numa Isus.

Onda ih je Isus dotaknuo i rekao: „Ne bojte se. Ustanite.” Kada su pogledali okolo, jedino je Isus još bio tamo.

Isus ša tri učenici ur mers žos da pa đal. Atunšje Isus lju zäs alor: „Nu spunjec alu njima da asta šje u fost aišje. Ju maj šjeva ša uj muri, ša šamnapoj uj fi am kust. Da pa aje, voj pućec sa spunjec alu lumi.”

Isus i trojica učenika sišli su s planine. Onda im je Isus rekao: „Nemojte zasad nikome reći što se ovdje dogodilo. Uskoro ću umrijeti i onda se vratiti u život. Nakon toga, možete reći ljudima.”

37

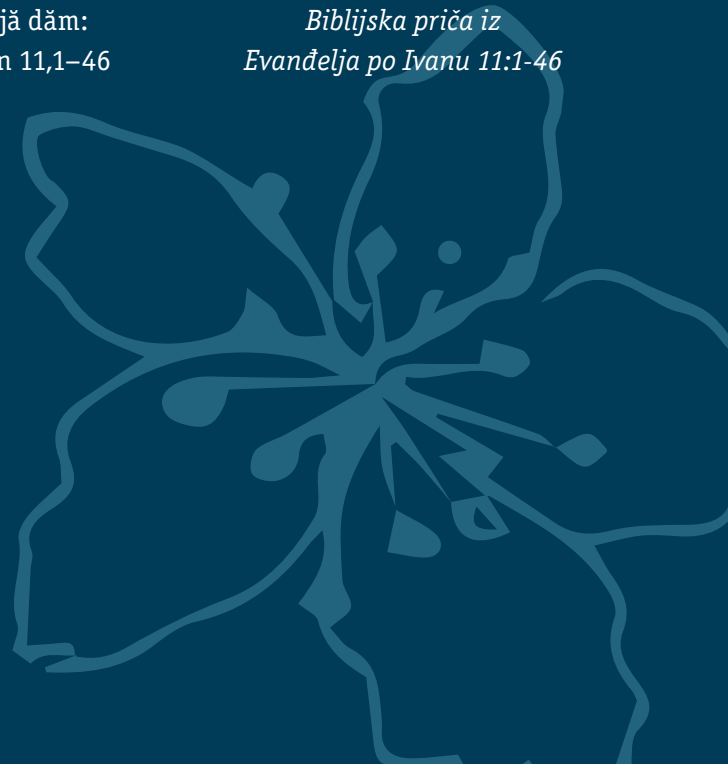

**Isus skula pã
Lazar dãm morc**

***Isus podiže
Lazara iz mrtvih***

Puvešci dãm Biblijã dãm:
Evandjelje dã pã Ivan 11,1-46

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Ivanu 11:1-46*

Una ză, Isus u kăpătat vorba kă Lazar are tari bičag. Lazar ša dovă sorălje aluj, Marija ša Marta, as re bunj urtašj alu Isus. Kănd u auzăt Isus asta vorba, Jăl u zăs: “Asta bičišug no sta âm morči, asta aj pântru slava alu Dimizov.” Isus äl plășje pă urtašjiš, ali Jăl u ašciptat akulo hundî are dovă zălji mar.

Jednoga dana, Isus je primio poruku da se Lazar jako razbolio. Lazar i njegove dvije sestre, Marija i Marta, bili su Isusovi bliski prijatelji. Kad je Isus čuo tu vijest, rekao je: „Ova bolest neće okončati u smrti, nego će donijeti slavu Bogu.” Isus je volio svoje prijatelje, ali je sačekao još dva dana na mjestu gdje se nalazio.

Dă pã šje ur trikut dovã zãlji, Isus u zãs alu učenici aluj: "Märženj ämnapoj äm Judeja." "Ali Učitelju", ur äntors vorba učenici, "nu dã mult lume akulo gãnde sä či amori!" Isus u zãs: "Pã urtaku anostru Lazar lu furat somnu, šã ju trãbã sä äl skol."

Nakon što su prošla ta dva dana, Isus je rekao svojim učenicima: „Idemo nazad u Judeju.“ „Ali učitelju“, učenici su mu odgovorili, „još nedavno su te ljudi tamo htjeli ubiti!“ Isus im je rekao: „Naš prijatelj Lazar je zaspao, a ja ga moram probuditi.“

Učenici alu Isus ur äntors vorba: „Gospodaru, dakä sä kulkä Lazar, atunšje u ozdravali.“ Atunšje Isus lju zäs: „Lazar äj mort. Mijä mi drag kä nu am fost akulo, aša sä pućec änkredi äm minji.“

Isusovi ućenici su odgovorili: „Gospodine, ako Lazar spa-va, onda će ozdraviti.“ Onda im je Isus jasno rekao: „Lazar je mrtav. Drago mi je što nisam bio tamo, kako biste vi mogli vjerovati u mene.“

Känd u ažuns Isus la Lazar, Lazar are mort mar patru zälji. Marta u mers äm nenči sä sä aflji ku Isus, šä u zäs: "Gospodaru, sä vi fost numa tu ejšje, fračilje amnjov nar vi murit. Ali ju änkred kä Dimizov cu da šje gođe vi šjire dä la Jäl."

Kad je Isus stigao u Lazarov rodni grad, Lazar je bio mrtav već četiri dana. Marta je izašla iz grada da susretne Isusa i rekla mu: „Gospodine, da si samo bio ovdje, moj brat ne bi umro. No, vjerujem da će ti Bog dati što god tražiš od Njega.“

Isus u äntors vorba: "Ju mes Skulala däm morc šä Kustu. Šinji gođe änkredi äm minji, u kusta čak šä däkä u muri. Toc kari änkredi äm minji, nikad no muri. Änkrež äm asta? Marta u äntors vorba: "Da, Gospodaru! Ju änkredkä tu ješć Mesija, Fišjoru alu Dimizov."

Isus je odgovorio: „Ja sam Uskrsnuće i Život. Tko god vjeruje u mene, živjet će čak i ako umre. Svatko tko vjeruje u mene neće nikada umrijeti. Vjeruješ li ovo?” Marta mu je odgovorila: „Da, Gospodine! Vjerujem da si ti Mesija, Sin Božji.”

Atunšje u ažuns Marija. Je u kážut la pišjorilje alu Isus ša u zăs: „Gospodaru, sǎ vi fost numa tu ajišje, fračitu nu ar vi murit.” Isus lju āntribat pǎ jej: „Hunđi ac pus pǎ Lazar?” Jej jur zăs aluj: „Ām gropǎ, hajd sǎ vejs.” Atunšje Isus u plǎns.

Onda je stigla Marija. Pala je Isusu pred noge i rekla mu: „Gospodine, da si samo bio ovdje, moj brat ne bi umro.” Isus ih upita: „Gdje ste stavili Lazara?” Rekle su mu: „U grobnicu. Dođi i vidi.” Tada je Isus zaplakao.

Grope are pečină ku petri ăm
nenći ăm lok dă ušă. Kănd u
ažuns Isus la gropă, Jăl lju
zăs: “Loc petra ăndărăt.”
Ali Marija u zăs: “Jăl ăj mar
dă patru zălji mort. Tari u
pucă.”

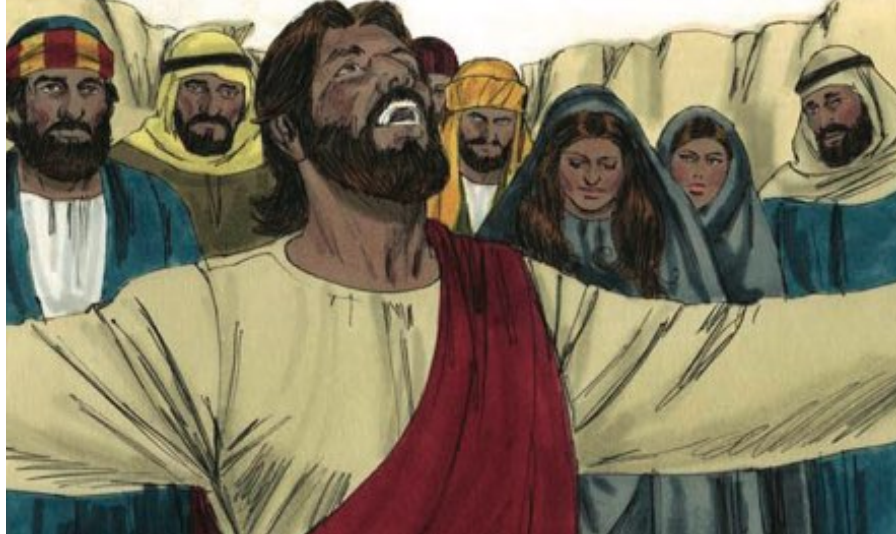
*Grobnica je bila špilja, s ka-
menom koji je bio stavljen na
otvor. Kad je Isus stigao na
grobnicu, rekao im je: „Od-
maknite kamen.” No, Marta
je rekla: „Mrtav je već četiri
dana. Smrdjet će.”*

Isus u äntors vorba: "Vam zäs kã voj vic viđe slava alu Dimizov dakã vic änkriđe äm minji?" Aša jej ur lot petre ändärät dã la ušã.

Isus je odgovorio: „Nisam li ti rekao da ćeš vidjeti slavu Božju ako budeš vjerovala u mene?” I tako, odmaknuli su kamen.

Atunšje Isus su ujtat ăm nor šă u zăs: "Tată, să fij sântos kă mă auž. Ju ščuv kă Tu uvek puj la minji ureči, ali ju zăk asta păntu lume šje stă ajiše, aša să ănkradă jej kă tu maj mănat." Atunšje Isus u mužjit: "Lazar, jaša afară!"

Onda je Isus pogledao u nebo i rekao: „Oče, hvala Ti što me slušaš. Ja znam da me Ti uvijek slušaš, ali ovo kažem zbog svih ovih ljudi koji stoje ovdje, da bi oni vjerovali da si me Ti poslao.” Onda je Isus povikao: „Lazare, izađi!”

Aša Lazar u jišät afarä! Jäl are inka änvälit äm colji dä gropä. Isus lju zäs: “Ažutäc sä je žos coljiljelje dä gropä šä lasäcäl!” Mulc Židov ur änkrizut äm Isus päntu asta čudo.

I Lazar je izašao! Još je bio umotan u pogrebnu odjeću. Isus im je rekao: „Pomozite mu da skine pogrebnu odjeću i oslobodite ga!” Mnogi Židovi su povjerovali u Isusa zbog ovog čuda.

Ali duhovni vođurlje alu Židovur aš re ljubomorni, aša jej sur akuljes una sã fakã planur kum lar puće amurã pã Isus šã pã Lazar.

Ipak, židovski vjerski vođe bili su ljubomorni na Njega, pa su se okupili da isplaniraju kako će ubiti Isusa i Lazara.

38

Isus äj dat afarä

Isus je izdan

Puvešči däm Biblijä däm:

Evandëlje dä pä Matej 26,14–56;

Evandëlje dä pä Marko 14,10–50;

Evandëlje dä pä Luka 22,1–53;

Evandëlje dä pä Ivan 12,6; 18,1–11

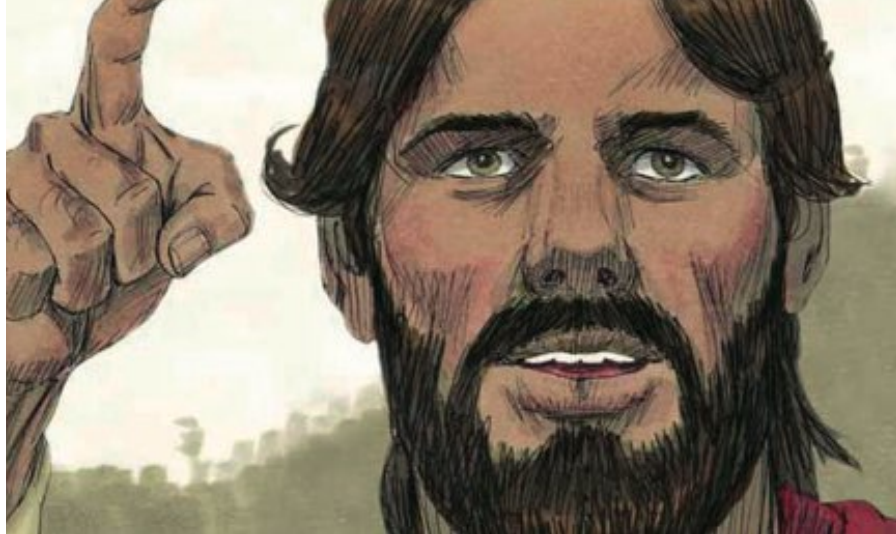
Biblijska priča iz

Evandëlja po Mateju 26:14-56;

Evandëlja po Marku 14:10-50;

Evandëlja po Luki 22:1-53;

Evandëlja po Ivanu 12:6; 18:1-11

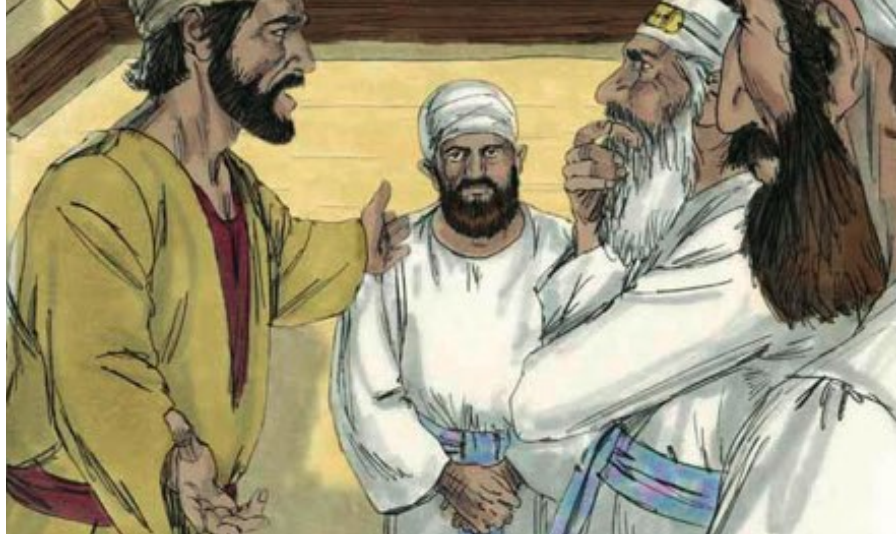

Åm tot anu, Židovi slavalešći Pasa. Asta are slavalala kum Dimizov u spasalit pä bätärnji alor däm Egipat hundī äs re robovur dä mulči stolječur majnti. Hundīva šä tri ej dä pä šje su apukat Isus sä propovjedalaskä, šä sä änveci javno, Isus u zäs alu učenici aluj kä gändēšći sä slavalaskä asta Pasa ku jej äm Jeruzalem, šä kä Jäl u fi amurät akulo.

Svake godine, Židovi su slavili Pashu. To je bila proslava Božjeg izbavljenja njihovih predaka iz ropstva u Egiptu, koji se dogodio mnogo stoljeća prije toga. Otprilike tri godine nakon što je Isus počeo javno propovijedati i poučavati, rekao je svojim učenicima da želi proslaviti Pashu s njima u Jeruzalemu, te da će ga tamo ubiti.

Unu dām učenici alu Isus are om šje sã čima Juda. Juda bãga sama dã saku ku banj alu apostolur, ali jãl plãšje banj šã pã đes fura banj dãm sak. Dã pã šje ur ažuns Isus šã učenici ãm Jeruzalem, Juda u mers la vođa alu Židovur ša lju ãmbijet sã ãl đe pã Isus la jej ãm lok dã banj. Jãl šćije kã vođurlje alu Židovur nu priznale kã Isus ãj Mesija šã kã jej sã gãnde sã ãl amori.

Jedan od Isusovih učenika bio je čovjek koji se zvao Juda. Juda je bio zadužen za apostolsku blagajnu, ali je volio novac, tako da ga je često krao iz blagajne. Nakon što su Isus i njegovi učenici stigli u Jeruzalem, Juda je otišao židovskim vođama i ponudio im da izda Isusa u zamjenu za novac. Znao je da židovski vođe niječu da je Isus Mesija i da su ga planirali ubiti.

Vođurlje alu Židovur, kari as re vodulic dā la popa mari, u plāčit alu Juda tri zāš dā banj sā āl đe afarā pā Isus. Asta u fost kum šā proroci ur spus ām nenći. Juda su ligizit, u lot banj, šā u fužit āndārāt. Jāl su apukat sā koći lok hundī sā āl apušji pā Isus.

Židovski vođe, predvođeni velikim svećenikom, platili su Judi trideset srebrenih novčića da izda Isusa. To se dogodilo točno onako kako su to proroci pretkazali. Juda je pristao, uzeo novac i otišao. Počeo je tražiti priliku da im pomogne uhititi Isusa.

Ăm Jeruzalem, Isus slavale Pasa ku učenici aluj. Kănd mănka pă Pasa, Isus u lot pită șă u ruptu ăm dovă. Jăl u zăs: “Loc asta șă mănkcăc asta. Asta ăj tela ame, kari u fost data păntru voj. Fășjec asta să vă ăngăndec dă minji.” Așa, Isus u zăs kă tela aluj u fi žrtvovalită păntru jej.

U Jeruzalemu je Isus slavio Pashu sa svojim učenicima. Tijekom pashalnog objeda, Isus je uzeo kruh i prelomio ga. Rekao je: „Uzmite i jedite ovo. Ovo je moje tijelo, koje se daje za vas. Ovo činite da biste me se sjećali.” Na ovaj način, Isus je rekao da će njegovo tijelo biti žrtvovano za njih.

Atunšje Isus u lot äm sus kljīstaru šä u zäs: “Bijec asta. Asta äj sänžilje dä Novä Ligizalä kari äj värsatä päntru jirtala dä grehur. Asta fäšjec sä vä dušjec äm firi känd gođe vic bije.”

Onda je Isus podigao čašu i rekao: „Pijte ovo. To je moja krv Novoga saveza, koja se prolijeva za oprostjenje grijeha. Ovo činite da biste me se sjećali svaki put kad ju pijete.”

Atunšje u zās Isus alu učenici: “Unu dām voj mu da afarā.” Učenici ās re āmirac, šā sā āntriba kari u fašji dastafelje šjeva. Isus u zās: “Osoba alu kari ju dov asta dārab dā pitā āj ala kari mu da afarā.” Atunšje u dat pita alu Juda.

Onda je Isus rekao učenicima: „Jedan od vas će me izdati.” Učenici su bili šokirani i pitali su tko bi učinio takvo što. Isus je rekao: „Osoba kojoj dam komad kruha je izdajnik.” Onda je dao kruh Judi.

Dă pă šje u lot Juda pita, Sotona u tunat ăm jăl. Juda u fužit šă u mers să ažući alu vođurlje alu Židovur să ăl apušji pă Isus. Nopče are.

Nakon što je Juda uzeo kruh, obuzeo ga je Sotona. Juda je izašao van i otišao pomoći židovskim vođama da uhite Isusa. Bio je mrak.

Dă pă mǎnkare, Isus šă učenici aluj ur umblat pǎn la đalu dǎ Maslinur. Isus u zǎs: "Voj toc mic lǎsa ǎm sarasta. Skris ǎj: "Ju uj luvi pǎ ala kari pǎžešći biršilje šă toći biršilje sur rǎšǎpi."

Nakon jela, Isus i njegovi učenici su otišli na Maslin-sku goru. Isus im je rekao: „Svi ćete me večeras napustiti. Pisano je: ‘Udarit ću pastira i sve će se ovce razbježati.’”

Petar u äntors vorba: „Makar šä känd toc čur läsa, ju nu čuj läsa!” Atunšje ju äntors vorba Isus alu Petar: „Sotona gändేశci sä vā ajvi pä toc voj, ali ju mam arugat päntru činji, Petar, änkriđala ata sä nu kadä. Makar, kä äm sarasta, majnti dā šje kukošu u kukuräžä, tu mi da afarä äm tri rändur kä nu mä kunošč.”

Petar mu je odgovorio: „Čak i ako te svi drugi napuste, ja neću!” Onda je Isus rekao Petru: „Sotona vas sve želi obuzeti, ali ja sam molio za tebe, Petre, da tvoja vjera ne zataji. Ipak, večeras ćeš, prije nego što pijetao zakukuriće, tri puta zanjekati da me uopće poznaješ.”

Petar u zäs alu Isus: “Makar šä sä träbä sä mor, ju nikad nuj tägädi pä činji!” Šä ešće toc učenici ur zäs isto aje.

Petar je onda rekao Isusu: „Čak i ako budem morao umrijeti, nikad te neću zanijekati!” Svi drugi učenici govorili su isto.

Atunšje Isus u mers ku učenci aluj pã lok šje sã çamã gardu dã Getsemanija. Isus u zãs alu učenci aluj sã sã aroži sã nu tunji ãm ãnšjirkalã. Atunšje Isus u mers sã sã aroži sãngur.

Onda je Isus otišao sa svojim učenicima na mjesto zvano Getsemanski vrt. Isus im je rekao da mole kako ne bi ušli u napast. Onda je Isus otišao da se moli nasamo.

Isus su arugat ăm tri rändur: “Tata amnjov, dakă poći aje să fijă, nu mă lasă să bjev dăm kljištarusta pljin dă činur. Ali dakă nuj alta kalji päntru lumi să lji fijă jirtăci grehurlje, atunšje lasă să fijă voja ata.” Isus are tari trist šă znoju aluj are ka kapljicurlje dă sänži. Dimizov u mănat pă anđal să ăl ämbuläraskă.

Isus je molio tri puta: „Oče moj, ako je moguće, molim te da ne moram popiti ovu čašu patnje. No, ako nema drugog načina da se oproste ljudski grijesi, onda neka bude tvoja volja.” Isus je bio jako uznemiren i njegov znoj je padao poput kapi krvi. Bog je poslao anđela da ga osnaži.

Dă pã totă aruguminjčilje, Isus vinje ämnapojlaučenicu aluj, ali jej sä kulka. Känd su äntors treči put, Isus u zäs: "Skuläcävã! Ajiše äj ala kari mu da afarã."

Nakon svakog puta kada se molio, Isus bi se vratio svojim učenicima, ali oni su spavali. Kad se vratio treći put, Isus je rekao: „Probudite se! Moj izdajnik je ovdje.”

Juda u vinjit ku vođurlje alu Židovur, kätänj, šä mari gärmadä. Jej purta mačur šä boc. Juda u vinjit la Isus šä u zäs: „Fijec sänätoš, Učitelju,” šä lu särutat pä Jäl. Asta are znak päntru vođurlje alu Židovur šä ščiji pä šjinji sä apušji. Atunšje ju zäs Isus: „Juda tu mä daj afarä ku surutalä?”

Juda je došao sa židovskim vođama, vojnicima, i velikim mnoštvom. Nosili su mačeve i toljage. Juda je došao Isusu i rekao mu: „Pozdravljam te, Učitelju,” i poljubio ga. To je bio znak židovskim vođama da znaju koga trebaju uhiti-ti. Onda je Isus rekao: „Juda, zar me izdaješ poljupcem?”

Kum lor apukat kätänjilje pä Isus, Petar u skos maču aluj šä ju tijet ureče alu unu däm slugurlje alu popa mari. Isus u zäs: „Punji maču ändärät! Ju aš puče sä šjov pä Tata amnjov pä kätänjä dä andëlji sä mä päzaskä. Ali ju träbä sä puj ureči pä Tata amnjov.” Atunšje Isus ju äntrimat ureče alu omuluje. Dä pä šje lur apukat pä Isus, toc učenici ur skäpat ändärät.

Dok su vojnici provodili Isusovo uhićenje, Petar je izvuкао mač i odsjekao uho sluzi velikog svećenika. Isus mu je rekao: „Vrati mač u korice! Ja od Oca mogu tražiti cijelu vojsku anđela da me brani. Ipak, moram biti poslušan svome Ocu.” Onda je Isus zacijelio uho tog čovjeka. Nakon što je Isus bio uhićen, svi učenici su se razbjegli.

39

**Isus äj pus pä
sud**

Puvešči däm Biblijä däm:

Evandëlje dă pä Matej 26,57–27,26;

Evandëlje dă pä Marko 14,53–15,15;

Evandëlje dă pä Luka 22,54–23,25;

Evandëlje dă pä Ivan 18,12–19,16

Isus na sudu

Biblijska priča iz

Evandëlja po Mateju 26:57-27:26;

Evandëlja po Marku 14:53-15:15;

Evandëlja po Luki 22:54-23:25;

Evandëlja po Ivanu 18:12-19:16

Ăm miržuku dă nopći. Kătănjilje lur dus pă Isus la kasa alu popa mari să ăl ispičaskă. Petar măržje dă pă jej pă dăparci. Kănd u fost Isus dus ăm kasă, Petar stăce afară șă să ănkłaze la fok.

Usred noći vojnici su Isusa odveli u kuću velikog svećenika kako bi ga veliki svećenik ispitao. Petar ih je slijedio iz daljine. Kada su uveli Isusa u kuću, Petar je ostao vani i grijao se uz vatru.

Åm kasã vođurlje alu Židovur lor pus pã sud. Jej ur adus mulc svedoš mišjinoš kari mišjinje dã Jãl. Kum gođe u fost, aje šje zãšje jej nu sã ligize una ku alt, aša vođurlje alu židovur nu puće sã dokazalaskã kã åj dãvinã dã bilo šje. Isus nu zãšje njimika.

U kući su židovski vođe sudili Isusu. Dovedi su mnoge lažne svjedoke koji su lagali o Njemu. No, njihove izjave nisu se slagale jedna s drugom, pa židovski vođe nisu mogli dokazati da je išta skrivio. Isus nije ništa rekao.

Na kraju popa mari su ujtat direkt pã Isus šã u zãs: "Spunji tu anovã, ješć tu Mesija, fišjoru alu Dimizovu kari äj äm kust?"

Na kraju je veliki svećenik pogledao ravno u Isusa i rekao mu: „Reci nam jesi li ti Mesija, Sin Boga živoga?“

Isus u zäs: "Ju mes, šä tu mi viđe kum šäd ku Dimizov šä kum vjuv däm nor." Popa mari šu rupt coljilje dä mirg šä mužje pä alci duhovni vođur: "Nu maj nji träbä alci svedoš! Voj ac auzät kä zäšje kä Jäl äj fišjoru alu Dimizov. Šje äj sudu avostru?"

Isus je rekao: „Jesam, a vi ćete vidjeti kako vladam s Bogom i dolazim s neba.“ Veliki svećenik se naljutio i razderao svoju odjeću, te povikao ostalim vjerskim vođama: „Više ne trebamo svjedoke! Čuli ste da je rekao da je Sin Božji. Koja je vaša presuda?“

Vođurlje alu Židovur ur
āntors vorba alu popa mari:
“Jāl u zaslužulit sǎ mori!”
Atunšje jur ljigat oči alu
Isus šǎ āl skipa, āl luve, šǎ
āš fǎšje šuf dām Jāl.

*Židovski vođe su svi odgovori-
rili velikom svećeniku: „Za-
služuje umrijeti!” Onda su
Isusu stavili povež na oči,
pljuvali ga, udarali ga i ru-
gali mu se.*

Kum ašcripta Petar afară la kasă, sluga lu vâzut șă ju zăs aluj: “Tu isto arej ku Isus! “Petar u tăgădit. Majănkulje alta sluga u zăs isto aša, șă Petar âm napoj u tăgădit. Pă zadnji, șă lume ur zăs: “Noj șćijenj kă tu arej ku Isus daje kă voj șćec âmandoj dăm Galileja.”

Dok je Petar čekao izvan kuće, vidjela ga je neka sluškinja i rekla mu: „Ti si isto bio s Isusom!” Petar je to zanijekao. Kasnije mu je jedna druga sluškinja rekla isto, a Petar je to opet zanijekao. Na kraju su mu ljudi rekli: „Znamo da si bio s Isusom, jer ste obojica iz Galileje.”

Atunšje Petar su blăstămat šă u zăs: “Blăstămamar Dimizov, dăcă ăl šcuv pă omusta!” Dăm turdată kukošu u kukurzăt, šă Isus su ăntors šă su ujtat pă Petar.

Onda se Petar zaklinjao: „Neka me Bog prokune ako poznajem toga čovjeka!” Odmah se oglasio pijetao, a Isus se okrenuo i pogledao Petra.

Petar u mers ändärät šă tari u plăns. Ām una dobă, Juda šje lu dat afară, u vāzut kă vođurlje alu Židovur lur osudulit pă Isus ku morče. Juda are pljin dă žalji šă u fužjit ändärät šă su amurăt.

Petar je otišao i gorko zaplakao. U međuvremenu je Juda, izdajnik, vidio da su židovski vođe osudili Isusa na smrt. Juda se veoma razalostio, otišao i ubio se.

Odma hajelantă điminjacă, vođurlje alu Židovur lur adus pã Isus la Pilat, Guverneru alu Rim. Jej sã nadale kã Pilat lu osuduli pã Isus ka aj duvinã ša lu kaznali ku morči. Pilat lu ăntribat pã Isus: “Ješć tu kralju alu Židovur?”

Rano ujutro, židovski vođe su doveli Isusa Pilatu, rimskom upravitelju. Nadali su se da će Pilat donijeti presudu da je Isus kriv i da će ga kazniti smrću. Pilat je pitao Isusa: „Jesi li ti kralj Židova?”

Isus u äntors vorba: "Tu sängur aje aj zäs, ali kraljevstva ame nuj kraljevstvã dä pä pämänt. Sä fijã, slugurlje amelji sar baçi päntru minji. Ju am vinjit pä pämänt sä spuj ðiriptaçe dä Dimizov. Toc kari plašji ðiriptaçe mu askulta." Pilat u zäs: "Šje äj ðiriptaçe?"

Isus mu je odgovorio: „Sam si to rekao, ali moje kraljevstvo nije zemaljsko kraljevstvo. Da jest, moji sluge bi se borili za mene. Došao sam na zemlju da govorim istinu o Bogu. Svatko tko voli istinu, poslušan je mojoj riječi.” Pilat je rekao: „Što je istina?”

Dă pã svat ku Isus, Pilat u mers afarã la gãrmadã šã u zãs: „Ju nu aflu njimika dã šje laš kaznali.“ Ali vođurlje alu Židovur šã gãrmadã mužje: „Punjil pã Krušji!“ Pilat u äntors vorba: „Jäl nuj duvinã.“ Ali jej šã maj tari mužje. Atunšje Pilat u zãs pã treći put: „Jäl nuj duvinã!“

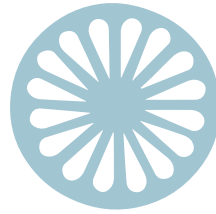
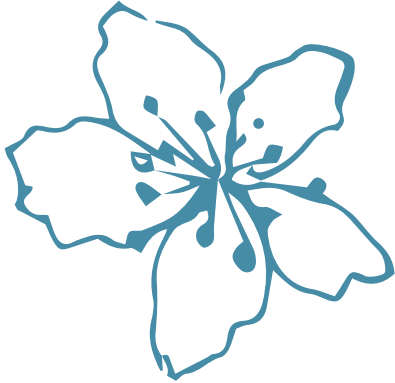
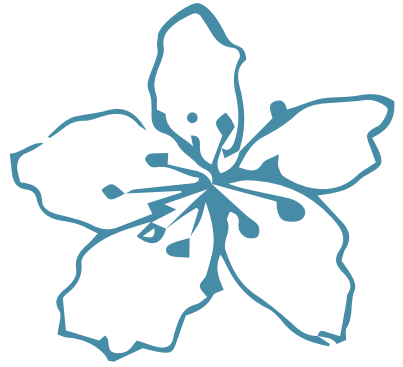
Nakon razgovora s Isusom, Pilat je izašao pred mnoštvo i rekao: „Ne nalazim nikakve krivnje na ovom čovjeku.“ Međutim, židovski vođe i mnoštvo su vikali: „Razapni ga!“ Pilat je odgovorio: „Nije kriv.“ No, oni su još glasnije vikali. Onda je Pilat rekao treći put: „Nije kriv!“

Pilat su änfrikušat kã gärmadã su apukat sã fakã zubunjalã aša su ligizit kätänjilje sã äł pujã pã krušji pã Isus. Kätänjilje alu Rimljanilor lur bätut ku biču pã Isus, šã jur pus ka šuba dã kralj šã u fãkut krunã dãm måršunj. Jej äš fãšje šuf dãm jãl šã zãšje: “Ujtãcãvã, Kralju alu Židovur!”

Pilat se uplašio da će se mnoštvo pobuniti, pa je pristao da njegovi vojnici razapnu Isusa. Rimski vojnici su išibali Isusa i stavili mu kraljevski plašt i krunu napravljenu od trnja. Rugali su mu se: „Gle, kralj Židova!”

40

Isus äj pä Krušji *Isus je razapet*

Puvešci däm Biblijã dãm:

Evandëlje dã pä Matej 27,27-61;

Evandëlje dã pä Marko 15,16-47;

Evandëlje dã pä Luka 23,26-56;

Evandëlje dã pä Ivanu 19,17-42

Biblijska priča iz

Evandëlja po Mateju 27:27-61;

Evandëlja po Marku 15:16-47;

Evandëlja po Luki 23:26-56;

Evandëlja po Ivanu 19:17-42

Dă pã šje kătãnjilje šor fãkut šuf dãm Isus, jej lur pus ãndãrat sã ãl pujã pã krušji. Jej lur pus sã ãš dukã krušji pã kari u muri.

Nakon što su se vojnici rugali Isusu, odveli su ga da ga razapnu. Natjerali su ga da nosi križ na kojem će umrijeti.

Kätänjilje lur adus pä Isus pä lok šje sä čima "Golgota" ša jur bätut ku kujilje mänjilje ša pišjorilje pä krušji. Ali Isus u zäs: "Tatä, jartalji kä nu šcijä šje fašji." Pilat lju dat zapovijed sä skriji "Kralju alu Židovur" sä puji pä krušji sus la kapu alu Isus.

Vojnici su Isusa doveli na mjesto koje se zvalo „Lubanja” i čavlina su mu pribili ruke i stopala na križ. No, Isus je rekao: „Oče, oprosti im, jer ne razumiju što čine.” Pilat je zapovjedio da napišu na neku ploču riječi: „Kralj Židova” i da je stave na križ iznad Isusove glave.

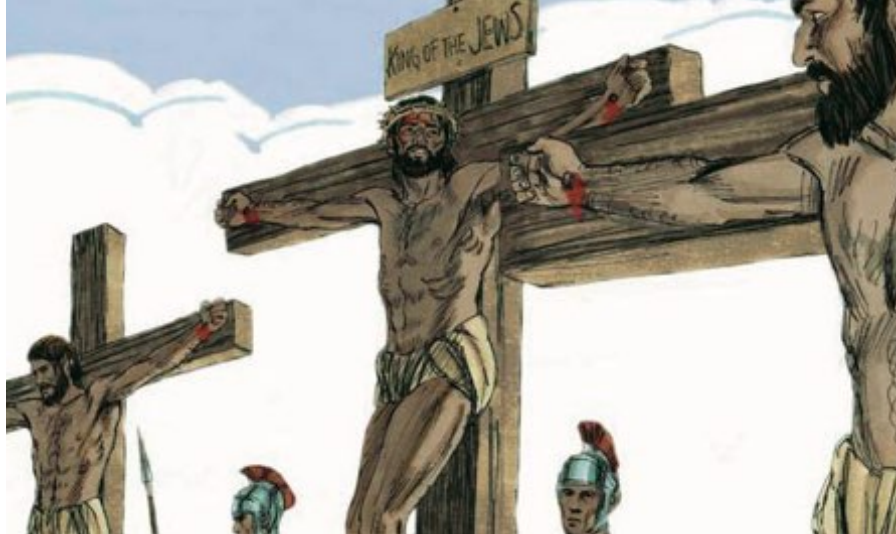

Kătănjlje sur kockulit ku coljlje alu Isus. Kănd ur făkut asta, jej ur umpljet šje proroci ur zăs kă u fi: “Jej ur ămpărcăt coljlje amelji, una ăntri alt, šă ur kockulit păntru coljlje amelji.”

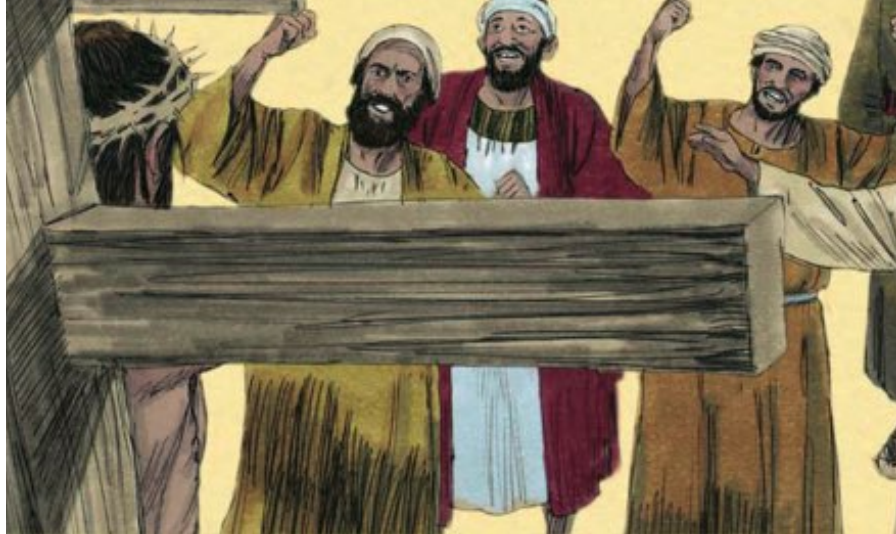
Vojnici su bacili kocku za Isusovu odjeću. Kada su to učinili, ispunili su proroštvo koje glasi: „Podijelili su moje haljine među sobom i bacili kocku za moju odjeću.”

Isus are pus pã krušji añtri doj pljačkaš. Unu dãm jej aš fãšje šuf dãm Isus, ali hãlaland u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Noj šceny duvinã, ali omusta no fãkut njimik.” Atunšje ju zãs alu Isus: “Mã arog la činji sã či ãngãndešć dã minji ãm kraljevstva ata.” Isus ju ãntors vorba: “Astãs, tu vi fi ku minji ãm raj.”

Isusa su razapeli između dvojice razbojnika. Jedan od njih se rugao Isusu, ali je drugi rekao: „Zar se ne bojiš Boga? Mi smo krivi, ali ovaj čovjek je nevin.” Onda je taj rekao Isusu: „Molim te, sjeti me se u svome kraljevstvu.” Isus mu je odgovorio: „Danas ćeš biti sa mnom u raj.”

Vođurlje alu Židovur, šă alta lumi ăm gărmadă ăș fășje šuf dăm Isus. Jej jur zăs: „Dakă ješć tu fišjoru alu Dimizov, haj žos dă pă krušji šă spasalešćići! Atunšje noj unj ănkređi.”

Židovski vođe i ostali ljudi u mnoštvu, rugali su se Isusu. Govorili su mu: „Ako si Sin Božji, siđi s križa i spasi se! Onda ćemo ti vjerovati.”

Atunšje noru pä äntagä regija su äntunjirišjit, makar kã are miržuku dã zuva. Su äntunjirišjit dã dãm njaza šã u fost äntunjerik tri šasur.

Onda se nebo nad cijelim područjem potpuno zamračilo, premda je bila sredina dana. Zamračilo se u podne, a tama se zadržala tri sata.

Atunšje Isus u plāns ām graj: "Gata āj! Tatā, ju dov duhu amnjov ām mājilje atelji." Atunšje u slābuzāt kapu žos, šā u dat duhu aluj. Kānd u murit, are mari potres, šā mari zastor kari lji cānje āndārāt pā lumi ām Hram dā la Dimizov su rupt ām dovā, su rupt dā sus pānām žos.

Zatim je Isus povikao: „Dovršeno je! Oče, predajem svoj duh u tvoje ruke.” Tada je pognuo glavu i predao svoj duh. Kada je umro, dogodio se potres, a veliki zastor koji je dijelio ljude od Božje prisutnosti u hramu razderao se na dva dijela, od vrha do dna.

Päm morće aluj, Isus u dāsvākut kalji pāntru lumi sǎ vijǎ la Dimizov. Kānd u vǎzut kātana šje ǎl pǎze pǎ Isus kutotu šje u fost, jǎl u zǎs: "Anume asta om nare duvinǎ. Jǎl are fišjoru alu Dimizov."

Svojom smrću, Isus je omogućio ljudima da mogu pričati Bogu. Kada je vojnik koji je čuvao Isusa vidio sve što se dogodilo, rekao je: „Zaista, ovaj čovjek je bio nevin. Bio je Sin Božji.”

Atunšje Josip ša Nikodem, doj voður alu Židovur kari ānkriđe kǎ Isus āj Mesija, ur šjirut tela alu Isus dǎ la Pilat. Jej ur ānvǎlit tela ām col šǎ lu pus ām gropǎ dǎm petrǎ. Atunšje ur pus mari petrǎ ām nenci dǎ grope sǎ ānčigǎ ulazu.

Onda su Josip i Nikodem, dvojica židovskih vođa koji su vjerovali da je Isus Mesija, pitali Pilata smiju li uzeti Isusovo tijelo. Umotali su njegovo tijelo u platno i položili ga u grobnicu izdubljenu u stijeni. Onda su dokotrljali veliki kamen na grobnicu i zatvorili otvor.

41

**Dimizov äl
skolă pă Isus
dăm morc**

***Bog podiže Isusa
iz mrtvih***

Puvešci dăm Biblijă dăm:
Evanđelje dă pă Matej 27,62–28,15;
Evanđelje dă pă Marko 16,1–11;
Evanđelje dă pă Luka 24,1–12;
Evanđelje dă pă Ivan 20,1–18

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 27:62-28:15;
Evanđelja po Marku 16:1-11;
Evanđelja po Luki 24:1-12;
Evanđelja po Ivanu 20:1-18*

Dä pä šje lur pus kätänjilje pä Isus pä krušji, vođurlje alu Židovur ur zäs alu Pilat "Ala mišjinos Isus u zäs kä u fi skulat däm morči dä pä tri zälji. Šinjiva träbä sä päzaskä gropa sä bažji sama, daje kä učenici aluj sä nuj furi tela šä atunšje sä nu zäkä kä u fost skulat däm morc."

Nakon što su vojnici razapeli Isusa, nevjerni židovski vođe su rekli Pilatu: „Onaj lažac Isus rekao je da će uskrsnuti iz mrtvih nakon tri dana. Netko mora čuvati grobnicu kako njegovi učenici ne bi ukrali njegovo tijelo i onda rekli da je ustao od mrtvih.“

Pilat u zäs: “Jec orikiči kätänj šä punjlji sä päzaskä gropa kum gändešč.” Aša jej ur pus pečat pä peträ la uša dä gropä šä u pus kätänj sä päzaskä šä njime sä nu furi tela.

Pilat im je rekao: „Uzmite nekoliko vojnika i osigurajte grob što bolje možete.“ I tako, zapečatili su kamen na ulazu u grobnicu i postavili vojnike da osiguraju da nitko ne može ukrasti tijelo.

Zuva dă pă šje Isus are ăngrupat are sămbăta. Šă Židovi nu are slobud să mergă la gropă pă zuve. Aša dă điminjaca dă pă sămbăta, orikići mujer sur gătat să mergă la gropa alu Isus să pužă uloj ku miros pă tela aluj.

Dan nakon što je Isus pokopan bila je subota, a Židovima nije bilo dopušteno da na taj dan idu na grob. Stoga se, u rano jutro nakon subote, nekoliko žena pripremilo da odu na Isusov grob kako bi stavile još ukopnih mirodija na njegovo tijelo.

Dām turdatā, are mari potres. Anđalu šje svitlāze tari ka skripala su nāstāmit dām nor. Jāl u pus petrā āndārāt kari are dasupra pā gropā šā u šāzut pā je. Kātānjilje šje pāze gropa as re ānfrikušac šā ur kāzut pā pāmānt ka ominji morc.

Odjednom se dogodio snažan potres. Anđeo koji je sjao poput munje, pojavio se s neba. Otkotrljao je kamen koji je pokrivao ulaz u grobnicu i sjeo na njega. Vojnici koji su čuvali grobnicu, prestravili su se i popadali na zemlju poput mrtvaca.

Känd mujerilje ur ažuns la gropă, anđalu lju zäs: “Nu vā fijā frikā. Isus nuj ajišje. Jāl u fost skulat dām morc, kum šā u zäs kā u fi! Ujtācāvā ām gropā šā viđec.” Mujere su ujtat ām gropā šā u vāzut loku hundi tela alu Isus are pusā. Tela aluj numa are akulo!

*Kad su žene stigle na grob-
nicu, anđeo im je rekao: „Ne
bojte se. Isus nije ovdje. On
je uskrsnuo od mrtvih, baš
kako je rekao! Pogledajte
u grob i uvjerite se!” Žene su
pogledale u grob i vidje-
le su mjesto gdje je Isusovo
tijelo bilo položeno. Njegovo
tijelo nije bilo tamo!*

Atunšje anđalu u zäs alu mujere: “Dući šä spunji alu učenici, “Isus su skulat däm morc šä Jäl u meržji äm nenći dä voj äm Galileja.”

Onda je anđeo rekao ženama: „Idite i recite učenicima: ‘Isus je uskrsnuo od mrtvih i otići će u Galileju pred vama.’”

Mujeriljelje as are pljină dă frikă ša mari fălušăjă. Ur aljirgat să spujă la učenici bună hir.

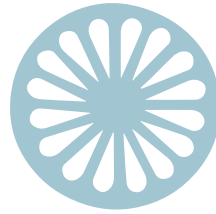
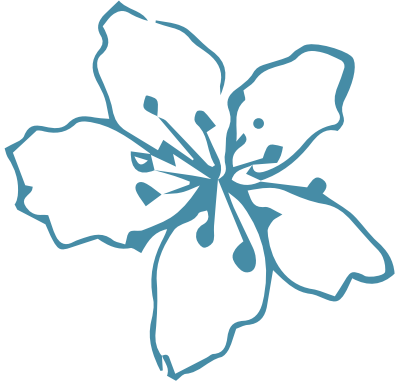
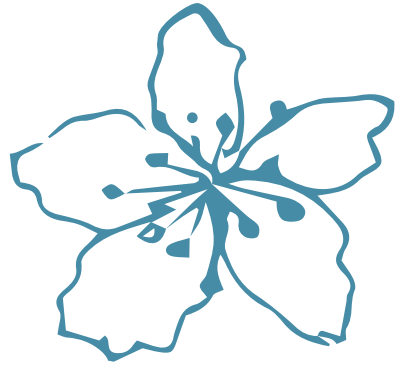
Žene su bile pune straha, ali i velike radosti. Otrčale su reći učenicima radosnu vijest.

Kum asre mujerilje pä kalji sã mergã sã spujã alu učenici bun hir, Isus su arãtat la jelji, šã jelji ãl slavale pä Jãl. Isus u zãs: "Nu vã fijã frikã. Dušjecšã spunjecalu učenici amej sã mergã ãm Galileja. Jej mur viđe akulo."

Dok su žene bile na putu do učenika da im kažu radosnu vijest, Isus im se ukazao, a one su ga štovale. Isus im je rekao: „Ne bojte se. Idite i recite mojim učenicima da odu u Galileju. Tamo će me vidjeti.“

42

Isus sã äntoršji ãm Nor

Puvešci dãm Biblijã dãm:
Evanđelje dã pä Matej 28,16–20;
Evanđelje dã pä Marko 16,12–20;
Evanđelje dã pä Luka 24,13–53;
Evanđelje dã pä Ivan 20,19–23;
Djelurlje alu Apostol 1,1–11

Isus se vraća na nebo

Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 28:16–20;
Evanđelja po Marku 16:12–20;
Evanđelja po Luki 24:13–53;
Evanđelja po Ivanu 20:19–23;
Djela apostolskih 1:1–11

Pã aje zuva Isus are skulat dãm morc, doj učenici aluj måržje åm varušu dãpropi. Kum jej umbla, jej svite dã aje šje u fost ku Isus. Jej sã nadale kã Jål are Mesija, ali atunšje Jål u fost amuråt. Ali aku mujerilje zãšje kã kustã. Jej nu šćije šje sã ånkradã.

Onoga dana kada je Isus uskrsnuo od mrtvih, dvojica njegovih učenika išla su u obližnji grad. Dok su hodali, razgovarali su o tome što se dogodilo s Isusom. Nadali su se da je on Mesija, ali onda je Isus bio ubijen. A sada su žene rekle da je opet živ. Nisu znali što vjerovati.

Isus lju vinjit apropi, ša su apukat sa umblji ku jej, ali jej nu lor kunuskut pa Jäl. Jäl u antribat da šje svite jej, ša jej jur spus da kutotu šje u fost mandru da Isus am zaljlje amnapoj. Jej gände ka svitešci ku om šje u vinjit sa vada varušu kari nu šcije šje u fost am Jeruzalem.

Isus im je prišao i počeo hodati s njima, ali ga oni nisu prepoznali. Pitao ih je o čemu to razgovaraju, pa su mu ispričali sve začuđujuće stvari koje su se dogodile u vezi s Isusom tijekom prethodnih nekoliko dana. Mislili su da razgovaraju s posjetiteljem koji nije znao što se dogodilo u Jeruzalemu.

Atunšje Isus lju spus alor šje vorba alu Dimizov u zäs dä Mesija. Jäl lju podsjetlit pä jej kä proroci ur zäs kä Mesija u fi äm duremi šä kä u fi amurät, ali šä kä u fi skulat ämnapoj dä pä tri zälji. Känd ur ažuns äm varuš hundī sã gãnde doj ominjšće sã rãmajã, mar are sara.

Onda im je Isus objasnio što Božja riječ kaže o Mesiji. Podsjetio ih je da su proroci rekli da će Mesija patiti i da će ga ubiti, ali da će treći dan uskrsnuti. Kad su stigli do grada kamo su ova dva čovjeka kanila ostati, gotovo je bila večer.

Doj ominjišće lur čimat pã Isus sã rãmãji ku jej, šã aša u rãmas. Kãnd às re gata sã mãnãšji mãnkarẽ dã sara, Isus u lot ãm mãnã dãrab dã pitã, u dat hvalã alu Dimizov dã aje, šã atunšje u ruptu ãm dovã. Dãm turdatã, jej lur kunuskut kã ãj Isus. Ali atunšje, Jãl u fužjit dãm oči alor.

Ova dvojica su pozvala Isusa da ostane s njima, pa je ostao. Kad su bili spremni večerati, Isus je podigao kruh, zahvalio Bogu za njega i prelomio ga. Odjednom su prepoznali da je to bio Isus. Međutim, u tom trenutku im je nestao ispred očiju.

Doj ominji ur zäs una alu alt: „Ala are Isus! Daje sufljičilje anoštri arđe känd nji spunje vorba alu Dimizov!” Däm turdatä, jej ur mers ämnapoj äm Jeruzalem. Känd ur ažuns, jej ur spus alu učenici: „Isus äj äm kust! Noj lanj väzut!”

Dva čovjeka su rekla jedan drugome: „To je bio Isus! Zato su nam srca gorjela kad nam je objašnjavao Božju Riječ!” Odmah su otišli natrag u Jeruzalem. Kad su stigli, rekli su učenicima: „Isus je živ! Vidjeli smo ga!”

Kum svite učenici, Isus dām turdatā su nāstāmit ām sobe ku jej šā u zās: “Putuljalā avovā!” Učenici gānde kā āj duh, ali Isus u zās: “Adišje vi frikā šā sumnjulec? Ujtācāvā la mājilje amelji, šā pišjorilje. Duhurlje nu ari telur ka kum am ju.” Sā areci kā nuj duh, Jāl u šjirut šjeva dā mānkat. Jej jur dat dārab dā pešci fript, šā Jāl u mānkat.

Dok su učenici tako razgovarali, Isus se najednom pojavio u sobi s njima i rekao im: „Mir vama!” Učenici su mislili da vide duha, ali Isus im je rekao: „Zašto ste uplašeni i sumnjičavi? Pogledajte moje ruke i stopala. Duho- vi nemaju tijela kao što ja imam.” Kako bi im dokazao da nije duh, tražio ih je nešto za jelo. Dali su mu komad pečene ribe, a on ga je pojeo.

Isus u zäs: "Ju vam zäs kä kutotu šje äj skris dä minji äm vorba alu Dimizov träbä sä fijä aša." Atunšje Jäl lju däsväkut fire aša sä potä prišjepi vorba alu Dimizov. Jäl u zäs: "Skris are dä mult majnti kä Mesija u fi äm duremi, u muri, šä u fi skulat däm morc dä pä tri zälji."

Isus je rekao: „Rekao sam vam da se mora ispuniti sve što je napisano o meni u Božjoj riječi.“ Onda im je otvorio umove da bi mogli razumijeti Božju riječ. Rekao je: „Davno je napisano da će Mesija patiti, umrijeti i treći dan uskrsnuti od mrtvih.“

“Isto aša are skris äm skriptur kã učenici amej ur spunji alu toc kã trãbã sã sã änkäjaskã sã kapići jirtala dã grehurlje alor. Jej sur apuka asta sã spujã äm Jeruzalem, šã atunšje ur meržji la totã lume päšćitot. Voj šcec svedoci dã kutotu šje u fost.”

„Isto tako je napisano u Pismima da će moji učenici naviještati svima da se pokaju kako bi primili oprost za svoje grijehе. To će početi činiti u Jeruzalemu, a onda će otići posvuda i svjedočiti svim narodima. Vi ste svjedoci tomu.”

Äm patru zäsj zälji (40), Isus sä aräta la učenici aluj äm mulći rändur. Undatä, Jäl su arätat la maj mulc dä 500 lumi däm turdatä! Jäl u arätat alu učenici aluj mulći rändur kä Jäl äj äm kust, šä lji änväca dä kraljevstva alu Dimizov.

Tijekom sljedećih četrdeset dana, Isus se puno puta pojavio svojim učenicima. Jednom se ukazao više od 500 ljudi u isto vrijeme! Dokazao je svojim učenicima na mnoge načine da je živ, te ih je poučavao o kraljevstvu Božjem.

Isus u zäs alu učenici aluj: „Kutotu autoritetu äm nor šä pä pämänt u fost dat mijä. Aša dušjecävä, fäšjec učenikur däm tot narodu aša sä lji bučuzäc äm numilje alu Tata, Fišjoru šä Duhu Svänt, šä änväcälji sä puji ureci kutotu šje vam zäs ju avovä. Ängändecävä kä ju uj fi ku voj dä erikeš.”

Isus je rekao svojim učenicima: „Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te učeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovjedio. Sjetite se, ja ću uvijek biti s vama.”

Patru zăšj zălji (40) dă pă šje u fost Isus skulat dăm morc, Jăl u zăs alu učenici aluj: "Rămănjec ăm Jeruzalem păn šje Tata amnjov mu da pučeri känd Duhu svănt u vinji pă voj." Atunšje Isus u mers ăm nor, šă oblaku lu askuns dă la oči alor. Isus u šăzut žos pă desna parci dă măna alu Dimizov să vladalaskă pă kutotu šje aj stvorulit.

Četrdeset dana nakon što je Isus uskrsnuo od mrtvih, rekao je svojim učenicima: „Ostanite u Jeruzalemu dok vam moj Otac ne udijeli moć kada Duh Sveti dođe na vas.” Onda je Isus uzašao na nebo, a oblak ga je sakrio od njihova pogleda. Isus je sjeo s desne strane Bogu da vlada nad svime.

43

A large, light blue floral graphic with multiple petals and a central stem, positioned behind the large number '43'.

**Kum u vinjit
Biserika**

Nastanak Crkve

Puvešči dām Biblijā dām:
Djelurlje alu Apostol 2

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 2*

A large, light blue floral graphic with multiple petals and a central stem, positioned at the bottom of the page.

Dă pă șje su ăntors Isus ăm nor, učenici ur rămas ăm Jeruzalem ka kum lju zăs Isus să fakă. Eje kari ănkriđe să afla una stalno šă să aruga una.

Nakon što se Isus vratio na nebo, učenici su ostali u Jeruzalemu kako im je Isus zapovjedio da učine. Vjernici su se tamo stalno skupljali na molitvu.

Ăm tot anu 50 zălji dă pă Pasa, Židovi slavale zuva glavnășjesăčima Pentakost. Pentakost are vremi kănd Židovi slavale vreme kănd să akuljiže plodurlje dă pă telek. Židovi ur vinjit dăm totă parće dă pămănt ăm Jeruzalem să slavalaskă una Pentakost. Asta an, vreme dă Pentakost u vinjit una săptămănă dă pă šje Isus u mers ăm napoj am nor.

Svake godine, pedeset dana nakon Pashe, Židovi su slavili važan dan zvan Pedesetnica. Pedesetnica je bilo vrijeme kada su Židovi slavili žetvu pšenice. Židovi su dolazili iz cijelog svijeta u Jeruzalem da bi zajedno slavili Pedesetnicu. Te godine, vrijeme Pedesetnice je došlo oko tjedan dana nakon što je Isus uzašao na nebo.

Känd as re toc ominji šje
änkriđe una am kasā, hundi
dām turdatā are pljinā dā
zvuk ka vānt bālor. Atunšje
dām turdatā su nāstāmit
šjeva ka fokurlje sus la kap
alu toc kari ānkriđe. Jej as re
toc umpljec ku Duhu Svānt
šā sur apukat sā svitaskā
am alčilje ljimb.

*Dok su vjernici bili svi zajed-
no, odjednom se kuća u ko-
joj su bili ispunila zvukom
jakog vjetra. Onda se nešto
što je izgledalo poput pla-
mičaka vatre pojavilo iznad
glava svih vjernika. Svi oni
su se ispunili Duhom Svetim
i počeli govoriti drugim jezi-
cima.*

Känd ur auzät lume äm Jeruzalem aje, gärmadä dä lumi ur vinjit sä vadä šje äj aje. Känd ur auzät lume kä ominji šje änkredi spunje dä benji šä dä djelurlje alu Dimizov, jej as re ämirac kä jej auze ešće stvarur pä ljimbilje alor.

Kad su ljudi u Jeruzalemu čuli buku, mnoštvo je došlo vidjeti što se događa. Kad su ljudi čuli vjernike kako najavljuju divna djela Božja, bili su začuđeni da su čuli sve to na svojem materinskom jeziku.

Šjeva ka lume ur pus skurnä pä učenici kã as bec. Ali Petar su skulat šã lju zãs: "Punjecämä ureći Asta lumi nus bec! Asta ispunulešći šje u zãs proroku Joel, hundï Dimizov u zãs: "Pã zadnjã zã, Ju uj vãrsa Duhu amnjov."

Neki od tih ljudi optužili su učenike da su pijani. Međutim, Petar je ustao i rekao im: „Poslušajte me! Ovi ljudi nisu pijani! Ovo je ispunjenje proročanstva proroka Joela, u kojem Bog kaže: ‘U posljednje dane, izlit ću svoga Duha.’”

“Ominji alu Izrael, Isus are om kari u fäkut mulći bälöri znakur šä čudur ku pučere alu Dimizov, ka šä kum ac väzut šä šćijec. Ali voj ac pus pä krušji!”

„Ljudi Izraelci, Isus je bio čovjek koji je učinio mnoge moćne znakove i čuda uz pomoć Božje sile, kao što ste vidjeli i već znate. Međutim, vi ste ga razapeli!”

“Makar kã Isus u murit, Dimizov lu skulat dãm morc. Asta ispunulešči proroštvo kari zãšji: “Tu nu vi lãsa pã Svãntu Atov sã putruzaskã ãm gropã.” Noj šcãn svedoci kã Dimizov lu skulat pã Isus ãmnapoj ãm kust.”

„Iako je Isus umro, Bog ga je uskrisio od mrtvih. Ovo je ispunjenje proroštva koje glasi: ‘Nećeš dopustiti da tvoj Svetac u grobu istrune’. Mi smo svjedoci činjenice da je Bog Isusa uskrisio i vratio u život.”

“Isus aj aku radikat pa desna parci alu Dimizov Tata. Sa Isus u manat pa Duhu Svant ka kum u igirit ka u fasji. Duhu Svant fasji stvarur kari kutotu voj aku videc sa auzac.”

„Isus je sada uzdignut i sjedi s desne strane Boga Oca. Štoviše, Isus je poslao Duha Svetoga baš kao što je i obećao da će učiniti. Duh Sveti čini sve ovo što sada vidite i čujete.”

“Voj ac pus pã krušji pã asta om, Isus. Ali šćijec benji kã Dimizov pã Isus lu fãkut sã fijã Domnu šã Mesija.”

„Vi ste razapeli ovog čovjeka, Isusa. No, znajte sa sigurnošću da je Bog Isusa učinio i Gospodinom i Mesijom.”

Lume šje punje ureći la Petar as re tari sastrane dā la stvarurlje šje u zās. Aša lur āntribat pā Petar šā pā učenici, “Fraci amej šje trābā sā fāšjenj?”

Ljudi koji su slušali Petra bili su duboko uznemireni onime što su čuli. Stoga su upitali Petra i učenike: „Braćo, što da učinimo?”

Petar lju äntors vorba: "Toc däm voj ac träbuji sä vä änkäjec sä fijec bučuzac äm numilje alu Isus Krist aša Dimizov sä vä jerci grehurlje avoštri. Atunšje šä Jäl vu da dar alu Duhu Svänt."

Petar im je odgovorio: „Svaki od vas treba se pokajati i neka se krsti u ime Isusa Krista, kako bi vam Bog oprostio grijehe. Tada će vam isto dati dar Duha Svetoga.“

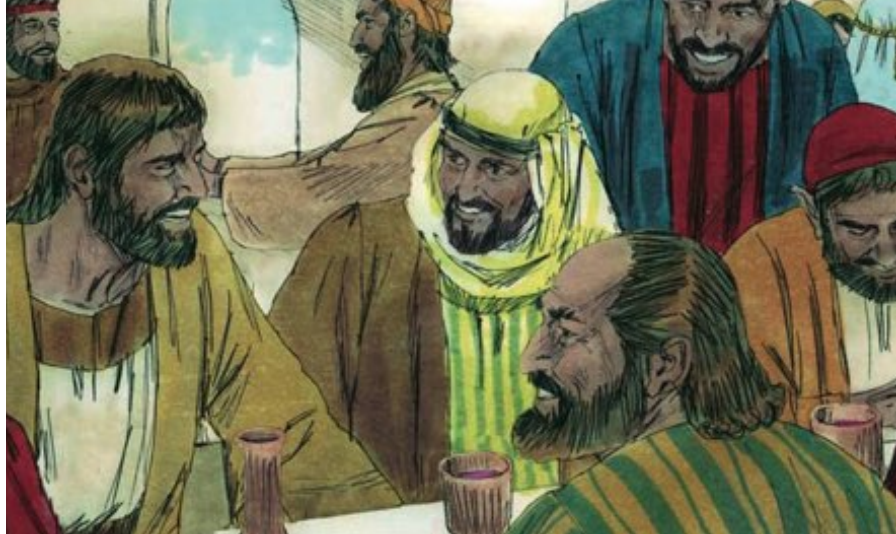

Hundiva 3,000 dā lumi ur ānkrizut šje u zās Petar šā ur fost učenici alu Isus. Jej as re bučuzac šā jej ās dio dā biserikā ām Jeruzalem.

Oko 3000 ljudi je povjerovalo u to što je Petar rekao i postalo Isusovim učenicima. Bili su kršteni i postali su dio crkve u Jeruzalemu.

Učenici stalno punje ureći la ānvācala alu apostolur, stalno as re una ku alt, mānka una, šā sā aruga una. Jej uživale, slavalala pā Dimizov una, šā jej sā āmpārce dām kutotu šje ave una ku alt. Toc sā gānde benji dā jej. Ām totā zā, majmult lumi ur fost sā fijā ominj šje ānkređi.

Učenici su stalno slušali apostolsko učenje, provodili su vrijeme zajedno, jeli zajedno, te molili se jedni s drugima. Uživali su u zajedničkom slavljenju Boga i sve što su imali, dijelili su jedni s drugima. Svi su dobro mislili o njima. Svaki dan je sve više ljudi postajalo vjernicima.

44

**Petar ša Ivan
iscjelile pã
kuldužu**

Puvešči dãm Biblijã dãm:
Djelurlje alu Apostol 3,1-4,22

***Petar i Ivan
iscjeljuju
prosjaka***

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 3:1-4:22*

Una ză, Petar šă Ivan măržje
ām Hram. Kum vinje maj
dapropi la ušă dă Hram, jej
ur vāzut pā om njimurog
kari kulduže banj.

*Jednoga dana, Petar i Ivan
su išli u Hram. Dok su prila-
zili hramskim vratima, vidje-
li su hromog čovjeka koji je
prosio.*

Petar su ujtat la omula njimurog šă u zăs: “Ju nam banj să ac dov. Ali cuj da šje am. Ām numilje alu Isus, skolăci šă umblă!”

Petar je pogledao hromoga čovjeka i rekao mu: „Nemam novca da ti dam. No, dat ću ti ono što imam. U Isusovo ime, ustani i hodaj!”

Dām turdatā, Dimizov u
iscjelilit pā omu kari are
njimirog, šā su apukat sā
umblji, sāre pāšcītot, slavale
pā Dimizov. Lume āmudvaru
dā Hram as re āmirac.

*Bog je odmah iscijelio hro-
moga čovjeka, a on je od-
mah počeo hodati i skakati
uokolo, te slaviti Boga. Ljudi
u dvorištu Hrama bili su za-
čučeni.*

Gärmadä ominji päfriš u vinjit sä vadä pä om kari are iscjelilit. Petar lju zäs: “Dä šje šcec ämirac kä omu sta äj iscjelilit? Noj nu anj iscjelilit ku pučere anosträ ili ku bunjeme, numa čar ku pučere alu Isus šä ku vjera kari dä alu kari lu iscjelilit.”

Mnoštvo ljudi brzo je došlo vidjeti čovjeka koji je bio iscijeljen. Petar im je rekao: „Zašto se čudite što je ovaj čovjek iscijeljen? Mi ga nismo iscijelili svojom snagom ili dobrotom, nego su Isusova moć i vjera koju Isus daje iscijelili ovoga čovjeka.”

“Voj šćec eje kari ur zäs alu upravitelju dă Rim sä äl amori pä Isus. Voj ac amurät pä stvoritelju dă kust, ali Dimizov lu skulat pä jäl däm morc. Makar kă nac prišjiput šje fășjec, Dimizov u iskoristilit lukrurlje avoštri sä umplji prorošturlje kă Mesija u fi äm durumint šäkă u muri. Aša aku, änkäjecävă šă änturšjecävă la Dimizov aša sä potă spăla grehurlje avoštri.”

„Vi ste ti koji ste rekli rimskom upravitelju da ubije Isusa. Vi ste ubili tvorca života, ali ga je Bog uskrisio od mrtvih. Iako niste razumijeli što ste činili, Bog je iskoristio vaša djela da ispuni proročanstvo da će Mesija trpjeti i umrijeti. Stoga, sada se pokajte i okrenite se Bogu da bi vaši grijesi bili oprani.”

Vođurlje dā Hram as re tari mirgiš dā aje šje Petar šā Ivan zāšje. Aša lgor apukat šā lgor bāgat ām čemicā. Ali multā lumi ur ānkrizut la vorba alu Petar, šā broju dā lumi kari ur ānkrizut ām Isus krišće hundiva 5,000.

Upravitelji Hrama su se jako uzrujali onime što su Petar i Ivan govorili. Stoga su ih uhitili i bacili u zatvor. Međutim, mnogi ljudi su povjerovali Petrovoj poruci, a broj ljudi koji su vjerovali u Isusa narastao je na oko 5000.

Una zuva dā pā aje, vođurlje alu Židovur l'jor aduspā Petar šā pā Ivan la popa mari, šā la alci duhovni vođur. Jej ur āntribat pā Petar šā pā Ivan: "Dā pā šje pučeri ac iscjelilit pā omusta njimurog?"

Sljedeći dan, židovski vođe odveli su Petra i Ivana velikom svećeniku i drugim vjerskim vođama. Pitali su Petra i Ivana: „Čijom ste moći iscijelili ovog hromog čovjeka?“

Petar lju äntors vorba: "Asta om stä äm nenće avosträ äntrimat däm pučere alu Isus Mesija. Voj ac pus pä krušji pä Isus, ali Dimizov lu skulat äm kust ämnapoj! Voj ac värlijit ändärät, ali nuj alta kalji sä fijec spasalic numa čar ku pučere alu Isus!"

Petar im je odgovorio: „Ovaj čovjek stoji pred vama iscijeljen po moći Isusa Mesije. Vi ste razapeli Isusa, ali ga je Bog uskrisio i vratio u život! Vi ste ga odbili, ali ne postoji nijedan drugi način da se spasite od grijeha osim po moći Isusovoj!”

Vođurlje as re äm šok kã Petar šã Ivan svite aša ämbäluric daje kã ešće as re ominj neškolorani šã obiçni ominj. Ali atunšje sor ängändit kã ešće ominj as re ku Isus. Dã pä šje šur pus dã lodã pä Petar šã pä Ivan, jej ljør lãsat sã fugã.

Vođe su bili šokirani što su Petar i Ivan govorili tako odvažno, jer su vidjeli da su obiçni i neškolorani ljudi. No, onda su se sjetili da su proveli vrijeme s Isusom. Nakon što su zaprijetili Petru i Ivanu, pustili su ih.

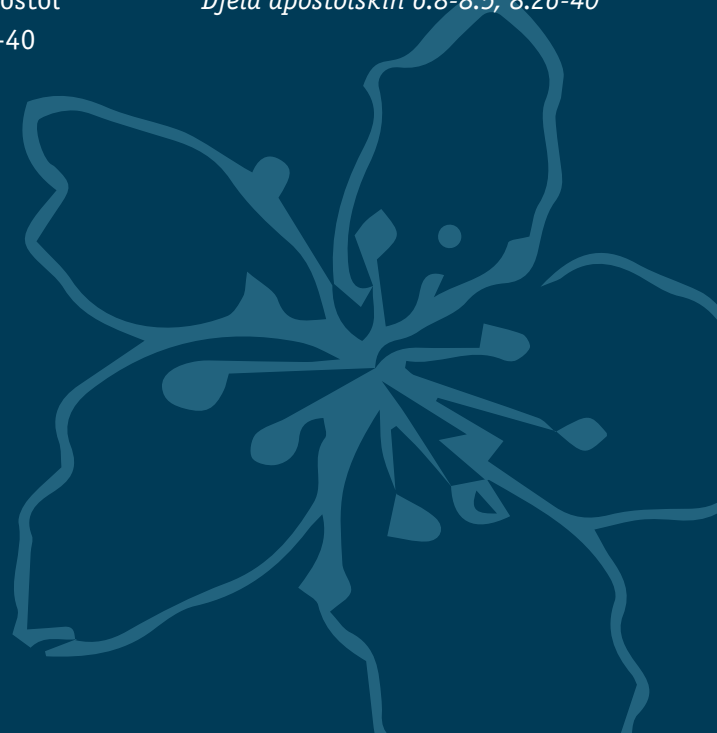
45

Stjepan ša Filip

Stjepan i Filip

Puvešči dām Biblijā dām:
Djelurlje alu Apostol
6,8–8,5; 8,26–40

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 6:8-8:5; 8:26-40*

Unu dām vođurlje am Biserika dā majnti are om kari sã čima Stjepan. Jãl ave bunã kunušćeri šã are pljin dã Duhu Svãnt šã dã mãrđuljemi. Stjepan u fãkut mulći čudur šã benji svite ku lume kã trãbã sã ãnkradã ãm Isus.

Jedan od vođa rane Crkve bio je čovjek koji se zvao Stjepan. Uživao je dobar ugled među ljudima i bio je pun Duha Svetoga i mudrosti. Stjepan je činio mnoga čude- sa i uvjerljivo tvrdio da ljudi trebaju vjerovati u Isusa.

Una ză, känd Stjepan änväca dă Isus, šjeva ka Židovi kari nu änkriđe äm Isus sor apukat sä sä raspravljaskä ku Stjepan. Jej sor apukat sä fijä tari mirgiš šä mišjinje dă Stjepan la duhovni vođurlje. Jej ur zäs: "Noj anj auzät kä svitešći relji protiv dă popi mar šä alci duhovni vođur alu Židovur, šä mulc svjedoc svite mišjunj protiv dă Stjepan.

Jednoga dana, dok je Stjepan poučavao o Isusu, neki Židovi koji nisu vjerovali u Isusa počeli su se prepirati sa Stjepanom. Jako su se naljutili i lagali su vjerskim vođama o Stjepanu. Rekli su: „Čuli smo ga kako govori loše o Mojsiju i Bogu!” Stoga su vjerski vođe uhitili Stjepana i odveli ga velikom svećeniku i ostalim vođama Židova, gdje je još lažnih svjedoka iznosilo laži o Stjepanu.

Popa mari lu äntribat pä Stjepan: "Äs ešće vorbi ðirepćí?" Stjepan u äntors vorba šä lji ängände dä mulćí stvarur šje Dimizov u fäkut äm vreme alu Abraham pänä äm vreme alu Isus, šä kum lume pä Dimizov nul punje ureći maj päðäpärćí. Atunšje u zäs: "Voj ominj ku kapičilje tar, šä ominj kari sä äntoršji protiv šä värlješćí ändärät pä Duhu Svänt, ka kum šä bätärnji avoštri uvijek äl värlje ändärät pä Dimizov šä ur amurät pä proroci aluj. Ali voj ac fäkut šjeva maj rov dä kät šje jej ur fäkut! Voj ac amurät pä Mesija!"

Veliki svećenik je pitao Stjepana: „Je li istina to što govore o tebi?“ Stjepan je odgovorio tako što ih je podsjetio na mnoge velike stvari koje je Bog učinio, od Abrahamova do Isusova vremena, te da je Božji narod neprestano bio neposlušan. Onda je rekao: „Vi tvrdoglavi i pobunjenički ljudi uvijek odbacujete Duha Svetoga, baš kao što su vaši preci uvijek odbacivali Boga i ubijali njegove proroke. No, vi ste učinili nešto puno gore od njih! Vi ste ubili Mesiju!“

Känd ur auzät duhovni vođurlje ešće vorbi, jej as re aša da tari mirgiš dā šur astupat urečilje šā sor apukat sā mužjaskā tari. Jej lor tārājit pā Stjepan afarā dām varuš šā vārlje petri pā jāl sā āl amori.

Kada su vjerski vođe to čuli, tako su se naljutili da su pokrili uši i glasno vikali. Odvukli su Stjepana izvan grada i bacali kamenje na njega ne bi li ga ubili.

Känd Stjepan mure, jăl u pläns la Dimizov: „Isuse apukă duhu amnjov.” Atunšje u kăzut pă đinuc šă maj undată u pläns: „Gospodaru, nu lji umăra asta greh protiv dă minji!” Atunšje u murit.

Dok je Stjepan umirao, povikao je: „Isuse, primi moj duh!” Tada je pao na koljena i opet povikao: „Gospodaru, ne računaj ovaj grijeh protiv njih!” Onda je umro.

Om tånär šje sã čima Savao su ligizit ku lume kari lor amurät pä Stjepan sã päzaskã coljilje alor kãnd vãrlje petri pä jãl. Åm aje zuva, multã lumi åm Jeruzalem sor apukat sã progonulaskã pä lume šje umbla dã pä Isus, aša lume šje ånkride ur skãpat pä m alčilje lokur. Ali makar kã are kutotu aje, jej päščitot hundï mãržje propovjedale dã Isus.

Jedan mladić, koji se zvao Savao, složio se s ljudima koji su ubili Stjepana i čuvao je njihovu odjeću dok su ga oni kamenovali. Toga dana, mnogi su ljudi u Jeruzalemu počeli progoniti Isusove sljedbenike, pa su vjernici pobjegli na druga mjesta. No, unatoč tome, propovijedali su o Isusu gdje god su išli.

Šă unu dăm učeniku alu Isus šje să čima Filip are unu kari ānkriđe šă jăl u skăpat dăm Jeruzalem känd lji progonule. Jăl u mers ām Samarijahundīpropovjedale dă Isus šă multă lumi sor spasalit. Atunšje ām una zuva, andalu alu Dimizov u zăs alu Filip să mergă la unu drik ām pustinjă. Kum umbla pă lāngă drik, Filip u vāzut pă om glavni dăm Etiopija kum zuvulje karu aluj. Duhu Svānt u zăs alu Filip să mergă šă să svitaskă ku omula.

Jedan Isusov učenik koji se zvao Filip, bio je jedan od onih vjernika koji su pobjegli iz Jeruzalema tijekom progona. Otišao je u Samariju, a tamo je propovijedao o Isusu i mnogi su bili spašeni. Onda je jednog dana anđeo Božji rekao Filipu da ode na neku određenu cestu u pustinji. Dok je Filip tako hodao po cesti, vidio je važnog službenika iz Etiopije koji se vozio u svojoj kočiji. Duh Sveti je rekao Filipu da ode i razgovara s ovim čovjekom.

Känd Filip u vinjit maj apropi la kar, jäl u auzät pä Etiopljanin kum čitalešči dām aje šje prorok Izaija u skris. Omula čitale: “Jej lor dus ka pä birkä la amuralä, šä kum äj birkuca mirnä, aša njiš Jäl no zäs vorba. Jej ur fost rej pälängä Jäl šä nu äl poštivale. Šä ju lot kustu aluj.”

Dok je Filip prilazio kočiji, čuo je Etiopljanina kako čita iz knjige koju je napisao prorok Izaija. Čovjek je čitao: „Vodili su ga kao janje na klanje, a kao što je janje tiho, tako ni on nije rekao ni riječi. Nepošteno su se ponijeli prema njemu i nisu ga poštovali. Oduzeli su mu život.”

Filip lu äntribat pä Etiopljaninu: „Prišjep asta šje čitälešč?“ Etiopljaninu u äntors vorba: „Nu. Ju nu pot prišjepi dakä šjinjiva nu mu objasnali. Mä arog la činji hajd šä šäz längä minji. Izaija skrije dä jäl sängur ili dä šjinjiva alt?“

Filip je pitao Etiopljanina: „Razumiješ li što čitaš?“ Etiopljanin mu je odgovorio: „Ne. Ne mogu razumjeti ako mi netko ne objasni. Molim te, dođi i sjedni kraj mene. Je li Izaija pisao o sebi ili o nekome drugome?“

Filip u objasnalit alu Etiopljanin kã Izaija skrije dã Isus. Filip isto aša u koristilit alta skriptã sã äj spujã bunã vorba dã Isus.

Filip je Etiopljaninu objasnio da je Izaija pisao o Isusu. Filip je koristio i druga Pisma da mu kaŹ e radosnu vijest o Isusu.

Kum Filip ša Etiopljanin umbla, jej ur vinjit la šjeva ka apa. Etiopljanin u zäs: "Ujtäči! Akulo äj apä! Pot sä mä bučez?" Ša jäl u zäs alu omu šje mäna karu sä šće.

Dok su Filip i Etiopljanin putovali, došli su do neke vode. Etiopljanin je rekao: „Gle, eno vode! Mogu li biti kršten?” Tada je rekao vozaču da zaustavi kočiju.

Aša urmersžos la apă, ša Filip lu bučuzat pã Etiopljanin. Dã pã šje ur vinjit afarã dãm apă, Duhu Svãnt lu dus pã Filip ãndãrãt pã altu lok hunđi maj pãdãparci jãl spunje alu lumi dã Isus.

Kada su sišli u vodu, Filip je krstio Etiopljanina. Nakon što su izašli iz vode, Duh Sveti je odjednom odnio Filipa daleko na drugo mjesto gdje je nastavio govoriti ljudima o Isusu.

Etiopljanin maj pädäparcí
măržje kitřä akasä aluj,
fälos kä Jäl šćije pä Isus.

*Etiopljanin je nastavio puto-
vati prema svome domu, sre-
tan što poznaje Isusa.*

46

**Pavao su
apukat sã fijã
Kršćanin**

***Pavao postaje
kršćanin***

Puvešči dãm Biblijã dãm:
Djelurlje alu Apostol 8,3;
9,1-31; 11,19-26; 13,1-3

*Biblijska priča iz Djela apostolskih
8:3; 9:1-31; 11:19-26; 13:1-3*

Savao are om tãnar kari pãze coljilje alu lumi kari lor amurãt pã Stjepan. Jãl nu ãnkriđe ãm Isus, řa isto progonule pã eje kari ãnkređi. Jãl mãrřje dã la kasã la kasã ãm Jeruzalem sã apuřji pã ominj řã pã mujer řã sã lji bařji ãm ċemicã. Popa mari ju dat dozvolã sã mergã ãm varuřu alu Damask sã apuřji pã Krřćani akulo řa sã lji adukã ãm napoj ãm Jeruzalem.

Savao je bio onaj mladić koji je ċuvao odjeću ljudi koji su ubili Stjepana. On nije vjerovao u Isusa, pa je progonio vjernike. Iřao je od kuće do kuće u Jeruzalemu da bi uhitio i muřkarce i řene i bacio ih u zatvor. Veliki svećenik je Savlu dao dopuřtenje da ode u grad Damask kako bi i ondje uhitio krřćane i doveo ih nazad u Jeruzalem.

Känd Savao putuvule äm Damask, mari luminä dämnor u svitläzit kutotu pä längä jäl, šä jäl u kăzut pä pämänt. Savao u auzät pä šjinjiva kă zăšji: „Savao! Savao! Adišje mă progonulešč? Savao u äntribat: „Šjinji ješč tu, Gospodaru?“ Isus ju äntors vorba: „Ju mes Isus. Tu pä minji mă progonulešč!“

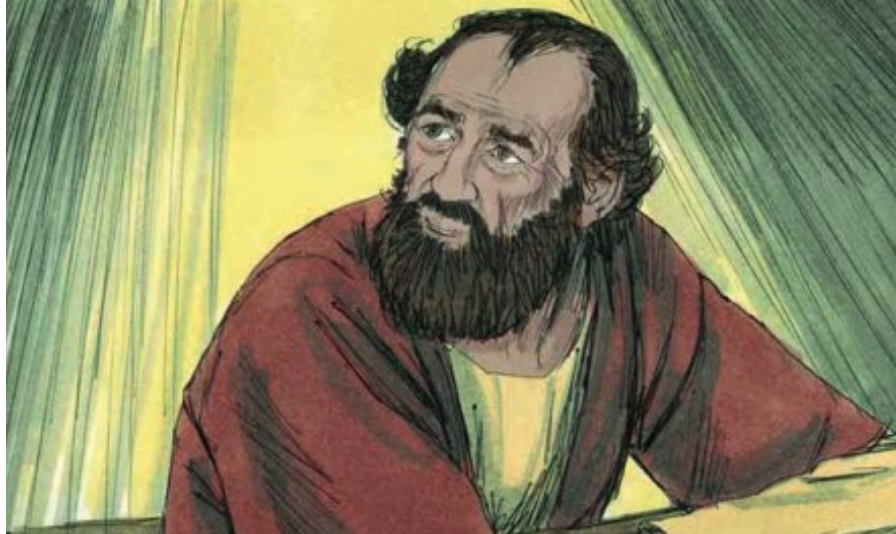
Dok je Savao putovao za Damask, sjajno svjetlo s neba zasjalo je svuda oko njega, tako da je pao na zemlju. Savao je čuo nekoga kako govori: „Savle! Savle! Zašto me progoniš?“ Savao je pitao: „Tko si ti, Gospodaru?“ Isus mu je odgovorio: „Ja sam Isus. Ti mene progoniš!“

Känd su skulat Savao, jäl nu puće sä vadä. Urtašji aluj träbuje sä äl dukä am Damask. Savao no mänkat njiš no but dä tri zälji.

Kad je Savao ustao, nije mogao vidjeti. Njegovi prijatelji su ga odveli u Damask. Savao nije ništa ni jeo ni pio tri dana.

Akulo are učenik am Damask šje sa čima Ananija. Dimizov ju zas aluj: "Dući la kasā hundi aj Savao. Punji mānjilje pā jāl aša sa potā vide amnapoj. "Ali Ananija u zas: "Gospodaru, ju am auzāt kum omusta u njirgilit pā eje kari ānkredi." Dimizov ju antors vorba: "Dući! Ju lam akuljes pā jāl sa spujā numilje ame alu Židovur šā alu lumi dām alčilje gārmadur dā lumi. Jāl u pācā mulći stvarur ku duremi pāntru numilje amnjov."

U Damasku je živio učenik koji se zvao Ananija. Bog mu je rekao: „Idi u kuću gdje je Savao odsjeo. Stavi svoje ruke na njega da bi on mogao ponovno vidjeti.” Međutim, Ananija je rekao: „Gospodaru, čuo sam kako je ovaj čovjek progonio vjernike.” Bog mu je odgovorio: „Idi! Odabrao sam ga da objavljuje moje ime Židovima i ljudima iz drugih naroda. On će mnogo trpjeti za moje ime.”

Aša Ananija u mers la Savao u pus mǎnjilje pǎ jǎl, šǎ u zǎs, "Isus, kari su arǎtat la činji pǎ kalje šje arej ajišje, mu mǎnat la činji aša sǎ poc viđe ǎmnapoj šǎ sǎ fij umpljet ku Duhu Svǎnt." Savao dǎm turdatǎ puće sǎ vadǎ ǎmnapoj, šǎ Ananija lu bučuzat. Atunšje Savao u mǎnkat mǎnkari šǎ pučere aluj su ǎntors.

Stoga je Ananija otišao Savlu, stavio ruke na njega i rekao: „Isus koji ti se objavio na putu ovamo poslao me da ti se vrati vid i da budeš ispunjen Duhom Svetim.” Savao je odmah mogao vidjeti, a Ananija ga je krstio. Onda je Savao nešto pojeo i snaga mu se vratila.

Odma dā pā aje, Savao su apukat sǎ propovjedalaskā alu Židovur ām Damask, šǎ lji zǎšje: “Isus āj Fišjoru alu Dimizov!” Židovi as re āmirac kā omu šje ānšjirka sǎ lji uništilaskā pā eje kari ānkredi ām Isus! Savao sǎ apuka ām svat ku Židovi, šǎ lji arāta kā Isus are Mesija.

Savao je odmah počeo propovijedati Židovima u Damasku, govoreći: „Isus je Sin Božji!” Židovi su bili zadržani da čovjek koji je pokušavao uništiti vjernike sada isto vjeruje u Isusa! Savao je raspravljao sa Židovima, dokazujući da Isus jest Mesija.

Dă pă mulči zălji, Židovi ur făkut plan să ăl amori pă Savao. Jej ur mănāt pă lumi să ăl koči la uša dă varuș să ăl potă amoră. Ali Savao u auzăt dă planu alor, șă urtașji aluj jor ažutat să skepi. Una nopci jej lor slăbuzăt pă jăl žos pă falu dă varuș am koșară. Dă pă šje u skăpat Savao dăm Damask, Jăl u mers maj pădăparci să propovjedalaskă dă Isus.

Nakon mnogo dana, Židovi su skovali plan da ubiju Savla. Poslali su ljude da ga traže na gradskim vratima kako bi ga ubili. No, Savao je čuo za taj plan, tako da su mu njegovi prijatelji pomogli pobjeći. Jedne noći, spustili su ga preko zidina u košari. Nakon što je Savao pobjegao iz Damaska, nastavio je propovijedati o Isusu.

Savao u mers ăm Jeruzalem sã sã aflji ku učenici, ali alor lji are frikã dã jãl. Atunšje om šje ănkriđe šje sã čima Barnaba lu dus pã Savao la apostoli šã lju zãs kum Savao propovjedale ămbălurit ăm Damask. Dã pã aje, učenici lor prihvatalit pã Savao.

Savao je otišao u Jeruzalem da bi se susreo s učenicima, ali oni su ga se bojali. Tada je vjernik koji se zvao Barnaba odveo Savla k apostolima i rekao im kako je Savao hrabro propovijedao u Damasku. Nakon toga, učenici su prihvatili Savla.

Orikic kari as re vjernici ur skäpat dä la progonur äm Jeruzalem ur mers däpärçi äm varušu Antiohija šä propovjedale dä Isus. Multä lumi äm Antiohija nas re Židovur, ali elši sor kä tari mulc däm jej u rāmas vjerni. Barnaba šä Savao ur mers akulo sä änvenci dä Isus šä sä ämbäluraskä biserika. Äm Antiohija are lumi šje änkriđe jej ur fost elši kari sä čima "Krščani."

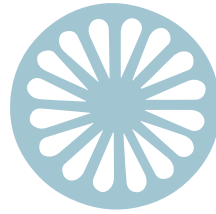
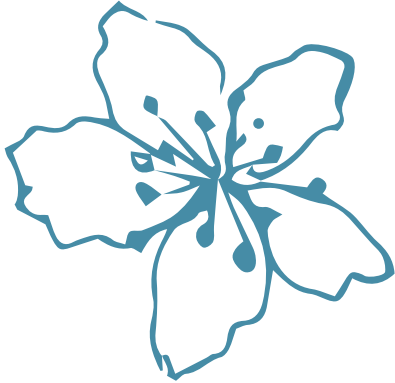
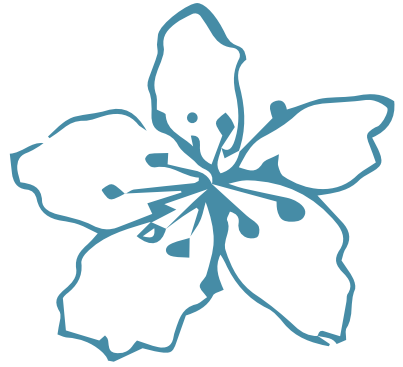

Neki vjernici koji su pobjegli od progonstva u Jeruzalemu, otišli su daleko u grad Antiohiju i propovijedali o Isusu. Većina ljudi u Antiohiji nisu bili Židovi, ali, po prvi puta, puno je njih također postalo vjernicima. Barnaba i Savao su otišli tamo da bi poučili te nove vjernike više o Isusu i osnažili crkvu. Upravo su u Antiohiji oni koji vjeruju u Isusa prvi puta bili prozvani „krščani“.

Una ză, känd Kršćani äm Antiohija postule, šă să aruga, Duhu Svânt lju zäs alor: „Locändărätpä Barnaba šă pä Savao să fakă lukru dä šje ljam čimat să fakă.” Aša biserika äm Antiohija su arugat päntru Barnaba šă dä Savao šă u pus mänjilje pä jej. Atunšje lju mänat afară să propovjedalaskă hir fälos dä Isus äm mulči alčilje lokur. Barnaba šă Savao ur änväcat pä lumi dä mulči felji dä gärmadä dä lumi, šă multă lumi ur änkruzut äm Isus.

Jednog dana, dok su kršćani u Antiohiji postili i molili, Duh Sveti im je rekao: „Odvojite mi Barnabu i Savla da rade djelo na koje sam ih pozvao.” Stoga se crkva u Antiohiji molila za Barnabu i Savla, i vjernici su položili ruke na njih da ih blagoslove. Poslali su ih da propovjedaju radosnu vijest o Isusu na mnogim drugim mjestima. Barnaba i Savao su poučavali ljude iz različitih naroda, i mnogi su povjerovali u Isusa.

47

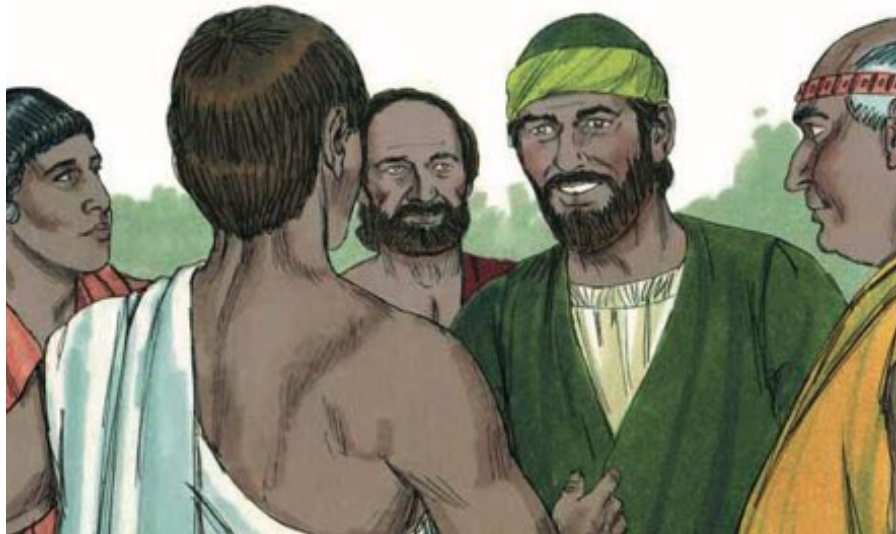
**Pavao šš Sila
šm Filipi**

Puvešči dšm Biblijš dšm:
Djelurlje alu Apostol 16,11–40

***Pavao i Sila
u Filipima***

*Biblijska priča iz
Djela apostolskih 16:11-40*

Kum Savao putuvule păm Cara alu Rim, jăl su apukat să koristilaskă numilje aluj dă Rim: "Pavle" Una ză, Pavle šă urtaku aluj Sila ur mers ăm varušu Filipi să spujă hir fălos dă Isus. Jej ur mers la lok pă lăngă apa šje kură afară dăm varuš hundi să akuljiže lume să să arožji. Akulo sor aflat ku mujeri šje să čima Lidija kari lukra ku vindală. Je plășje šă slavale pă Dimizov.

Dok je Savao putovao kroz Rimsko carstvo, počeo je koristiti svoje rimsko ime „Pavao”. Jednoga dana, Pavao i njegov prijatelj Sila otišli su u grad Filipe da navijeste radosnu vijest o Isusu. Otišli su na mjesto pored rijeke izvan grada, gdje su se ljudi okupljali na molitvu. Ondje su sreli ženu koja se zvala Lidija, a koja je bila trgovkinja. Voljela je i štovala Boga.

Dimizov u dāsvākut sufljitu alu Lidiji sā ānkradā la vorba alu Isus, šā je šā familije alji ās re bučuzac. Je lu čimat pā Pavle šā pā Sila sā rāmāji la je ām kasā, aša jej ur rāmas ku je, šā ku familije alji.

Bog je otvorio Lidijino srce da bi vjerovala poruci o Isusu, te su se ona i njena obitelj krstili. Ona je pozvala Pavla i Silu da ostanu u njevoj kući, tako da su oni ostali kod nje i njene obitelji.

Pavle ša Sila sa afla pa des ku lume pa lokula da aruguminči. Am tota za kum jej umbla akulo, fata sluga sje are ku demon umbla da pa jej. Kum spunje demonu am je sje u fi am nenci ku lumi, je fasje mulc banj pantru gazdurlje alji ka vračarka.

*Pavao i Sila su se često sre-
tali s ljudima na mjestu za
molitvu. Svaki dan dok su
hodali do tamo, slijedila bi
ih jedna ropkinja opsjednu-
ta demonom. Uz pomoć toga
demonu, predviđala je lju-
dima budućnost, pa je tako
svojim gospodarima zarađi-
vala mnogo novca kao gata-
ra.*

Kum jej umbla, Ropkinja tari mužje: “Ešće ominj äs slugurlje alu Häl maj Mari Dimizov. Jej vâ spunji kum sä vâ spasalec!” Je tot svite aša pä đes dâ alu Pavle are mar naporno.

Dok su oni tako hodali, ropkinja je vikala: „Ovi ljudi su sluge Boga Svevišnjega. Navješćuju vam Božji plan spasenja!” To je radila tako često, da je Pavlu to dosadilo.

Una ză, känd ropkinja nu maj mužje, Pavle su äntors la je šă u zăs alu demonula kari are äm je: "Äm numilje alu Isus, jašă afară däm je." Odma demonu u läsatu.

Napokon jednog dana, kad je ropkinja počela vikati, Pavao se okrenuo prema njoj i rekao demonu koji je bio u njoj: „U Isusovo ime, izađi iz nje.“ Demon ju je odmah napustio.

Ominji kari as re vlasnici alu aje ropkinjã sur mirgišit tari! Jej ur prišjiput kã fãr dã demonula, ropkinja nu maj puće sã spujã ãm nenći šje u fi ku lume. Asta značale kã lume majmult nor plãči alu gazdurlje ali je sã lji spujã šje u fi ku jej ãm nenći.

Ljudi koji su bili vlasnici te ropkinje jako su se naljutili! Shvatili su da ona bez demona više neće moći proricati ljudima budućnost. To je značilo da im ljudi više neće davati novac kako bi im ona rekla što će im se dogoditi.

Aša vlasnici alu aje ropkinjä lJOR dus pä Pavle šä pä Sila la vlasti alu Rim, jej lJOR bätut šä lJOR vÄrljit äm čemicä.

Zato su vlasnici te ropkinje odveli Pavla i Silu rimskim vlastima, koji su ih istukli i bacili u zatvor.

Jej lJOR bĀgat pĀ Pavle šĀ pĀ Sila Ām maj benj pĀzĀt lok dĀ čemicĀ šĀ lJOR pus lancur pĀ pišjori. KĀnd Ām miržuku dĀ nopći, jej tot daje kĀnta kĀnćiš sĀ slavalaskĀ pĀ Dimizov.

*Stavili su Pavla i Silu u naj-
čuvaniji dio zatvora, a čak su
im okovali noge. Ipak, oni su
usred noći pjesmom slavili
Boga.*

Dām turdatā, akulo u fost
tari potres! Toči ušālje dā
čemicā sor dāsvākut, šā
lancurlje alu toc šje as re ām
čemicā ur kāzut žos.

*Odjednom je nastao jak po-
tres! Sva vrata u zatvoru su
se otvorila i spali su lanci sa
svih zatvorenika.*

Omu šje lukra äm čemicä, su skulat šä u väzut kä ušälje as re däsväkući, jäl su änfrikušat! Jäl gände kä toc šje as re äm čemicä ur skäpat, aša su lot sä sä amori. (Jäl ščije kä autoriteturlje alu Rimljanilor lar vi amurät dakä ar vi läsat pä ominj sä skepi däm čemicä) Ali Pavle u väzut šä u mužjit: "Staj! Nu fä aje. Noj ščenj toc ejšje."

Tamničar se probudio, a kad je vidio da su sva vrata zatvora bila otvorena, bio je prestravljen! Mislio je da su svi zatvorenici pobjegli, pa se planirao ubiti. (Znao je da bi ga rimske vlasti ubile da je dopustio zatvorenici-ma da pobjegnu.) No, Pavao ga je vidio i povikao: „Stani! Nemoj se ozlijediti. Svi smo ovdje.“

Omu šje päze čemică trämura känd u vinjit la Pavle šă la Sila šă u äntribat: "Šje trăbă sä fak sä fjuv spasalit?" A Pavle u äntors vorba: "Änkredi äm Isus, Gospodaru, šă tu šă familije ata vic fi spasalic." Atunšje omula lju dus pä Pavle šă pä Sila akasă la jăl šă ljor spălat ranurlje. Pavle u propovjedalit hir fälos dä Isus alu toc äm kase aluj.

Tamničar se tresao dok je prilazio Pavlu i Sili, pa ih je upitao: „Što moram učiniti da budem spašen?” Pavao je odgovorio: „Vjeruj u Isusa, Gospodara, pa ćeš se spasiti i ti i tvoja obitelj.” Onda je tamničar odveo Pavla i Silu u svoj dom i oprao im rane. Pavao je propovijedao radosnu vijest o Isusu svima u njegovoj kući.

Omula šă ăntragă familije aluj ur ănkrizut ăm Isus šă ur fost bučuzac. Atunšje u dat omula šje păze čemică alu Pavle šă alu Sila mănkari šă sor ănfălušăt una.

Tamničar i njegova cijela obitelj povjerovali su u Isusa i bili su kršteni. Onda je tamničar Pavlu i Sili dao nešto za jelo i zajedno su se radovali.

Alta ză vođurlje dă varuš lJOR lăsat pă Pavle šă pă Sila dăm čemică šă lju šjirut să fugă dăm Filipi. Pavle šă Sila ur fost la Lidija šă la alci urtašj šă atunšje ur fužjit dăm varuš. Hir fălos dă Isus să širile, a biserika maj păđăparci krišće.

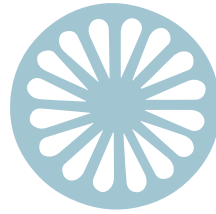
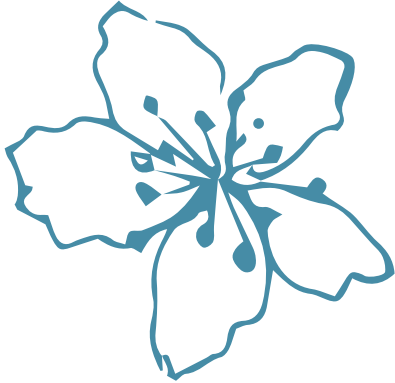
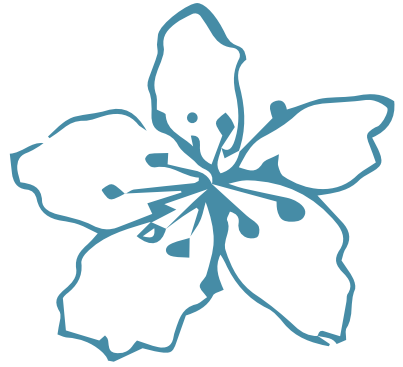
Sljedeći dan, upravitelji grada su oslobodili Pavla i Silu iz zatvora i rekli im da napuste Filipe. Pavao i Sila su posjetili Lidiju i neke druge prijatelje, a onda su napustili grad. Radosna vijest o Isusu nastavila se širiti, a Crkva je nastavila rasti.

Pavle ša alci vođurlje da Kršćanj umbla am mulci varušur, propovjedale ša anváca pa lumi da vorba alu Isus. Jej isto aša ur skris mulci karc sa ohrabralaska ša sa anveci pa eje kari ankredi kari as am biserika. Orikiči karc ur fost sa fija kenvije da Biblija.

Pavao i drugi kršćanski vođe putovali su u mnoge gradove, propovijedajući i poučavajući ljude radosnoj vijesti o Isusu. Isto tako, napisali su mnoga pisma kako bi ohrabрили i poučili vjernike u crkvama. Neka od tih pisma postala su knjige u Bibliji.

48

Isus äj Mesija

***Isus je obećani
Mesija***

Puvešči däm Biblijä däm:

Stvaralala 1–3, 6, 14, 22;

Jišala 12, 20;

2. Samuel 7;

Poslanica alu Hebreji 3,1–6,
4,14–5,10, 7,1–8,13, 9,11–10,18;

Otkrivenje 21

Biblijska priča iz knjige

Postanka 1-3; 6; 14; 22;

Knjige Izlaska 12; 20;

2. Knjige o Samuelu 7;

Poslanice Hebrejima 3:1-6; 4:14-

5:10; 7:1-8:13; 9:11-10:18;

Otkrivenja 21

Känd u fäkut Dimizov pämäntu, kutotu are savršeno. Nu are greh. Adam šä Eva sä pläšje ša jej pläšje pä Dimizov. Nu are bičišug ili morči. Aša are kum gände Dimizov sä fijä pä pämänt.

Kad je Bog stvorio svijet, sve je bilo savršeno. Nije bilo grijeha. Adam i Eva voljeli su jedno drugo, a voljeli su i Boga. Nije bilo ni bolesti ni smrti. Bog je i htio da svijet bude takav.

Sotona u svitit pašći šarpi
ām gard sã u ānšiljaskã pã
Eva. Atunšje je šã Adam ur
zgrešilit protiv dã Dimizov.
Daje kã ur zgrešilit, toc pã
pãmãntãmbičižešći šã mori.

*Sotona je progovorio kroz
zmiju u vrtu kako bi zaveo
Evu. Ona i Adam su tada sa-
griješili protiv Boga. Budući
da su sagriješili, svi na ze-
mlji znaju biti bolesni i svi
umiru.*

Daje kã Adam ša Eva ur zgrešilit, šjeva inka maj urät u fost. Jej äs aku dužmanji alu Dimizov. Dajet totä osoba sä fatä ku greh äm jäl, šä jäl äj neprijatelju alu Dimizov. Ali Dimizov ave plan sä obnovulaskä asta odnos.

Budući da su Adam i Eva sa-griješili, dogodilo se nešto još gore. Postali su Božji nepri-jatelji. Zato se od tada svaka osoba rađa s grešnom naravi i ujedno je Božji neprijatelj. Odnos između Boga i ljudi bio je narušen zbog grijeha. Međutim, Bog je imao plan da obnovi taj odnos.

Dimizov u igirit kã unu dãm nasljednici alu Eva ur zdrubi kapu alu Sotoni, šã Sotona šu ranali talpa aluj. Asta značale kã Sotona lu amurã pã Mesija, ali Dimizov lu skula ãm kust ãmnapoj, šã Mesija u zdrubi pučere alu Sotona dã erikeš. Mulcej majãnkulje, Dimizov u objavalit kã Isus ãj Mesija.

Bog je obećao da će jedan od Evinih potomaka smrskati Sotoninu glavu, a da će Sotona raniti njegovu petu. To je značilo da će Sotona ubiti Mesiju, ali da će ga Bog ponovno vratiti u život, te da će Mesija zauvijek smrskati Sotoninu moć. Mnogo godina kasnije, Bog je objavio da je Isus taj Mesija.

Känd Dimizov u uništilit pãmäntu äntreg ku poplava, Jäl u dat kar pä apä sä spasalaskä pä lumi kari änkriđe äm Jäl. Aša isto, toc zaslužulešći sä fijä uništilit dä ränd dä grehurlje alor, ali Dimizov u dat pä Isus sä sä spasalaskä toc kari änkredi äm jäl.

Kad je Bog potopom uništio cijelu Zemlju, providio je brod koji će spasiti ljude koji su vjerovali u njega. Na isti način, svi zaslužuju biti uništeni zbog svojih grijeha, ali Bog je dao Isusa da spasi svakoga tko vjeruje u njega.

Dä suči dä ej (100), popurlje maj pädäparci ämbije žrtvur alu Dimizov päntu lumi sä arecikaznakarizasluzulešči grehurlje alor. Ali elje žrtvur nu puće sä je grehurlje alor. Isus aj Maj Mari Popä. Nu ka alci popä, Jäl ämbije pä jäl sängur ka jedina žrtva kari poči sä je grehurlje alu totä lume äm carä. Isus äj savršen, Maj Mari popä kari u lot tot grehu kari lu fäkut ikad šjinjiva.

Stotinama godina, svećenici su neprestano prinosili žrtve Bogu za ljude, da bi pokazali kaznu koju zaslužuju zbog svojih grijeha. No, te žrtve nisu mogle odnijeti grijeh. Isus je najveći veliki svećenik. Za razliku od drugih svećenika, on je prinio samoga sebe kao jedinu žrtvu koja je mogla odnijeti grijeha svih ljudi na svijetu. Isus je savršeni veliki svećenik, jer je uzeo kaznu za svaki grijeh koji je itko ikad počinio.

Dimizov u zäs alu Abraham:
“Totä lume pä pämänt u fi
blagoslovulit päntru činji.”
Isus are nasljedniku alu
Abraham. Toc pä pämänt äs
blagoslovljeni päntru Jäl,
daje kä toc kari änkređi äm
Isus äj spasalit däm greh, šä
äj duhovni nasljedniku alu
Abraham.

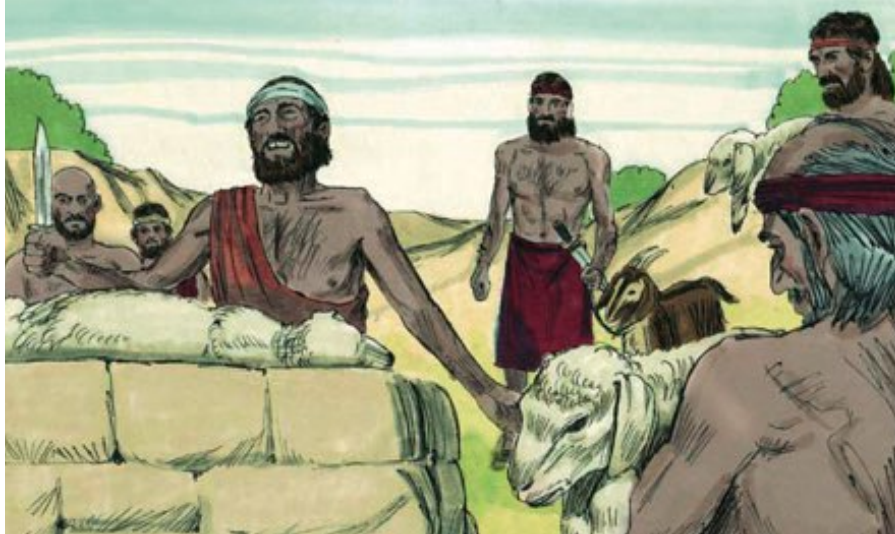
*Bog je rekao Abrahamu: „Svi
narodi zemlje bit će blagos-
lovljeni preko tebe.” Isus je
bio Abrahamov potomak. Svi
narodi bili su blagoslovljeni
preko njega, jer svatko tko
vjeruje u Isusa spašen je od
grijeha i postaje Abrahamov
duhovni potomak.*

Känd u zäs Dimizov alu Abraham sä ämbiji pä fišjoru aluj, Izak, ka pä žrtvā, Dimizov u dat birkā pāntru žrtvā äm lok dā fišjoru aluj, Izak. Noj toc zaslužulenj sä murenj pāntru grehurlje anoštri! Ali Dimizov u dat pä Isus. Birka alu Dimizov ka žrtva sä mori äm loku anostru.

Kad je Bog rekao Abrahamu da prinese svoga sina Izaka kao žrtvu, Bog je providio jarca za žrtvu umjesto njegovog sina Izaka. Svi mi zaslužujemo umrijeti za svoje grijeh! Ali Bog je dao Isusa, Janje Božje, kao žrtvu koja umire umjesto nas.

Känd u mänat zadnja kugă pã Egipat, Jäl u zäs alu totă familije alu Izraelcilor să amori savršenă birkă šă să pujă sanžilje pã sus šă pum parci dă štokurlje dă ušälje alor. Känd u väzut sänžilje, Jäl u trikut pašci kăšälje alor šă nu u amurät pã elši fišjori alor. Asta să čamă Pasa.

Kada je Bog poslao zadnju pošast na Egipat, rekao je svakoj izraelskoj obitelji da zakolje savršeno janje i poškropi njegovu krv na vrh i sa strane dovratka svoje kuće. Kada je Bog vidio krv, zaobišao je njihove kuće i nije ubio njihove prvorođene sinove. Ovaj događaj se zove Pasha.

Isus aj birka da Pasa. Jal are savrsen sa far da greh sa u fost amurat am vreme kand sa slavale Pasa. Kand sijnjiva ankredi am Isus, sanzjilje alu Isus placesci pantru grehurlje alu osobe, sa nu kadi kazna pa Jal.

Isus je naše pashalno Janje. On je savrsen i bezgrešan, a bio je ubijen za vrijeme pashalne proslave. Kada netko povjeruje u Isusa, Isusova krv plaća za grijeh te osobe, a Božja kazna zaobilazi tu osobu.

Dimizov u fäkut savez ku Izraelci, kari as re izabrani. Ali Dimizov u fäkut aku Novi savez kari äj päntru toc. Daje kä äj Novi savez, poči däm tot narodu sä fijä dio alu lume lu Dimizov kari änkredi äm Isus.

Bog je sklopio Savez s Izraelcima, koji su bili njegov izabrani narod. Međutim, Bog je sada sklopio Novi savez koji je dostupan svima. Zbog ovog Novog saveza, svatko iz bilo kojega naroda može postati dio Božjega naroda tako što će vjerovati u Isusa.

Mojsije are mari prorok kari spunje dā vorba alu Dimizov. Ali Isus āj maj mari prorok dām toc. Jāl āj Dimizov, aša kutotu šje Jāl u fākut šā u zās, as relukrurlje šā vorbilje alu Dimizov. Daje pā Isus āl čamā Vorba alu Dimizov.

Mojsije je bio veliki prorok koji je navijestio Božju riječ. Međutim, Isus je najveći prorok od svih. On je Bog, tako da je sve što je učinio i rekao bilo djelo i riječ Božja. Zbog toga se Isus naziva Riječ Božja.

Dimizov u igirit alu Kralj Davidkăunudămnasljednici aluj u vladali ka kralju pă lume alu Dimizov dă erikeš. Daje kă Isus äj Fišjoru alu Dimizov šă Mesija, Jăl äj ala nasljednik alu David kari poči să vladalaskă dă erikeš.

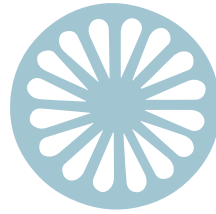
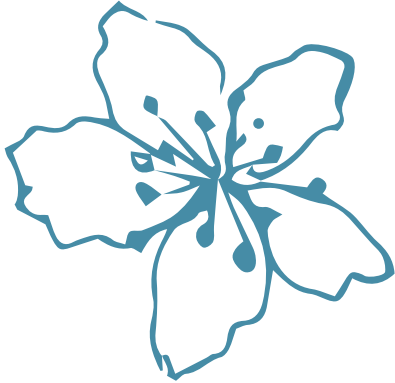
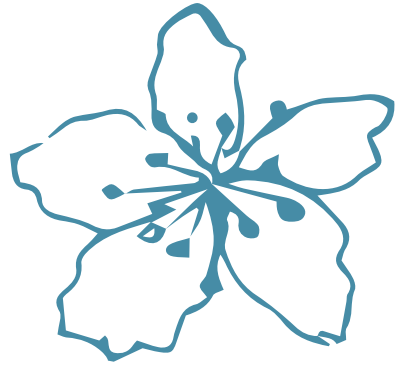
Bog je obećao kralju Davidu da će jedan od njegovih potomaka zauvijek vladati kao kralj nad Božjim narodom. Budući da je Isus Sin Božji i Mesija, on je taj posebni Davidov potomak koji može vladati zauvijek.

David aj kralju da Izrael,
ali Isus aj kralju da antreg
svemiru! Jal u vinji amnapoj
sa u vladali pa kraljevstva
alujku diriptaci sa putuljala,
da erikeš.

*David je bio kralj Izraela, ali
Isus je kralj cijelog svemira!
On ce doći ponovno i vladati
svojim kraljevstvom u pravdi
i miru, zauvijek.*

49

Novi savez alu Dimizov

Puvešči dām Biblijā dām:
Poslanica alu Rimljani 3,21–26, 5,1–11;
Evanđelje dā pā Ivan 3,16;
Evanđelje dā pā Marko 16,16;
Poslanica alu Kološani 1,13–14;
2. Poslanica alu Korinčani 5,17–21;
1. Poslanica alu Ivan 1,5–10

Božji Novi savez

*Biblijska priča iz Poslanice
Rimljanima 3:21-26; 5:1-11;
Evanđelja po Ivanu 3:16;
Evanđelja po Marku 16:16;
Poslanice Kološanima 1:13-14;
Druge poslanice Korinćanima 5:17-21;
Prve Ivanove poslanice 1:5-10*

Andal u zäs alu fatä äm pär šje sä čamä Marija kä u fäta pä Fišjoru alu Dimizov. Aša känd are inka fatä äm pär, Duhu Svänt u vinjit pä je šä u fost gärjonä. Je u fätat fišjor šä ju pus numi Isus. Däm ala ränd Isus äj šä Dimizov šä om.

Andeo je rekao djevici koja se zvala Marija da će roditi Božjega Sina. I tako, dok je ona još bila djevica, Duh Sveti ju je zasjenio i ona je ostala trudna. Rodila je sina i nazvala ga Isus. Dakle, Isus je i Bog i čovjek.

Isus u fäkut mulći čudur kari aräta kã Jäl äj Dimizov. Jäl umbla pä apă, putulje vânturlje, änräma pä mulc bičež ominj, mäna afarä pä demonur, skula pä ominj dãm morc äm kust, šä u äntors šinšj dărăbelji dä pitä šä doj pešč äm dästul mänkari päntru majmult dä 5,000 lumi.

Isus je činio mnoga čuda koja dokazuju da je Bog. Hodao je po vodi, smirivao oluje, iscjeljivao mnoge bolesne ljude, istjerivao demone, uskrisivao mrtvace i pretvorio pet kruhova i dvije male ribe u dovoljno hrane za više od 5000 ljudi.

Isus are mari učitelj, ša Jäl svite ku autoritet daje ka Jäl äj Fišjoru alu Dimizov. Jäl änväca ka träbä sä plašj pä alci ka kum či plašj pä činji sängur.

Isus je bio i veliki učitelj, a govorio je s autoritetom jer je Sin Božji. Poučavao je da trebaš voljeti druge ljude isto onako kako voliš samog sebe.

Jäl isto aša änväca kä trähä
sä plašj pä Dimizov maj mult
dä kit šje plašj bilo šjeva alt,
isto šä gäzdäšije ata.

*Također, poučavao je da tre-
baš voljeti Boga više nego
što voliš bilo što drugo, uk-
ljučujući svu svoju imovinu.*

Isus u zäs kã kraljevstva alu Dimizov äj maj vrednä dä kit bilo šje pä pämänt. Maj glavnästaräjsäpripadalešč alu kraljevstva alu Dimizov. Sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov, trãbã sä fij spasalit dä grehurlje atelji.

Isus je rekao da je kraljevstvo Božje vrednije od bilo čega na svijetu. Pripadati Božjem kraljevstvu važnije je od svega drugoga. Kako bi ušao u Božje kraljevstvo, moraš biti spašen od svojih grijeha.

Isus ǎnvǎca kǎ šjeva ka lume lor prihvatali pǎ Jǎl šǎ ur fi spasalit, a alci nu. Jǎl u zǎs kǎ šjeva ka lume ǎs ka bun pǎmǎntu. Jej apukǎ bunǎ vorba alu Isus šǎ ǎs spasalic. Alci ǎs ka pǎmǎntu tari pǎ kalji, hundǐ sǎmǎnca da vorba alu Dimizov nu tunǎ šǎ nu fašji njiš šefǎlj plod. Eje lumi vǎrlješći vorba alu Isus šǎ nor tuna ǎm kraljevstva aluj.

Isus je poučavao da će ga neki ljudi prihvatiti i biti spašeni, a drugi neće. Rekao je da su neki ljudi poput dobrog tla. Oni primaju radosnu vijest o Isusu i onda su spašeni. Drugi ljudi su kao tvrdo tlo koje nalazimo na putu, gdje sjeme Božje riječi ne ulazi i ne daje nikakvu žetvu. Ti ljudi odbijaju poruku o Isusu i neće ući u njegovo kraljevstvo.

Isus ănvăca kă Dimizov
plaşji pã greşnici tari mult.
Jăl găndeşci să lji jerçi şă să
fijă kupiji aluj.

*Isus je poučavao da Bog
vrlo voli grešnike. On im želi
oprostiti i učiniti ih svojom
djecom.*

Isus isto aša nju zās kā Dimizov māržālešči greh. Kānd Adam šā Eva ur zgrešilit, pā toc nasljednici alor ur pus znak. A rezultatu are, kā totā osoba pā pāmānt grešilešči šā āj lotā āndārāt dā la Dimizov. Dām ala rānd toc as re dužmanji alu Dimizov.

Isus nam je isto tako rekao da Bog mrzi grijeh. Kad su Adam i Eva sagriješili, to je utjecalo na sve njihove potomke. Kao posljedica toga, svaka osoba na svijetu griješi i odvojena je od Boga. Stoga, svi su postali Božji neprijatelji.

Ali Dimizov u pläkut pä
toc pä pämänt aša tari dā
u dat pä Fišjoru aluj aša
šjinji gođ u änkredi am
Isus no fi kaznalit päntu
grehurlje alor, šā u ave kust
ku Dimizov dā erikeš.

*Međutim, Bog je tako puno
volio svakoga čovjeka na
svijetu, da je dao svog jedi-
nog Sina da tko god vjeruje
u Isusa ne bude kažnjen za
svoje grijehе, nego da živi
s Bogom zauvijek.*

Dă răndă dă grehurlje atelji tu ješč duvinăšă zaslužulešč să mor. Dimizov ar trăbuji să fijă mirgiš pă činji, ali Jăl u vārsat mirgu aluj pă Isus âm lok pă činji. Känd u murit Isus pă krušji, Jăl u kăpätat kazna ata.

Zbog tvog grijeha, ti si kriv i zaslužuješ umrijeti. Bog bi se trebao ljutiti na tebe, ali je izlio svoju ljutnju na Isusa umjesto na tebe. Kad je Isus umro na križu, on je primio tvoju kaznu.

Isus nikad no zgrešilit, ali u akuljes sã fijã kaznalit šã sã mori ka savršena žrtva sã je ändãrãt grehurlje atelji šã grehurlje alu totã osoba pã pãmãnt. Daje kã Isus u žrtvovalit pã Jãl sãngur, Dimizov poçi sã mujçi tot grehu, čak šã maj urãçi grehur.

Isus nikad nije sagriješio, ali je odlučio da će biti kažnjen i umrijeti kao savršena žrtva da odnese tvoje grijeha i grijeha svake osobe na svijetu. Budući da je Isus žrtvovao samog sebe, Bog može oprostiti svaki grijeh, čak i grozne grijeha.

Lukrurlje bunji nu či poči spasali. Nuj njimika šje poc tu fašji sã aj odnos ku Dimizov. Numa Isus poči spãla grehurlje atelji. Tu trãbã sã ãnkrež kã Isus aj Fišjoru alu Dimizov, šã kã Jãl u murit pã krušji ãm loku atov, šã kã Dimizov lu skulat ãm napoj ãm kust.

Dobra djela te ne mogu spasiti. Nema ništa što ti možeš učiniti kako bi imao zajedništvo s Bogom. Samo Isus može oprati tvoje grijeh. Ti trebaš vjerovati da Isus jest Sin Božji, da je umro na križu umjesto tebe i da ga je Bog uskrisio od mrtvih.

Dimizov u spasali pã toc kari ãnkredi ãm Isus šã kari lu puka pã Jãl ka pã Domnu aluj. Ali Jãl nu u spasali pã šjinji gođ kari nu ãnkredi ãm Jãl. Nuj baj dakã ješć gãzdak ili sãrak, om ili mujeri, bãtãrn ili tãnãr, ili hundi kušć. Dimizov či plašji šã gãndešći tu šã ãnkrež ãm Isus aša šã potã ave zajedništvo ku činji.

Bog će spasiti svakoga tko vjeruje u Isusa i primi ga kao svoga Gospodara. No, neće spasiti onoga tko ne vjeruje u Njega. Nije važno jesi li bogat ili siromašan, muškarac ili žena, star ili mlad, ili gdje živiš. Bog te voli i želi da vjeruješ u Isusa kako bi imao blisko zajedništvo s tobom.

Isus či čamă pă činji să
ănkrež ăm Jăl šă să fij
bučuzat. Ănkrež kă Isus aj
Mesija, numa Unu Fišjoru
alu Dimizov? Ănkrež kă
tu ješč grešnik, šă kă tu
zaslužulešč dă la Dimizov
să či kaznalaskă? Ănkrež tu
kă Isus u murit pă krušji să
je ăndărăt grehurlje atelji?

*Isus te poziva da vjeruješ
u njega i da budeš kršten.
Vjeruješ li da je Isus Mesija,
jedini Sin Božji? Vjeruješ li
da si grešnik i da zaslužuješ
da te Bog kazni? Vjeruješ li
da je Isus umro na križu da
odnese tvoje grijeh?*

Dakä änkrež äm Isus šä šje u fäkut päntu činji, tu ješč Krščänin! Dimizov ču lot afarä dä m kraljevstva alu Sotonašädämäntunjirešjimi šä ču pus äm kraljevstva alu Dimizov dä luminä. Dimizov u lot pä bätärn omu atov, grešni naravilje kum fäššej stvarurlje šä cu dat nov, pravedan naćin dä kust.

Ako vjeruješ u Isusa i u ono što je on učinio za tebe, onda si kršćanin. Bog te izvukao iz Sotonina kraljevstva tame i stavio te u Božje kraljevstvo svjetla. Bog je oduzeo tvoje stare, grešne načine života i dao ti nov, pravedan način života.

Dakä ješć Kršćanin, Dimizov cu jirtat grehurlje atelji däm ala ränd šje u fäkut Isus. Aku, Dimizov či cänji sä fijä blizak urtak äm lok sä fijä dužman.

Ako si kršćanin, Bog je oprostio tvoje grijehe zbog onoga što je Isus učinio. Sada te Bog smatra bliskim prijateljem, a ne neprijateljem.

Dakã ješć tu urtaku alu Dimizov šã sluga alu Isus Domnu, tu vi gãndi sã puj ureći la aje šje Isus či ãnvacã. Makar kã tu ješć Kršćanin, tu vi fi ãnšjirkat sã grešilešć. Ali Dimizov ãj vjeran šã zãšji kã dakã priznalešć grehurlje atelji, Jãl cu jirta. Jãl cu da pućeri sã či burulešć protiv dã greh.

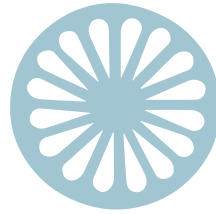
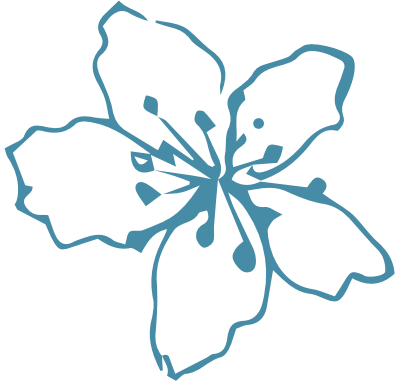
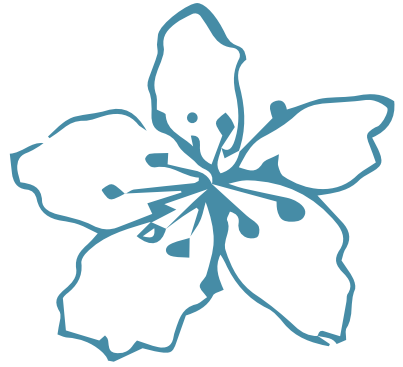
Ako si prijatelj Božji i sluga Isusa Gospodara, htjet ćeš biti poslušan onome što te Isus poučava. Iako si kršćanin, i dalje ćeš biti u kušnji grijesiti. Ali Bog je vjeran i kaže da ako priznaš svoje grijeh, on će ti oprostiti. On će ti dati snagu da se boriš protiv grijeha.

Dimizov ac zăšji sã čiarož, sã proučavalešć vorba aluj, šã sã ăl slavalešć pã Jăl ku alci Kršćanj, šã sã spuj lu alci dã aje šje u fãkut pãntru činji Isus. Kutotu ešće stvarur ac ažutã sã aj adãnk odnos ku Jăl.

Bog ti kaže da se moliš, da proučavaš njegovu Riječ, da ga štuješ zajedno s ostalim kršćanima i da govoriš drugima što je učinio za tebe. Sve ovo ti pomaže da imaš dublje zajedništvo s njim.

50

Isus sã äntoršji

Isus se vraća

Puvešči dãm Biblijã dãm:

Evandëlje dã pã Matej 24,14; 28,18;

Evandëlje dã pã Ivan 15,20, 16,33;

Otkrivenje 2,10;

Evandëlje dã pã Matej 13,24–30, 36–42; *Evandëlja po Mateju 13:24-30, 36-42;*

1. Poslanica alu Solunjani 4,13–5,11; *Prve poslanice Solunjanima 4:13-5:11;*

Poslanica alu Jakov 1,12;

Evandëlje dã pã Matej 22,13;

Otkrivenje 20,10, 21,1–22,21

Biblijska prića iz

Evandëlja po Mateju 24:14; 28:18;

Evandëlja po Ivanu 15:20; 16:33;

Otkrivenja 2:10;

Evandëlja po Mateju 13:24-30, 36-42;

Prve poslanice Solunjanima 4:13-5:11;

Jakovljeve poslanice 1:12;

Evandëlja po Mateju 22:13;

Otkrivenja 20:10; 21:1-22:21

Majšjeva 2,000 dă ej, majmultă lumi okolo pă pământ ur auzăt hir fălos dă Isus Mesija. Biserika krišće. Isus u igirit kă Jăl su ăntoršji na kraju svijeta. Makar kă Jăl inka nu su ăntors, Jăl u cănje igirala aluj.

Već gotovo 2000 godina, sve više i više ljudi diljem svijeta sluša radosnu vijest o Isusu Mesiji. Crkva raste. Isus je obećao da će se vratiti na kraju svijeta. Iako se još nije vratio, on će ispuniti svoje obećanje.

Kum aščiptanj pä Isus sä sä äntorkä, Dimizov gändešči sä kustanj pä kalje šje äj sväntäššäšje dä slavä aluj. Jäl gändešči sä spunjenj alu alci hir fälos dä kraljevstva aluj. Känd Isus kusta pä pämänt Jäl u zäs: "Učenci amej ur propovjedali hir fälos dä kraljevstva alu Dimizov alu lumi päšči tot pä pämänt šä atunšje u vinji kraj."

Dok čekamo Isusa da se vrati, Bog želi da živimo na način koji je svet i koji ga proslavlja. On ujedno želi da govorimo drugima o njegovom kraljevstvu. Kad je Isus živio na zemlji, rekao je: „Moji učenici će propovijedati radosnu vijest o kraljevstvu Božjem posvuda po svijetu, i onda će doći kraj.“

Mulc ominj inka nor auzāt dā Isus. Majnti dā šje su āntors ām nor, Isus u zās alu Krščani sã spujã pãščítot hir fãlos alu lumi kari nikad nor auzāt. Jãl u zãs: “Dušjec šã fãšjec učenikur dãm lumi dãm toči narodur!” šã: “Poljurlje äs spremni dã žetvã!”

Mnogi narodi još uvijek nisu čuli o Isusu. Prije nego se vratio na nebo, Isus je rekao kršćanima da naviještaju radosnu vijest ljudima koji ju nikad nisu čuli. Rekao je: „Idite i činite sve narode učenicima mojim!” Također je rekao: „Polja su spremna za žetvu!”

Isus isto aša u zās: “Sluga nuj majmari dā kit gospodaru aluj. Kum autoriteturlje pā pāmāntmāmārzālepāminji, jej vur činji šā vur amurā pā voj dā rāndu amnjov. Makar kā pā pāmāntusta voj vic pācā duremi, fijec āmbāluric daje kā Ju am pobjedilit pā Sotona, ala āj unu kari vladalešci pā pāmānt. Dakā vic rāmānje vjerni mijā pān šje nuj vinji, atunšje Dimizov vu spasali pā voj!”

Isus je isto rekao: „Sluga nije veći od svog gospodara. Kao što su vlasti ovog svijeta mrzile mene, tako će vas mučiti i ubijati zbog mene. Iako ćete trpjeti u ovome svijetu, budite ohrabreni jer sam ja pobijedio Sotonu, koji vlada nad ovim svijetom. Ako ostanete vjerni do kraja, onda će vas Bog spasiti!”

Isus u zäs alu učenici aluj puvešci sä lji objasnalaskä šje u fi ku lume känd pämäntu u fi gata. Jäl u zäs: "Om u sämänat bunä sämäncä äm polje aluj. Kum sä kulka, dužmanu aluj u vinjit sä u sämänat sämäncä dä Drač pä längä gruv, sä u fužjit ändärät."

Isus je svojim učenicima ispričao priču kako bi objasnio što će se dogoditi s ljudima kada svijet završi. Rekao je: „Neki čovjek je zasadio dobro sjeme u svom polju. Dok je spavao, došao je njegov neprijatelj i zasadio korov među pšenicu i onda otišao.“

“Känd ur kriskut flancurlje, slugurlje alu omuluj or zäs, “Gospodaru, tu aj sãmãnat bunã sãmancã äm telek. Adãšje äj Draç akulo aku?” Gospodaru u äntors vorba: “Dužmanu u sãmãnat draçula akulo.”

„Kad su biljke isklijale, sluge toga čovjeka rekli su: ‘Gospodaru, ti si zasadio dobro sjeme na onom polju. Zašto je onda korov na njemu?’ Gospodar je odgovorio: ‘Mora da ih je neprijatelj zasadio.’”

Slugurlje ur äntors vorba alu gospodaru: "Šä skučenj draču afarä?" Gospodaru u zäs: "Nu. Dakä ac fašji aje voj ac skoči šä bun gruv ku aje una. Ašçiptäc pän šje no fi irit kutotu, šä atunšje akuljižec draču pum gärmadä sä sä acäci, ali gruvu adušjec äm skladišta ame."

„Sluge su odgovorili svome gospodaru: ‘Da išçupamo korov?’ Gospodar im je odgovorio: ‘Ne. Ako to učinite, išçupat ćete i dio pšenice. Pričekajte do žetve, a onda sakupite korov na hrpu da se zapali, ali donesite pšenicu u moju žitnicu.’”

Učenici nor prišjiput šje značale puvešče, aša lor āntribat pā Isus sā lji objasnalaskā. Isus u zās: “Omu šje u sāmānat bunā sāmāncā āj Mesija. Teleku āj pāmāntu. Bunā sāmāncā ās lume alu kraljevstva alu Dimizov.”

Učenici nisu razumjeli značenje ove priče, pa su pitali Isusa da im je objasni. Isus je rekao: „Čovjek koji je zasađio dobro sjeme predstavlja Mesiju. Polje predstavlja svijet. Dobro sjeme predstavlja ljude u Božjem kraljevstvu.”

Draču ăș lume kari ăș alu
Rovu. Dužmanu kari u
sămănat draču ăș sotona.
Irit gruvu ăș kraj svijeta,
lume šje akulježi irit gruvu
ăș anđeji alu Dimizov.”

*„Korov predstavlja ljude koji
pripadaju Zlome. Neprijatelj
koji je zasadio korov pred-
stavlja đavla. Žetva pred-
stavlja kraj svijeta, a žeteoci
predstavljaju Božje anđele.”*

Känd kraj u vinji, anđeji ur akulježi una pã totã lume kari aš alu sotona šã lJOR vãrlji am foku mari, hundi ur plãnzji šã ur astrãnzji ku đinci am tari mari duremi. Atunšje điriptače u vinji šã u svitlãzi ka sorilje am kraljevstva alu Dimizov alor Tatãsu.

Na kraju svijeta, anđeli će skupiti sve ljude koji pripadaju đavlu i baciti ih u vatrenu peć, gdje će plakati i škrgutati zubima u velikoj patnji. Onda će pravednici zasjati kao sunce u kraljevstvu Boga, njihovog Oca.

Isus isto aša u zäs, kä Jäl su äntoršji pä pämänt majnti dä šje u fi kraj svijeta. Jäl u vinji äm napoj kum šä u fužjit, aša ku ave telä šä u vinji pä oblak äm nor. Känd su äntoršji Isus, tot Kršćanin kari u murit u fi skulat däm morc šä sor afla ku Jäl äm nor.

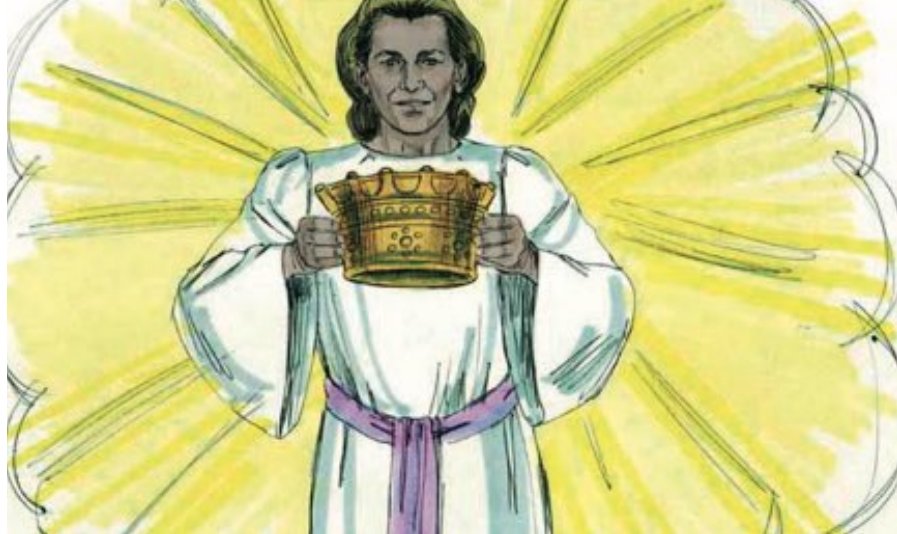
Isus je isto tako rekao da će se vratiti na zemlju upravo prije nego svijet završi. Vratit će se na isti način kako je otišao, to jest, imat će fizičko tijelo i doći će na oblacima nebeskim. Kad se Isus vrati, svaki kršćanin koji je umro će uskrsnuti od mrtvih i susresti ga na nebu.

Atunšje Krščani kari äs inka äm kust ur fi räðikac äm nor šä ur fi ku hejalanc Krščanj kari ur fost skulac däm morc. Jej ur fi toc una ku Isus akulo. Dä pä aje, Isus u kusta ku asta lumi äm savršenä putuljalä šä zajedništvo dä erikeš.

Zatim će krščani koji budu još uvijek živi uzići na nebo i pridružiti se krščanima koji su uskrsnuli od mrtvih. Svi će biti tamo s Isusom. Nakon toga, Isus će živjeti sa svojim narodom u savršenom miru i jedinstvu, zauvijek.

Isus u igirit kã u da krunã
alu toc kari ãnkredi ãm Jãl.
Jej ur kusta šã ur vladali
ku Dimizov ãm savišena
putuljalã dã erikeš.

*Isus je obećao da će dati
krunu svakome tko vjeruje
u njega. Oni će zauvijek ži-
vjeti i vladati s Bogom u sa-
vršenom miru.*

Ali Dimizov u suduli alu toc kari nu ānkredi ām Isus. Jāl lju vārlji ām pakao, hundī ur plānži šā ur kārciji ku đinci ām duremi dā erikeš. Fok kari nikad nu su aščinži maj pā dāparcí lju arđi ša vermi nor sta sā lji mānāšji.

Međutim, Bog će suditi svakoga tko ne vjeruje u Isusa. Bacit će ih u pakao, gdje će zauvijek plakati i škrgutati zubima u patnji. Vatra koja nikad neće prestati, neprekidno će ih paliti, a crvi ih neće prestati jesti.

Känd su äntoršji Isus, Jäl u uništili dä erikeš pä Sotona šä kraljevstva aluj. Jäl lu vārlji pä Sotona äm pakao hundī u arđi dä erikeš, ku toc kari umbla dä pä Jäl maj benj dä kitā sā puji ureči pä Dimizov.

Kad se Isus vrati, u potpunosti će uništiti Sotonu i njegovo kraljevstvo. Bacit će Sotonu u pakao, gdje će zauvijek gorjeti, zajedno sa svima koji su odlučili slijediti njega umjesto da budu poslušni Bogu.

Daje kã Adam šã Eva nor pus ureçi la Dimizov šã ur adus greh pã pãmãnt, Dimizov u blãstãmat šã su ãngãndit sã iđizaskã pãmãntu. Ali ãm una zã Dimizov u fašji nov nor šã nov pãmãnt kari u fi savršën.

Pošto su Adam i Eva bili neposlušni Bogu i doveli grijeh u ovaj svijet, Bog ga je prokleo i odlučio uništiti. No, jednoga dana Bog će stvoriti novo nebo i novu zemlju, koji će biti savršeni.

Isus ša lume aluj ur kusta pã nov pãmãnt, ša ur vladali dã erikeš ša pã kutotu šje äj. Jãl u ašcerži totã lakrma ša maj mult no fi duremi, änrystalã, plãns, relji, ili bičišugur. Isus u vladali pã kraljevstva alujku putuljalã, ša điriptači, ša Jãl u fi ku lume aluj dã erikeš.

Isus i njegov narod živjet će na novoj zemlji, a On će vladati zauvijek nad svime što postoji. Obrisat će svaku suzu i neće više biti ni patnje, ni tuge, ni plakanja, ni zla, ni boli, ni smrti. Isus će vladati nad svojim kraljevstvom u miru i pravdi, te će zauvijek ostati sa svojim narodom.

Isus u zäs alu učenici aluj:
“Kutotu autoritetu äm nor
šä pä pämänt u fost dat
mijä. Aša dušjecävä, fäšjec
učenikur däm tot narodu
aša sä lji buczzac äm
numilje alu Tata, Fišjoru šä
Duhu Svänt, šä änväcälji
sä puji ureci kutotu
šje vam zäs ju avovä.
Ängändecävä kä ju uj fi
ku voj dä erikeš.”

*Isus je rekao svojim
učenicima: “Dana mi je
sva vlast na nebu i na
zemlji. Dakle, idite,
činite učenike od svih
naroda tako što ćete ih
krstiti u ime Oca, Sina
i Duha Svetoga, te učeci
ih da budu poslušni
svemu što sam vam za-
povjedio. Sjetite se, ja
ću uvijek biti s vama.”*

Bajaš
door43.org

Hrvatski
door43.org